Programmabegroting 2027

Meerjarenraming 2028-2030

gemeente dronten

Gemeente Dronten,

Definitieve besluitvorming
College: 8 september 2026
Raad: 5 november 2026

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief 5
Algemeen 5
Onze aanpak 6
Hoofdlijnen van de begroting 9
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 18
Pakket 0A Bestuur 18
Pakket 0B Burgerzaken 21
Pakket 0C Overhead 24
Pakket 0D Gemeentelijke belastingen 32
Pakket 0H Economische ontwikkeling 32
Pakket 0T Wonen en bouwen 33
Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten 33
Verbonden partijen programma 0 35
Wat gaat programma 0 kosten? 35
Overhead 36
Overzicht mutaties reserves 37
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen 38
Stelposten 39
Programma 1 Veiligheid 43
Pakket 1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie 44
Pakket 1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde 45
Verbonden partijen programma 1 51
Wat gaat programma 1 kosten? 51
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat 52
Pakket 2G Verkeer en vervoer 53
Wat gaat programma 2 kosten? 56
Programma 3 Economie 57
Pakket 3H Economische ontwikkelingen 58
Pakket 3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie 60
Verbonden partijen programma 3 61
Wat gaat programma 3 kosten? 62
Programma 4 Onderwijs 63
Pakket 4P Opgroeien en Opvoeden 64
Wat gaat programma 4 kosten? 72
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 73
Pakket 5J (Openlucht)recreatie 74
Pakket 5K Openbaar groen 77
Pakket 5L Kunst en cultuur 80
Pakket 5M2 Participatie – Bibliotheken 83
Pakket 5O Gezonde leefstijl 84
Verbonden partijen programma 5 86
Wat gaat programma 5 kosten? 86
Programma 6 Sociaal domein 87
Pakket 6L Leefbaarheid en veiligheid 88
Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen 88
Pakket 6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders 93
Pakket 6M5 Multifunctionele gebouwen 95
Pakket 6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden 97
Pakket 6O Gezonde leefstijl 107
Pakket 6P Opgroeien en Opvoeden 107
Verbonden partijen programma 6 111
Wat gaat programma 6 kosten? 112
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 113
Pakket 7O Gezonde leefstijl 113

Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen 116
Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid 119
Verbonden partijen programma 7 124
Wat gaat programma 7 kosten? 124
Programma 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 125
Pakket 8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet 125
Pakket 8T Wonen en bouwen 127
Wat gaat programma 8 kosten? 131
Verplichte indicatoren 132
Paragrafen 138
Paragraaf lokale heffingen 138
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing 143
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen 155
Paragraaf financiering 160
Paragraaf bedrijfsvoering 164
Paragraaf verbonden partijen 166
Paragraaf grondbeleid 178
Paragraaf Wet open overheid (Woo) 180
Paragraaf subsidies 181
Paragraaf informatisering 184
Paragraaf raadsbudgetten 189
Financiële begroting 191
Overzicht van baten en lasten en de toelichting 191
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 193
Overzicht van structurele reserves 198
Overzicht per taakveld 199
Financiële positie en de toelichting 202
Geprognosticeerde balans 202
EMU-saldo 203
Financiële positie/structureel evenwicht 204
Investeringsagenda 205
Bijlagen 211
Reserves en voorzieningen 2026-2030 211
Afkortingenlijst 215

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Met deze programmabegroting bieden wij u de eerste begroting van deze bestuursperiode aan. Daarmee zetten we ook de eerste stap in de uitvoering van het coalitieakkoord ‘Groeien met aandacht’. Deze begroting markeert daarmee de start van een nieuwe fase voor Dronten. Een fase waarin een nieuw college met energie en ambitie aan de slag gaat met de verdere ontwikkeling van onze gemeente. De afgelopen jaren is richting gegeven aan de groei van Dronten. Deze bestuursperiode staat vooral in het teken van keuzes maken en uitvoeren.

De opgaven waarvoor Dronten staat zijn groot. De groei van onze gemeente vraagt om investeringen in woningen, voorzieningen, leefomgeving en maatschappelijke ondersteuning. Daarbij moeten we steeds vaker kiezen tussen opgaven die allemaal belangrijk zijn. Niet alles kan tegelijkertijd en in hetzelfde tempo worden gerealiseerd. Financiële middelen, uitvoeringskracht en beschikbare capaciteit zijn niet onbeperkt. Dat betekent dat we niet alleen prioriteren in nieuwe ambities, maar de komende periode ook bestaande inzet opnieuw zullen wegen om ruimte te maken voor wat we het belangrijkst vinden. Daarom kiezen we voor een koers waarin ambitie en realisme hand in hand gaan en waarin uitvoerbaarheid, samenhang en financieel verantwoord handelen centraal staan.

Veel van deze opgaven kunnen we niet alleen realiseren. We zoeken daar waar mogelijk naar aanvullende samenwerking met regionale partners, het Rijk, de provincie en Europese programma's. Door kennis, uitvoeringskracht en financiële middelen te bundelen, vergroten we de mogelijkheden om onze ambities waar te maken en de groei van Dronten te begeleiden. Tegelijkertijd verandert de wereld om ons heen snel. Internationale ontwikkelingen, landelijke keuzes en maatschappelijke veranderingen hebben steeds vaker invloed op gemeenten. Dat vraagt om een bestuur dat koersvast blijft in zijn doelen en wendbaar is in de uitvoering. Het succes van deze bestuursperiode gaat worden bepaald door de mate waarin we als bestuur en organisatie gezamenlijk in staat zijn keuzes te maken en deze ook daadwerkelijk te realiseren.

Met het coalitieakkoord ‘Groeien met aandacht’ hebben we de koers voor deze bestuursperiode bepaald. Hoewel het College Uitvoeringsprogramma later dit jaar volgt, maken we in deze begroting al een aantal bewuste keuzes en betrekken waar dit kan elementen uit het coalitieakkoord. In de hoofdlijnen van de begroting lichten we deze bestuurlijke en politieke koers verder toe. We bouwen daarbij voort op de kracht van Dronten: een gemeente met ruimte om te wonen, te ondernemen en te vernieuwen. De komende jaren zetten we in op een sterke en zelfredzame samenleving, ruimte voor groei en ondernemerschap, toekomstbestendige voorzieningen en een leefomgeving die meegroeit met onze ambities. Hierbij luisteren we naar onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en betrekken hen bij de uitvoering om samen aan een nog beter Dronten te bouwen. Deze begroting vormt daarmee de eerste financiële en bestuurlijke doorvertaling van het coalitieakkoord en markeert de start van de uitvoering van onze ambities.

We zijn ervan overtuigd dat Dronten alles in zich heeft om zich de komende jaren verder te ontwikkelen als aantrekkelijke woon-, werk- en leefgemeente. Daarbij zien we uit naar het gesprek met uw raad over de keuzes die voor ons liggen en de verantwoordelijkheid die we daarin gezamenlijk dragen. Alleen door heldere prioriteiten te stellen en samen te werken, kunnen we onze ambities realiseren en ruimte behouden voor de toekomst van Dronten.

Het college van burgemeester en wethouders

Gemeente Dronten
8 september 2026

Algemeen

Onze aanpak

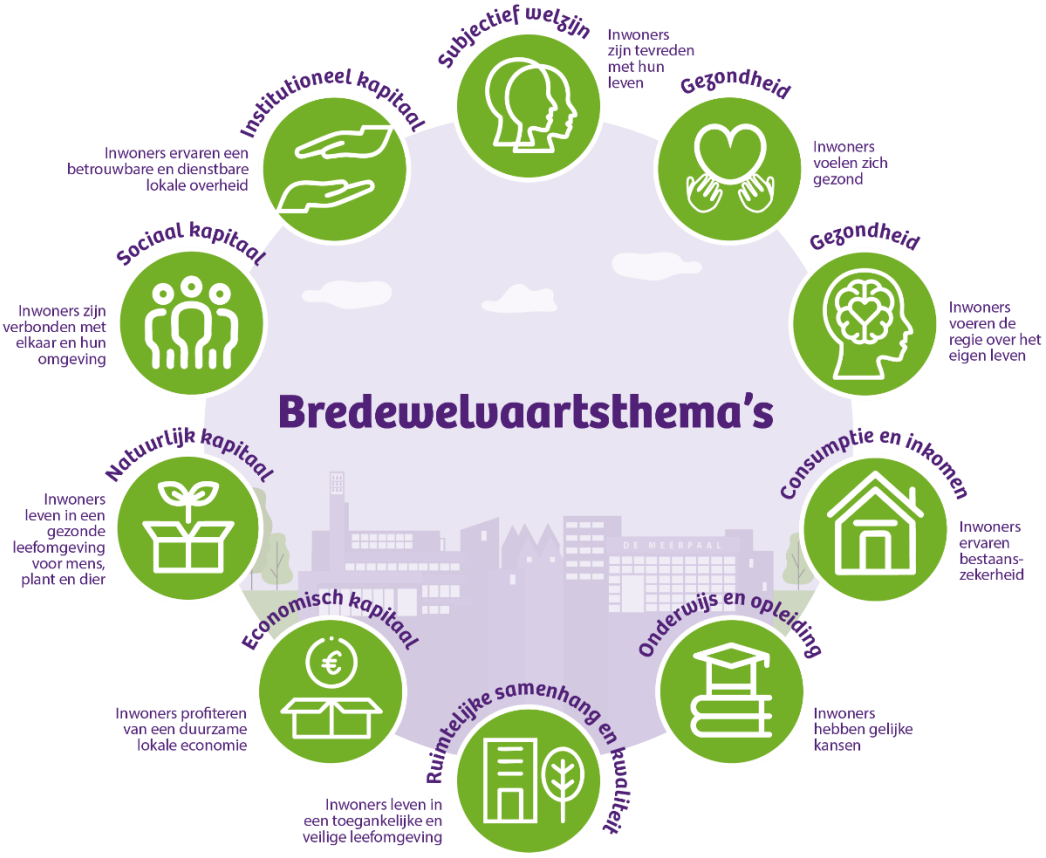
Een basis van beleid en regelgeving
De gemeenteraad stelt elk jaar de begroting vast. Daarin staat een uitwerking van de beleidsuitgangspunten en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering hiervan. Na afloop van het begrotingsjaar wordt er in de jaarstukken door het college verantwoording afgelegd over het jaar.

Deze Programmabegroting 2027 is opgesteld in overeenstemming met de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de eisen zoals de Financiële verordening van de gemeente Dronten deze stelt.

De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1) Aanbiedingsbrief
2) Algemeen, bestaande uit:
    - Onze aanpak
    - Hoofdlijnen van de begroting
3) Beleidsbegroting, bestaande uit:
    - Programmaplan inclusief verplichte beleidsindicatoren (peildatum 01-08-2026)
    - Paragrafen
4) Financiële begroting, bestaande uit:
    - Overzicht van baten en lasten inclusief toelichting
    - Financiële positie inclusief toelichting

Programmaplan
Het welbevinden van onze inwoners - nu en in de toekomst - staat centraal voor de gemeente Dronten. Daarvoor hanteren wij brede welvaart als leidend principe. Dit betekent dat financiële keuzes gericht zijn op het creëren van positieve maatschappelijke effecten. Op deze manier wordt Effect Gericht Sturen (EGS) in de praktijk gebracht.

De tien maatschappelijke effecten zijn gebaseerd op de thema's van brede welvaart, huidige beleidskaders en de Toekomstvisie Dronten 2050. Ze zijn elk geformuleerd met onze inwoners als vertrekpunt.

In de Programmabegroting wordt gewerkt met een programmaplan. In het programmaplan wordt een samenvatting van het vastgestelde beleid gegeven. Hierin wordt benoemd wat met het beleid moet worden bereikt. In het kader van Effect Gericht Sturen wordt hier benoemd welke maatschappelijk effecten worden nagestreefd. Soms draagt iets aan zoveel effecten bij, dat de meest relevante zijn benoemd. De pakketten zijn voorzien van SMART beleidsdoelstellingen en een toelichting waarin wordt uitgelegd wat er wordt gedaan en waarom dit belangrijk is.

De beleidsdoelen die hieruit voortkomen zijn SMART geformuleerd: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden. Dit maakt de gemeentelijke ambitie concreter en bespreekbaar. Zo ontstaat ruimte voor het gesprek over wat echt belangrijk is. Welke maatschappelijke problemen zijn het meest urgent? Welke effecten willen we bereiken, en voor wie? De doelstellingen variëren in abstractieniveau: sommigen zijn meer gericht op uitvoering, anderen meer op effecten. Beide niveaus zijn waardevol, omdat ze het gesprek faciliteren over waarom dit doel centraal staat. Hierbij is leidend dat het doel direct of indirect bijdraagt aan één of meerdere maatschappelijke effecten.

Per programma of pakket is een *doelenboom* toegevoegd om het inzicht in de relaties tussen de maatschappelijke effecten, factoren van invloed, de SMART doelstellingen en activiteiten te verhogen.

Hierbij zijn de bovenste twee lagen -maatschappelijke effecten en factoren van invloed- het theoretisch kader. De maatschappelijke effecten geven richting aan het beleid en vormen het 'waarom' achter alles wat de gemeente doet. De factoren van invloed schetsen de context waarbinnen deze effecten gerealiseerd moeten worden.
De onderste twee lagen –(SMART)doelen en activiteiten/focuspunten- zijn gericht op het nieuwe begrotingsjaar en spitsen zich toe op de specifieke uitvoering van dat jaar. Ook worden de wettelijke taken hierin onderscheiden van het eigen gemeentelijk beleid. De wettelijke taken worden weergegeven in de paarse blokken (ook gekenmerkt met het cijfer '0').

Deze gelaagde opbouw maakt het mogelijk om strategische ambities te verbinden aan concrete acties. Door deze structuur ontstaat inzicht in hoe beleidskeuzes bijdragen aan maatschappelijke effecten én wordt zichtbaar waar de accenten van het eigen beleid liggen. Zo fungeert het model niet alleen als toelichting bij de begroting, maar ook als gespreksinstrument voor evaluatie, bijsturing en transparante verantwoording.

Er wordt gewerkt met de programma- en pakkettenindeling. Enkele pakketten zijn onderverdeeld over twee programma's. Een inhoudelijke toelichting is dan weergegeven in het programma waar het overgrote deel van de taken uit het pakket is ondergebracht. In het andere programma is een verwijzing opgenomen.

In het programmaplan worden bijzonderheden nader toegelicht. Er wordt nadrukkelijk gekozen om alleen die zaken te vermelden die van belang zijn om de veranderingen van het beleid te kunnen volgen. Over de bestaande beleidslijnen wordt beperkt geschreven. Ook worden de beleidsindicatoren getoond. De beleidsindicatoren zijn op diverse onderdelen aangevuld met streefwaarden.

Het programmaplan toont met welke financiële middelen gerekend is om het beleid uit te voeren. Hierbij is aandacht voor zowel de lasten als baten. In de lasten is rekening gehouden met de impact van de investeringen. Een compleet beeld van de investeringen is opgenomen in de investeringsagenda. De investeringsagenda toont alle investeringen voor de periode van 2026 tot en met 2030. Wij tonen hier voor de volledigheid ook de investeringen van 2026, omdat de impact van deze investeringen in 2027 zijn opgenomen.

<u>Paragrafen</u>
In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen met een groot financieel of maatschappelijk belang, die versnipperd in de begroting staan, te bundelen in een overzicht die meer inzicht geeft. De extra informatie kan daarnaast gebruikt worden voor de beoordeling van de financiële positie op de korte en langere termijn.

Door vaststelling van de paragrafen worden de beleidsuitgangspunten, die ten grondslag liggen aan de beheersmatige activiteiten, door u vastgesteld.

<u>Getal notitie</u>
In alle tabellen is de onderstaande notatie gehanteerd:
- Een positief saldo (overschot) is een plus.
- Een negatief saldo (tekort) is een min.
- Voordelen door lagere uitgaven of hogere inkomsten worden positief genoteerd.
- Nadelen door hogere uitgaven of lagere inkomsten worden negatief genoteerd.

Alle bedragen worden in duizendtallen weergegeven, tenzij anders is aangegeven. Door deze weergave kan het voorkomen dat totalen een (minimale) afwijking laten zien.

Hoofdlijnen van de begroting

In de begroting voor 2027 bouwt het nieuwe college voort op de Perspectiefnota 2027-2030 die de gemeenteraad in juni van dit jaar heeft vastgesteld. Die basis versterken we met eerste elementen uit het coalitieakkoord 'Groeien met aandacht'. Het College Uitvoeringsprogramma concretiseert dit nader en neemt de raad daar eind dit jaar in mee via een raadsinformatiebrief. Ondertussen worden in deze begroting de eerste keuzes en prioriteiten van het nieuwe college al zichtbaar.

De groei van onze gemeente zien we als een gezonde ontwikkeling, met als belangrijkste doel een vitale samenleving te behouden en verder te versterken. Als relatief jonge gemeente heeft Dronten altijd vooruitgekeken. Die ambitie en pioniersgeest vormen nog steeds een belangrijke kracht bij de ontwikkeling van onze gemeente. We willen werken aan ruimte voor woningbouw én aandacht geven aan sterke buurten en dorpen, goede voorzieningen en plekken om elkaar te ontmoeten. Daarbij hebben we oog voor de schaal en kracht van Dronten en richten we ons op het welzijn en de tevredenheid van onze inwoners.

De komende bestuursperiode staat in belangrijke mate in het teken van uitvoering. Daarbij werken we vanuit het principe: doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. De uitdaging voor de komende jaren ligt vooral in het realiseren van ambities, het maken van keuzes en het aanbrengen van focus. Niet alles kan tegelijkertijd. Daarom stellen we duidelijke prioriteiten en wegen we steeds af wat nodig, haalbaar en uitvoerbaar is. Dat vraagt om duidelijke prioriteiten en soms ook om het heroverwegen van bestaande keuzes.

Hoewel de begroting een gezond structureel financieel beeld laat zien, vraagt de groei van Dronten de komende jaren om aanzienlijke investeringen. Dat maakt het noodzakelijk om ook voor de langere termijn voldoende financiële en organisatorische ruimte te behouden. Daarbij kijken we niet alleen naar nieuwe ambities, maar wegen we ook bestaande inzet opnieuw. De komende periode brengen we scherper in beeld waar we kunnen minderen, stoppen of zaken anders kunnen organiseren om ruimte te maken voor de prioriteiten van deze bestuursperiode. Daarbij wegen we maatschappelijke effecten, uitvoerbaarheid en financiële consequenties zorgvuldig en betrekken we uw raad waar besluitvorming daarom vraagt.

<u>Koersvast én wendbaar</u>
Er is veel onrust in Nederland en de wereld. En hoewel de onrust vaak groot is op plekken ver weg van Dronten, het kan wel doorwerken op de gemeente Dronten en haar inwoners. Denk aan plotseling stijgende brandstofprijzen of, zoals na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, vluchtelingen die een veilige plek zoeken. En eerder dit jaar werd duidelijk dat de problematiek van netcongestie ook Dronten gaat raken. Dit soort ontwikkelingen is reden om ons beleid op specifieke onderdelen, snel en vaak tijdelijk, aan te kunnen passen. Bijvoorbeeld door het instellen van tijdelijke taskforces. Daarbij blijven we koersvast op onze langetermijndoelen en wendbaar waar de omstandigheden daarom vragen.

<u>Visie op de samenleving</u>
Dronten is een gemeente met ruimte. Ruimte om te wonen, te ondernemen, te vernieuwen en initiatieven te ontplooien. Die kwaliteit willen we behouden en versterken terwijl de gemeente verder groeit. Met de groei van onze gemeente staan we voor een brede opgave van samenleven, samenredzaamheid, voorzieningen, economie, leefomgeving en toekomstbestendige ontwikkeling. Bij alle keuzes die we maken, staat de vraag centraal wat inwoners en ondernemers nodig hebben om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en zich te ontwikkelen.

Daarom investeren we gericht in maatschappelijke voorzieningen en anticiperen we tijdig op de groei van het aantal inwoners. Groei vraagt naast een goede woningbouwprogrammering namelijk ook om sociaal-ruimtelijke programmering, zodat een passende woning, de huisarts, de supermarkt en ontmoetingsplekken vanaf het begin onderdeel zijn van de ontwikkeling van nieuwe wijken. De Drontense principes, Brede Welvaart en de bestaande beleidskaders vormen daarbij het kompas voor de manier waarop we onze gemeente verder willen ontwikkelen. Daarbij zien we de komende jaren een aantal belangrijke accenten.

De groei van Dronten
In 2023 heeft de gemeenteraad met het besluit 'Richting aan Groei' besloten om de gemeente Dronten te laten doorgroeien naar een hechte samenleving van 60.000 inwoners in 2050. Met de koersdocumenten voor de sleutelprojecten Biddinghuizen en Swifterbant en het Ontwikkelkader voor uitleglocatie Dronten Zuid, heeft de raad eerste stappen gezet over hoe de groei van de samenleving ingevuld wordt. En ondertussen komt de bouw van nieuwe woningen ook op stoom in het Hanzekwartier in Dronten, De Graafschap in Biddinghuizen en in de nieuwe wijk Swifterbant-Zuid. Daarnaast heeft uw raad in 2025 gevraagd om aandacht voor het meegroeien van locaties voor nieuwe bedrijven.

Met het Strategische Vastgoedplan (SVP) en Integraal Huisvestingsplan (IHP) heeft u inzicht in de (vervangings)investeringen die de komende jaren nodig zijn om de maatschappelijke voorzieningen als scholen en sportaccommodaties op peil te houden en mee te laten groeien met de groei van de Dronter gemeenschappen en kernen. Tegelijkertijd onderkent het college dat de investeringsopgaven die voortvloeien uit de groei van Dronten omvangrijk zijn. Het college wil ruimte bieden aan noodzakelijke investeringen in woningen, voorzieningen en maatschappelijke infrastructuur, maar ziet daarbij ook de verantwoordelijkheid om de financiële positie van de gemeente gezond te houden. Dit vraagt om het maken van duidelijke keuzes, het stellen van prioriteiten en een zorgvuldige afweging tussen ambitie, urgentie, maatschappelijke meerwaarde en financiële haalbaarheid. De komende periode wordt deze afweging verder uitgewerkt en geconcretiseerd, zodat richting de Perspectiefnota 2028 inzichtelijk wordt welke investeringen op welk moment financieel verantwoord kunnen worden gerealiseerd en welke keuzes daarbij nodig zijn. Voor 2027 heeft dit nog geen directe financiële gevolgen.

Mobiliteit en bereikbaarheid zijn belangrijke randvoorwaarden voor de groei van Dronten. Daarom wil het college investeringen in bereikbaarheid en infrastructuur met voorrang in kaart brengen, zodat we in deze collegeperiode een stevige basis leggen voor een investeringsagenda die past bij de groei van onze gemeente. Daarbij willen we nadrukkelijk ook aan provincie en Rijk vragen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun deel. Zo willen we met de provincie in gesprek over de versterking van het regionaal openbaar vervoer en de bereikbaarheid van Biddinghuizen en Swifterbant.

Daarnaast vraagt groei om een toekomstbestendige energievoorziening. Daarom zien we de energietransitie niet alleen als een duurzaamheidsopgave, maar ook als een kans voor Dronten. We onderzoeken hoe de energie die in onze gemeente wordt opgewekt meerwaarde kan opleveren voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke voorzieningen, waarbij nieuwe wijken niet meer afhankelijk hoeven te zijn van het hoogspanningsnet. Bij nieuwe opwek- en opslaginitiatieven borgen we vooraf dat de waarde voor de bewoner direct centraal staat.

Om de algehele groei van Dronten richting 2050 in goede banen te leiden, werken we al enkele jaren aan de Omgevingsvisie en zetten we deze ontwikkeling de komende jaren voort. Deze visie vormt het integrale kader voor de ontwikkeling van onze gemeente en verbindt ambities op het gebied van wonen, economie, voorzieningen, mobiliteit en leefomgeving.

Deze ambities worden de komende jaren vertaald naar het Omgevingsplan, waarmee we richting geven aan de inrichting van de fysieke leefomgeving. In 2027 krijgt de gemeenteraad het eerste wijzigingsbesluit (van in totaal vier) voor het Omgevingsplan voorgelegd.

Een sterke sociale basis
In onze gemeente is de behoefte aan zorg aan het toenemen en veranderen. Enerzijds is dat demografisch te verklaren; onze samenleving vergrijst bovenmatig snel en dat levert andere woon- en zorgbehoeften op. Daarnaast is het ook de toename van inwoners die het complexer maakt om de groeiende behoefte aan jeugdzorg, jongerenwerk, ouderenzorg en inkomensondersteuning op een goede manier te organiseren. Indien het Rijk aangekondigde bezuinigingen doorvoert, bestaat het risico voor de gemeenten dat mensen die onvoldoende zelfredzaam zijn, meer beroep zullen doen op ondersteuning vanuit de eigen woongemeente.

Het college wil daarbij een beweging versterken naar zelfstandig waar het kan en samen waar het nodig is. Professionele ondersteuning zien we als aanvulling op de samenredzaamheid waar dat nodig is. Dat betekent concreet dat onze vraag zal zijn: 'Wat kun je zelf veranderen aan je situatie?' en 'Wie kan je daarbij helpen?' En pas daarna: 'Hoe kunnen wij helpen?' Hulpvragen moeten eerder kunnen worden gesteld, steun moet dichtbij beschikbaar zijn. Vooral voor het welzijn van onze inwoners, maar ook om ondersteuning te kunnen bieden aan wie dat echt nodig heeft.

Een sterke sociale basis vraagt meer dan zorg alleen. Daarom blijven we ook in deze begroting investeren in onderwijs, sport, bewegen en gezondheid. We willen dat kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen en zoveel mogelijk deelnemen aan onderwijs. We stimuleren een gezonde leefstijl en een omgeving die inwoners uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Werk en inkomen vormen daarnaast een belangrijke basis voor zelfredzaamheid en bestaanszekerheid. Daarom zetten we ons samen met partners in om inwoners die aan de zijlijn staan weer perspectief op werk te bieden, zodat inwoners kunnen deelnemen aan werk dat aansluit bij hun mogelijkheden en talenten.

2027 gebruiken we bovendien om een volgende stap te zetten in de ontwikkeling van het sociaal domein. We onderzoeken onderdelen van de begroting op doelmatigheid, doeltreffendheid en maatschappelijke meerwaarde, met specifieke aandacht voor subsidies. We willen beter zichtbaar maken wat onze inzet daadwerkelijk oplevert voor inwoners. Niet alleen de kosten van ondersteuning staan daarbij centraal, maar vooral het maatschappelijke effect dat we ermee bereiken. Daarmee leggen we de basis voor verdere doorontwikkeling vanaf 2028.

Tot slot houden we oog voor de ontwikkelingen binnen de GGD Flevoland. Een sterke publieke gezondheid is een belangrijke randvoorwaarde voor een vitale samenleving. Samen met de andere Flevolandse gemeenten blijven we werken aan een toekomstbestendige GGD die haar maatschappelijke taken goed kan blijven uitvoeren.

<u>Regionale en interbestuurlijke samenwerking</u>
Veel van de opgaven waar Dronten voor staat, houden niet op bij de gemeentegrens. Daarom werken we actief samen met gemeenten, provincie, het Rijk en waar mogelijk Europese partners. Door kennis, uitvoeringskracht en financiële middelen te bundelen, vergroten we onze mogelijkheden om onze ambities voor wonen, bereikbaarheid, economie en voorzieningen te realiseren.

Binnen Samen Maken We Flevoland werken gemeenten, provincie en maatschappelijke partners samen aan de grote opgaven van deze tijd. Voor Dronten zijn daarbij met name het Rijk-Regio Overleg en Regio Zwolle van groot belang.

Via deze samenwerkingen versterken we onze positie, vergroten we onze lobbykracht en creëren we kansen voor investeringen die bijdragen aan de ontwikkeling van onze gemeente. Regionale samenwerking is daarbij geen doel op zich, maar een middel om meer voor onze inwoners te bereiken. In de komende periode werken we verder aan de manier waarop we deze samenwerking bestuurlijk en organisatorisch kunnen versterken. De resultaten daarvan betrekken we bij de Perspectiefnota 2028.

Organisatie groeit mee

Om de groei van Dronten goed te begeleiden, moet ook de organisatie zich blijven ontwikkelen. Een groeiende gemeente vraagt om voldoende capaciteit, maar vooral om een organisatie die kwalitatief meegroeit. Daarom investeren we in vakmanschap, samenwerking en nieuwe manieren van werken die passen bij de opgaven richting 2050. We willen ruimte bieden aan innovatie en vernieuwing. Daarom investeren we in datagedreven werken en verkennen we de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie om onze dienstverlening, bedrijfsvoering en besluitvorming verder te versterken.

Vanuit het principe van meervoudig kijken, denken en doen werken we integraal aan de maatschappelijke opgaven van Dronten. Daarbij staan drie lijnen centraal: het borgen van een goede dienstverlening, het ondersteunen van de ruimtelijke en sociale ontwikkeling van de gemeente en het maken van strategische keuzes voor de toekomst. Dat vraagt om een hechte samenwerking tussen raad, college en organisatie.

Voorsorteren op het College Uitvoeringsprogramma

Het college levert voor het einde van 2026 het College Uitvoeringsprogramma (CUP) aan de gemeenteraad aan. Daarin worden de ambities uit het coalitieakkoord verder uitgewerkt en financieel vertaald richting de Perspectiefnota 2028. De keuzes die mogelijk gemaakt worden, zullen dan ook langjarig inzichtelijk worden. Waar mogelijk hebben we elementen uit het coalitieakkoord al een plek gegeven in de begroting, zoals:

- Dronten heeft een unieke positie waar landbouw, onderwijs, ondernemerschap en innovatie samenkomen. Die combinatie biedt kansen om onze economische kracht verder uit te bouwen. Het college wil de gebiedsontwikkeling voor de Agri Innovatiezone (voorheen “Van Eiland naar Wijland”) voortvarend in de steigers zetten, als vliegwiel voor het economisch perspectief van de landbouw en de agrarische ondernemers. De inspanningen zijn erop gericht om volgend jaar al eerste pilots te kunnen draaien die innovatie aanjagen, vooruitlopend op een brede uitvoeringsagenda Agrifood. Ook werken we nauw samen met Aeres aan de ontwikkeling van een innovatiehub.
- Een groeiende gemeente vraagt om aandacht voor veiligheid en weerbaarheid. Samen met onze netwerkpartners werken we aan het waarborgen van een veilige woon- en leefomgeving, het versterken van de weerbaarheid van inwoners en organisaties en waar nodig specialistische ondersteuning van kwetsbare inwoners. Concreet zetten we in op een structurele aanpak van de 2%-jeugd, onder andere door de inzet van interventiespecialisten. En intensiveren we de inzet van het (bestuurlijk) instrumentarium voor de bestrijding van ondermijning.
- We implementeren een differentiatie van de toeristenbelasting en onderzoeken hoe de hogere opbrengsten kunnen bijdragen aan een kwaliteitsimpuls voor de sector, zodat opbrengsten nog sterker ten goede komen aan de aantrekkelijkheid van Dronten als bestemming.

Samenvattend vraagt de groei van Dronten om een gezonde financiële basis en om bewuste keuzes van de inzet van onze middelen. Door effectiever en efficiënter te werken, creëren we ruimte voor de investeringen die nodig zijn om onze gemeente verder te ontwikkelen. Zo bouwen we aan een gemeente die klaar is voor de toekomst, financieel robuust blijft en tegelijkertijd de kwaliteiten behoudt die Dronten maken tot de gemeente waar inwoners graag wonen, werken en leven.

Financieel beeld

De uitgangspunten uit de Perspectiefnota en de besluiten die door de raad over de Perspectiefnota zijn genomen, zijn verwerkt in de voorliggende begroting. De begroting is daarmee een nadere uitwerking van de Perspectiefnota en op detailniveau geactualiseerd, inclusief de effecten van de Meicirculaire en de 2e Financiële tussenrapportage. Het huidige financiële beeld ziet er voor de Programmabegroting 2027 als volgt uit:

Primitieve begroting 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	96.369	94.524	94.643	97.596
Programma 1 Veiligheid	-7.205	-7.087	-7.073	-7.075
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.773	-9.268	-9.300	-9.388
Programma 3 Economie	628	965	979	990
Programma 4 Onderwijs	-6.715	-6.850	-7.970	-9.620
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	-11.933	-11.999	-12.317	-13.177
Programma 6 Sociaal domein	-59.580	-56.310	-52.784	-52.798
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	-1.578	-1.501	-1.626	-1.623
Programma 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-5.630	-3.324	-4.173	-4.002
Totaal effect primitieve Programmabegroting 2027	**-4.417**	**-849**	**380**	**902**
Structureel	**940**	**289**	**93**	**477**
Incidenteel	**-5.357**	**-1.138**	**287**	**425**
Totaal effect primitieve Programmabegroting 2027	**-4.417**	**-849**	**380**	**902**

Voor het begrotingsjaar 2027 is er een structureel evenwicht. Het totaal begrotingssaldo van 2027 toont dat er voor ongeveer 4,4 miljoen van de algemene reserves gebruik wordt gemaakt. Het meerjarenperspectief toont in 2030 ook een structureel evenwicht. Hiermee wordt een structureel sluitende meerjarenbegroting gerealiseerd.

Het getoonde beeld voor 2027-2030 wijkt positief af van de Perspectiefnota. In de 2e Financiële tussenrapportage is deze positieve bijstelling grotendeels zichtbaar geworden als gevolg van de Meicirculaire. Het actualiseren van de investeringsagenda - met name het Strategisch Vastgoedplan (SVP) - leidt tot en met 2029 tot (tijdelijke) voordelen, omdat diverse investeringen opschuiven in de tijd.

Het bijstellen van deze investeringen naar het prijspeil van 2027 én de stijging van de rente maakt dat het voordeel voor 2030 waarschijnlijk gebruikt gaat worden om deze effecten op te vangen. Het huidige positieve beeld zal in de toekomst hard nodig zijn om onze voorzieningen op peil te houden. Bij de Perspectiefnota 2028 zullen de financiële gevolgen inzichtelijk worden gemaakt.

Uw raad heeft ook gevraagd om een meerjarige doorkijk over de ontwikkelingen van het eigen vermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen is een aanzet gegeven voor deze meerjarige ontwikkelingen. De actualisatie van het SVP zal hier ook impact op hebben en uw raad wordt daarin meegenomen via de P&C-producten.

Het financieel perspectief (zie overzicht hieronder) toont de aanpassingen vanaf de 2e Financiële tussenrapportage naar de Programmabegroting 2027. Aan de hand van het financieel perspectief worden de grootste financiële wijzigingen in deze Programmabegroting toegelicht. De verwachte wijzigingen uit de 2e tussenrapportage zijn als reeds besloten meegenomen, waarbij eventuele amendementen daardoor niet zijn meegenomen.

Financieel perspectief 2027-2030 Programmabegroting 2027 (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Stand na Financiële Tussenrapportage 1 2026 Structureel	-1.116	-2.555	-2.767	-875
Stand na Financiële Tussenrapportage 1 2026 Incidenteel	-4.387	-1.539	221	221
Begrotingssaldo Begroting 2027 na 1e Tussenrapportage	**-5.502**	**-4.094**	**-2.546**	**-654**
Verwachte wijzigingen Financiële Tussenrapportage 2 2026 structureel	1.361	1.659	1.430	1.428
Verwachte wijzigingen Financiële Tussenrapportage 2 2026 incidenteel	-698	478	111	133
Verwachte wijzigingen begrotingssaldo 2e Tussenrapportage	**663**	**2.137**	**1.541**	**1.561**
Stand na Financiële Tussenrapportage 2 2026 Structureel	245	-896	-1.337	553
Stand na Financiële Tussenrapportage 2 2026 Incidenteel	-5.085	-1.061	332	354
Begrotingssaldo Begroting 2027 na 2e Tussenrapportage	**-4.840**	**-1.957**	**-1.005**	**907**
Totaal wijzigingen structureel saldo Programmabegroting 2027	695	1.186	1.429	-76
Totaal wijzigingen incidenteel saldo Programmabegroting 2027	-272	-77	-45	72
Totaal wijzigingen begrotingssaldo Programmabegroting 2027	**423**	**1.108**	**1.385**	**-5**
Stand structureel na vaststelling Programmabegroting 2027	940	289	93	477
Stand incidenteel na vaststelling Programmabegroting 2027	-5.357	-1.138	287	425
Eindstand begrotingssaldo na vaststelling Programmabegroting 2027	**-4.417**	**-849**	**380**	**902**

<u>Structurele wijzigingen</u>
De volgende tabel toont de grootste wijzigingen in het structurele saldo van de Programmabegroting ten opzichte van de stand van de 2e tussenrapportage. De wijzigingen worden onder de tabel toegelicht.

Structurele wijzigingen	2027	2028	2029	2030
1) Effectiviteit en efficiëntie van de organisatie	1.300	1.300	1.300	1.300
2) Investeringsagenda 2027-2030	-113	411	752	-1.448
3) Autonome ontwikkelingen beleid	-494	-672	-832	-620
4) Jeugdlasten kostprijs ontwikkeling	-205	-205	-205	-205
5) BCF Afval en riool	415	453	520	508
6) AgriFood programma	-148	-148	-148	-148
7) Groei van Dronten	-	-	-	-
8) Maatregelen organisatie	-	-	-	500
9) Differentiatie toeristenbelasting	-	102	102	102
10) Overige structurele wijzigingen	-60	-55	-60	-65
Totaal	**695**	**1.186**	**1.429**	**-76**

De organisatie draagt bij aan het realiseren van een structureel evenwicht in 2027 en heeft hiervoor €1,3 miljoen structureel aan organisatiekosten gereduceerd. Door het succesvol terugdringen van relatief dure inhuur kan de organisatie met dezelfde kwaliteit en capaciteit efficiënter functioneren. Tegelijkertijd vraagt deze structurele aanpassing om een zorgvuldige en realistische benadering. Inhuur blijft een waardevol instrument bij arbeidsmarktkrapte, ziekteverzuim en specialistische expertise.

Op cruciale plekken die direct bijdragen aan de uitvoering of de groeiambities, blijft de keuze voor tijdelijke inzet daarom afhankelijk van kwaliteit, continuïteit en maatschappelijke impact, en niet uitsluitend van financiële overwegingen. Het sturen op maatschappelijke resultaten en het goed ondersteunen van onze medewerkers vormt hierbij het belangrijkste uitgangspunt. (1)

Bij het actualiseren van de investeringsagenda zijn de investeringen van het SVP op het prijspeil van 2027 gebracht. Ook is de timing van diverse investeringen aangepast in het kader van realistisch begroten.

Aangezien een groot deel van de investeringen met vreemd vermogen wordt bekostigd, speelt rente een belangrijke rol in de structurele lasten. De rente voor vreemd vermogen in de begroting stijgt van 3,25% naar 3,75%. In de Perspectiefnota was geen rekening gehouden met een rentestijging. (2)

Bij de Meicirculaire van 2026 is gecompenseerd voor prijs en volume. Prijs is daarbij budgetneutraal verwerkt; volume heeft geleid tot een stijging van het begrotingssaldo. Bij het actualiseren van de begroting is deze compensatie gebruikt om de prijs- en volumeontwikkelingen van bestaand beleid in de begroting te dekken. (3) De impact van de kostprijsstijging van de jeugdlasten zijn daarbij iets meegevallen en zijn voor € 205.000 in de begroting opgenomen. (4)

De rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn kostendekkend bij het huidige tarief. Binnen die kostendekkendheid leidt een correcte toerekening van de btw tot een structureel voordeel. (5)

Het AgriFood uitvoeringsprogramma (inclusief Green Campus zone) voor innovatie en economische ontwikkeling draagt bij aan het versterken van de innovatiekracht, het economisch toekomstpotentieel en het behoud van talent in de gemeente Dronten. Het stimuleert hoogwaardige en kennisintensieve bedrijvigheid binnen de vitale agrofood-keten en borgt een duurzame balans in ons buitengebied. (6)

De groei van Dronten is budgetneutraal verwerkt, wat betekent dat er (nog) geen rekening wordt gehouden met een eventueel voor- of nadeel vanuit deze groei. Deze begrotingssystematiek wordt verfijnd en het is belangrijk om hierin een bepaalde voorzichtigheid te hanteren.

De realiteit is dat het een grote uitdaging is om bouwontwikkelingen volgens plan te laten verlopen, gezien de netcongestie, stikstofproblematiek en grote ketenafhankelijkheid. (7)

De opdracht om in 2030 een structurele besparing van € 500.000 te hebben gerealiseerd is als stelpost in de begroting verwerkt. Verbeteringen in de organisatie die in dit kader worden gerealiseerd, zullen allereerst in mindering worden gebracht op deze stelpost. (8)

De invoering van differentiatie op de toeristenbelasting levert vanaf 2028 aanvullende inkomsten op. Met deze wijziging wordt aangesloten bij de verschillende vormen van verblijfstoerisme binnen de gemeente. De opbrengsten dragen enerzijds bij aan de algemene kosten die de gemeente maakt voor voorzieningen, infrastructuur en de kwaliteit van de leefomgeving waarvan bezoekers gebruik maken. Anderzijds wordt onderzocht op welke wijze een deel van de extra opbrengsten kan worden ingezet om de toeristische en recreatieve sector verder te versterken. Voor twee derde deel van deze middelen wordt daarom een nadere uitwerking opgesteld (9).

<u>Incidentele wijzigingen</u>
De volgende tabel toont de grootste wijzigingen in het incidentele saldo van de Programmabegroting ten opzichte van de stand van de 2e tussenrapportage. De wijzigingen worden onder de tabel toegelicht.

Incidentele wijzigingen	2027	2028	2029	2030
1) Vermindering inzet incidentele middelen	646	21	21	21
2) AgriFood programma	-250	-	-	-
3) Overige incidentele wijzigingen	-668	-98	-66	51
Totaal	**-272**	**-77**	**-45**	**72**

Voor het uitvoeren van vluchtelingenwerk (consulent statushouders) en het voorkomen van voortijdige schoolverlaters (RMC-gelden) waren in 2027 lasten begroot. Er is binnen de huidige formatie voldoende ruimte aanwezig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, waardoor het gebruik van deze incidentele middelen niet langer noodzakelijk is. (1)

Voor het opstarten van het AgriFood uitvoeringsprogramma, zoals toegelicht bij de structurele wijzigingen, is incidenteel een budget van € 250.000 noodzakelijk. (2)

De overige incidentele wijzigingen bestaan uit diverse kleinere posten. De grootste daarvan zijn voor projectkosten voor digitalisering (digitale werkruimte; € 150.000), het tijdelijk overschrijden van het budget voor de sociaal medische indicatie (€ 138.000) en het slopen van de tijdelijke huisvesting voor de praktijkschool (€ 125.000). (4)

Een gedetailleerd overzicht van alle incidentele kosten, inclusief toelichting, is te vinden in de financiële begroting.

<u>Recapitulatie</u>
Bij de Programmabegroting wordt gebruik gemaakt van (bestemmings)reserves. De volgende recapitulatie toont in welke mate het begrotingssaldo gebruik heeft gemaakt van deze reserves. In de recapitulatie is voor 2027 gebruik gemaakt van het verwachte saldo van de 2e Financiële tussenrapportage.

Lasten en Baten (x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026 (FT 2)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten exclusief reserves	**-168.921**	**-182.993**	**-175.868**	**-171.464**	**-168.936**	**-172.229**
Totale baten exclusief reserves	**173.716**	**175.717**	**169.009**	**168.845**	**167.497**	**171.341**
Saldo exclusief reserves	**4.795**	**-7.275**	**-6.860**	**-2.619**	**-1.439**	**-888**
Toevoegingen aan reserves	-13.548	-3.479	-845	-1.484	-457	-478
Onttrekkingen uit reserves	15.850	8.118	3.287	3.254	2.275	2.268
Het geraamde c.q. gerealiseerde resultaat	**7.097**	**-2.636**	**-4.417**	**-849**	**380**	**902**
Incidenteel begrotingsresultaat 2027 - 2030		-5.198	-5.357	-1.138	287	425
Structureel begrotingsresultaat 2027-2030		**2.562**	**940**	**289**	**93**	**477**

Vermogenspositie

In de geprognosticeerde balans is rekening gehouden met de veranderingen in het vermogen. Dit zijn met name de gevolgen van de investeringen in de vaste activa en het aantrekken van vreemd vermogen.

Prognose balans	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
Vaste activa	122.155	136.645	158.723	200.760	237.514	255.754
Vlottende activa	97.235	72.042	70.890	64.567	61.041	59.329
Totaal	**219.390**	**208.687**	**229.613**	**265.327**	**298.555**	**315.083**

Eigen vermogen	115.716	108.441	101.583	98.965	97.527	96.640
Voorzieningen	45.194	45.416	46.598	46.166	46.383	46.470
Langlopende passiva	7.995	6.195	35.595	78.245	114.495	133.170
Vlottende passiva	50.485	48.635	45.837	41.951	40.150	38.803
Totaal	**219.390**	**208.687**	**229.613**	**265.327**	**298.555**	**315.083**

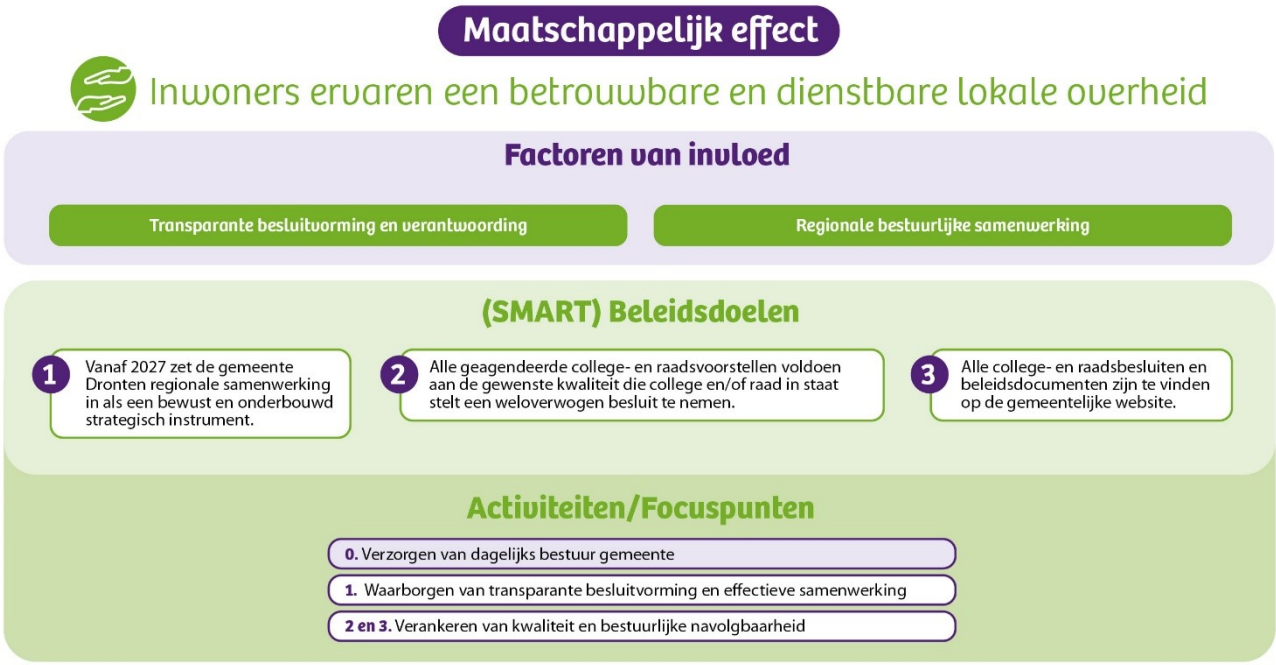
De toename van het balanstotaal en de verschuiving naar meer vreemd vermogen maakt dat onze financiële positie verandert. Op dit moment vallen we binnen categorie A (minste risico). Deze positie meten we met een aantal financiële kengetallen. Onder andere de solvabiliteit neemt richting 2030 af van 44% in 2027 naar 31% in 2030. Ook de netto schuldquote verandert van 26% naar 79%.

Beide kengetallen zorgen ervoor dat we langzaam opschuiven in ons risicoprofiel naar categorie B (gemiddeld risico). In de Paragraaf weerstandsvermogen wordt meer duiding gegeven over de risico's en ontwikkeling van de financiële kengetallen.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Programma inleiding
We streven er vanuit dit programma naar dat inwoners een betrouwbare en dienstbare lokale overheid ervaren die het vertrouwen van onze overheid versterkt. In een tijd waarin de gemeente Dronten zowel groeit als beheert binnen een steeds complexere samenleving, staan transparantie in besluitvorming en flexibiliteit centraal. Daarom werken we actief samen met onze inwoners, (regionale) partners en het Rijk. Door effectief in te spelen op maatschappelijke veranderingen en technologische innovaties, wordt gebouwd aan een efficiënte organisatie. Eén die niet alleen de groeiambitie naar 60.000 inwoners in 2050 kan ondersteunen, maar ook blijvend inspeelt op de behoeften en verwachtingen van haar inwoners.

Pakket 0A Bestuur

Inhoud
Het maatschappelijk effect dat via dit programma wordt nagestreefd is een lokale overheid te bieden die betrouwbaar en dienstbaar is. Dit pakket gaat over (het faciliteren van) de gemeentelijke bestuursorganen en regionale samenwerking.

In een tijd waarin de gemeente Dronten binnen een steeds complexere samenleving zowel moet groeien als beheren, staan transparantie in besluitvorming en flexibiliteit centraal. Daarom wordt ingezet op het actief samenwerken met onze inwoners, (regionale) partners en het Rijk.

Regionale samenwerking speelt hierin een sleutelrol. Het stelt de gemeente in staat maatschappelijke uitdagingen gezamenlijk met andere partijen aan te pakken en de groeiopgave te realiseren. Door deelname aan strategische allianties wordt de positie van Dronten richting het Rijk en de regio versterkt. Dit vergroot de kans op het krijgen van middelen en invloed op regelgeving.

Samenwerking is daarmee geen doel op zich, maar een middel om bij te dragen aan brede welvaart en het realiseren van gemeentelijke lange termijn doelen. Door effectief in te spelen op maatschappelijke veranderingen en technologische innovaties, wordt gebouwd aan een efficiënte organisatie. Eén die niet alleen de groeiambitie naar 60.000 inwoners in 2050 kan ondersteunen, maar die ook responsief is, zodat inwoners zich gezien, gehoord en begrepen voelen.

Beleidsuitgangspunten

De gemeente Dronten staat voor opgaven die de gemeentegrenzen overstijgen. Om daarin effectief te kunnen handelen, is het noodzakelijk scherp te bepalen vanuit welke positie we opereren en waar onze meerwaarde ligt. Daarom werken we aan een heldere strategie voor regionale samenwerking en Public Affairs, ondersteund door een position paper. Deze vormen samen het kompas voor onze inzet: ze maken inzichtelijk in welke opgaven samenwerking ons daadwerkelijk verder helpt en op welke wijze we daarin willen participeren. Dat betekent dat we selectief zijn in de verbanden waarin we deelnemen en dat we onze tijd, middelen en bestuurlijke aandacht concentreren op die opgaven waar samenwerking noodzakelijk en kansrijk is. Daarbij staat het belang van onze inwoners en ondernemers altijd voorop.

Onze geografische en bestuurlijke positie op het snijvlak van Flevoland en de Regio Zwolle biedt daarbij specifieke kansen. Tegelijkertijd vraagt dit om bestuurlijke scherpte en discipline. Niet iedere samenwerking is vanzelfsprekend passend. Daarom toetsen we periodiek of onze inzet nog bijdraagt aan onze doelen en strategische positie. Waar nodig sturen we bij of beëindigen we onze betrokkenheid.

Zo bouwen we aan een gemeente die lokaal betrokken is en regionaal sterk opereert: geworteld in de belangen van onze samenleving, en tegelijkertijd in staat om via gerichte samenwerking meer te bereiken dan alleen.

Wat willen we bereiken?

Regionale samenwerking vanuit een duidelijke positie

1) Vanaf 2027 zet de gemeente Dronten regionale samenwerking in als een bewust en onderbouwd strategisch instrument.

Hoe meten we dit?

- Bij iedere nieuwe regionale samenwerking wordt een expliciete afweging gemaakt en vastgesteld.
- Regionale samenwerkingen worden periodiek heroverwogen.
- Gemaakte keuzes worden actief toegelicht richting raad.

Toelichting

Vanaf 2027 zet de gemeente Dronten regionale samenwerking in als een bewust en onderbouwd strategisch instrument. De in ontwikkeling zijnde strategie regionale samenwerking en Public Affairs en het position paper geven richting aan deze ambitie. Deze ambitie bouwt voort op de inzet die vanuit de gemeente de afgelopen jaren al heeft geleverd in regionale samenwerking. Onder meer onder de noemer *Samen Maken We Flevoland* en via de *Strategische Agenda Flevoland* werkt Dronten samen met de provincie, het waterschap, het Rijk en andere partners aan grote maatschappelijke opgaven, zoals bereikbaarheid, woningbouw, economische ontwikkeling en de energietransitie.

Vanaf 2027 wordt deze inzet verder versterkt door regionale samenwerking nog explicieter te verbinden aan de strategische doelen van de gemeente en door bewuster afwegingen te maken over waar en hoe Dronten zich regionaal inzet.

Daarmee wil de gemeente meer focus, consistentie en duidelijkheid aanbrengen in de keuzes die worden gemaakt en deze keuzes transparant kunnen toelichten aan de raad en samenwerkingspartners.

Waar leggen we de focus op?
In 2027 is een expliciete en navolgbare afweging een vast onderdeel van de werkwijze. Daarbij staat centraal dat deelname aan samenwerkingen bijdraagt aan de gemeentelijke opgaven, ambities en prioriteiten.

De nadruk ligt op transparante en navolgbare besluitvorming, zodat voor bestuur, organisatie en gemeenteraad duidelijk is welke keuzes worden gemaakt en welke meerwaarde deze hebben voor de gemeente Dronten. Ook richten we ons op het blijvend laten aansluiten van regionale samenwerkingen bij de gemeentelijke opgaven en ambities. Hiermee zorgen we ervoor dat de inzet van capaciteit, middelen en bestuurlijke aandacht gericht blijft op samenwerkingen die daadwerkelijk bijdragen aan de doelen van de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 geven we uitvoering aan de strategie regionale samenwerking en Public Affairs:
- Bij iedere nieuwe samenwerking wordt een eenduidige afweging gemaakt en vastgelegd.
- Keuzes worden consequent onderbouwd en actief toegelicht richting college en raad.
- Bestuur en organisatie handelen zichtbaar in lijn met de prioriteiten uit het college-uitvoeringsprogramma.
- Er wordt expliciet gemotiveerd waarom wel of niet wordt deelgenomen aan samenwerkingen.
- Bestaande samenwerkingen worden periodiek geëvalueerd en getoetst aan gemeentelijke prioriteiten.

Transparante en kwalitatief goede besluitvorming

2) Alle geagendeerde college- en raadsvoorstellen voldoen aan de gewenste kwaliteit die college en/of raad in staat stelt een weloverwogen besluit te nemen.
3) Alle college- en raadsbesluiten en beleidsdocumenten zijn te vinden op de gemeentelijke website.

Hoe meten we dit?
- Kwaliteit van bestuurlijke voorstellen wordt structureel beoordeeld en actief gebruikt voor bijsturing in de organisatie.
- Alle college- en raadsbesluiten zijn volledig en toegankelijk.

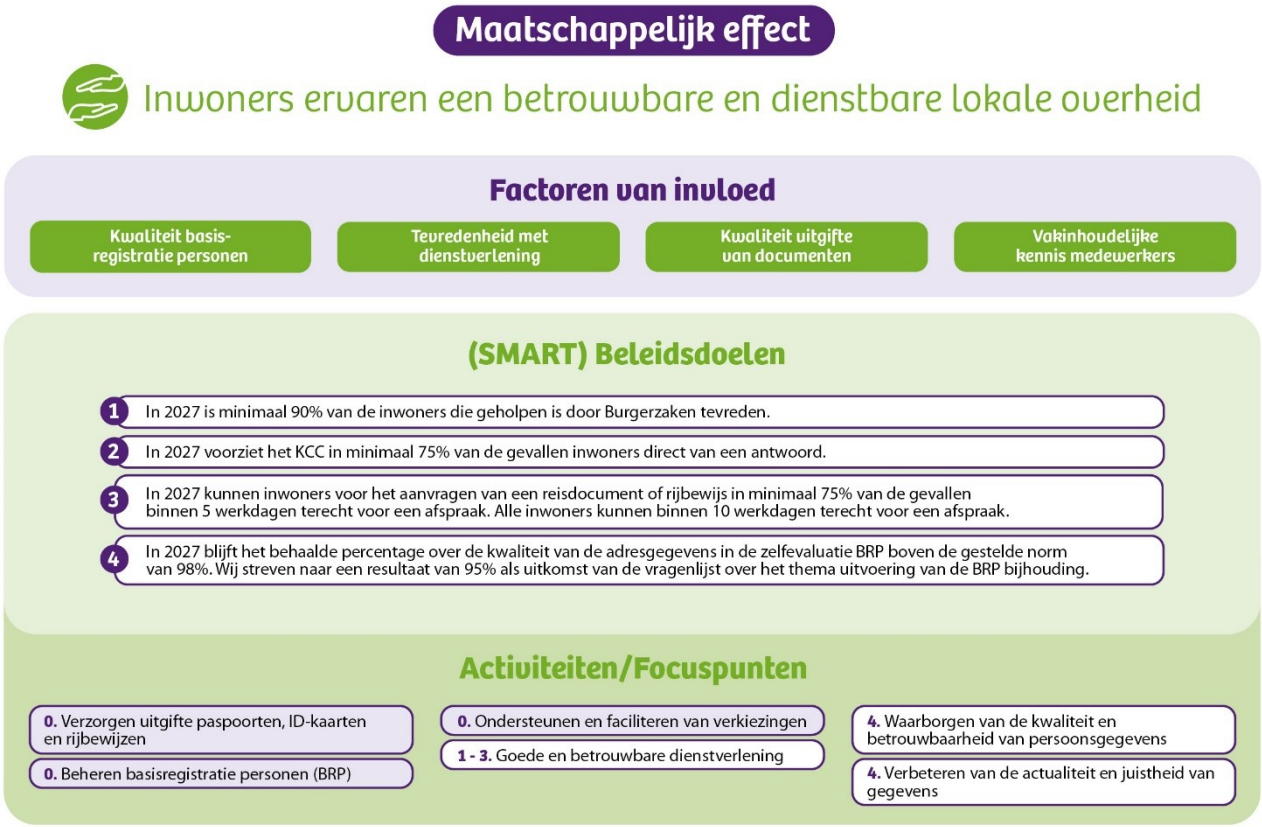
Toelichting
De gemeente Dronten werkt aan transparante en kwalitatief hoogwaardige besluitvorming als fundament voor goed bestuur en vertrouwen.

In de periode tot en met 2026 is een stevige basis gelegd in processen, structuur en kwaliteitscriteria. Vanaf 2027 verschuift de focus van ontwikkelen naar borgen en normeren. Tegelijkertijd wordt blijvend ingezet op politieke sensitiviteit, eigenaarschap en reflectie op de kwaliteit van onze besluitvorming.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus ligt op:
- Het normeren van kwaliteit als standaard (geen voorstellen onder de maat).
- Het versterken van de rol van managers en directie in kwaliteitsborging.
- Het voorkomen van terugval in oude werkwijzen door actief te sturen op gedrag.
- Het verder vergroten van de navolgbaarheid van besluitvorming richting de raad.

Wat gaan we daarvoor doen?
We sturen op eigenaarschap door medewerkers structureel te ondersteunen en te versterken in politieke sensitiviteit, kwaliteit en vakmanschap. Dit doen we door gerichte begeleiding en het benutten van praktijkervaringen als leerbron.
Zo ontwikkelen we een werkwijze waarin processen niet alleen op orde zijn, maar waarin continu wordt gewerkt aan het opstellen, toetsen, verbeteren en bijsturen van voorstellen. Kwaliteit is daarmee geen eindcontrole, maar een integraal onderdeel van het dagelijks handelen.

Pakket 0B Burgerzaken

Inhoud
We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners een betrouwbare en dienstbare lokale overheid ervaren. Daarvoor is het belangrijk dat zij tijdig terecht kunnen voor het regelen van hun zaken en vakkundig worden geholpen. Drontenaren voelen zich gehoord, gezien en begrepen door zowel het KCC als Burgerzaken. Naast onze inwoners zijn ook andere gebruikers afhankelijk van onze persoonsgegevensbeheertaken.

Door het beschikbaar stellen van zo betrouwbaar en actueel mogelijke persoonsinformatie (met inachtneming van de privacy) aan inwoners, gemeentelijke en landelijke gebruikers, wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de rechtszekerheid van onze inwoners. Ook het goed organiseren van de verkiezingen draagt bij aan lokaal vertrouwen in de overheid.

Beleidsuitgangspunten
We geven uitvoering aan het landelijk beleid ten aanzien van de basisregistratie personen, burgerlijke stand en identiteitsmanagement. Behalve de betrouwbaarheid van persoonsgegevens en fraudebestrijding, wordt er ook aandacht gevraagd voor de mens achter deze gegevens, waarbij soms maatwerk nodig is.

Wat willen we bereiken?
Inwoners ervaren goede dienstverlening van Publiekszaken

1) In 2027 is minimaal 90% van de inwoners die geholpen is door Burgerzaken tevreden.
2) In 2027 voorziet het KCC in minimaal 75% van de gevallen inwoners direct van een antwoord.
3) In 2027 kunnen inwoners voor het aanvragen van een reisdocument of rijbewijs in minimaal 75% van de gevallen binnen 5 werkdagen terecht voor een afspraak. Alle inwoners kunnen binnen 10 werkdagen terecht voor een afspraak.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. % Tevreden inwoners Burgerzaken op basis van Klant in Focus	-	90	90	90
2. % Contactmomenten die het KCC zelf afhandelt	81	84	80	75
3. % Inwoners wat binnen 5 werkdagen een afspraak kan maken	-	100	75	75
4. % Inwoners wat binnen 10 werkdagen een afspraak kan maken	-	100	100	100

Toelichting
Voor 2027 stellen we de tevredenheid van inwoners naar boven bij. In 2025 scoorden we ruim 90% groene smileys en dat getal willen we consolideren.

Het percentage van vragen die het KCC kan afhandelen stellen we naar beneden bij. Dit doen we, omdat we de afgelopen periode de informatie op de website verder hebben verbeterd. Dit betekent dat we het aantal telefoongesprekken zien afnemen en tegelijkertijd dat de vragen die gesteld worden, lastiger voor de eerste lijn zijn te beantwoorden. Immers halen mensen meer informatie van de website.

Tot slot, ondanks dat in 2027 de paspoortpiek zijn hoogtepunt bereikt, zijn we er van overtuigd dat we de dienstverlening zoals we die de afgelopen jaren hebben gehanteerd, kunnen waarborgen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De dienstverlening van Burgerzaken en KCC kenmerkt zich grotendeels als een ‘going concern’. Dit betekent dat de wettelijke taken en dienstverlening in de basis stabiel zijn en structureel worden uitgevoerd. Hierbij blijven we inzetten op goede en betrouwbare dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?
De opgave voor de gemeente ligt daarom niet alleen in het uitvoeren van de bestaande taken, maar in het continu borgen en verbeteren van de kwaliteit, toegankelijkheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening. Dit vraagt om het op peil houden van kennis en het optimaliseren van processen, waarbij er bijvoorbeeld voldoende bezetting is voor de balies, zodat inwoners ook onder veranderende omstandigheden goed en tijdig geholpen blijven worden.

Inwoners ervaren goede dienstverlening van Publiekszaken

4) In 2027 blijft het behaalde percentage over de kwaliteit van de adresgegevens in de zelfevaluatie BRP boven de gestelde norm van 98%. Wij streven naar een resultaat van 95% als uitkomst van de vragenlijst over het thema uitvoering van de BRP bijhouding.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
Zelfevaluatie BRP	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Resultaat inhoudelijke PL-controle adres	94	100	98	98
Resultaat vragenlijst uitvoering bijhouden	93	91	95	95

Toelichting
Dit doel is nieuw en vervangt het aantal fouten bij verkiezingen. Omdat we niet continu grip hebben op de verkiezingen en alleen kunnen sturen bij de voorbereiding, kiezen we voor een doel waar we meer grip op hebben.

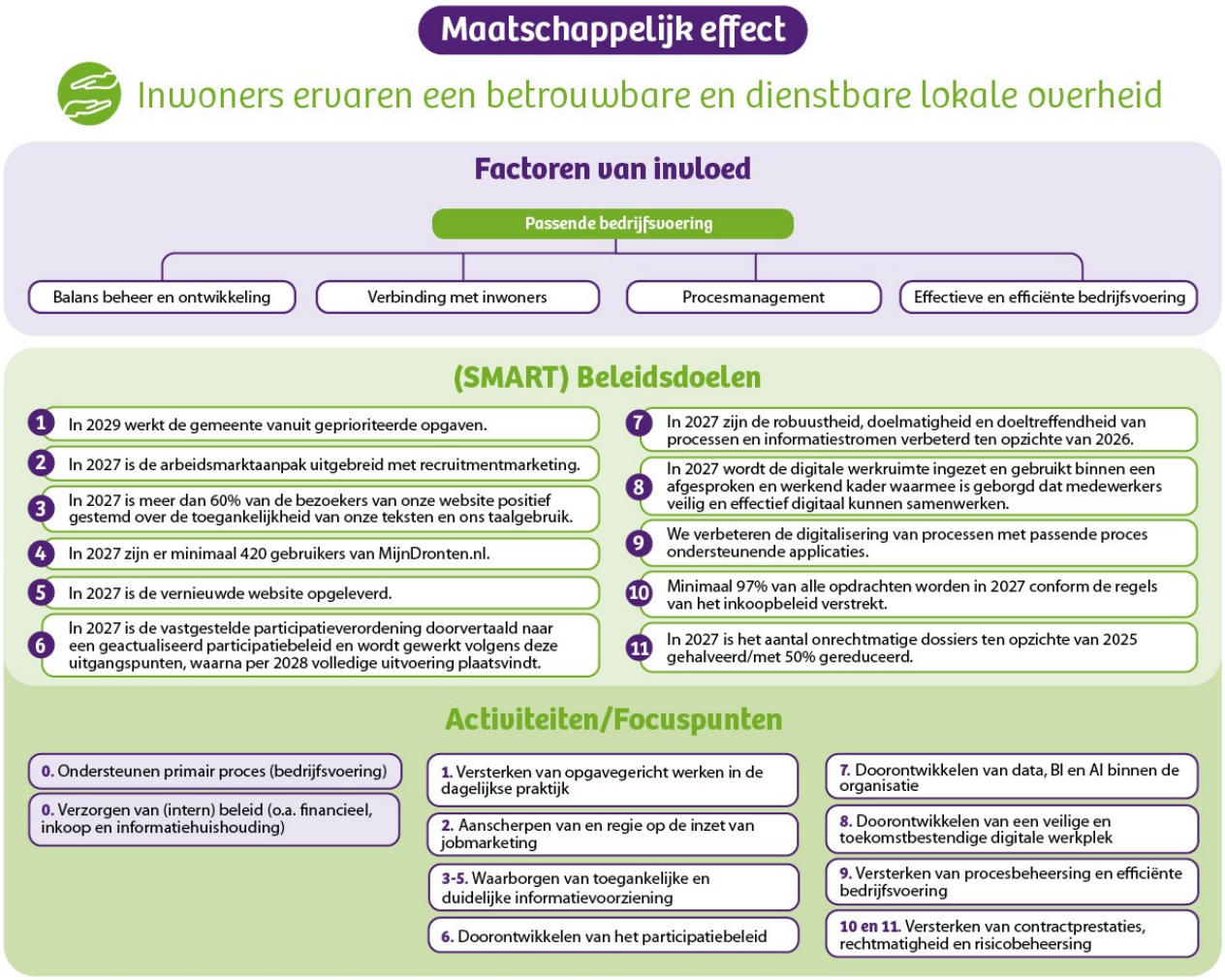
Correcte adresgegevens in de BRP zijn essentieel voor zowel inwoner als overheid. Voor de inwoner om bijvoorbeeld op de juiste voorzieningen aanspraak te maken en voor de overheid om de inwoner te kunnen bereiken.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op het waarborgen van de kwaliteit en betrouwbaarheid van persoonsgegevens in de BRP, omdat deze essentieel zijn voor de rechtszekerheid van inwoners en het functioneren van de overheid.

Daarbij richten we ons op het tijdig en zorgvuldig verwerken van wijzigingen en signalen, omdat onjuiste of verouderde gegevens direct gevolgen kunnen hebben voor inwoners en dienstverlening. Daarnaast ligt de nadruk op het verbeteren van de actualiteit en juistheid van gegevens, zodat inwoners en ketenpartners kunnen blijven vertrouwen op de basisregistratie.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zorgen voor een zorgvuldige en tijdige verwerking van mutaties en correctieverzoeken, zodat persoonsgegevens actueel en betrouwbaar blijven. Daarnaast voeren we controles uit op de kwaliteit van gegevens en verbeteren we de processen rondom registratie en mutaties.

Pakket 0C Overhead

Inhoud

Het pakket Overhead is ondersteunend en adviserend aan de organisatie en het college van Dronten. In dit pakket vallen de activiteiten die zorgen voor de faciliteiten om te kunnen werken, systemen werkend (en bruikbaar) te houden en te adviseren in het primaire proces. Tot dit pakket behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces (de andere pakketten). Passende bedrijfsvoering zorgt ervoor dat het werk goed uitgevoerd kan worden, wat bijdraagt aan het effect dat inwoners een betrouwbare en dienstbare lokale overheid ervaren.

Beleidsuitgangspunten

Met een passende bedrijfsvoering zorgen we ervoor dat we goed ons werk kunnen doen in de context van een groeiende gemeente. Passende bedrijfsvoering is gericht op het versterken van onze focus van buiten naar binnen (inwoners centraal stellen), verbeteren van de balans tussen beheer en ontwikkeling en het op orde hebben van processen (procesmanagement) en uitvoeringskracht (effectieve en efficiënte bedrijfsvoering). Daarbij houden we rekening met landelijke en lokale wet- en regelgeving, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), het inkoopbeleid, subsidiebeleid, de financiële verordening en wordt aangesloten bij hoofdstuk 8, *Verantwoord richting geven* van het coalitieakkoord Gemeente Dronten 2026-2030 *Groeien met aandacht*.

In de paragrafen bedrijfsvoering en informatisering en digitalisering wordt een overkoepelend beeld gegeven van de beleidsmatige ontwikkelingen. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt ook stilgestaan bij de financiële rechtmatigheid van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

De gemeente opereert als één geheel

1) In 2029 werkt de gemeente vanuit geprioriteerde opgaven.

Hoe meten we dit?

- Er is een concernbreed portfolio aanwezig en deze wordt structureel gebruikt bij alle prioriteringsmomenten.
- Keuzes zijn expliciet navolgbaar voor bestuur op basis van rapportages en besluitvorming.
- Per opgave wordt inzicht gegeven in beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten, onder andere via monitoring van brede welvaartsindicatoren en casuïstiek.

Toelichting

De ontwikkeling naar opgavegericht werken is een meerjarige verandering waarin de gemeente Dronten toewerkt naar een werkwijze waarin maatschappelijke vraagstukken centraal staan en in samenhang worden opgepakt. In 2027 zet de gemeente Dronten verdere stappen in deze ontwikkeling. De organisatie werkt steeds meer vanuit een gezamenlijke werkwijze waar vanuit prioriteiten worden gesteld op basis van maatschappelijke impact en bijdrage aan brede welvaart.

Door te werken met een concernbreed overzicht van opgaven, programma's en projecten en door hierop te sturen op samenhang, wordt inzichtelijk welke keuzes worden gemaakt en hoe deze bijdragen aan de beoogde effecten voor inwoners. Daarbij wordt opgave gericht werken verbonden met effectgericht werken, waarbij niet alleen wordt gekeken naar wat we doen (voortgang), maar ook zichtbaar is welk maatschappelijk effect met opgaven wordt nagestreefd en hoeverre dit wordt gerealiseerd.

Voor inwoners betekent dit dat vraagstukken minder versnipperd worden opgepakt, keuzes duidelijker zijn en dat de inzet van de gemeente meer gericht is op het realiseren van samenhangende en merkbare verbeteringen in de leefomgeving.

Deze manier van werken vraagt om prioritering: niet alle vraagstukken kunnen gelijktijdig worden opgepakt. Door bewust keuzes te maken, ontstaat meer focus op wat het meest maatschappelijk effect heeft.

Waar leggen we de focus op in 2027?

In 2027 ligt de focus op het verder brengen van opgavegericht werken in de dagelijkse praktijk.

De nadruk ligt op:

- Het toepassen van de ontwikkelde werkwijzen in lopende en nieuwe vraagstukken.
- Het versterken van samenhang tussen opgaven, programma's, projecten en regulier werk.
- Het verbeteren van inzicht in voortgang en resultaten.
- Het ondersteunen van medewerkers en leidinggevenden in deze manier van werken.
- Het leren van ervaringen en deze vertalen naar aanpassingen in werkwijze en sturing.

Wat gaan we daarvoor doen?
In lijn met het in 2026 door de directie vastgestelde uitvoeringsplan wordt in 2027 gewerkt aan het verder implementeren van opgavegericht werken door:

- Het actualiseren en gebruiken van het concernbrede overzicht van opgaven, programma's en projecten.
- Het toepassen van een eenduidige werkwijze bij nieuwe maatschappelijke vraagstukken.
- Het verder ontwikkelen en gebruiken van rapportages over voortgang, knelpunten en resultaten.
- Het expliciteren van rollen en verantwoordelijkheden in de praktijk.
- Het organiseren van leer- en ontwikkelactiviteiten voor medewerkers.
- Het verbinden van opgavegericht werken met bestaande werkwijzen (onder meer effect gericht werken) binnen de organisatie.

Menselijk kapitaal vormt de basis om duurzaam aan de opgaven van de gemeente te werken

2) In 2027 is de arbeidsmarktaanpak uitgebreid met recruitmentmarketing.

Hoe meten we dit?
De inzet van jobmarketing vindt plaats in afstemming met recruitment, daarbij zorgen we ervoor dat dit voor 100% vanuit een centraal budget gebeurt.

Toelichting
Jobmarketing is en blijft in de huidige arbeidsmarkt essentieel voor het binden en boeien van mensen die hun talenten, kennis en ervaring in kunnen zetten voor de gemeente. Daarop wordt al extra inzet gepleegd en het lukt de gemeente nog redelijk goed om vacatures in te vullen. We zien echter net als in andere organisaties een toename aan functies die moeilijk(er) invulbaar worden. Daarop is extra inzet nodig in jobmarketing en daarbinnen voor bepaalde functies specifiek op de inzet van externe bureaus voor werving en selectie.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op het versterken van de arbeidsmarktaanpak. Daarbij ligt de nadruk op een gerichte inzet van recruitmentmarketing en een sterkere regierol van HR bij de positionering van de gemeente als werkgever.

Wat gaan we daarvoor doen?
We gaan de inzet van jobmarketing doorontwikkelen door de recruiter structureel aan de voorkant van het proces in te zetten ten behoeve van advisering en ondersteuning in jobmarketing.

We communiceren in begrijpelijke taal met onze inwoners

3) In 2027 is meer dan 60% van de bezoekers van onze website positief gestemd over de toegankelijkheid van onze teksten en ons taalgebruik.

Inwoners kunnen meer regie voeren over hun contact met de gemeente

4) In 2027 zijn er minimaal 420 gebruikers van MijnDronten.nl.

Onze digitale processen zijn begrijpelijk en toegankelijk voor onze inwoners

5) In 2027 is de vernieuwde website opgeleverd.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
3. Aantal telefoongesprekken met het KCC	42.163	38.173	37.000	36.000
3. Tevreden bezoekers website	-	42%	50%	60%
3. Tevreden bezoekers duidelijkheid informatie	-	66%	70%	75%
4. Gebruikers MijnDronten.nl (aantal gezinnen)	-	355	350	420
5. Tevreden reacties Klant in Focus Webformulieren (%)	-	83	85	86

Toelichting
De gemeente werkt aan de ontwikkeling van haar digitale dienstverlening. Hoe duidelijker onze informatie is op de website, hoe minder inwoners hoeven te bellen. Het terugdringen van het aantal telefoongesprekken is geen doel op zich, we willen dat onze website duidelijk is. Een gebruiksvriendelijke website en een goed functionerende persoonlijke digitale omgeving dragen eraan bij dat inwoners sneller de juiste informatie vinden en gemeentelijke zaken zelfstandig kunnen afhandelen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We zetten in op een toegankelijke, duidelijke en leesbare website die het makkelijk maakt voor inwoners om de juiste informatie te vinden.

Wat gaan we daarvoor doen?
We communiceren in begrijpelijke taal en organiseren klantreizen om de kwaliteit van onze website te verbeteren.

Inwoners en de interne organisatie kunnen op het juiste moment meedenken, meedoen en meebeslissen

6) In 2027 is de vastgestelde participatieverordening doorvertaald naar een geactualiseerd participatiebeleid en wordt gewerkt volgens deze uitgangspunten, waarna per 2028 volledige uitvoering plaatsvindt.

Hoe meten we dit?
Eind 2027 is er een doorvertaling van de participatieverordening in participatiebeleid en uitvoering.

Toelichting
Met de vaststelling van de participatieverordening (wettelijke verplichting) in 2026 stelt de raad de doelstellingen vast die richting geven aan de kwaliteit van participatie, zoals transparantie, invloed (mate van) en kwaliteit van het proces.
In 2027 staat de doorvertaling van deze succesfactoren centraal in de uitvoering en verantwoording. Daarbij wordt participatie een structureel onderdeel van projectmatig werken, gericht op opgave- en effectgericht werken.

Het jaar 2027 vormt daarnaast een logisch moment voor herijking. Eind 2027 loopt de huidige aanbesteding met het participatieadviesbureau af. In combinatie met de eerste ervaringen met de participatieverordening biedt dit de gelegenheid om het participatiebeleid en de bijbehorende werkwijze te actualiseren.

Doel hiervan is om, op basis van praktijkervaringen, te bezien in hoeverre het bestaande beleid en de werkwijze passend zijn voor de interne organisatie en aansluiten bij de behoeften van inwoners, ondernemers en organisaties. Daarbij wordt ook gekeken naar de wijze waarop participatie in de toekomst wordt ondersteund en het versterken van de positie daarvan binnen projectmatig werken.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op de verdere implementatie van de participatieverordening en het realiseren van de daarin opgenomen ambities binnen participatieprocessen.
Daarnaast bereiden we de herijking van het participatiebeleid en de bijbehorende werkwijze voor. Daarbij kijken we naar de ervaringen met de huidige aanpak, de rol van externe ondersteuning en de mogelijkheden om de interne uitvoeringskracht verder te versterken.
Ook ligt de nadruk op het vergroten van de kwaliteit en het effect van participatie binnen projectmatig werken, waarbij participatie wordt afgestemd op de aard van de opgave en de verwachtingen van inwoners, partners en de organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 geven we verdere invulling aan de doelstellingen uit de participatieverordening binnen participatietrajecten en maken we participatieafwegingen expliciet onderdeel van projecten en opgaven. Tegelijkertijd monitoren en evalueren we de uitgevoerde participatietrajecten om inzicht te krijgen in de kwaliteit, effectiviteit en resultaten van participatie.
Daarnaast verzamelen we ervaringen van inwoners, maatschappelijke partners en de organisatie en starten we met de voorbereiding van de herijking van het participatiebeleid en de werkwijze.
Ook verkennen we verschillende scenario's voor de inrichting van participatie, waarbij we kijken naar de mogelijkheden van een interne, externe of hybride organisatie van de uitvoering. Daarbij borgen we tegelijkertijd de continuïteit van lopende participatietrajecten.

We willen effect gericht werken door middel van data en analyse en bedrijfsprocessen optimaliseren

7) In 2027 zijn de robuustheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van processen en informatiestromen verbeterd ten opzichte van 2026.

Hoe meten we dit?
- We zorgen voor snellere en consistenter verlopende processen. Informatie is beter beschikbaar en processen zijn meer gestandaardiseerd, waardoor minder handmatige handelingen nodig zijn en doorlooptijden beter voorspelbaar worden.
- Informatie is sneller terug te vinden en te gebruiken, wat direct bijdraagt aan een snellere beantwoording van vragen van inwoners.
- We zorgen voor minder fouten en herstelwerk. Door betere dossiervorming en digitale vastlegging neemt het aantal fouten af en is minder correctiewerk nodig.

Toelichting
Er liggen kansen op het gebied van AI, BI en de Drontense Digital Twin om de bedrijfsvoering te optimaliseren. Om dit te ontwikkelen worden voorzieningen van het Datalab / innovatielab Dronten ingezet. Het Datalab Dronten kenmerkt de Drontense ambitie om datagedreven te gaan werken. We investeren gericht en gedoseerd in kennis, vaardigheden, capaciteit en voorzieningen voor GEO, Data, BI en AI. Dit kenmerkt de Drontense ambitie om het effectgericht werken en het sturen meer op data en analyses te baseren. Daarnaast willen we AI met lef inzetten om optimalisaties (beter, sneller, goedkoper) te bereiken.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We blijven gericht en gedoseerd investeren in kennis, vaardigheden en voorzieningen voor GEO, Data, BI en AI. Dit is gericht op het vergroten en verbreden van lopende inspanningen door deze op te schalen. We onderzoeken en benutten de mogelijkheden van AI op een gedoseerde en gerichte wijze. De inzet van AI is daarbij geen doel op zich, maar een middel om de doelmatigheid van processen en de efficiëntie van de bedrijfsvoering te vergroten en verspilling te voorkomen.

De verkenning en beproeving van AI-toepassingen sluit aan op de I-visie en I-Leidraad die eind 2024 zijn vastgesteld en bouwt voort op de basis die in 2025 is gelegd met het opstarten van het data- en innovatielab.

Wat gaan we daarvoor doen?
In samenwerking met de vakafdelingen worden toepassingen voor procesoptimalisatie en automatisering volgens strategische prioritering vanuit de directie op maat en naar behoefte gemaakt. Dat doen we in een tempo dat aansluit op het vermogen van vakafdelingen om te digitaliseren en informatiseren en mogelijkheden om dat met de informatievoorziening te ondersteunen. We zorgen er zo voor dat met de informatiehuishouding de vak afdelingen:

a. Worden geholpen hun werk te doen en om zoveel mogelijk verspillingen te voorkomen.
b. De robuustheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van processen en informatiestromen verbeterd kan worden.

Op het gebied van AI wordt de komende jaren vanuit de gelegde basis verder gewerkt aan het identificeren, prioriteren en realiseren van kansrijke use-cases. Daarbij ligt de nadruk op toepassingen met aantoonbare meerwaarde, zoals procesoptimalisatie, betere dienstverlening, versterkte informatievoorziening en ondersteuning van medewerkers in hun dagelijkse werkzaamheden. De inzet van AI vraagt om zorgvuldige afweging, onder meer op het gebied van veiligheid, betrouwbaarheid, privacy, ethiek en beheersing.

We willen de informatiehuishouding verbeteren met een digitale werkruimte waarmee slim en effectief digitaal samengewerkt kan worden

8) In 2027 wordt de digitale werkruimte ingezet en gebruikt binnen een afgesproken en werkend kader waarmee is geborgd dat medewerkers veilig en effectief digitaal kunnen samenwerken.

Hoe meten we dit?

	Streefwaarde		
	2026	2027	2028
Migratie van ongestructureerde data naar digitale werkruimte (%)	25%	75%	100%
% Medewerkers die beschikken over en gebruik kunnen maken van de nieuwe digitale werkruimte, waaronder startportaal en integrale desktop	30%	100%	100%
% Medewerkers die beschikken over en gebruik kunnen maken van alle functionaliteiten van de nieuwe digitale werkruimte (32 gedefinieerde IT-services)	-	30%	100%
Optimalisatie datalandschap in %	5%	10%	20%
Productiviteitswinst* in uren per medewerker x aantal 'impacted' medewerkers op jaarbasis	Implementatie 4.350	Ingeburgerd 19.126	Geoptimaliseerd 31.575

**Productiviteitswinst wordt bereikt door: Minder zoeken naar documenten, sneller inloggen, minder applicatiewisselingen / switching. delen in plaats van mailen. hybride vergaderen, tijd-, plaats- en device-onafhankelijk werken. betere zoekfunctie, persoonlijk startportaal, één integrale desktop, workflow automatisering met AI*

Toelichting
We volgen een ontwikkelscenario van gecontroleerde flexibiliteit waarbij medewerkers in toenemende mate beschikken over een digitale werkruimte die aansluit op hun type werk en hen gemak biedt in de digitale samenwerking. We werken toe naar een situatie waarin medewerkers gebruik kunnen maken van allerlei soorten applicaties en apparatuur, waarbij zij zelf hierin vrijelijk keuzes kunnen maken.

Beveiliging richt zich op applicaties en data en is context (onder andere rollen) gebaseerd. Dit is gericht op het verbeteren van de individuele flexibiliteit en effectiviteit van medewerkers, verminderen van digitale verspillingen (bijvoorbeeld dubbele opslag van data) en vergroten van de doelmatigheid van de digitale samenwerking.

Gezamenlijk laten bovenstaande indicatoren zien in hoeverre de informatiehuishouding wordt verbeterd en medewerkers veiliger, eenvoudiger en effectiever digitaal kunnen samenwerken.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We willen veilig en effectief kunnen werken met een digitale werkruimte op een wijze waarmee tegelijk wordt voldaan aan wet- en regelgeving. Onze focus ligt daarom op het, in samenspraak, organiseren van een goede balans tussen enerzijds een fijne gebruikerservaring en goed gestroomlijnde organisatieprocessen, en anderzijds een technologische inrichting en maatregelen voor een veilige en beheersbare omgeving. In 2027 bepalen we daarvoor per team een samenwerkwijzer op basis waarvan de integrale desktop wordt ingericht en gebruikers hun persoonlijk startportaal kunnen invullen.

In 2027 werken we toe naar een situatie waarin de nieuwe digitale werkruimte is ingeburgerd om in 2028 deze verder te optimaliseren. Om dit te bereiken worden adoptietrajecten uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?
De voor de digitale werkruimte benodigde ICT-voorzieningen worden gerealiseerd door te ontwikkelen (migratie) naar een ICT-ecosysteem bestaande uit cloud- en applicatiediensten (SAAS). Met deze verandering van infrastructuurgericht naar dienstengericht willen we eind 2028 in de gelegenheid zijn om onze afhankelijkheid van de huidige ICT-dienstverlener af te bouwen of te beëindigen. Daarvoor zullen we in 2027 nadrukkelijker zelf de verantwoordelijkheid nemen (insourcen) voor de technische en functionele regie van het ICT-ecosysteem. Daarmee waarborgen we onze flexibiliteit om keuzes te maken die meer kosteneffectief kunnen zijn (minder meerkosten) ten opzichte van een situatie waarin we gebonden zijn aan één enkele infrastructurele ICT-oplossing.

We willen de informatiehuishouding verbeteren

9) We verbeteren de digitalisering van processen met passende proces ondersteunende vak applicaties.

Hoe meten we dit?

	Streefwaarde		
	2026	**2027**	**2028**
Productiviteitswinst (capaciteit) in %	+3-5%	+7 tot +10%	+10 tot +15%
Verkorting van doorlooptijden van dienstverleningsprocessen (reisdocumenten, vergunningen, WMO etc.)	-5%	-10 tot -15%	-20%
Vermindering aantal handmatige werkzaamheden/handelingen	-5 tot -10%	-15 tot -20%	-20 tot -30%
Procesvolwassenheid: % van de primaire processen beschreven, eigenaar benoemd en ten minste 2 KPI's vastgesteld	25%	60%	90-100%

Toelichting
We komen in de situatie dat de zaaksystemen Djuma, Key2Vergunningen en Centric Leefomgeving (CLO) opnieuw (gebundeld en vervangen door 1 systeem) aanbesteed moeten worden. Met dit in het vooruitzicht is dit hét moment om het anders te doen: niet het systeem centraal, maar onze processen. We hebben ervoor gekozen om met een project het procesmatig & procesgericht werken in de organisatie te verbeteren en daar de inzet en inrichting van het proces en/of zaaksystemen op te laten aansluiten. De verwerving van systemen met een aanbesteding wordt daarin meegenomen.

Verder is de kwaliteit van de uitvoering een belangrijk verbeterpunt om de beheersbaarheid van de organisatie te versterken. Dit sluit aan op de strategische agenda Perspectief op passende bedrijfsvoering.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Gerichte sturing, betere inrichting van processen en scherpere prioritering leidt tot meer (structurele) beheersbaarheid. Een bepaalde mate van volwassenheid van zowel de processen als het procesmatig werken zijn daarvoor essentiële instrumenten. De 'Groeiverwachting Dronten 2050' vraagt tegelijk om het beheersen van complexiteit en het kunnen omgaan met effectiviteits-, efficiëntie- en kwaliteitsvraagstukken. Het tegengaan van verspilling is daarbij een belangrijk onderwerp, naast de eis dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving bij het creëren, gebruiken en beheren van gegevens en informatie (informatiestromen in processen).

Wat gaan we daarvoor doen?
We hebben ervoor gekozen om met een projectmatig uit te voeren opdracht het procesmatig & procesgericht werken in de organisatie te verbeteren. Met het projectmatig uitvoeren van deze opdracht wordt beoogd de beheersbaarheid van de organisatie structureel te verbeteren. Met het uitvoeren van de opdracht -proces gericht werken-, wordt de organisatie ondersteund bij deze ontwikkeling. Daarbij werken we ook aan het inzetten van data, informatie en digitalisering voor sturing, monitoring en besluitvorming. Wat we daarvoor gaan doen is procesgericht denken, construeren, sturen en samenwerken.

Zie de Paragraaf informatisering voor de toelichting op de richtinggevende doelen en beleidsuitgangspunten ten aanzien van het informatiemanagement en de begroting voor 2027.

We willen gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze besteden

10) Minimaal 97% van alle opdrachten worden in 2027 conform de regels van het inkoopbeleid verstrekt.
11) In 2027 is het aantal onrechtmatige dossiers ten opzichte van 2025 gehalveerd/met 50% gereduceerd.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
Opdrachten conform inkoopbeleid	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Rechtmatigheidsscore (% dossiers rechtmatig)	90,7%	96,9%	95%	97%
Onrechtmatigheid (aantal onrechtmatige dossiers)	13	15	<8	<8

Toelichting
Door te investeren in kennis, standaardisatie, digitale ondersteuning, interne controle en heldere verantwoordelijkheden, vergroten we de rechtmatigheid van onze opdrachten structureel. Zo besteden we gemeenschapsgelden aantoonbaar verantwoord en beperken we onrechtmatige dossiers tot een minimum.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 richten we ons op de naleving van contractafspraken, zorgen dat afwijkingen sneller worden gesignaleerd en sturen hier tijdig op bij. Daarnaast besteden we aandacht aan het beheersen van contractverlengingen en contracten die dreigen door te lopen zonder de juiste procedure.

Ook ligt de nadruk op een sterke positie van inkoop aan de voorkant van inkoop- en aanbestedingstrajecten. Door vroegtijdig betrokken te zijn, kunnen we beter adviseren, risico's beperken en zorgen voor een rechtmatige en doelmatige aanpak. Afwijkingen worden daarbij vastgelegd en, waar nodig, geëscaleerd.

Goed inkoop- en contractmanagement vraagt om heldere rollen en verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Daarbij geldt dat:

- De contractmanager of contractbeheerder verantwoordelijk is voor het bewaken van contractafspraken, prestaties en looptijden.
- Inkoop ondersteunt bij aanbestedingen, contractvorming en marktbenadering.
- De budgethouder of contracteigenaar inhoudelijk verantwoordelijk is voor gebruik en resultaat.
- Financiën toeziet op betalingen, budgetten en rechtmatigheid.
- Juridische zaken ondersteunt bij interpretatie, afwijkingen en geschillen.
- Het management stuurt op naleving, risicobeheersing en verbetering.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 werken we verder aan een uniforme en beheersbare werkwijze voor inkoop- en contractmanagement. Daarbij hanteren we rechtmatigheid als uitgangspunt, waarbij afwijkingen uitzonderingen zijn die expliciet worden gemotiveerd en vastgelegd. Daarnaast zorgen we voor meer eenduidigheid in processen door dezelfde regels, sjablonen en beoordelingscriteria toe te passen binnen de organisatie. Inkoop wordt vanaf het begin betrokken bij opdrachten en aanbestedingen, zodat tijdig gestuurd kan worden op kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid.
Ook versterken we de controleerbaarheid van onze werkwijze door besluiten, afwegingen en documentatie volledig en navolgbaar vast te leggen. Tegelijkertijd blijven we leren van signalen, afwijkingen en fouten, zodat processen structureel kunnen worden verbeterd en risico's beter beheersbaar worden.

Pakket 0D Gemeentelijke belastingen

Inhoud
Naast de Algemene Uitkering vanuit de Rijksoverheid zijn de belastinginkomsten de grootste inkomstenbron van elke gemeente. Het gaat in dit pakket om de vrij te besteden belastingen. De meest bekende soort belasting die door de gemeente wordt opgelegd is de Onroerendezaakbelasting (OZB). Daarnaast kennen we (water)toeristen- en forensenbelasting. Toeristenbelasting wordt betaald als iemand verblijft in een gemeente waar diegene niet staat ingeschreven. Bijvoorbeeld bij verblijf in een hotel, pension, caravan of bungalow. Een voorbeeld is ook dagverblijf op het water binnen de gemeente of op het grondgebied van de gemeente. De hoogte van de toeristenbelasting verschilt per gemeente. Gemeenten mogen zelf bepalen of zij toeristenbelasting heffen en hoe zij het tarief berekenen. Bijvoorbeeld een vast bedrag per verblijf of een percentage per overnachtingsprijs. Elke gemeente regelt de hoogte hiervan in een eigen verordening.

Pakket 0D draagt bij aan het maatschappelijke effect: Inwoners ervaren een betrouwbare en dienstbare lokale overheid.

Op basis van de huidige programmastructuur zijn de gemeentelijke belastingen onderdeel van de lokale heffingen. Inhoudelijk verwijzen wij u graag door naar de Paragraaf lokale heffingen.

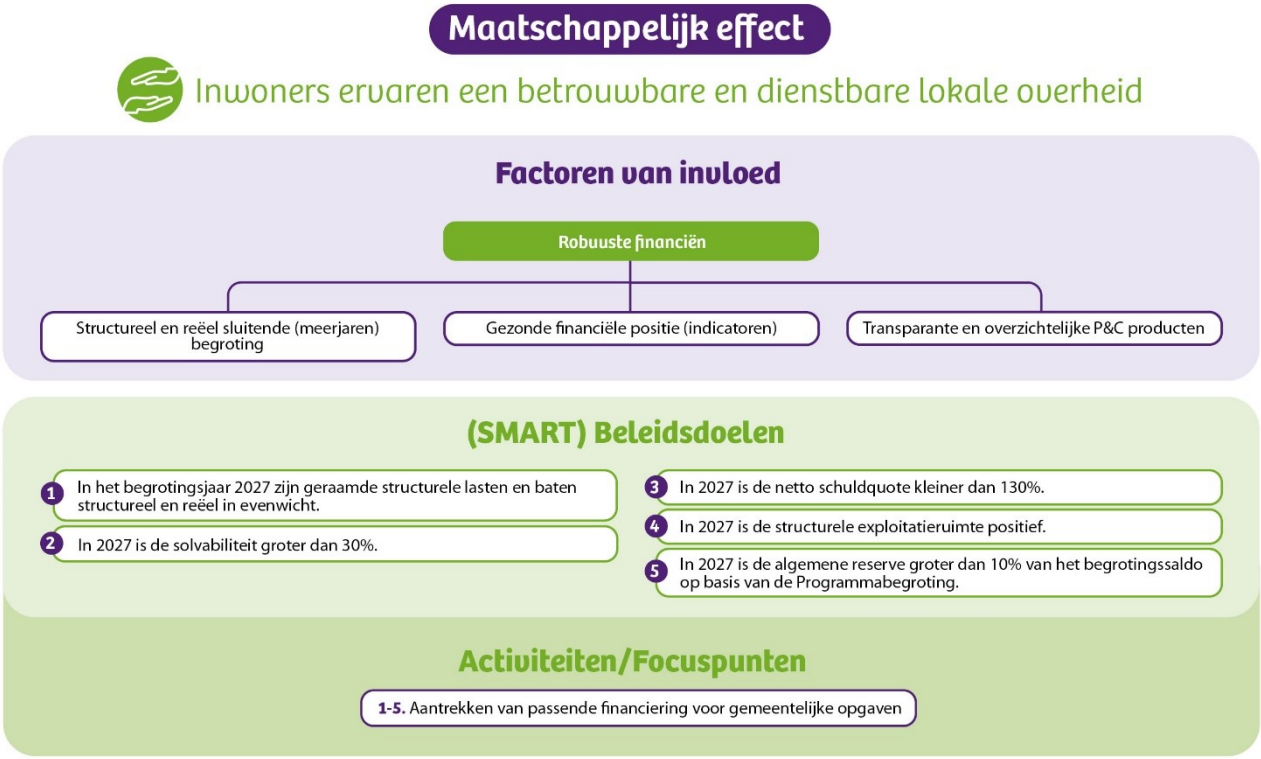
Pakket 0H Economische ontwikkeling

Inhoud
Op basis van de huidige programmastructuur zijn de verspreide percelen van pakket H onderdeel van programma 0. De overige taken uit pakket H staan in programma 3. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 3.

Pakket 0T Wonen en bouwen

Inhoud
Op basis van de huidige programmastructuur is het beheer van strategische gronden van pakket T onderdeel van programma 0. De overige taken uit pakket T staan in programma 8. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 8.

Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten

Inhoud
De budgetten die inhoudelijk niet gekoppeld zijn aan een gemeentelijk takenpakket staan gebundeld in dit pakket. Het gaat hier voornamelijk om inkomsten, waaronder de algemene uitkering en integratie- en decentralisatie uitkeringen, maar ook bestemmingsreserves en rentes. Deze inkomsten maken het mogelijk om onze taken en verantwoordelijkheden, die elders in begroting worden toegelicht, uit te voeren.

Inzicht in en beheersing van de gemeentelijke inkomsten draagt bij aan het zijn van een betrouwbare en dienstbare overheid.

Beleidsuitgangspunten
Gemeente Dronten is autonoom en handelt zelfstandig binnen de kaders van wet- en regelgeving, waarbij beslissingen op het juiste niveau worden genomen en bijdragen aan het behouden van de bestuurlijke autonomie. Het uitgangspunt hierbij is dat de gemeente ook in de toekomst financieel gezond blijft.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Dronten heeft een gezonde financiële positie en uitgangspunt

1) In het begrotingsjaar zijn geraamde structurele lasten en baten structureel en reëel in evenwicht.
2) In 2027 is de solvabiliteit groter dan 30%.
3) In 2027 is de netto schuldquote kleiner dan 130%.
4) In 2027 is de structurele exploitatieruimte positief.
5) In 2027 is de algemene reserve groter dan 10% van het begrotingssaldo op basis van de Programmabegroting.

Hoe meten we dit?

We meten op basis van kengetallen of de gemeente een gezonde financiële positie dan wel uitgangspunt heeft. De hierboven genoemde uitgangspunten laten gezamenlijk zien of sprake is van een financieel gezonde positie en uitgangspunt. De kengetallen zijn te vinden in de Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Toelichting

Gemeente Dronten is net als andere lokale overheden autonoom binnen de vastgestelde kaders door de Rijksoverheid. Om de autonomie te waarborgen, moet gemeente Dronten nu en in de toekomst voldoen aan de minimale gestelde eisen. Provincie Flevoland is toezichthouder op de gemeente en controleert of aan de eisen wordt voldaan. De doelen dragen bij aan het behouden van autonomie van de gemeente. Om de autonomie van de gemeente niet uit handen te moeten geven aan Gedeputeerde Staten (GS) van provincie Flevoland, zijn onze gemeentelijke financiële normen ruim gesteld. Dit geeft voldoende ruimte voor bijsturing, mocht de positie zich tijdelijk onder deze norm bevinden.

Daarnaast is het van belang dat we als gemeente kunnen investeren om te kunnen groeien, maar ook zodat het voorzieningenniveau in stand gehouden kan worden. Het zijn veelal investeringsopgaven met een grote waarde. Te denken valt nu aan onder andere schoolgebouwen, sportvoorzieningen en de groei van gemeente Dronten, waaronder de opgave Dronten 2050.

Om te kunnen investeren, is het van belang dat goed met de middelen om wordt gegaan, waarbij we ons moeten beschermen tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Ook is het noodzakelijk om extern vermogen aan te trekken, waarbij we als gemeente duurzame toegang tot de financiële markten moeten hebben, zodat tegen de meest gunstige voorwaarden en condities kan worden geleend. Als voorwaarde is het van belang dat gemeente Dronten een financieel gezonde gemeente is en blijft.

Waar leggen we de focus op in 2027?

We leggen de focus op realisme. Het opstellen en inschatten van realistische ramingen op het gebied van zowel lasten als baten is een continu proces. Onderdeel hiervan zijn de risico's die we hierbij lopen die nog niet concreet genoeg zijn om een voorziening voor te vormen of de lasten voor te begroten. Deze risico's worden opgenomen in de Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Er zal externe financiering aangetrokken moeten worden om aan de gestelde doelen ten aanzien van de investeringsopgaven te kunnen werken. We werken aan de benodigde uitgangspunten om een financiering tegen de meest gunstige condities en voorwaarden af te sluiten. Hierbij wordt niet alleen naar de huisbankier gekeken, maar ook naar diverse andere marktpartijen waar we als gemeente een financieringscontract mogen afsluiten.

Verbonden partijen programma 0

Verbonden partij	Type
Alliander N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	Gemeenschappelijke regelingen
Het Flevolands Archief (HFA)	Gemeenschappelijke regelingen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Verenigingen
Vitens N.V.	Vennootschappen/Coöperaties

Wat gaat programma 0 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
0A Bestuur	-3.919	-3.130	-3.077	-2.844	-2.844	-2.844
0B Burgerzaken	-2.907	-3.361	-3.344	-3.089	-3.089	-3.089
0C Overhead	-22.244	-23.154	-22.073	-21.851	-21.536	-21.356
0D Gemeentelijke belastingen	-605	-581	-589	-609	-632	-656
0H Economische ontwikkeling	-27	-22	-23	-23	-23	-23
0T Wonen en bouwen	-796	-743	-969	-972	-969	-967
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	-3.184	-1.703	-3.177	-3.746	-4.171	-5.686
Totaal Lasten	**-33.682**	**-32.695**	**-33.253**	**-33.133**	**-33.264**	**-34.621**
Baten						
0A Bestuur	217	-	-	-	-	-
0B Burgerzaken	979	1.064	1.109	828	828	828
0C Overhead	445	113	144	144	144	144
0D Gemeentelijke belastingen	17.082	17.803	18.818	18.818	18.818	18.818
0H Economische ontwikkeling	162	191	191	191	191	191
0T Wonen en bouwen	224	662	119	167	171	171
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	104.887	105.994	108.109	106.437	106.623	110.933
Totaal Baten	**123.997**	**125.827**	**128.489**	**126.585**	**126.775**	**131.084**
Saldo Lasten en Baten programma 0	**90.314**	**93.132**	**95.237**	**93.451**	**93.511**	**96.463**
Stortingen						
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	1.728	82	-	60	-	-
Onttrekkingen						
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	3.184	1.202	1.132	1.132	1.132	1.132
Saldo Reserves programma 0	**1.456**	**1.120**	**1.132**	**1.072**	**1.132**	**1.132**
Resultaat programma 0	**91.770**	**94.252**	**96.369**	**94.524**	**94.643**	**97.596**

Overhead

Inleiding overhead
Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het BBV voorgeschreven dat vanaf het programmaplan 2017 een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om vast te stellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt een definitie van de overhead geïntroduceerd. De definitie voor overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In totaal bedraagt deze toerekening van overhead € 22,5 miljoen, waarvan € 12,6 miljoen bestaat uit de salariskosten van medewerkers binnen ondersteunende teams en € 9,9 miljoen uit materiële overhead.

In de tabel hierna is een uitsplitsing weergegeven naar de verschillende overhead onderdelen (salariskosten):

Overhead	2025*	2026**	2027	
Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams	10.800	13.100	12.600	
Materiële overhead	11.500	10.500	9.900	(1)
Totale overhead	22.300	23.600	22.500	
Begrotingssaldo	168.921	171.700	175.868	
Overheadpercentage	**13%**	**14%**	**13%**	

**Betreft realisatie*
***Betreft primitieve begroting*
(1) na toe te rekenen activa aan taakvelden

Overheadpercentage
De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator (zie ook onderdeel BBV-indicatoren) zet de totale overheadkosten af tegen het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves (begrotingssaldo). Dit levert een percentage op van 13% voor 2027. In de BBV-definitie wordt elke leidinggevende voor 100% toegerekend aan de overhead.

Het overheadpercentage voor de kostendekkendheid van de tarieven van de bestemmingsheffingen en de doorbelasting naar de grondexploitaties is 66%. Voor de berekening van dit percentage worden de totale overheadkosten gerelateerd aan de totale salarislasten, exclusief de salarislasten van medewerkers binnen de ondersteunende teams.

Specificatie overhead	2027
Leidinggevenden en managementondersteuning primair proces (hiërarchisch)	3.600
P&O/HRM	1.427
Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)	987
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.901
Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie	1.786
Juridische zaken	800
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	692
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	867
Informatiebeheer (DIV)	555
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	508
Overig (o.a. detacheringen, bovenformatief, programma Dienstverlening, wet banenafspraak)	223
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers	**13.346**
Toerekening salariskosten overhead aan grondexploitaties	-763
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers, na toerekening grondexploitaties	**12.582**

Overzicht mutaties reserves

Op dit taakveld worden alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geboekt die verband houden met taakvelden (met uitzondering van taakveld 0.11) in de programma's 0 tot en met 8.

In de onderstaande tabel worden de mutaties reserves (taakveld 0.10) inzichtelijk gemaakt:

Lasten en baten (x € 1.000)	Realisatie 2025	Primaire begroting 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Stortingen						
Mutaties reserves programma 0	1.728	-	-	60	-	-
Mutaties reserves programma 2	87	-	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 3	44	30	95	75	83	83
Mutaties reserves programma 4	5.625	-	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 5	3.064	10	10	10	10	10
Mutaties reserves programma 6	612	-	-	-	-	-
Mutaties reserves programma 8	2.389	905	740	1.339	364	385
Totaal stortingen	**13.548**	**945**	**845**	**1.484**	**457**	**478**
Onttrekkingen						
Mutaties reserves programma 0	3.184	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132
Mutaties reserves programma 1	41	41	41	41	41	41
Mutaties reserves programma 2	192	49	49	49	49	49
Mutaties reserves programma 3	1.065	30	95	75	83	83
Mutaties reserves programma 4	5.063	6	6	6	6	6
Mutaties reserves programma 5	3.347	463	463	463	463	463
Mutaties reserves programma 6	1.455	155	762	150	138	110
Mutaties reserves programma 8	1.503	915	740	1.339	364	385
Totaal onttrekkingen	**15.850**	**2.790**	**3.287**	**3.254**	**2.275**	**2.268**
Saldo mutaties reserves	**2.302**	**1.845**	**2.442**	**1.770**	**1.818**	**1.790**

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Overeenkomstig artikel 8 lid 5 BBV bevat het overzicht algemene dekkingsmiddelen de volgende componenten:

1. Lokale heffingen, besteding niet gebonden
2. Algemene uitkering
3. Dividend
4. Saldo financieringsfunctie (rente)
5. Overige algemene dekkingsmiddelen

Voor wat de gemeentelijke heffingen betreft, dit zijn met name de onroerende zaakbelastingen, toeristenbelasting en forensenbelasting. Deze heffingen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's, waar ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord. In de volgende tabel staan de middelen die vrij besteedbaar zijn.

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 (FT2)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten Algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	7	-546	-556	-574	-596	-618
Saldo van financieringsfunctie	-2.719	-1.202	-1.131	-28	387	1.732
Overige algemene dekkingsmiddelen	-465	-280	-311	-311	-311	-311
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	**-3.177**	**-2.028**	**-1.998**	**-914**	**-520**	**803**
Baten Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkeringen	96.335	98.418	101.588	100.840	101.049	106.355
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	19.797	20.496	21.690	21.993	21.993	21.993
Dividend	340	250	250	250	250	250
Saldo van financieringsfunctie	2.621	1.945	1.128	877	847	817
Overige financiële middelen	5.590	5.381	5.143	4.471	4.478	3.510
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	**124.683**	**126.491**	**129.799**	**128.430**	**128.616**	**132.925**
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	**121.506**	**124.463**	**127.801**	**127.516**	**128.095**	**133.728**

Stelposten

In de begroting zijn stelposten opgenomen omwille van diverse redenen. Het vormen van een stelpost is niet vrij. Alleen als er gegronde redenen zijn, mogen deze gevormd worden. In de onderstaande tabel zijn de gemeentelijke stelposten opgenomen. Hierbij is aangegeven om welk programma het gaat. Om een totaaloverzicht te geven, is ervoor gekozen om alle stelposten hier toe te lichten in plaats van onder de diverse programma's.

Stelposten gemeente Dronten*		2027		2028		2029		2030	
Stelpost	P	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0			495	1.428	495	1.427	495	1.427
Decembercirculaire	0		280		280		280		280
Eénmalig onvoorzien	0	90		90		90		90	
Eigen bijdrage jeugdzorg	6				537		545		545
Faciliteitenbesluit	6		220		220		220		220
Groei gemeente	0	700	700	2.500	2.500	3.350	3.350	6.700	6.700
Huishoudelijke hulp WMO	6					- 1.876		- 1.914	
Jeugd uitfaseren lopende beschikkingen	6			- 745		- 1.491		- 1.491	
Korting GF windmolens OZB 2026	0		- 113		- 113		- 113		- 113
Loon en prijsstijgingen	0	279		171		182		210	
Ruimte onder BCF-plafond	0		480		480		480		480
Sturen op trajectduur jeugdzorg	6			- 141		- 142		- 142	
Taakstelling begroting 2030	0							- 500	

**Positieve bedragen verhogen de lasten/baten, negatieve bedragen verlagen de lasten/baten*

<u>Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)</u>
De specifieke uitkering (SPUK) CDOKE is omgezet naar een decentralisatie-uitkering (DU) en wordt later omgezet in de Bijzondere fondsuitkering (BFU). Hierdoor ontvangt de gemeente de middelen niet meer via een aparte regeling, maar via het gemeentefonds. Het Rijk stelt de middelen tot het heden steeds voor een jaar ter beschikking.

Omdat de regeling in de nieuwe vorm door blijft lopen, staat de toezichthouder toe dat voor de jaren 2028 tot en met 2030 een stelpost wordt opgenomen voor structurele inkomsten. Voor Dronten is deze stelpost € 1,42 miljoen. Voor circa € 500.000 is een stelpost aan de lastenkant opgenomen, waarmee dit budgetneutraal verwerkt is. Deze stelpost is voorzichtigheidshalve opgenomen met het oog op de omzetting van DU naar BFU en de keuze van het Rijk tot beschikbaarstelling van deze middelen.

<u>Decembercirculaire</u>
Het Rijk voert zijn administratie volgens het kasstelsel. Gemeenten zijn verplicht om hun administratie te voeren op basis van baten en lasten. Hierdoor ontstaan verschillen in het moment waarop inkomsten en uitgaven worden verwerkt.

Aan het einde van het jaar verwerkt het Rijk via de Decembercirculaire nog wijzigingen in de budgetten. Daardoor ontvangen gemeenten vaak extra middelen die zij in datzelfde jaar niet meer kunnen uitgeven, onder andere vanwege de planning en het budgetrecht van de raad.

Uit analyse blijkt dat het hierbij jaarlijks om minimaal € 280.000 gaat. Daarom is dit bedrag als stelpost opgenomen. Zo kunnen de jaarlijkse structurele inkomsten beter worden voorspeld.

Eénmalig onvoorzien
Met de raad is in de financiële verordening afgesproken dat het college een budget voor onvoorziene uitgaven heeft van € 2 per inwoner. Het college informeert de raad via de tussenrapportages en de jaarstukken over hoe dit budget is gebruikt. Het budget is structureel beschikbaar, maar mag alleen worden ingezet voor incidentele onvoorziene uitgaven.

Eigen bijdrage jeugdzorg
Vanaf 2028 wordt er een eigen bijdrage geïntroduceerd voor jeugdzorg. Dit betekent dat de middelen niet meer ter beschikking worden gesteld vanuit het Rijk aan de gemeenten en dat gemeenten deze eigen bijdrage via een andere weg ontvangt. De vorm en uitwerking is nog onduidelijk, maar de uitname van middelen is al wel in het gemeentefonds is verwerkt. De toezichthouder staat toe dat hiervoor een stelpost gevormd wordt tot meer duidelijk is. De gemeente maakt gebruik van deze mogelijkheid en heeft een stelpost opgenomen ter grootte van € 537.000.

Faciliteitenbesluit
Gemeente Dronten heeft in het AZC structureel opvangplaatsen voor asielzoekers beschikbaar. Voor deze opvang ontvangt de gemeente jaarlijks geld. Eerst kwam dit via het COA, nu via het gemeentefonds. Hoewel de vergoeding vanuit het gemeentefonds incidenteel beschikbaar wordt gesteld, zijn de opvangplaatsen zelf structureel. Voor de jaarlijkse inkomsten is een stelpost ter grootte van € 220.000 opgenomen. Hiermee geeft de begroting reëler beeld.

Groei gemeente
Gemeente Dronten zal de komende jaren tot 2050 groeien naar 60.000 inwoners. Deze groei zal meer zijn dan de gemiddelde groei in Nederland. Het gemeentefonds houdt echter rekening met een gemiddelde groei in Nederland. Deze mismatch maakt dat de inkomsten uit het gemeentefonds sneller zullen toenemen voor Dronten dan nu verwacht wordt uit de cijfers van BZK. De opgenomen stelpost is een eerste raming van de toename op basis van inwoneraantal. Er zal verder onderzoek gedaan worden naar de verandering van de maatstaven waarop de uitkering van het gemeentefonds voor gemeente Dronten wordt bepaald.

Daarnaast zullen ook de lasten met de groei van de gemeente incidenteel en structureel toenemen. Beide onderdelen zijn nog onzeker en worden verder uitgewerkt. Om echter wel inzage te geven hierin worden de baten en lasten budgetneutraal verwerkt in de begroting middels een stelpost structureel vanaf 2027 € 700.000 oplopend naar € 6,3 miljoen in 2030.

Huishoudelijke hulp WMO
Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp vanuit de Wmo vanaf 1 januari 2029 niet meer beschikbaar is voor inwoners die deze hulp zelf kunnen betalen.

Doordat gemeenten hierdoor minder uitgeven aan huishoudelijke hulp, haalt het Rijk vanaf 2029 de middelen uit het gemeentefonds. Voor inwoners die vanwege financiële of andere omstandigheden niet zelf huishoudelijke hulp kunnen regelen, blijft de gemeente verantwoordelijk voor passende ondersteuning. Om gemeenten hierbij te helpen, voegt het Rijk vanaf 2029 middelen toe aan het gemeentefonds.

Omdat nog niet precies duidelijk is hoe de nieuwe regeling uitpakt en welke kosten gemeenten daadwerkelijk gaan maken, staat de toezichthouder toe dat gemeenten tijdelijk een stelpost opnemen voor het netto verschil (2029 € 1,88 miljoen en 2030 € 1,91 miljoen). Gemeente Dronten maakt gebruik van deze mogelijkheid.

Jeugd uitfaseren lopende beschikkingen
Investeren in gelijke kansen voor kinderen is essentieel voor een samenleving waarin inwoners bestaanszekerheid ervaren. In lijn met de landelijke Hervormingsagenda en de vernieuwde Jeugdwet werken wij aan een effectiever en duurzamer jeugdstelsel. We focussen ons op het versterken van de sociale en pedagogische basis, het opschalen van beschikkingsvrije ondersteuning en het vergroten van grip op de complexe jeugdhulp en specialistische zorg. Deze hervormingen brengen forse financiële opgaven met zich mee, waarvoor momenteel onvoldoende structurele compensatie vanuit het Rijk beschikbaar is. Desondanks kiest Dronten ervoor om hierin te investeren, omdat het noodzakelijk is om kinderen gelijke kansen te blijven bieden door goede toegang tot onderwijs en zorg. Zo investeren we in het welzijn van onze jeugd, en daarmee in de toekomst van onze samenleving.

Met het realistisch begroten van de lasten voor de jeugdhulp is in 2025 duidelijk gemaakt dat het anders moet om in de toekomst de lasten te kunnen blijven dragen. Met de aanpak van Stevige Lokale teams wordt gewerkt aan het verbeteren van de jeugdhulp. Het anders werken moet onder andere leiden tot het verstrekken van minder beschikkingen. Effect hiervan is dat € 1,5 miljoen bespaard wordt op structurele basis.

Korting GF windmolens OZB 2026
Gemeenten mogen OZB (onroerendezaakbelasting) heffen en daarmee eigen inkomsten ontvangen. Niet alle gemeenten hebben dezelfde mogelijkheden om inkomsten uit OZB te halen. Daarom houdt het Rijk bij de verdeling van het gemeentefonds rekening met deze verschillen met een korting op de uitkering.

De hoogte van deze korting is gebaseerd op de totale WOZ-waarde van alle woningen en gebouwen in de gemeente. In Dronten zijn de windmolens opnieuw getaxeerd. Door deze nieuwe taxatie is de WOZ-waarde gestegen. Daardoor wordt verwacht dat de gemeente vanaf 2027 een hogere korting op de uitkering uit het gemeentefonds krijgt.

Om hiermee rekening te houden, is bij de baten een structurele stelpost opgenomen van € 112.500 negatief.

Loon en prijsstijgingen
De gemeente raamt de begroting op basis van constante prijzen. Door onder andere inflatie en prijs- en loonafspraken met diverse partijen stijgen de lasten elk jaar. Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente compensatie voor inflatie op basis van de BBP systematiek (stijging van het gemeentefonds). Daarnaast worden de gemeentelijke tarieven bijgesteld ter dekking van de stijgende kosten. De gemeente hanteert een stelpost om de jaarlijkse verdeling van baten en kosten te regelen in de balans. In 2027 is € 279.000 aflopend tot € 210.000 beschikbaar om de structurele lasten van tarief- en loonstijging aanvullend op te kunnen vangen wat niet voorzien is.

Ruimte onder BCF-plafond
Binnen het BTW-compensatiefonds (BCF) geldt een landelijk uitgavenplafond. Als de gezamenlijke declaraties van gemeenten onder dit plafond blijven, wordt het overgebleven bedrag via het gemeentefonds verdeeld onder gemeenten.

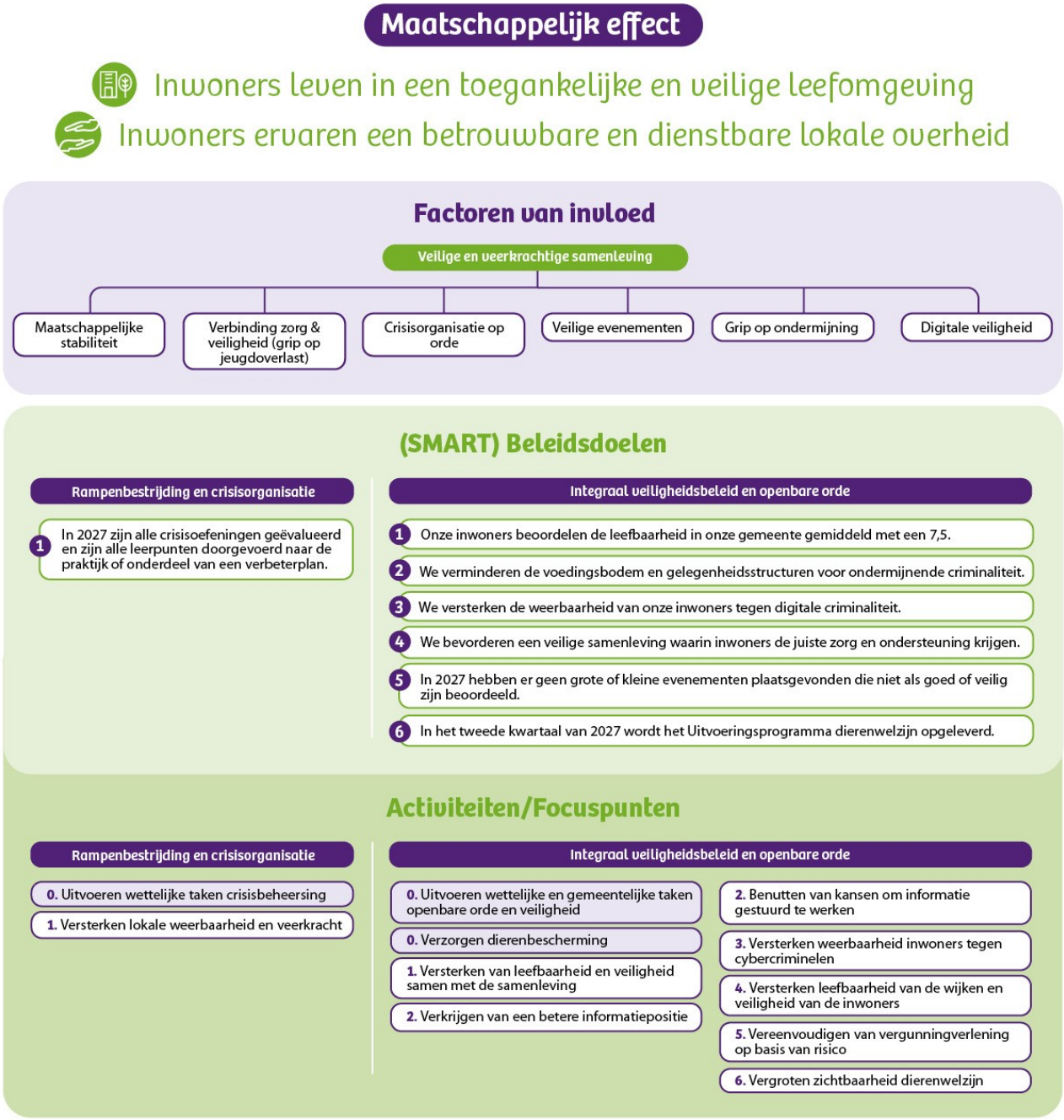
Uit ervaring blijkt dat er jaarlijks ruimte onder dit plafond aanwezig is. Gemeenten ontvangen hierdoor vaak een aanvullende uitkering. Omdat deze inkomsten naar verwachting ook de komende jaren beschikbaar blijven, is hiervoor een stelpost opgenomen.

Het opnemen van deze stelpost past binnen de financiële uitgangspunten van de gemeente en wordt toegestaan door de financieel toezichthouder. Hierdoor ontstaat een betere en meer realistische voorspelling van de jaarlijkse baten. De stelpost is totaal € 480.000 groot en moet jaarlijks met de Meicirculaire bijgesteld worden als het overgebleven bedrag lager is.

Sturen op trajectduur jeugdzorg
Rijk en gemeenten gaan afspraken maken met de sector over hoe beter gestuurd kan worden op de trajectduur van jeugdzorg. De afspraken zijn er nog niet. De toezichthouder staat toe dat er een stelpost gevormd wordt, omdat nog onduidelijk is wat de uitwerking is en de uitname van middelen al wel in het gemeentefonds is verwerkt. De gemeente maakt gebruik van deze mogelijkheid en heeft een stelpost opgenomen ter grootte van € 140.500.

Taakstelling begroting 2030
Om naar een structureel sluitende begroting in het meerjarenperspectief te komen, is voor 2030 een taakstelling in de begroting opgenomen. Deze taakstelling bedraagt totaal € 500.000. De taakstelling zal door diverse maatregelen gerealiseerd worden. Onderdeel hiervan is efficiëntie in de werkprocessen.

Programma 1 Veiligheid

Programma inleiding

Het maatschappelijk effect wat we nastreven is dat onze inwoners wonen in een toegankelijke en veilige leefomgeving en een betrouwbare, dienstbare lokale overheid ervaren. Sociale cohesie speelt hierin een sleutelrol, omdat het wederzijds begrip, veiligheid en welzijn versterkt. Door proactief maatschappelijke ontwikkelingen te signaleren en hierop bij te sturen, bouwen we aan een toekomstbestendige gemeenschap. Samenwerking met partners, zoals de Veiligheidsregio Flevoland (VRF), is daarbij essentieel om effectief en daadkrachtig te handelen.

Dit programma richt zich op het versterken van een gemeentelijke organisatie die snel en daadkrachtig inspeelt op veiligheidsuitdagingen en maatschappelijke veranderingen.

Door aandacht te hebben voor het behoud van veiligheid, ruimtelijke samenhang en leefbaarheid, wordt een gemeenschap gecreëerd waar inwoners zich thuis voelen.

Pakket 1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

Inhoud
Om inwoners in een veilige leefomgeving te laten leven is het belangrijk om goed voorbereid te zijn op eventuele rampen of crises. Crisisbeheersing is het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een Veiligheidsregio in een crisis ter handhaving van de openbare orde neemt. Het programma omvat alle activiteiten die hierop gericht zijn. De goede samenwerking met de Veiligheidsregio Flevoland en andere (veiligheids)partners vormt hierbij een belangrijk onderdeel.

Beleidsuitgangspunten
Het beleidsplan 2025-2028 van de Veiligheidsregio Flevoland (VRF) vormt een belangrijke kapstok voor ons lokale gemeentelijke beleid. Speerpunten in dit beleidsplan zijn een veilige leefomgeving, toekomstbestendige crisisbeheersing, toekomstbestendige brandweerzorg en een wendbare organisatie. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van de inwoner.

Wat willen we bereiken?
We zijn voorbereid op rampen en crises

1) In 2027 zijn alle crisisoefeningen geëvalueerd en zijn alle leerpunten doorgevoerd naar de praktijk of onderdeel van een verbeterplan.

Hoe meten we dit?
Dit wordt gemeten aan de hand van de kwalitatieve evaluaties na de verschillende crisisoefeningen.

Toelichting
Een crisis of ramp gebeurt vaak onverwachts. Daarom is het belangrijk om regelmatig te oefenen en te trainen, om zo voorbereid te zijn op verschillende scenario's. Dit gebeurt zowel per taakorganisatie als gemeente breed. Na elke oefening volgt een evaluatie, zodat de 'lessons learned' meegenomen kunnen worden in planvorming, checklisten en processen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het grotere risico op langdurige verstoringen, zoals uitval van energie en digitale infrastructuur, maken de samenleving kwetsbaarder. De gevolgen van een (langdurige) crises worden uiteindelijk lokaal gevoeld. Daarom hebben gemeenten een belangrijke rol in het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Tegelijkertijd wordt het door de toenemende complexiteit van mogelijke crises steeds duidelijker dat crisismanagement een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid is en niet alleen berust bij de gemeente. Dit vraagt ook van onszelf om de focus te verbreden van binnen naar buiten. In 2027 ligt de focus op het versterken van de lokale weerbaarheid en veerkracht, waarbij een professionele en wendbare crisisorganisatie onmisbaar is.

Daarnaast zal ook in 2027 de toekomstbestendige brandweerzorg vanuit de veiligheidsregio een belangrijk vraagstuk blijven. Het uitblijven van besluitvorming over rijksfinanciering voor het Verplichtend Karakter legt mogelijk opnieuw negatieve druk op de gemeentelijke financiële bijdrage.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het opleiden, trainen en oefenen (OTO) van de gemeentelijke crisisorganisatie blijft ook in 2027 een continu proces. Daarnaast worden binnen de veiligheidsregio, samen met onze veiligheidspartners, de beleidskaders ontwikkeld om de landelijke weerbaarheidsopgave regionaal en lokaal structureel te borgen. Concreet gaan we in ieder geval aan de slag met het vraagstuk rondom de gemeentelijke noodsteunpunten, aan de hand van diverse pilots en onderzoeken die in 2026 in de regio zijn uitgevoerd.

Pakket 1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

Inhoud
In dit pakket staat een veilige leefomgeving voor mens en dier centraal, waarbij wordt ingezet op preventie en handhaving van de openbare orde en veiligheid en dierenwelzijn. Daarbij is ook een betrouwbare en dienstbare lokale overheid van belang. Belangrijke thema's daarbij zijn digitale veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust, zorg & veiligheid en evenementen.

Beleidsuitgangspunten
Het Integraal Veiligheidsbeleid 2024-2027 (IVB) vormt de beleidsmatige kapstok voor dit programma, waarin ook de samenwerking met de gemeenten Urk en Noordoostpolder, het Openbaar Ministerie, de politie en diverse andere veiligheidspartners centraal staat. Voor toezicht en handhaving wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma VTH 2026.

Wat willen we bereiken?
Leefbaarheid in de gemeente

1) Onze inwoners beoordelen de leefbaarheid in onze gemeente gemiddeld met een 7,5.

Hoe meten we dit?

				Streefwaarde
	2014	2019	2023	2027
Dronten	7,5	7,6	7,8	≥7,5
District Flevoland	-	7,5	7,5	≥7,5

De gemeente Dronten neemt elke 4 jaar deel aan de Landelijke Veiligheidsmonitor. De veiligheidsmonitor is een bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit

Toelichting
De kern van dit programma is het waarborgen van een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners. Het gemiddelde rapportcijfers over de leefbaarheid geeft ons een beeld van het gevoel van veiligheid in onze gemeente. Het gemiddelde rapportcijfer in District Flevoland ligt al een aantal jaar rond de 7,5. Voor Dronten wordt gestreefd naar een handhaving van dit niveau van het veiligheidsgevoel en in 2027 zullen we weer deelnemen aan de Landelijke Veiligheidsmonitor. Daarbij plaatst het college wel één kanttekening: het veiligheidsgevoel gaat over de subjectieve veiligheid en is daardoor lastig te sturen. Een incident of ingrijpende gebeurtenis kan van grote invloed zijn op het gevoel van veiligheid. De objectieve en subjectieve veiligheid kunnen daardoor uiteenlopen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Vanuit de verschillende thema's van het IVB wordt gewerkt aan een veilige woon- en leefomgeving in Dronten. Daarbij is het belangrijk om de buitenwereld naar binnen te halen, door sámen met inwoners en ondernemers de leefbaarheid in onze gemeente te versterken.

We houden onze oren en ogen open voor signalen uit de samenleving en zetten – waar nodig – preventieve en repressieve maatregelen in bij het aanpakken van overlast, criminaliteit en onveiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?
Omdat het huidige IVB een looptijd heeft tot en met 2027, ligt de focus in 2027 op het ontwikkelen van nieuw integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2028-2031. In dit proces wordt actief de samenwerking opgezocht met ons brede netwerk van samenwerkingspartners. Daarnaast wordt er vervolg gegeven aan het recent opgerichte Keurmerk Veilig Ondernemen traject (KVO), waarin samen met het bedrijfsleven wordt ingezet op schoon, heel en veilig. Daarbij worden ook de kansen voor nieuwe KVO-trajecten verder onderzocht.

Ondermijnende criminaliteit

2) We verminderen de voedingsbodem en gelegenheidsstructuren voor ondermijnende criminaliteit.

Hoe meten we dit?

	2023	2024	2025
Aantal ontvangen meldingen*	10	23	68
Aantal opgelegde bestuursrechtelijke maatregelen	3	2	5

**Het aantal meldingen/signalen ontvangen via Meld Misdaad Anoniem en Fixi*

Toelichting
Ondermijning verstoort de sociale cohesie, ondermijnt het vertrouwen in de rechtstaat en brengt de veiligheid van inwoners in gevaar. Criminelen maken misbruik van (legale) bedrijven, diensten of locaties bij het uitvoeren van criminele activiteiten of het witwassen van geld, waardoor ondernemers grote economische schade kunnen oplopen. De omvang van ondermijnende criminaliteit groeit en verhardt en de (groot)stedelijke problematiek van het westen en zuiden verplaatst zich ook naar onze regio en gemeente. Dit is terug te zien in nieuwe verschijningsvormen van ondermijning, zoals de verwevenheid met digitale criminaliteit en zorgfraude.

De vermenging van de onder- en bovenwereld maakt het ingewikkeld om grip te krijgen op de omvang van ondermijning in onze gemeente, je kunt immers niet meten wat niet zichtbaar is. Desondanks wordt gepoogd het effect van de aanpak beter inzichtelijk te maken. Bovenstaande cijfers kunnen twee kanten op worden uitgelegd.

Meer ontvangen meldingen zou een indicatie van een toename van ondermijnende criminaliteit kunnen betekenen, maar het kan ook betekenen dat de meldingsbereidheid van onze inwoners en ondernemers is verbeterd. Aanvullend zal daarom altijd een nadere toelichting volgen op deze indicatoren.

De gemeente heeft niet alleen een belangrijke rol in het aanpakken van ondermijnende criminaliteit, maar ook bij het versterken van de weerbaarheid van zowel onze inwoners en ondernemers als onze eigen organisatie. Dit gebeurt samen met een breed netwerk van (veiligheids)partners, waarbij de Flevolandse Norm 2.0 de basis vormt voor onze integrale aanpak om de voedingsbodem en gelegenheidsstructuren voor ondermijnende criminaliteit in Dronten te verminderen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Om meer grip te krijgen op de omvang en ontwikkeling van ondermijnende criminaliteit in onze gemeente, ligt de focus in 2027 op het verkrijgen van een betere informatiepositie en kansen om informatie gestuurd te werken te benutten. Hierdoor kunnen integrale controles, het bestuurlijk instrumentarium en andere maatregelen effectiever en efficiënter ingezet worden.

Daarnaast heeft het versterken van de weerbaarheid van onze inwoners, ondernemers en de eigen organisatie onze blijvende aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen?
Binnen het informatie gestuurd werken heeft de bestuurlijke aanpak in het bijzonder onze aandacht. Dit vraagt om gerichte experimenteerruimte binnen de kaders van de wet- en regelgeving en bestuurlijke risicobereidheid (lef) om het bestuurlijk instrumentarium effectiever in te zetten in de aanpak van ondermijning. Dit versterkt de weerbaarheid en betrouwbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Een concreet voorbeeld hiervan is de doorontwikkeling van de toepassing van de Wet Bibob in onze gemeente. Hiermee zetten we in op het voorkomen dat criminele netwerken toegang krijgen tot en gebruik maken van gemeentelijke processen en voorzieningen (bijvoorbeeld vergunningen, subsidies, et cetera) door malafide partijen tijdig te signaleren en te weren.

De hiervoor benodigde inzet voor deze doorontwikkeling wordt gezocht binnen de bestaande begroting. Dit vraagt om een expliciete prioritering binnen de beschikbare capaciteit. Indien deze ruimte niet of onvoldoende wordt gevonden, komt de beoogde doorontwikkeling onder druk te staan.
Daarnaast zullen er in 2027 diverse interventies en trainingen georganiseerd worden gericht op het versterken van de weerbaarheid, zoals de Week van het Buitengebied.

Digitale criminaliteit

3) We versterken de weerbaarheid van onze inwoners tegen digitale criminaliteit.

Hoe meten we dit?

	2023	2024	2025
Meldingen digitale criminaliteit*	207	217	159

**De politie registreert cijfers over digitale criminaliteit pas sinds 2023 als aparte categorie*

Toelichting
De online wereld is in alle opzichten verweven met de fysieke wereld en de digitale afhankelijkheden maken ons kwetsbaar voor cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Criminaliteit heeft steeds vaker een hybride karakter, omdat digitale middelen in toenemende mate worden ingezet bij traditionele, offline delicten. Volgens professionals bevat inmiddels de helft van alle aangiften een online component en de verwachting is dat dit de komende jaren alleen maar zal toenemen.

Digitale criminaliteit raakt dus steeds meer mensen, maar de impact op slachtoffers wordt vaak nog onderschat. Uit schaamte of onwetendheid doen gemiddeld slechts 2 op de 10 slachtoffers melding of aangifte bij de politie (CBS). Daardoor geven de huidige cijfers over digitale criminaliteit slechts beperkt inzicht in de werkelijke omvang van de problematiek. Dit maakt het des te urgenter om als gemeente in te zetten op het weerbaar maken van zowel inwoners en bedrijven, als de eigen gemeenteorganisatie tegen (de gevolgen van) cybercriminaliteit en mogelijke daaruit voortkomende maatschappelijke ontwrichting.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Ook in 2027 ligt de focus op het versterken van de weerbaarheid van onze inwoners tegen cybercriminelen, met extra oog voor kwetsbare doelgroepen als jongeren, ouderen en ondernemers. We zien namelijk dat deze doelgroepen vaak slachtoffer worden van cybercriminelen. Omdat overheden veel privacy gevoelige gegevens verwerken, zijn ze een gewild doelwit voor hackers. Maar ook een langdurige verstoring van de digitale infrastructuur kan een grote impact hebben op de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Daarom is ook de weerbaarheid van onze eigen organisatie een blijvend aandachtspunt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Voor het versterken van de weerbaarheid van onze inwoners zetten we in 2027 binnen de doelgroepenaanpak minimaal één interventie per doelgroep in. Het type interventie kan daarbij heel breed zijn, van gerichte trainingen tot de inzet van online jongerenwerk. Daarnaast vraagt een weerbare organisaties om een stevig bedrijfscontinuïteitsplan en regelmatig oefenen en trainen. Dit doen we lokaal en regionaal binnen de structuren van de veiligheidsregio en de crisisorganisatie en in nauwe samenwerking met de afdeling IM.

Zorg en veiligheid

4) We bevorderen een veilige samenleving waarin inwoners de juiste zorg en ondersteuning krijgen.

Hoe meten we dit?

	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal meldingen overlast door personen met onbegrepen gedrag	159	216	462	406	471
Aantal meldingen jongerenoverlast	323	355	279	370	291

Toelichting
De samenleving polariseert, armoede neemt toe en tegelijkertijd vermindert de capaciteit bij zorgpartners. Landelijke trends laten zien dat casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid steeds complexer wordt. Deskundigen signaleren dat zowel de aard van de problematiek als het aantal zorg- en overlastmeldingen bovengemiddeld toeneemt. Hoewel deze trends landelijk zijn, is het aannemelijk dat een groeiende gemeente als Dronten vergelijkbare ontwikkelingen zal ervaren. Een grotere en meer diverse populatie betekent immers een grotere kans op inwoners met meervoudige problematiek, zoals psychische kwetsbaarheid, verslaving, schulden, overlast of veiligheidsrisico's.

Het college wil voorkomen dat inwoners met multi-complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid tussen wal en schip vallen, en daardoor zorgen voor overlast in de wijk. Dit vraagt niet alleen vroegtijdig signaleren en gerichte (preventieve) interventies, maar ook intensieve samenwerking met onze zorg- en veiligheidspartners. Hiermee wordt beoogd om het aantal overlastmeldingen te verminderen. Echter is deze aanpak geen quick-fix en kunnen effecten pas na een langere periode zichtbaar worden.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De komende periode wordt onverminderd ingezet op het versterken van de leefbaarheid van de wijken en de veiligheid van onze inwoners. Met inzet van repressieve en preventieve middelen en het versterken en waarborgen van samenwerking met onze partners, willen we jonge aanwas in de criminaliteit tegengaan, overlast verminderen en de veilige leefomgeving van onze inwoners versterken. Daarnaast krijgen kwetsbare inwoners met multi-complexe problematiek vaak te maken met uiteenlopende uitdagingen op het gebied van zorg, financiën, huisvesting en participatie. Om deze groep te ondersteunen, wordt ingezet op maatwerkoplossingen die recht doen aan de individuele situatie van de inwoner.

Wat gaan we daarvoor doen?
Met de inzet van onder andere de persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt gestreefd naar het wegnemen van barrières en het duurzaam verbeteren van de leefsituatie van inwoners met complexe multi-problematiek. Domein overstijgende samenwerking staat hierbij centraal. Om het fundament van domein overstijgend werken verder te versterken, wordt in 2027 onderzocht of het aanpak-voorkoming-escalatie-model (AVE) past binnen onze werkwijze.

Dit werkmodel ondersteunt professionals in het maken van onderbouwde keuzes in op- en afschaling binnen casuïstiek en draagt bij aan een toekomstbestendige aanpak van zorg en veiligheid.

Aanpak 2%-jeugd: interventiespecialisten
Een klein deel van de jongeren en jongvolwassenen (ook wel aangeduid met 2%-jeugd) in onze gemeente zorgt voor serieuze overlast, laat risicovol gedrag zien en hebben een grote kans om af te glijden in de (drugs)criminaliteit. Omdat deze relatief kleine groep 2%-jeugd een groot effect op de lokale veiligheidsbeleving kan hebben, worden sinds 2023 jeugdinterventiespecialisten middels incidentele middelen ingezet. Deze inzet beoogt te voorkomen dat jongeren in risicoposities betrokken raken bij criminaliteit of verder afglijden.

Gezien de aanhoudende zorgen rondom het groeiende aantal kwetsbare jongeren en de verharding én verjonging van de (jeugd)criminaliteit, is het structureel investeren in stevig gepositioneerde interventiespecialisten noodzakelijk om effect te behouden en verder afglijden te voorkomen. Dit versterkt de vroeg signalering, voorkomt escalatie en draagt bij aan een leefbare en veilige leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk opgroeien en naar vermogen meedoen in de samenleving. Om continuïteit, borging van kennis en een zorgvuldige overdracht te waarborgen, wordt de huidige incidentele inzet verlengd tot en met 2027. Parallel hieraan wordt een Europese aanbesteding voorbereid, zodat vanaf 2028 structurele inzet kan plaatsvinden. De benodigde middelen worden vanaf 2028 binnen de bestaande begroting gezocht, waarbij scenario voor herprioritering of alternatieve dekking worden uitgewerkt. Als deze ruimte niet of onvoldoende beschikbaar blijkt, komt continuïteit van de inzet onder druk te staan en kan het beoogde effect niet worden geborgd.

Grote en kleine evenementen verlopen veilig

5) In 2027 hebben er geen grote of kleine evenementen plaatsgevonden die niet als goed of veilig zijn beoordeeld.

Hoe meten we dit?
Dit meten we aan de hand van de kwalitatieve evaluaties die na alle vergunningsplichtige evenementen plaatvinden.

Toelichting
Naast de internationaal bekende evenementen als de Pinksterconferentie, Defqon.1 en Lowlands worden in de drie dorpen elk jaar gezellige grote en kleine evenementen georganiseerd. Een goed en veilig verloop van deze evenementen is daarbij onze eerste prioriteit. Bij vooral grote evenementen met tienduizenden bezoekers is het geheel uitbannen van incidenten niet realistisch.

Samen met de hulpdiensten en evenementenorganisatoren wordt gestreefd naar het zo veel mogelijk minimaliseren van de risico's. Tegelijkertijd verdienen ook de kleinere evenementen passende aandacht in de veiligheidsadvisering, zonder dat dit leidt tot onnodige regeldruk voor de organisator. Na elk vergunningsplichtig evenement vindt daarom ook een kwalitatieve evaluatie plaats.

<u>Waar leggen we de focus op in 2027?</u>
In 2027 leggen we de focus op een risicogericht vergunningtraject. Niet elk evenement vraagt om dezelfde aanvraag of toetsing. Door de aan te leveren informatie en de inhoud van de toetsing beter te laten aansluiten op het risico van het evenement, wordt de aanvraag voor organisatoren eenvoudiger waar dat kan. Voor kleinere evenementen betekent dit een lichtere aanvraag, met gerichte aandacht voor veiligheidsadvisering op de punten waar dat daadwerkelijk nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?
We ontwikkelen in 2027 een slimmer aanvraagformulier voor evenementenvergunningen. Op basis van de antwoorden van de organisator stelt het formulier alleen de vervolgvragen die relevant zijn voor dat specifieke evenement. Zo wordt niet bij elk evenement standaard alles opgevraagd, maar sluit de aanvraag aan op de reële risico's.

Voor kleinere evenementen wordt de aanvraag eenvoudiger en de toetsing gerichter, met ruimte om bij behoefte alsnog een risicoanalyse of doorleefsessie te organiseren. Zo verminderen we de regeldruk waar dat kan, zonder in te leveren op veiligheid bij evenementen waar dat nodig is.

Beleidsuitgangspunten dierenwelzijn
De uitgangspunten van dierenwelzijn zijn gebaseerd op een beleidsontwikkeling waarin de minimale invulling van de gemeentelijke zorgplicht ten aanzien van dierenwelzijn omgezet wordt in een proactieve focus op 6 hoofdthema's:

- Zorgplicht en opvang van dieren.
- Omgevingsbeleid en openbare ruimte (hittestress, hondenuitlaat paden, voorzieningen voor bevers et cetera).
- Beleid voor zwerfdieren en exoten (preventie van dierenleed).
- Handhaving en meldstructuur.
- Educatie en bewustwording (voorlichting over dieren, verantwoord huisdierenbezit).
- Strategisch beleid (integrale afstemming door opstellen van gemeentelijke dierenwelzijnsnota).

Deze hoofdthema’s worden concreet uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma Dierenwelzijn.

Wat willen we bereiken?
Dierenwelzijn als integraal onderdeel van de leefomgeving

6) In het tweede kwartaal van 2027 wordt het Uitvoeringsprogramma dierenwelzijn opgeleverd.

Toelichting
Het Uitvoeringsprogramma Dierenwelzijn is gefundeerd op de beginselen van het Beleidskader Dierenwelzijn 2026-2030. Het beleidskader wordt in 2026 aan uw raad voorgelegd.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op het vergroten van de zichtbaarheid van dierenwelzijn binnen de gemeente Dronten. Naast de bestaande uitvoering van de wettelijke taken, zal vanuit het (nog) vast te stellen beleidskader de focus liggen op een samenleving waarin mens en dier op een duurzame en respectvolle manier samenleven.

Wat gaan we daarvoor doen?
We verbeteren de informatievoorziening over dierenwelzijn via de gemeentelijke website en verwijzen inwoners naar relevante organisaties en voorzieningen. Daarnaast werken we het Uitvoeringsprogramma Dierenwelzijn uit, waarin de uitgangspunten uit het beleidskader worden vertaald naar concrete acties en samenwerkingsafspraken. Daarbij besteden we aandacht aan bewustwording, preventie en een integrale en toekomstgerichte benadering van dierenwelzijn.

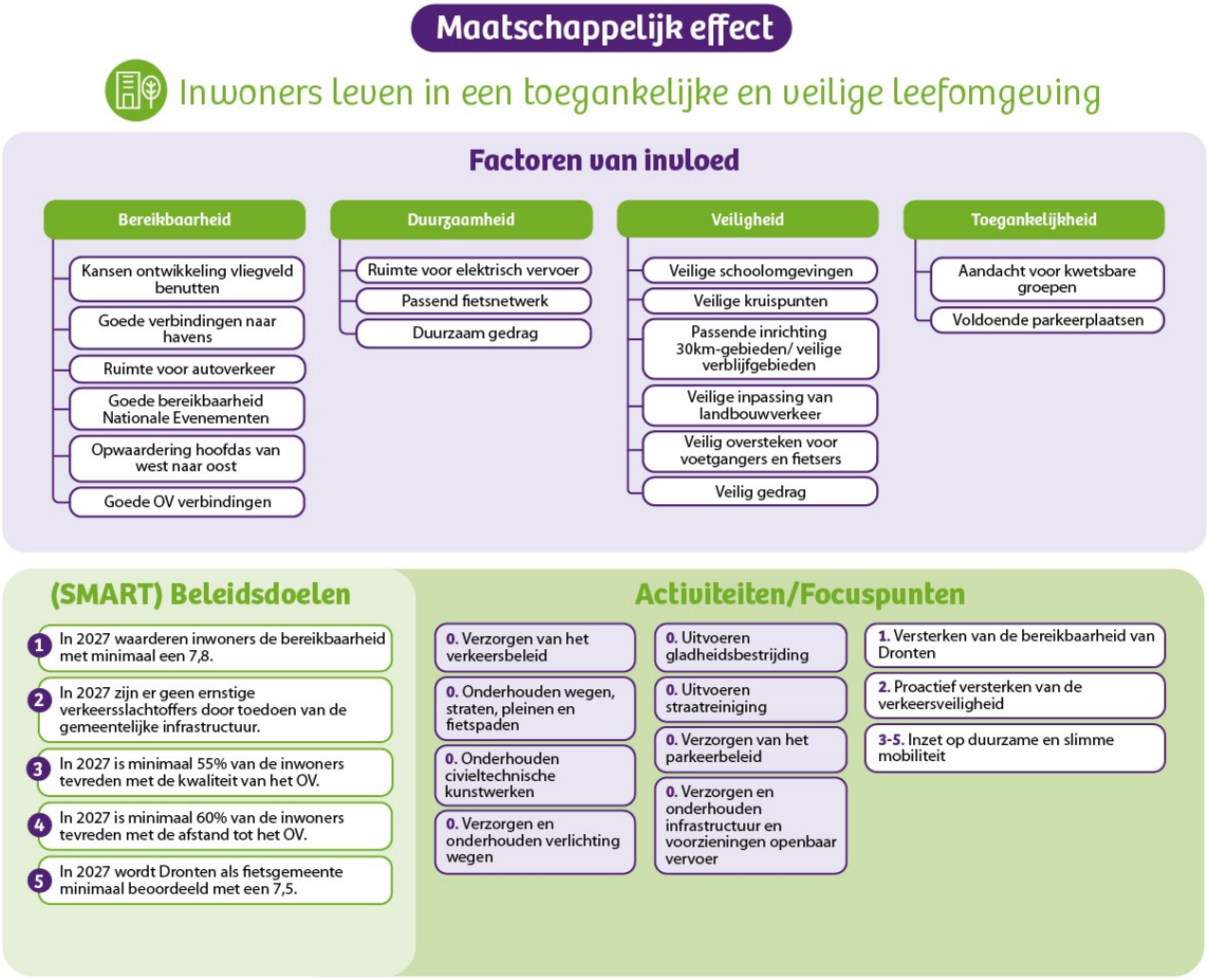
Verbonden partijen programma 1

Verbonden partij	Type
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	Gemeenschappelijke regelingen

Wat gaat programma 1 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie	-4.493	-3.844	-4.113	-4.111	-4.108	-4.105
1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	-2.769	-3.424	-3.329	-3.214	-3.203	-3.208
Totaal Lasten	**-7.262**	**-7.267**	**-7.443**	**-7.324**	**-7.310**	**-7.312**
Baten						
1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie	108	126	126	126	126	126
1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	268	249	70	70	70	70
Totaal Baten	**376**	**375**	**196**	**196**	**196**	**196**
Saldo Lasten en Baten programma 1	**-6.886**	**-6.892**	**-7.246**	**-7.128**	**-7.114**	**-7.116**
Stortingen						
1Z Niet in pakketjes opgenomen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen						
1Z Niet in pakketjes opgenomen	41	41	41	41	41	41
Resultaat programma 1	**-6.845**	**-6.851**	**-7.205**	**-7.087**	**-7.073**	**-7.075**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

<u>Programma inleiding</u>
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat onze inwoners leven in een toegankelijke en veilige leefomgeving. Een goede infrastructuur is hiervoor cruciaal, vooral in het licht van de groei van Dronten. Dit betekent dat wordt ingezet op het waarborgen van een omgeving waarin inwoners zich vrij kunnen bewegen in een openbare ruimte die gezondheid en sociale cohesie bevordert.

Dit programma richt zich op het ontwikkelen van een toekomstbestendige mobiliteit die aansluit bij de groeiende behoeften van inwoners en bedrijven. Naarmate Dronten groeit, zal de druk op de bestaande infrastructuur toenemen. Een goed functionerende en duurzame infrastructuur is nodig om de mobiliteit, bereikbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen. Door te bouwen aan een veilige, toegankelijke en milieuvriendelijke infrastructuur, draagt dit programma bij aan de gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier én draagt deze bij aan een goed vestigingsklimaat.

Pakket 2G Verkeer en vervoer

Inhoud
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat onze inwoners leven in een toegankelijke en veilige leefomgeving. Een goede infrastructuur is hiervoor cruciaal, vooral in het licht van de groei van Dronten. Dit betekent dat wordt ingezet op het waarborgen van een omgeving waarin inwoners zich vrij kunnen bewegen in een openbare ruimte die gezondheid en sociale cohesie bevordert.

Dit pakket richt zich op het ontwikkelen van een toekomstbestendige mobiliteit die aansluit bij de groeiende behoeften van inwoners en bedrijven. Naarmate Dronten groeit, zal de druk op de bestaande infrastructuur toenemen. Een goed functionerende en duurzame infrastructuur is nodig om de mobiliteit, bereikbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen. Door te bouwen aan een veilige, toegankelijke en milieuvriendelijke infrastructuur, draagt dit programma bij aan de gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier én draagt deze bij aan een goed vestigingsklimaat.

Beleidsuitgangspunten
De verwachte groei van inwoners, woningen, werkgelegenheid en voorzieningen vraagt om een mobiliteitssysteem dat meegroeit met de gemeente. Mobiliteit is daarbij geen doel op zich, maar een middel om een veilige, gezonde, bereikbare en aantrekkelijke leefomgeving te realiseren.
Dit pakket draagt bij aan de ruimtelijke, economische en maatschappelijke ontwikkeling van Dronten door te investeren in bereikbaarheid, verkeersveiligheid, verbondenheid tussen de kernen en een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Daarmee levert het pakket een bijdrage aan de brede welvaart en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Daarvoor zetten we in op drie strategische ambities:
1) Een bereikbaar Dronten
2) Een veilig en leefbaar Dronten
3) Een toekomstbestendig mobiliteitssysteem

Wat willen we bereiken?
Een bereikbaar Dronten
1) In 2027 waarderen inwoners de bereikbaarheid met minimaal een 7,8.

Hoe meten we dit?

2024	Dronten	Flevoland
Rapportcijfer tevredenheid bereikbaarheid	7,8	7,7

Bereikbaarheidsindicator: Tevredenheid over de bereikbaarheid door middel van een rapportcijfer

Toelichting
We willen dat inwoners, bedrijven en bezoekers zich ook in de toekomst efficiënt kunnen verplaatsen binnen de gemeente en naar de omliggende regio. Bereikbaarheid per auto is een belangrijke voorwaarde voor een sterke economie, aantrekkelijke woonomgeving en goede toegang tot voorzieningen.

De groei van Dronten leidt tot een toename van het aantal verplaatsingen. Zonder tijdige investeringen in infrastructuur en verbindingen neemt de druk op het bestaande netwerk toe. Daarom werken we aan een robuust en samenhangend mobiliteitssysteem dat de groei van de gemeente ondersteunt.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We leggen de focus op een goed functionerende hoofdwegenstructuur. Deze moeten naadloos aansluiten op de regionale verbindingen. Tevens lobbyen we in de regio om ook onze gemeente voor weggebruikers van verder weg bereikbaar te houden. Met het oog op de toekomst en de groeiambitie richting 2050 zorgen we dat nieuwe woonwijken goed worden ontsloten op de hoofdstructuren. Door het inzetten op duurzame en alternatieve vormen van mobiliteit naast de auto zorgen we voor extra keuzemogelijkheden voor onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?
Met het oog op de toekomst en het aflopende GVVP in 2027, stellen we een nieuw Mobiliteitsplan 2028-2040 op. De inhoud zal zowel gebaseerd zijn op vakinhoudelijke analyses, trends en input vanuit de maatschappij, met name de inwoners en volksvertegenwoordigers van de gemeente Dronten.

Met het oog op verkeersveiligheid, bereikbaarheid en beschikbaarheid van middelen maken we voor de Rivierendreef een nieuw inrichtingsvoorstel, zodat de weginrichting en de bijbehorende kruispunten verkeersveiliger worden ingericht. Dit inrichtingsvoorstel kan vervolgens worden uitgevoerd samen met het reguliere wegonderhoud. Verder lobbyen we voor verbreding van de N50, zodat dit bereikbaarder en veiliger wordt. Ook de mogelijke afwaardering van de Dronterweg is onderdeel van het verkeersveiligheidsbeleid.

Een veilig en leefbaar Dronten

2) In 2027 zijn er geen ernstige verkeersslachtoffers door toedoen van de gemeentelijke infrastructuur.

Hoe meten we dit?

						Streefwaarde	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ongevallen met letsel	13	11	10	14	21	<14	<14
Aantal gewonden	14	13	12	14	24	<14	<14

Toelichting
We willen dat de groei van mobiliteit niet leidt tot een afname van verkeersveiligheid en leefkwaliteit. Inwoners moeten zich veilig kunnen verplaatsen en prettig kunnen verblijven in de openbare ruimte. Tevens dragen we gezamenlijk bij aan de langetermijndoelstelling van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid waar het streven is naar nul verkeersdoden in 2050.

Landelijk neemt het aantal verkeersslachtoffers toe. Ook in Dronten staat de verkeersveiligheid onder druk door de groei van het verkeer. Daarom blijven we investeren in veilige infrastructuur én verkeersveilig gedrag. Ongevallen kunnen zowel infrastructureel als gedrag als oorzaak hebben. De infrastructurele kant hebben we direct invloed op, op de gedragskant hebben we alleen indirect invloed op via campagnes en voorlichting.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid richten we ons op het feit dat we geen ernstige verkeersslachtoffers meer willen door toedoen van gemeentelijke infrastructuur. Hiervoor ontwikkelen we een proactieve aanpak op basis van risicoprofielen in de infrastructuur. Voor gedragsbeïnvloeding ligt de focus op de samenwerking in de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?
De komende jaren wordt verder gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Enerzijds zullen we in nieuw beleid een passend en kwalitatief goed kader opstellen om verkeersveiligheid concreet en meetbaar te maken. Anderzijds zal het thema verkeersveiligheid terug komen in alles wat we doen, zoals het meenemen van verkeersveiligheidsmaatregelen bij onderhoudsprojecten, het aanpakken van risicolocaties en het onderzoeken van maatregelen zoals snelheidsverlagingen en veilige kruispuntinrichtingen.

Een toekomstbestendig mobiliteitssysteem

3) In 2027 is minimaal 55% van de inwoners tevreden met de kwaliteit van het OV.
4) In 2027 is minimaal 60% van de inwoners tevreden met de afstand tot het OV.
5) In 2027 wordt Dronten als fietsgemeente minimaal beoordeeld met een 7,5.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2022	2024	2026	2028
Score fietsgemeente Dronten	7,1	7,2	7,5	7,7

Toelichting
We willen dat inwoners naast de auto kunnen kiezen uit verschillende veilige, duurzame en efficiënte manieren van reizen. Daarbij spelen fiets, deelmobiliteit, elektrische mobiliteit en openbaar vervoer een steeds belangrijkere rol.

De mobiliteit van de toekomst vraagt om flexibiliteit. Nieuwe technologieën, veranderende reispatronen en duurzaamheidsdoelen vragen om een mobiliteitssysteem dat kan inspelen op ontwikkelingen en tegelijkertijd bijdraagt aan een gezonde leefomgeving. Per modaliteit zijn er verschillende toetsingsmogelijkheden. Deze vragen richting de toekomst om maatwerk per modaliteit.

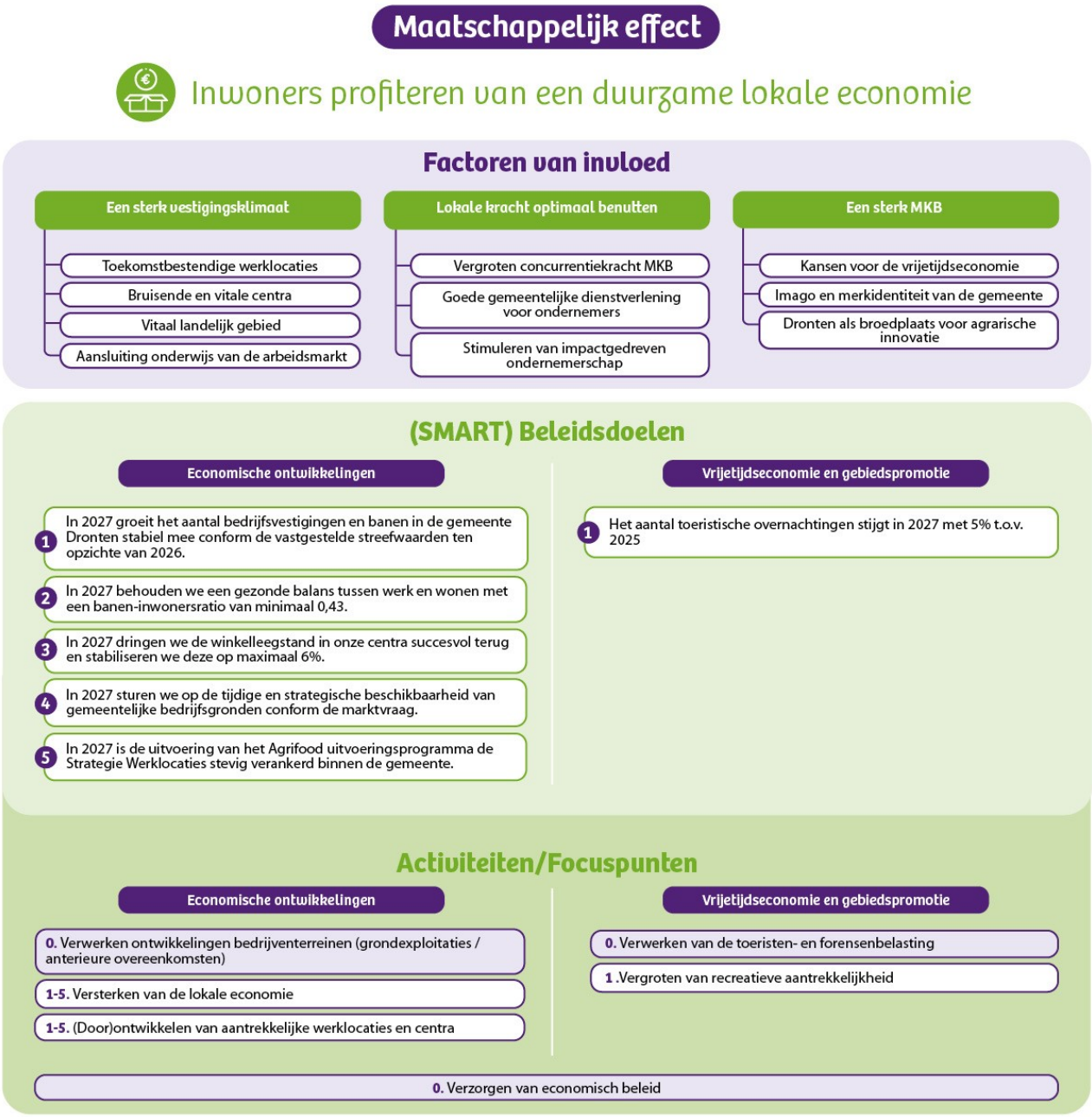
Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus ligt op verschillende terreinen. Voor de fiets streven we naar een comfortabel, direct en veilig fietsnetwerk, met op strategische plekken goede voorzieningen voor fiets parkeren. Voor deelmobiliteit ligt de focus op het aansluiten bij de integrale regionale aanpak om deelmobiliteit op te starten. Verder willen we voldoende aansluitingen voor elektrisch vervoer, die meegroeien met de vraag. De focus bij het openbaar vervoer ligt met name op kwaliteit en bereikbaarheid en ontsluiting van nieuwe woonwijken.

Wat gaan we daarvoor doen?
De komende jaren wordt verder ingezet op duurzame en slimme mobiliteit. Daarbij staan de ontwikkeling van een hoogwaardige fietsstructuur tussen woongebieden, het centrum en het station, de uitbreiding van fietsparkeervoorzieningen en publieke laadpunten, en de regionale samenwerking op het gebied van deelmobiliteit centraal. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt bovendien nadrukkelijk rekening gehouden met passende fiets- en mobiliteitsvoorzieningen.

Wat gaat programma 2 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
2G Verkeer en vervoer	-8.652	-9.887	-9.184	-9.678	-9.710	-9.798
Baten						
2G Verkeer en vervoer	589	888	362	362	362	362
Saldo Lasten en Baten programma 2	**-8.062**	**-8.999**	**-8.822**	**-9.316**	**-9.348**	**-9.437**
Stortingen						
2Z Niet in pakketjes opgenomen	87	-	-	-	-	-
Onttrekkingen						
2Z Niet in pakketjes opgenomen	192	135	49	49	49	49
Saldo Reserves programma 2	**105**	**135**	**49**	**49**	**49**	**49**
Resultaat programma 2	**-7.957**	**-8.863**	**-8.773**	**-9.268**	**-9.300**	**-9.388**

Programma 3 Economie

Programma inleiding
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat onze inwoners profiteren van een duurzame lokale economie. De gemeente Dronten positioneert zich daarin als een aantrekkelijke plek om te wonen, werken en recreëren met een herkenbaar en sterk imago. Samenwerking met ondernemers, onderwijs, kennisinstellingen en regionale partners staat hierbij voor de gemeente centraal.

Dit programma richt zich op het waarborgen van een duurzame, innoverende en concurrerende economie door het vestigingsklimaat voor (lokale) ondernemers en het imago van de gemeente te versterken.

Naarmate Dronten groeit, veranderen de economische behoeften en uitdagingen. Daarbij draait het om het behouden van de balans in die groei zodat Dronten een aantrekkelijke plek blijft om te wonen, werken en bezoeken.

Pakket 3H Economische ontwikkelingen

Inhoud

Onze bevolkingsgroei richting 60.000 inwoners vraagt om een evenredige groei van werkgelegenheid en voorzieningen, zodat Dronten een vitale, zelfstandige gemeente blijft. Via de Strategie Werklocaties zetten we in op toekomstbestendige bedrijventerreinen door scherpe keuzes te maken in inbreiding, uitbreiding en selectieve bedrijfsuitgifte die past bij onze lokale beroepsbevolking. Tegelijkertijd transformeren we onze winkelgebieden in Biddinghuizen, Dronten en Swifterbant tot aantrekkelijke belevingscentra. Door de organisatiegraad van ondernemers te versterken en een intensieve samenwerking aan te gaan tussen overheid, ondernemers en onderwijs, stimuleren we innovatie en binden we lokaal talent. Zo bouwen we aan een veerkrachtige lokale economie die inwoners en bedrijven duurzaam met elkaar verbindt.

Beleidsuitgangspunten

Het Strategisch Beleidskader Economie (SBE) 2025–2035 vormt de basis van ons economisch handelen. Het beleid richt zich op een toekomstbestendig vestigingsklimaat met specifieke aandacht voor het agrifood-ecosysteem, vitale centra, duurzame werklocaties en proactief accountmanagement. We toetsen initiatieven aan de 5 Drontense Principes (onder meer ‘Onze basis is groen’ en ‘Mensen maken de samenleving’) en hanteren geen 'Drontense kop' op bovenlokale regelgeving. Bovenlokaal versterken we onze strategische positie binnen de provincie Flevoland en Regio Zwolle.

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige, vitale en veerkrachtige lokale economie die in balans meegroeit met onze bevolking

1. In 2027 groeit het aantal bedrijfsvestigingen en banen in de gemeente Dronten stabiel mee conform de vastgestelde streefwaarden ten opzichte van 2026.
2. In 2027 behouden we een gezonde balans tussen werk en wonen met een banen-inwonersratio van minimaal 0,43.
3. In 2027 dringen we de winkelleegstand in onze centra succesvol terug en stabiliseren we deze op maximaal 6%.
4. In 2027 sturen we op de tijdige en strategische beschikbaarheid van gemeentelijke bedrijfsgronden conform de marktvraag.
5. In 2027 is de uitvoering van het Agrifood uitvoeringsprogramma en de Strategie Werklocaties stevig verankerd binnen de gemeente.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. Aantal bedrijfsvestigingen	5.420	5.539	5.782	5.840
1. Groei/krimp aantal bedrijfsvestigingen in %	+5,2%	+2,2%	+ 4,4%	+1,0%
2. Aantal banen	18.710	19.094	19.520	19.910
2. Groei/krimp aantal banen in %	+1,4%	+2,2%	+2,2%	+2,0%
3. Banen-inwonersratio*	0,45	0,43	0,43	0,43
4. Leegstand winkelcentra	7%	6,6%	6%	6%
5. Beschikbare bedrijfsgronden in m²**	39.349	35.000	17.468	15.000

**(Aantal banen gedeeld door aantal inwoners) is een kernindicator voor de vitaliteit van de lokale economie en de beschikbaarheid van werk voor onze inwoners*
***Beschikbaar via gemeente, niet via externe partijen*

Toelichting
Om te voorkomen dat Dronten door de omvangrijke woningbouwopgave verandert in een forensengemeente, moet de lokale werkgelegenheid meegroeien met de bevolking. Omdat de fysieke ruimte schaars is en netcongestie de expansie op dit moment belemmert, sturen we niet alleen op uitbreiding van werklocaties, maar ook op herstructurering, inbreiding en het bieden van passende banen die aansluiten bij het profiel van onze inwoners.
Het MKB vormt met 70% van de bedrijven onze ruggengraat. Door de organisatiegraad te versterken en de ambtelijke dienstverlening wendbaarder te maken, verhogen we de ondernemerstevredenheid. Met gericht beleid voor de winkelcentra, de horeca en ons agrifood-ecosysteem borgen we de brede welvaart in al onze dorpen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de nadruk op het uitvoering geven aan de Strategie Werklocaties, het uitrollen van de actiewijzers en uitvoeringsagenda's voor onze dorpscentra, de concrete uitvoering van het Agrifood uitvoeringsprogramma én het verder versterken van ons accountmanagement voor het lokale MKB.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om de economische structuur, het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid in de gemeente Dronten te versterken en toekomstbestendig te maken, voeren we de volgende concrete acties uit:

We zetten eerst in op de verdere ontwikkeling van Poort van Dronten fase 3. Voor de overige kernen onderzoeken we, in lijn met de Strategie Werklocaties, de behoefte aan uitbreiding. Bestaande terreinen maken we verder toekomstbestendig via de Strategie Werklocaties. Tegelijkertijd stimuleren we collectieve energie-oplossingen, zoals smart energy hubs, tegen netcongestie. Ook geven we grond selectief uit voor duurzame werkgelegenheid.

De centrumplannen voor Biddinghuizen, Dronten en Swifterbant voeren we daadkrachtig uit. Dit doen we in nauwe samenwerking met lokale ondernemers, vastgoedeigenaren en de centrummanager. Hierbij zetten we in op het versterken van de attractiviteit en vergroening om zo te zorgen voor vitale centra. Daarnaast stellen we een nieuw horecabeleid op.

Samen met het bedrijfsleven en kennisinstellingen, zoals Aeres en Warmonderhof, voeren we het Agrifood uitvoeringsprogramma uit. Hierbij ligt de nadruk op de ontwikkeling van een innovatiecluster en vernieuwende projecten rondom precisielandbouw en verdere verduurzaming.

Om de dialoog tussen ondernemers, onderwijs en overheid te versterken, blijven we het Economisch Platform Dronten (EPD) faciliteren. Daarnaast ondersteunt de gemeente het lokale MKB snel en gericht via proactief accountmanagement.
Tot slot werken we binnen regionale netwerken, zoals Regio Zwolle en de Provincie Flevoland, intensief samen aan de Human Capital Agenda. Hiermee zorgen we voor een betere aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt, zodat we lokaal talent succesvol aan onze gemeente kunnen binden.

Pakket 3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie

Inhoud
Onze gemeente beschikt over een unieke positie met een kustlijn van 60 kilometer langs de Veluwerandmeren en het IJsselmeergebied, gecombineerd met uitgebreide natuur- en bosgebieden, dagattracties en ruimte voor kleinschalige en grootschalige evenementen, waarvan de drie grootsten tot de top van Nederland behoren.

In lijn met de groeidynamiek richting 60.000 inwoners en het Strategisch Beleidskader Economie (SBE) 2025–2035 vormt de vrijetijdssector een essentiële pijler onder onze brede welvaart, leefbaarheid en lokale werkgelegenheid. Door proactieve samenwerking met lokale ondernemers, de EPD-vrijetijdseconomie, Dronten Marketing en regiopartners (zoals Visit Flevoland, Coöperatie Gastvrije Randmeren en de Vereniging van Zuiderzeegemeenten) en het versterken van gebiedspromotie stimuleren we dat bezoekers langer in onze gemeente verblijven en meer besteden, in balans met ons agrarisch landschap en kwetsbare natuur.

Beleidsuitgangspunten
De beleidsuitgangspunten voor dit programma rusten op drie stevige pijlers. Allereerst vormt het 'Strategisch Beleidskader Economie (SBE) 2025–2035' het fundament, waarbij wordt ingezet op de toekomstbestendige doorontwikkeling van de gastvrijheidssector als belangrijke aanjager van ons lokale vestigings- en leefklimaat. Bij de realisatie hiervan maken we altijd een integrale afweging op basis van de '5 Drontense Principes'. Dit waarborgt een gezonde balans tussen het agrarisch landgebruik, kwalitatieve recreatie, natuurontwikkeling en het maatschappelijk draagvlak binnen onze kernen. Tot slot richten we ons op een sterke bovenlokale positionering. Door de oostkant van Flevoland actief te profileren en onze netwerken binnen de Provincie Flevoland en de Coöperatie Gastvrije Randmeren intensief te versterken, vergroten we de regionale slagkracht van onze vrijetijdseconomie.

Wat willen we bereiken?
Een levendige, aantrekkelijke en beleefbare gemeente waar gastvrijheid, natuur en kwaliteit hand in hand gaan

1) Het aantal toeristische overnachtingen stijgt in 2027 met 5% t.o.v. 2025.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Inkomsten toeristenbelasting (* 1.000)	2.120	2.254	2.258	2.705
Groei/krimp inkomsten toeristenbelasting in %	0	6,3%	0,2%	19,8%

**De inkomende toeristenbelasting is een rekenmiddel om te laten zien in welke mate het aantal toeristische overnachtingen stijgt. Hierbij wordt rekening gehouden met de indexatie*

Toelichting
De groei van onze gemeente stelt eisen aan zowel de fysieke als maatschappelijke infrastructuur. Vrijetijdseconomie levert een directe bijdrage aan de vitaliteit van de dorpscentra in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant. Door toeristische initiatieven en recreatieve voorzieningen te stimuleren, versterken we de sociale cohesie en de lokale economie.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de nadruk op het uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda Recreatie & Toerisme (in samenwerking met de EPD Vrijetijdseconomie) en het intensiveren van de samenwerking rondom de Pas van Dronten om lokale bestedingen te stimuleren.

Daarnaast richten we ons op het opstellen en effectief uitvoeren van het nieuwe evenementenbeleid én benutten we recreatieve meekoppelkansen bij de doorontwikkeling van onze stranden en dorpsbossen.

Vanaf 2028 voert de gemeente een toeristenbelasting met verschillende tarieven in. Hierbij wordt het tarief ook verhoogd. Een deel van de extra inkomsten wordt gebruikt voor algemene kosten van de gemeente. Het grootste deel gaat terug naar de recreatie- en toerismesector. Daarmee kunnen recreatie en toerisme in de gemeente verder worden verbeterd. Voordat hierover besluiten worden genomen, gaat de gemeente in 2026 en 2027 in gesprek met de sector. Daarbij wordt ook besproken hoe het geld het beste kan worden ingezet voor de sector.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om de vrijetijdseconomie, het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid in de gastvrijheidssector te versterken, voeren we onderstaande acties uit.

In nauwe samenwerking met de EPD-werkgroep Vrijetijdseconomie, lokale ondernemers en toeristische partners voeren we de Uitvoeringsagenda Recreatie & Toerisme daadkrachtig uit. We versterken het recreatief-toeristische product, de verblijfsaccommodaties en de lokale horeca om de groei van het aantal vestigingen en banen te borgen.
Tegelijkertijd stellen we het nieuwe evenementenbeleid op en voeren dit uit. Dit beleid stroomlijnt publieksevenementen veilig en gedragen via digitale processen.
Hiervoor stellen we locatieprofielen op die variëren van grootschalige, meerdaagse festivals tot kleine initiatieven in de kernen.

Met Dronten Marketing, Visit Flevoland, de Coöperatie Gastvrije Randmeren en de Vereeniging voor Zuiderzeegemeenten positioneren we onze drie kernen stevig als gastvrije bestemming. We intensiveren de samenwerking rondom de Pas van Dronten voor gerichte promotie en hogere bestedingen in de winkelcentra.
Tot slot benutten we samen met Staatsbosbeheer en Waterschap Zuiderzeeland ruimtelijke en ecologische meekoppelkansen. We verbinden de Uitvoeringsagenda concreet met lopende fysieke opgaven om recreatieve rustpunten, fiets- en wandelpaden te integreren. Hiermee versnellen we de kwalitatieve doorontwikkeling van onze stranden en dorpsbossen.

Verbonden partijen programma 3

Verbonden partij	Type
Technofonds Flevoland	Vennootschappen/Coöperaties
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Vennootschappen/Coöperaties

Wat gaat programma 3 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
3H Economische ontwikkeling	-3.102	-2.994	-3.164	-2.909	-2.903	-2.893
3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	-59	-5	-5	-205	-205	-205
Totaal Lasten	**-3.161**	**-3.000**	**-3.170**	**-3.114**	**-3.108**	**-3.098**
Baten						
3H Economische ontwikkeling	756	859	924	904	912	912
3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	2.723	2.694	2.873	3.176	3.176	3.176
Totaal Baten	**3.480**	**3.553**	**3.797**	**4.079**	**4.087**	**4.087**
Saldo Lasten en Baten programma 3	**319**	**553**	**628**	**965**	**979**	**990**
Stortingen						
3Z Niet in pakketjes opgenomen	44	30	95	75	83	83
Onttrekkingen						
3Z Niet in pakketjes opgenomen	1.065	72	95	75	83	83
Saldo Reserves programma 3	**1.021**	**42**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat programma 3	**1.340**	**595**	**628**	**965**	**979**	**990**

Programma 4 Onderwijs

Maatschappelijk effect

Inwoners hebben gelijke kansen

Factoren van invloed

Aansluiting van gemeentelijk handelen op de behoeften van de samenleving
- Drempels in de samenleving
- Ervaringsdeskundigheid
- Ongelijk investeren in inwonersgroepen

Toegang tot onderwijs en zorg
- Kwalitatief goed passend onderwijs aan alle kinderen
- Sterke pedagogische basis (zie gezond samenleven)
- Passende zorg en preventieve jeugdhulp
- Voldoende (laagdrempelige) voorzieningen

Kinderen/jongeren worden tijdig en goed geholpen bij hulp/zorgvragen
- Passende jeugdhulp
- Duur van geleverde zorg
- Veilige thuissituatie

(SMART) Beleidsdoelen

Opgroeien en opvoeden (pr. 4)

1. In 2027 is het bereik van het aantal kinderen met een VVE indicatie gestegen ten opzichte van 2026.
2. In 2027 is het aantal VVE doelgroepkinderen dat mee kan komen in groep 3 zonder extra ondersteuning gestegen ten opzichte van 2026.
3. In 2027 is het aantal kinderen dat extra ondersteuning ontvangt voor een taal- en onderwijsachterstand stabiel gebleven ten opzichte van 2026.
4. In 2027 ligt het absoluut verzuim per 1.000 leerlingen onder de 0,4%.
5. In 2027 heeft maximaal 11% van de Drontenaren lage basisvaardigheden.
6. In 2027 worden de basisvaardigheden, waaronder laaggeletterdheid, van alle (doelgroepen) Drontenaren met lage basisvaardigheden middels een passende aanpak versterkt.
7. De primair en voortgezet onderwijs gebouwen worden conform het IHP vernieuwd.

Opgroeien en opvoeden (pr. 6)

1. In 2029 is het aantal jeugdigen (en hun ouders) die ondersteuning krijgen door of vanuit het lokale team en de pedagogische basis 450 meer dan in 2025 zijn bereikt met de preventieve jeugdhulp.
2. In 2029 is het aantal jeugdigen die in dat jaar zorg op basis van een beschikking hebben ontvangen ten opzichte van 2025 gehalveerd.
3. In 2029 is de gemiddelde zorgduur van ambulante zorgvormen met 10% afgenomen ten opzichte van 2025.
4. In 2029 is de gemiddelde zorgduur van jeugdhulp met verblijf (m.u.v. gezinsgericht) minder dan 9 maanden.
5. In 2029 is het aantal jeugdigen in verblijf en jeugdbescherming 15% afgenomen ten opzichte van 2025.
6. In 2029 is 70% van het totaal aan jeugdhulp met verblijf gezinsgericht ten opzichte van 2025.

Activiteiten/Focuspunten

Opgroeien en opvoeden (pr. 4)

- **0.** Organiseren voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
- **0.** Toezicht handhaving en kinderopvang
- **0.** Jeugdgezondheidszorg
- **0.** Verzorgen huisvesting primair en voortgezet onderwijs (IHP)
- **0.** Verzorgen leerlingenvervoer
- **1 en 2.** Continueren en versterken van de VVE aanpak
- **3.** Versterken doorgaande ontwikkellijn binnen het onderwijs- en jeugdveld
- **3.** Vergroten kansengelijkheid binnen het onderwijs- en jeugdveld
- **4.** Voorkomen van thuiszitten door een integrale benadering
- **5 en 6.** Ontwikkelen gezinsaanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan

Opgroeien en opvoeden (pr. 6)

- **0.** Voorbereiden nieuwe regels (Jeugdwet, hervormingsagenda)
- **0.** Organiseren inkoop complexe jeugdhulp bij regio
- **1-6.** Versterken van de preventieve en lichte ondersteuning
- **1-6.** Ondersteunen van jeugd dichtbij huis

- **0.** Verzorgen van sociaal beleid

Programma inleiding
Het maatschappelijke effect dat we nastreven is dat inwoners gelijke kansen hebben. Het is belangrijk dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, de mogelijkheid hebben om zich optimaal te ontwikkelen. Op deze manier kunnen zij zich ontwikkelen tot vitale volwassenen die actief deelnemen in de samenleving.

Dit programma richt zich daarom op het vergroten van de ontwikkelkansen van alle kinderen. Onderwijs speelt hierin een centrale rol: het biedt kinderen een omgeving waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en kunnen werken aan een kansrijke toekomst. Daarom zetten we in op het verminderen van drempels die hun ontwikkeling belemmeren. Het waarborgen van een toegankelijk en passend onderwijsaanbod is daarbij essentieel. In het licht van de groei van Dronten neemt het belang hiervan toe, een steeds grotere en meer diverse groep kinderen vraagt om kwalitatief goed onderwijs. Op deze manier dragen we bij aan gelijke ontwikkelkansen voor kinderen, en bouwen we aan een hechte gemeenschap waarin inwoners zich verbonden voelen.

Pakket 4P Opgroeien en Opvoeden

Inhoud
We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners, met name kinderen en jongeren, gelijke kansen hebben. We willen bereiken dat alle kinderen de kans krijgen zich te ontwikkelen tot vitale volwassenen die zoveel mogelijk bijdragen en deelnemen aan onze samenleving. Dit doen we samen met onderwijs en voorschoolse voorzieningen, maatschappelijke partners en jeugdhulpaanbieders. We bieden (laagdrempelige) voorzieningen die kinderen ondersteunen in het veilig opgroeien en ouders tijdelijk helpen bij de opvoeding.

Beleidsuitgangspunten
Wij streven naar een gemeenschap waarin iedereen naar eigen kunnen mee kan doen en zich gesteund voelt. Daarom investeren we om inwoners in kwetsbare situaties gelijke kansen te bieden. Dit doen we gedurende hun hele leven en op cruciale momenten. We zorgen ervoor dat kinderen en jongeren in een veilige en goede omgeving opgroeien, hun schooltijd plezierig doorlopen en toegang hebben tot sport en cultuur. Voor jeugdigen die dit niet vanzelfsprekend hebben, bieden we extra ondersteuning.

Daarnaast creëren we een sterke pedagogische basis door ouders en opvoeders te ondersteunen met kennis en begeleiding. We investeren in voorschoolse educatie, verzorgen het leerlingenvervoer en werken nauw samen met kinderopvang en onderwijs om een sterke pedagogische basis te realiseren.

Gemeente Dronten heeft op grond van de Wet op het primair onderwijs een verplichting tot het aanbieden van voldoende voorzieningen met voorschoolse educatie (in aantal en spreiding) voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand.

Het is de bedoeling dat alle kinderen in de gemeente Dronten op hun zesde levensjaar een startniveau (qua taal) hebben bereikt dat aansluit bij het aanvangsniveau van groep 3 van de basisschool en/of met een beperkte ondersteuning mee kunnen in groep 3.

Wat betreft onderwijshuisvesting: in 2023 is het Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (2023-2047) vastgesteld. Hierin zijn voor de komende 15 jaar de noodzakelijke vervangings- en/of renovatie investeringen opgenomen om de gewenste maatschappelijke effecten te kunnen faciliteren.

Ten aanzien van onderwijshuisvesting (scholen en gymlokalen) betreft het naast de maatschappelijke effecten ook vooral een wettelijke verantwoordelijkheid om goede schoolgebouwen blijvend te faciliteren.

Wat willen we bereiken?

We willen dat meer kinderen in groep 3 taalvaardig zijn

1) In 2027 is het bereik van het aantal kinderen met een VVE indicatie gestegen ten opzichte van 2026.
2) In 2027 is het aantal VVE doelgroepkinderen dat mee kan komen in groep 3 zonder extra ondersteuning gestegen ten opzichte van 2026.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. % Bereik van kinderen met een VVE-indicatie	75%	75%*	86%	90%
2. % VVE-doelgroep kinderen die mee kunnen komen in groep 3 zonder of met beperkte ondersteuning	-	92%**	34%	50%

**Streefwaarde begroting 2026 was 80%; daadwerkelijke bereik was 75%*
***Verschil tussen de waarde 2025 en streefwaarde 2026 heeft te maken met de zuiverheid van de aangeleverde data in 2024. De waarde in 2025 is gebaseerd op de meting van de monitor VVE 2024, één van de eerste metingen. Het percentage van 92% was niet correct. Uit de VVE monitor 2026 is naar voren gekomen dat 34% van de kinderen zonder of met beperkte ondersteuning mee kunnen komen in groep 3. De streefwaarde voor 2027 is op dit cijfer gebaseerd*

Toelichting

Het onderwijsachterstandenbeleid heeft als doel om de kinderen te signaleren die een risico op onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal hebben, en deze achterstanden te voorkomen of te verminderen. De nadruk bij het Onderwijsachterstandenbeleid ligt op Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). De gemeente Dronten kiest voor een sterke regierol bij het onderwijsachterstandenbeleid. Hiermee wordt bedoeld: (bij-)sturen, samenwerken, initiëren en verbinden van landelijke en lokale ontwikkelingen op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. Te denken valt aan de ontwikkelingen op het terrein van het snijvlak van zorg en onderwijs en de doorgaande lijn van voorschoolse educatie en vroegschoolse educatie. Het is een continu proces van sturen, want nieuwe prioriteiten en kansen kunnen zich aandienen waarop moet worden geanticipeerd. Dit vraagt om afspraken met bestuurders uit de organisaties van partners, maar ook om adaptief beleid dat jaarlijks gemonitord en bijgestuurd kan worden.

Het voornemen van het Rijk om het budget voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) vanaf 2026 met 10% te korten, gaat niet door. Vanaf 2027 is het plan om de SPUK GOAB om te zetten naar een 'bijzondere fondsuitkering'. Dit zijn ontwikkelingen die de komende jaren gevolgen gaan hebben voor het doel en de resultaten. Vooralsnog sluiten de uitgaves aan op de inkomsten tot 2030, mede door een opgebouwd overschot uit eerdere GOAB-periodes.

Waar leggen we de focus op in 2027?

We continueren en versterken de VVE aanpak. De VVE-aanpak beoogt kinderen vanaf 2,5 jaar met een risico in de spraak- en taalontwikkeling te stimuleren in hun (taal)ontwikkeling. Daarnaast gaan we in 2027 de activiteiten en pilots die we inzetten in het kader van de VVE nader analyseren op effectiviteit en doelmatigheid.

De komende jaren worden landelijke wijzigingen in het kinderopvangstelsel verwacht, wat waarschijnlijk leidt tot een toename van de vraag naar kinderopvang. Het is daarom noodzakelijk om landelijke ontwikkelingen nauw te volgen en structureel in gesprek te blijven met aanbieders van kinderopvang en VE. Daarnaast staan wijzigingen in wet- en regelgeving voor toezicht en handhaving gepland.

Het vraagt actief volgen van beleidswijzigingen rondom stelselherziening, toezicht en financiering, het in kaart brengen van de financiële gevolgen voor de gemeentelijke subsidieregelingen peuteropvang en VE en waar nodig het actualiseren van beleid.

De gezinsaanpak geletterdheid maakt onderdeel uit van de bredere aanpak laaggeletterdheid. Omdat laaggeletterdheid vaak van generatie op generatie wordt doorgegeven, richt de gemeente zich op het versterken van basisvaardigheden binnen gezinnen. De verdere concretisering van de gezinsaanpak geletterdheid volgt in 2026, omdat de landelijke kaders en lokale ontwikkelrichtingen nog worden vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen?
Voor het voorschoolse aanbod is in de wet is vastgelegd dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor voldoende voorzieningen in spreiding en aantal. Naast de wettelijke verantwoordelijkheden ten aanzien van de VVE, hebben gemeenten op basis van bestuurlijke afspraken met de VNG een inspanningsverplichting om zoveel mogelijk peuters gebruik te laten maken van peuteropvang, voordat zij starten binnen het primair onderwijs. Met de subsidie voor peuteropvang en VE worden de kosten voor ouders beperkt en wordt ernaar gestreefd om zoveel mogelijk doelgroeppeuters met voorschoolse educatie te bereiken.

Naast de subsidie voor VE (voorschoolse educatie) plekken in de peuteropvang zetten we het budget voor onderwijsachterstandenbeleid ook in voor aanvullende VVE activiteiten gericht op de VE doelgroeppeuters. Dit doen we door ook een breed aanbod van activiteiten in te zetten: intermediair ouderbetrokkenheid, VE-thuisbegeleiding, peuteropvang plus Swifterbant. Jaarlijks kunnen nieuwe activiteiten worden opgepakt naar aanleiding van de uitkomsten van de kwaliteitscyclus monitor VVE en de daarbij horende inspiratiebijeenkomst. Zo zal in 2026-2027 een doorgaande lijn van Sterk-producten worden verkend (pilot).

Meer kinderen met (risico op) taal- en onderwijsachterstanden (buiten de VVE leeftijd om) ontvangen tijdig passende ondersteuning

3) In 2027 is het aantal kinderen dat extra ondersteuning ontvangt voor een taal- en onderwijsachterstand stabiel gebleven ten opzichte van 2026.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Aantal kinderen en jongeren met een taal- onderwijsachterstand die extra ondersteuning hebben ontvangen.	-	15%	15%	15%*

**Het onderwijsachterstandenbeleid van het ministerie hanteert een doelgroep van 15 procent. Dit betekent dat bij de toekenning van middelen aan scholen en gemeenten gekeken wordt naar de locaties waar de kinderen woonachtig zijn die landelijk tot de 15 procent behoren met het grootste risico op een onderwijsachterstand. Voor gemeente Dronten was deze waarde voor de basisschoolleerlingen in 2025 15%. Dit percentage gebruiken we als streefwaarde voor deze indicator*

Toelichting
Taalvaardigheid vormt een essentiële basis voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren en is bepalend voor hun kansen in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Echter, taalontwikkeling is een doorlopend proces dat zich uitstrekt over de gehele schoolloopbaan. Kinderen kunnen op verschillende momenten risico lopen op een taalachterstand, bijvoorbeeld bij overgangsmomenten (van kinderopvang naar basisonderwijs, van primair naar voortgezet onderwijs). Daarom is het van belang om de taalontwikkeling van kinderen en jongeren gedurende hun schoolloopbaan te stimuleren. Zo wordt gestreefd naar gelijke onderwijskansen en een optimale ontwikkeling van ieder kind.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Het is noodzakelijk om ook te kijken naar de kinderen buiten de VVE leeftijd om en dat te versterken, omdat kinderen op verschillende momenten risico lopen op een taalachterstand. Dit houdt in dat:

- De focus niet alleen ligt op jonge kinderen, maar ook op oudere leerlingen.
- Er meer samenhang komt tussen voorzieningen, zoals kinderopvang, onderwijs, zorg en welzijn.
- Ingezet wordt op doorgaande leerlijnen, zodat ondersteuning niet versnipperd raakt.
- De samenwerking tussen lokale partners (onderwijs, kinderopvang, bibliotheek, jeugdgezondheidszorg, welzijnsorganisaties) structureel wordt versterkt.

Hiermee ontstaat een integrale aanpak waarin kinderen en jongeren op verschillende momenten in hun ontwikkeling passende ondersteuning kunnen ontvangen.

Daarnaast, in de beoordeling van het onderwijsachterstandenbeleid wordt niet uitsluitend gekeken naar het bereik, uitgedrukt in het aantal kinderen en jongeren met een taal- of onderwijsachterstand dat extra ondersteuning ontvangt. Van wezenlijk belang is tevens de bijdrage van activiteiten en gemaakte samenwerkingsafspraken van het versterken van de doorgaande ontwikkellijn. Daarbij ligt de focus op de kwaliteit en duurzaamheid van de samenwerking tussen partners (onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke organisaties) en de continuïteit en afstemming in overgangen tussen voorzieningen en beleidsterreinen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om de gestelde doelen te realiseren, wordt ingezet op een combinatie van bestaande en nieuwe activiteiten. Deze activiteiten zijn gericht op het versterken van de doorgaande ontwikkellijn, het vergroten van kansengelijkheid en het verbeteren van de samenwerking tussen partners binnen het onderwijs- en jeugdveld. Binnen de bestaande inzet ligt de nadruk op Kansrijke Start, waarmee wordt bijgedragen aan een goede ontwikkeling van kinderen vanaf de eerste levensjaren, en op de netwerkbijeenkomsten binnen de LEA/OAB-structuur, waarin afstemming en samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en maatschappelijke partners wordt versterkt.

Aanvullend worden in de komende periode nieuwe activiteiten ontwikkeld en geïmplementeerd. Zo wordt ingezet op versterking van de sturing vanuit de LEA, met als doel de regie, samenhang en effectiviteit van de samenwerking te vergroten. Op het gebied van onderwijsachterstanden ligt namelijk op dit moment de nadruk op het versterken van de samenwerking met ketenpartners, het ontwikkelen van een gedeelde visie en het formuleren van gezamenlijke doelen. Deze fase vraagt primair om inhoudelijke en organisatorische afstemming, en minder om directe intensivering van middelen. In de geest van ‘Groeien met aandacht’ kiezen we ervoor om eerst het fundament te versterken: investeren in relaties, duidelijke afspraken en een gezamenlijke koers. In een volgende fase, wanneer deze basis staat, ligt het voor de hand om te concretiseren welke interventies en projecten nodig zijn en welke middelen daarbij passend zijn.

In 2027 blijven we inzetten op passende jeugdgezondheidszorg door het basistakenpakket te continueren en het maatwerkdeel verder af te stemmen op de lokale zorg- en ondersteuningsbehoefte. Daarnaast blijven we inzetten op het versterken van de doorgaande lijn tussen JGZ 0–4 en 4–18 jaar. Binnen Kansrijke Start richten we ons op het evalueren van de effecten van de huidige preventieve activiteiten en onderzoeken we hoe deze duurzaam kunnen worden geborgd. Ook versterken we de lokale coalitie Kansrijke Start.

Voor het leesoffensief werken we in 2027 aan de uitwerking en implementatie van een samenhangende aanpak die bijdraagt aan een doorgaande leeslijn. Hiervoor intensiveren we de structurele samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, bibliotheek en gemeente om gelijke onderwijskansen verder te versterken.

We willen goed passend onderwijs voor alle kinderen en daarmee minder thuiszitters

4) In 2027 ligt het absoluut verzuim per 1.000 leerlingen onder de 0,4%.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
Thuiszitters	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Absoluut verzuim	0,71%	Nb	0,39%	0,39%
Relatief verzuim	2,8%	Nb	2,1%	2,1%
Geoorloofd verzuim (ziekte)	Nb	Nb	Nulmeting	Ntb
Thuiszitters i.v.m. onvoldoende aanbod passend onderwijs of tijdelijke voorziening	Nb	Nb	Nulmeting	Ntb
Voortijdige schoolverlaters	3%	Nb	Ntb	Ntb

Toelichting
De cijfers van absoluut en relatief verzuim fluctueren. De oorzaak daarvan ligt onder meer in het sluitend krijgen van de registratiesystemen van de scholen en de gemeente. Tot en met 2023 lagen de percentages relatief en absoluut verzuim in Dronten onder het landelijk gemiddelde. In het jaar 2024 lag het percentage absoluut verzuim boven het landelijk gemiddelde en lag het percentage relatief verzuim op het landelijk gemiddelde. De streefwaarden voor het absoluut en relatief verzuim in 2026 en 2027 laten zien dat de ambitie er nu op gericht is om de verzuimcijfers weer terug te brengen naar het niveau van 2023. Daarna zal de ambitie erop gericht zijn de cijfers nog verder te verlagen.

Geoorloofd verzuim (vanwege ziekte) valt wettelijk gezien niet onder het taakveld van team Leerrecht. Voor een beeld van dit type verzuim zijn we afhankelijk van de registratiebereidheid van scholen. Deze is de afgelopen jaren toegenomen, maar een volledig beeld is nog niet beschikbaar. Om deze reden bleek het in 2025 niet mogelijk een echte nulmeting te maken. We werken eraan om in 2026 een betrouwbaar beeld te krijgen. Hetzelfde geldt voor de doelgroep Thuiszitters.

Thuiszitten vormt een groeiend maatschappelijk probleem. Deze ontwikkeling heeft ingrijpende gevolgen voor kinderen en jongeren: voor hun persoonlijke ontwikkeling, hun kansen op de arbeidsmarkt en hun sociale participatie. Thuiszitten is bovendien complex en veelvormig. Meerdere factoren spelen een rol. De belangrijkste oorzaken zijn psychische of fysieke gezondheidsproblemen, gedragsproblemen en ontwikkelingsstoornissen, een gebrek aan vormen van passend onderwijs of alternatieve voorzieningen, beperkte beschikbaarheid van jeugdhulp en zorg, en onvoldoende samenwerking en informatie-uitwisseling als gevolg van juridische knelpunten en versnipperde verantwoordelijkheid tussen onderwijs, zorg en gemeenten, wat een integrale aanpak belemmert.

De gevolgen van langdurig thuiszitten zijn ingrijpend, zowel op korte als op lange termijn. Denk hierbij onder andere aan ontwikkelingsachterstanden, psychisch welzijn, sociale isolatie, toenemende zorgbehoefte, verlies van toekomstperspectief en verhoogde maatschappelijke kosten. Op 1 januari 2027 treedt zeer waarschijnlijk de Wet terugdringen schoolverzuim in werking. Deze wet geeft de gemeente een preventievere rol als het gaat om vroegsignalering van verzuim en het daardoor voorkomen van langdurig verzuim en schooluitval.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Alle kinderen in de gemeente Dronten hebben recht op onderwijs. Om hen gelijke ontwikkelkansen te geven is het belangrijk te onderzoeken hoe thuiszitten voorkomen kan worden en hoe bovengenoemde groepen leerlingen zo snel mogelijk een vorm van onderwijs krijgen die bij hun situatie past. Vanuit verschillende organisaties en invalshoeken wordt hier al aan gewerkt, maar het is zaak om hiervoor een meer een integrale benadering te kiezen. In de integrale aanpak waaraan we de komende periode gaan werken, moeten de volgende elementen terugkomen: preventie, vroegtijdige signalering en betere registratie, verantwoordelijkheid van ouders, sterke lokale samenwerkingsverbanden en tussenvoorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Naast de start van de interventies Verzuimtafel en het inzetten van een afwegingskader blijft het sluitend krijgen van de registraties van scholen en gemeente een belangrijk aandachtspunt. Een duidelijk beeld van de omvang en achterliggende oorzaken van verzuim en thuiszitten is nodig om tot passende aanvullende interventies te komen.

De preventievere rol als gevolg van de Wet terugdringen schoolverzuim betekent een uitbreiding van taken van de leerrechtambtenaar. In 2027 gaan we monitoren welke consequenties deze en andere ontwikkelingen hebben op de samenwerking met onderwijs en zorg en op de werkwijzen, processen en inzet van de gemeente.

We willen dat er voldoende (laagdrempelige) voorzieningen zijn en aandacht is voor het verminderen van lage basisvaardigheden, waaronder laaggeletterdheid

5) In 2027 heeft maximaal 11% van de Drontenaren lage basisvaardigheden.
6) In 2027 worden de basisvaardigheden, waaronder laaggeletterdheid, van alle (doelgroepen) Drontenaren met lage basisvaardigheden middels een passende aanpak versterkt.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
5. Aantal inwoners met lage basisvaardigheden in %	7%	7%	11%	11%
6. Aantal deelnemers informeel en formeel taalaanbod	230	230	230	230

Toelichting
Laaggeletterdheid, als onderdeel van lage basisvaardigheden, betekent dat iemand moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen op een zodanig niveau dat volwaardig meedoen in de samenleving wordt belemmerd. Denk hierbij aan moeite met het invullen van formulieren, het begrijpen van overheidsbrieven, of het lezen van bijsluiters en werkinstructies. In de gemeente Dronten is naar schatting 11% van de inwoners laaggeletterd. Dit ligt onder het landelijk gemiddelde van 22%, maar het betekent nog altijd dat circa 3.600 mensen moeite hebben met basisvaardigheden die voor veel anderen vanzelfsprekend zijn. Laaggeletterdheid, als onderdeel van basisvaardigheden, heeft een brede impact. Inwoners die moeite hebben met taal vinden minder makkelijk een baan, hebben vaak minder grip op hun financiële situatie en lopen daarmee een verhoogd risico op schulden.

Het percentage inwoners met beperkte basisvaardigheden in Dronten is opnieuw berekend op basis van het recente PIAAC-onderzoek 2023 en nieuwe CBS-modellen. Waar eerder werd uitgegaan van circa 7% laaggeletterden, wordt er nu uitgegaan van 11%. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar taalvaardigheid, maar ook naar rekenvaardigheden. Daarnaast is de onderzochte leeftijdsgroep uitgebreid van 16–65 jaar naar 16–75 jaar.

Hierdoor zijn de nieuwe cijfers ook niet rechtstreeks vergelijkbaar met de eerdere percentages en ligt het percentage inwoners met beperkte basisvaardigheden hoger.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 zetten we het oriënteren op een gemeentelijke gezinsaanpak verder voort en proberen we hierin de eerste stappen te zetten, met als doel de intergenerationele overdracht van laaggeletterdheid tegen te gaan. Door deelname aan het LLO Collectief gaan we inzetten op de Drontenaar in een kwetsbare positie in combinatie met de arbeidsmarkt. Daarnaast blijven we ervoor zorgen dat formeel taalonderwijs wordt aangeboden en blijft het non-formele taalaanbod laagdrempelig en bereikbaar voor de doelgroep.

Wat gaan we daarvoor doen?
Deelname aan het LLO Collectief
Het LLO Collectief Flevoland is een regionale samenwerking tussen onderwijsinstellingen, werkgevers, UWV, Flevoland Werkt, gemeenten en andere partners in Flevoland. Het collectief stimuleert Leven Lang Ontwikkelen (LLO) door scholing en ontwikkeling beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt, met extra aandacht voor mensen met een kwetsbare positie. Doel is om inwoners duurzaam inzetbaar te houden en tekorten op de arbeidsmarkt terug te dringen. Als Dronten nemen wij ook deel aan dit collectief. Over de vervolgstappen en activiteiten wordt binnenkort meer bekend.

Gemeentelijke gezinsaanpak
In 2027 maakt de gemeente Dronten een start met een gemeentelijke gezinsaanpak gericht op het versterken van basisvaardigheden binnen gezinnen. Door ouders en kinderen gezamenlijk te ondersteunen bij taalontwikkeling en andere basisvaardigheden, wordt gewerkt aan gelijke kansen voor kinderen, de zelfredzaamheid van ouders en het doorbreken van de overdracht van laaggeletterdheid van generatie op generatie.

Herkennen en doorverwijzen
We zullen de training Herkennen en doorverwijzen van laaggeletterdheid gaan organiseren voor een nog nader te bepalen doelgroep van professionals.

Lokaal taalbeleid
Op basis van het gezamenlijk opgestelde Regioplan Basisvaardigheden 2026-2030 wordt er een lokaal taalbeleid/aanpak basisvaardigheden voor Dronten opgesteld.

Goed onderhouden schoolgebouwen bieden de mogelijkheid voor goed kwalitatief en passend onderwijs

7) De primair en voortgezet onderwijs gebouwen worden conform het IHP vernieuwd.

Toelichting
In het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) is vastgesteld dat een aantal primair en voortgezet onderwijsgebouwen in de komende jaren zullen worden vervangen. De actualisatie van deze investeringsopgave is vertaald in de investeringsagenda.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Er staan diverse ontwikkelingen op de investeringsagenda. Deze worden hieronder aan de hand van het te realiseren gebouw toegelicht.

KindCentrum Dronten
Het nieuwe KindCentrum in Dronten vervangt straks vijf oude basisscholen, twee gymlokalen en voorziet straks ook in kinderopvang in hetzelfde gebouw.

In 2026 werken we de plannen om te komen tot een voorlopig ontwerp uit om begin 2027 uitvoeringskrediet aan te kunnen vragen voor de werkelijke realisatie van het KindCentrum.

KindCentrum Swifterbant
Het nieuwe KindCentrum in Swifterbant vervangt straks drie oude basisscholen, twee gymlokalen en voorziet straks ook in kinderopvang in hetzelfde gebouw. In 2026 werken we voor de sportzone een inrichtingsplan uit en maken we een definitieve keuze waar het KindCentrum en de sporthal een plek gaan krijgen. In 2027 werken we het voorlopig en definitief ontwerp uit om eind 2027 uitvoeringskrediet aan te kunnen vragen voor de realisatie van het KindCentrum en de sporthal.

Nieuwbouw Praktijkschool (Almere College)
In 2025 is gestart met de realisatie van de nieuwe Praktijkschool in de spoorzone, in combinatie met gemengd wonen (appartementen OFW). In 2026 wordt de Praktijkschool opgeleverd en in gebruik genomen. In 2027 dient de huidige (tijdelijke) Praktijkschool te worden gesloopt.

Nieuwbouw Copernicus College (Almere College)
In 2025 is besloten het nieuwe Copernicus College bij de spoorzone te realiseren. In 2026 worden deze plannen, in samenwerking met het schoolbestuur, verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Hiervoor is inmiddels voorbereidingskrediet beschikbaar voorgesteld. In 2027 vindt besluitvorming aangaande het uitvoeringskrediet voor de realisatie van het Copernicus College plaats.

Nieuwbouw Ichthus College (Landstede)
De nieuwbouw van het Ichthus College is mede afhankelijk van de nieuwbouw van het Copernicus College én de definitieve locatiekeuze van het nieuw te realiseren Ichthus College. In 2026 wordt een besluit genomen op welke locatie in het centrum van Dronten de nieuwbouw van het Ichthus College toekomstig gaat plaatsvinden. Hier wordt in 2027 meer handen en voeten aan gegeven door met het schoolbestuur toe te werken naar een concrete planning voor de realisatie.

Uitbreiding scholencomplex Dronten-West
Bij De Dukdalf staan al enige jaren vier tijdelijke units als klaslokalen. Het is noodzakelijk permanente huisvesting te realiseren. Het gaat hierbij om de realisatie van vijf klaslokalen. In 2026 wordt een start gemaakt met de voorbereiding voor de uitbreiding van De Dukdalf. De besluitvorming voor deze ontwikkeling zal in 2027 plaats vinden.

Wat gaat programma 4 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
4P Opgroeien en opvoeden	-8.336	-9.888	-9.019	-9.154	-10.274	-11.924
Baten						
4P Opgroeien en opvoeden	2.254	2.618	2.299	2.299	2.299	2.299
Saldo Lasten en Baten programma 4	**-6.082**	**-7.270**	**-6.720**	**-6.856**	**-7.975**	**-9.625**
Stortingen						
4Z Niet in pakketjes opgenomen	5.625	-	-	-	-	-
Onttrekkingen						
4Z Niet in pakketjes opgenomen	5.063	648	6	6	6	6
Saldo Reserves programma 4	**-561**	**648**	**6**	**6**	**6**	**6**
Resultaat programma 4	**-6.643**	**-6.622**	**-6.715**	**-6.850**	**-7.970**	**-9.620**

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Maatschappelijk effect

- Inwoners voelen zich gezond
- Inwoners voeren de regie over het eigen leven
- Inwoners zijn verbonden met elkaar en hun omgeving

Factoren van invloed

Een gezonde leef-omgeving en leefstijl
- Toegankelijke en beweeg-vriendelijke infrastructuur
- Netwerk van stichtingen, aanbieders en verenigingen
- Beschikbaarheid en kwaliteit van sportaccommodaties
- Versterken inwonersparticipatie
- Inrichting fysieke leefomgeving

Een gezonde leefstijl (inwonersperspectief)
- Bewuste keuzes van inwoners
- Voldoende beweging
- Sociale factoren (o.a. tijd en motivatie)

Informeel vangnet/netwerk
- Inzet van vrijwilligers
- Tijdige signalering van life events
- Mantelzorg
- Burgerinitiatieven

Ondersteuning van gezond opgroeien en ouder worden
- Inrichting samenleving
- Sterke sociale en pedagogische basis
- Preventieve en passende ondersteuning
- Toegankelijkheid van passende ondersteuning

(SMART) Beleidsdoelen

Kunst en cultuur
1. In 2027 is de tevredenheid met de afstand tot cultureel aanbod minimaal 67%.
2. In 2030 is de tevredenheid van inwoners met het culturele aanbod, gemeten via de Inwonerspeiling (Ervaren Brede Welvaart), minimaal stabiel gebleven of toegenomen.
3. In 2030 is de actieve cultuurdeelname en talentenontwikkeling verbeterd ten opzichte van 2026.
4. In 2030 is de cultuurhistorie en identiteit beter verweven in de fysieke leefomgeving en openbare ruimte.

Participatie - Bibliotheken
1. De Drontenaar heeft in 2027 blijvend toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening in elk van de drie kernen.

Gezonde Leefstijl
1. In 2028 voldoet minimaal 47% van de Drontenaren aan de beweegrichtlijn (nu 46% t.o.v. landelijk 49%).
2. In 2028 is minimaal 26% van de inwoners lid van een sportvereniging.

Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden
4. In 2027 hebben meer inwoners een lichtere vorm van ondersteuning beschermde opvang dan in 2025 (van intramuraal naar extramuraal).
5. Inwoners hebben een veilige thuissituatie.
6. In 2028 is het percentage vrijwilligers tussen de 18-64 jaar 27% of hoger.
7. In 2028 is het percentage mantelzorgers tussen de 18-64 jaar 34% of hoger.
8. In 2028 is het percentage belaste mantelzorgers tussen de 18-64 jaar lager dan 33%.
9. In 2028 is het percentage vrijwilligers 65+ 14% of hoger.
10. In 2028 is het percentage mantelzorgers 65+ 19% of hoger.
11. In 2028 is het percentage belaste mantelzorgers 65+ lager dan 7%.
12. In 2028 is de gemiddelde eenzaamheid lager dan 25,3%.

Activiteiten/Focuspunten

Kunst en cultuur
- **1 en 2.** Implementeren van spreiding van het culturele aanbod
- **1-3.** Stimuleren van de lokale organisatiekracht
- **3.** Versterken creatieve basis
- **4.** Inzetten op duurzame samenwerking tussen cultuur en ruimtelijke ordening
- **4.** Borgen behoud landschappelijk erfgoed

Participatie - Bibliotheken
- **0.** Verzorgen van een toegankelijke bibliotheek
- **1.** Versterken van de maatschappelijke functie van de bibliotheek

Gezonde Leefstijl
- **0.** Onderhouden sportvelden en sportaccommodaties
- **1 en 2.** Vergroten van de toegankelijkheid en zichtbaarheid van sport en bewegen
- **1 en 2.** Behouden en versterken van een toekomstbestendige sport- en beweeginfrastructuur

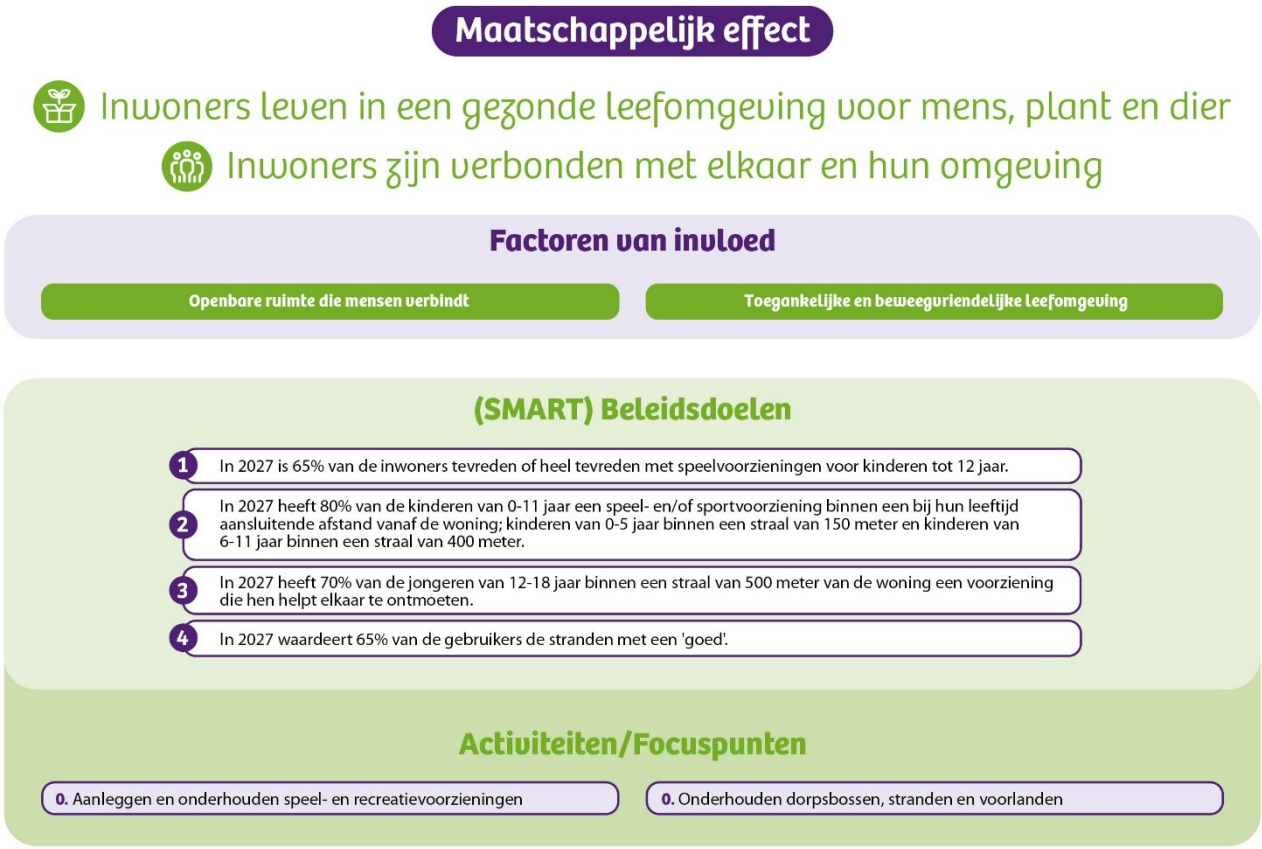
Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden
- **4 en 5.** Decentraliseren van beschermd wonen
- **4 en 5.** Ontwikkelen van passende woon- en opvangvoorzieningen
- **6 - 11.** Versterken van de verbinding tussen mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en andere vormen van informele steun
- **8 - 11.** Verbeteren vindbaarheid, toegankelijkheid en samenhang van mantelzorgondersteuning
- **12.** Versterken van de sociale basis

0. Verzorgen van sociaal beleid

Programma inleiding
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat onze inwoners zich gezond voelen, de regie voeren over het eigenlijk leven en verbonden zijn met elkaar. Een gezonde, actieve en betrokken gemeenschap is hiervoor essentieel.

Dit programma richt zich op het in stand houden en bevorderen van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving en het stimuleren van actieve participatie van inwoners. De groeiambitie, evenals de gevolgen van digitalisering en individualisering, heeft invloed op het behouden en versterken van een gezonde, actieve en betrokken gemeenschap. De gemeente speelt daarom in op veranderende behoeften en trends op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Op deze manier draagt de gemeente bij aan een leefbare en aantrekkelijke leefomgeving waar inwoners zich zowel fysiek als sociaal kunnen ontwikkelen en verbinden.

Pakket 5J (Openlucht)recreatie

Inhoud
We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners zich gezond voelen, regie voeren over het eigen leven en leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. De focus ligt daarbij vooral op het faciliteren van bewegen, ontmoeting en vermaak in de openbare buitenruimte. Hiervoor beheren we onder andere bossen, natuurgebieden, stranden, speelplaatsen en schoolpleinen. Met dit pakket werken we ook aan de doelen van pakket 5O Gezonde leefstijl.

Beleidsuitgangspunten
Het Speelruimtebeleid van de gemeente heeft als doel om mensen te stimuleren samen naar buiten te gaan. Dit wordt gerealiseerd door ruimte te bieden voor spelen, sporten en ontmoeten. Speelplekken worden daarom zo ingericht dat ze veilig en zelfstandig bereikbaar zijn voor kinderen, aantrekkelijk voor jongeren en ontspannend voor volwassenen. Er komt daarbij meer aandacht voor een natuurlijke en informele inrichting van de speelruimte. Inwoners worden actief betrokken bij het ontwerp en de inrichting van deze plekken.

In de Beleidsvisie stranden is opgenomen dat elk strand een eigen profiel krijgt op basis van leefstijlgroepen, zodat ze beter aansluiten bij de wensen van verschillende doelgroepen. De gemeente investeert éénmalig in basisvoorzieningen voor een aantal stranden zoals toiletten en groen, terwijl ondernemers verantwoordelijk worden voor het dagelijks beheer. Door samenwerking en participatie wil de gemeente zo een gevarieerd, aantrekkelijk en toekomstbestendig recreatiegebied realiseren.

Wat willen we bereiken?
Een toegankelijke en beweegvriendelijke leefomgeving

1) In 2027 is 65% van de inwoners tevreden of heel tevreden met speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar.
2) In 2027 heeft 80% van de kinderen van 0-11 jaar een speel- en/of sportvoorziening binnen een bij hun leeftijd aansluitende afstand vanaf de woning; kinderen van 0-5 jaar binnen een straal van 150 meter en kinderen van 6-11 jaar binnen een straal van 400 meter.

Hoe meten we dit?
Ad 1. Dit meten we middels een enquête. In 2024 is de eerste inwonerspeiling 'ervaren brede welvaart Flevoland' gehouden onder inwoners van de provincie. In 2026 wordt deze inwonerspeiling opnieuw uitgevoerd.

Ad 2. Dit meten we middels een ruimtelijke analyse.

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. % (heel) tevreden inwoners met speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar	60	60	65	65
2. % kinderen die - binnen een bij hun leeftijd passende straal - een speel- en/of sportvoorziening hebben	Nb	80	80	80

Toelichting
De gemeente speelt een belangrijke rol in het faciliteren van bewegen, ontmoeten en vermaken in de openbare ruimte. We zorgen daarom voor aantrekkelijke en toegankelijke speelvoorzieningen voor kinderen. Dit is essentieel voor het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners.

Niet-bewegende kinderen zijn een belangrijke doelgroep voor de gemeente, omdat genoeg bewegen op jonge leeftijd een belangrijke voorspeller is voor een gezonde leefstijl op latere leeftijd. We zorgen voor aantrekkelijke en toegankelijke voorzieningen voor kinderen. Naast de positieve impact op de gezondheid van kinderen spelen deze voorzieningen ook een belangrijke rol als ontmoetingsplek in de buurt.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We actualiseren het Speelruimtebeleid en houden bestaande voorzieningen schoon, heel, veilig en aantrekkelijk.

We zorgen daarnaast voor voldoende voorzieningen voor kinderen bij nieuwbouwprojecten die hen helpen te bewegen en elkaar te ontmoeten. Inwoners worden actief betrokken bij het ontwerp en de inrichting van deze plekken.

Verbindende inrichting openbare ruimte

3) In 2027 heeft 70% van de jongeren van 12-18 jaar binnen een straal van 500 meter van de woning een voorziening die hen helpt elkaar te ontmoeten.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
% Jongeren die binnen 500m een voorziening hebben om elkaar te ontmoeten	Nb	60	65	70

Toelichting
Jongeren hebben behoefte elkaar te ontmoeten. Sociale interactie is belangrijk voor hun ontwikkeling, voor het leren van sociale vaardigheden en het ontwikkelen van vriendschappen. Dit helpt hen zich sociaal-emotioneel gezond te ontwikkelen en draagt bij aan hun welzijn in het algemeen.

De gemeente speelt een belangrijke rol in het faciliteren van ontmoeting in de buitenruimte. Jongeren geven aan dat er onvoldoende locaties beschikbaar zijn waar zij langer kunnen verblijven. Het gevolg daarvan is dat ze gebruik maken van locaties waar andere inwoners overlast van hen ervaren. We zorgen daarom voor voldoende en aantrekkelijke locaties waar ze elkaar kunnen ontmoeten.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We houden de voorzieningen schoon, heel, veilig en aantrekkelijk. We zorgen voor voldoende voorzieningen voor jongeren die hen helpen elkaar te ontmoeten. Om blijvend aan te sluiten bij de wensen van de doelgroep betrekken we hen hier frequent bij.

Gevarieerde, aantrekkelijke en toekomstbestendige stranden

4) In 2027 waardeert 65% van de gebruikers de stranden met een 'goed'.

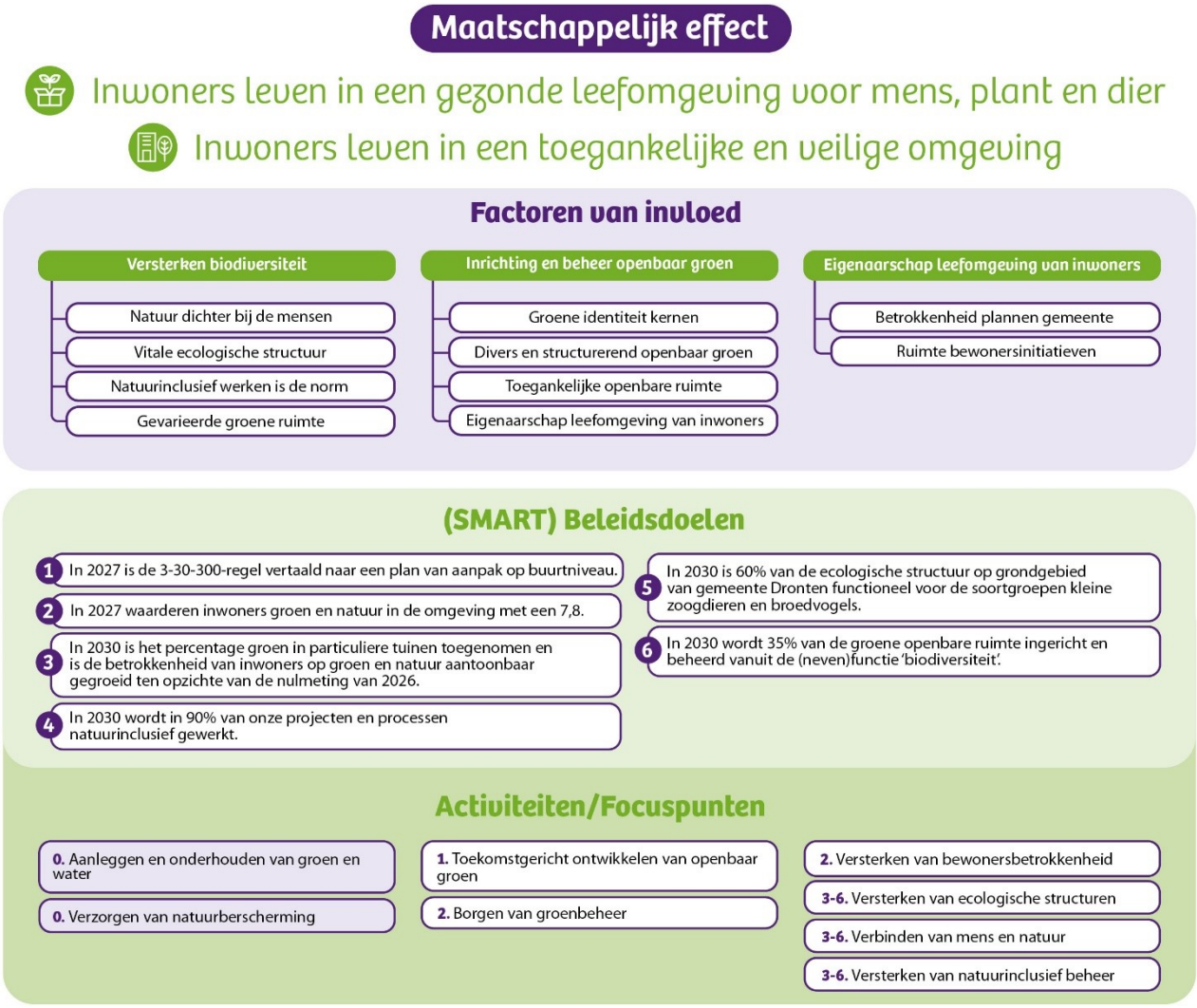
Hoe meten we dit?
Dit meten we via een enquête. Deze enquête is bereikbaar via QR-codes op de stranden.

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Tevredenheidsmeting enquête	Nb	64	60	65

Toelichting
De stranden zijn voor onze inwoners en bezoekers van waarde voor ontspanning, beweging en ontmoeting. Ze dragen daarmee bij aan het verbeteren van de fysieke en mentale gezondheid. De mate waarin ze daaraan bijdragen, hangt onder andere af van hoe ze aansluiten bij de wensen van de bezoekers.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We houden de stranden schoon, heel, veilig en aantrekkelijk.

Pakket 5K Openbaar groen

Inhoud

We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier en zich fysiek en mentaal gezond voelen. De focus ligt daarbij vooral op de inrichting en het beheer en onderhoud van het openbaar groen – bomen, beplantingen, gazons, bermen en watergangen. Ook het versterken van biodiversiteit en het stimuleren en faciliteren van inwonersparticipatie in de openbare ruimte maken onderdeel uit van dit pakket.

Beleidsuitgangspunten

In het Groenbeleidsplan 2017 is het beleid voor openbaar groen, dorpsbossen en bomen opgenomen. We streven naar divers, toegankelijk en duurzaam groen dat bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners, biodiversiteit en de identiteit van de kernen. Inwoners worden actief betrokken bij inrichting en beheer en er zijn richtlijnen opgenomen voor onderhoud, uitbreiding en participatie. Het Programma Biodiversiteit 2025-2030 zet in op herstel en versterking van biodiversiteit voor een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Door mens en natuur met elkaar te verbinden, natuurinclusief te werken, ecologische structuren te versterken en groene ruimtes gevarieerd in te richten en te beheren, willen we lokale natuurwaarden beschermen en versterken. Hiermee werken we aan veerkrachtige ecosystemen die essentieel zijn voor een gezonde leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijk en divers groen in de kernen

1) In 2027 is de 3-30-300-regel vertaald naar een plan van aanpak op buurtniveau.

Hoe meten we dit?
De 0-meting ten behoeve van dit plan van aanpak is uitgevoerd middels een ruimtelijke analyse.

Toelichting
De '3-30-300-regel' wordt internationaal in toenemende mate gebruikt om steden en dorpen groener, gezonder en leefbaarder te maken. De vuistregel bevordert gezondere stedelijke omgevingen door ervoor te zorgen dat elke inwoner minstens drie bomen vanuit huis kan zien, in een buurt woont met 30% boomkroonbedekking en binnen 300 meter toegang heeft tot openbaar toegankelijke groene ruimte van minimaal 5000 m². De regel geeft ons inzicht in de kwaliteit van de groene buitenruimte in relatie tot de thema's gezondheid en leefbaarheid en helpt ons buurten groener, gezonder en leefbaarder te maken. In onze gemeente scoorden we in 2026 als volgt:

- Er waren vanuit 98% van de woningen drie bomen te zien.
- De gemiddelde boomkroonbedekking bedroeg 14%.
- 98% van de inwoners had binnen 300 meter toegang tot openbaar toegankelijke groene ruimte van minimaal 5000 m².

Het volledig voldoen aan de 3-30-300 regel is een lange termijn ambitie. Met name het onderdeel boomkroonbedekking (30%) is op korte tot middellange termijn niet haalbaar.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We herzien het Groenbeleidsplan. Daarnaast vertalen we de lange termijn ambitie (3-30-300-regel) naar een realistisch plan van aanpak op buurtniveau.

Wat gaan we daarvoor doen?
Bij de herziening van het Groenbeleidsplan nemen we de actuele opgaven zoals klimaatadaptatie, vergroening en het versterken van biodiversiteit mee. Inwoners worden betrokken bij de herziening. We stellen een plan van aanpak op om de lange termijn ambitie (3-30-300-regel) te vertalen naar de concrete maatregelen voor de korte tot middellange termijn.

Inwoners zijn tevreden over het groen en de natuur

2) In 2027 waarderen inwoners groen en natuur in de omgeving met een 7,8.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Waardering inwoners van groen en natuur in de omgeving (cijfer)	7,7	7,7	7,8	7,8

Dit meten we met behulp van een enquête. In 2024 is de eerste inwonerspeiling 'ervaren brede welvaart Flevoland' gehouden onder inwoners van de provincie. In 2026 wordt deze inwonerspeiling opnieuw uitgevoerd.

Toelichting
De waardering van groen en natuur in de omgeving geeft inzicht in de tevredenheid van inwoners over de kwaliteit van groen en natuur. Er wordt rekening gehouden met de behoeften van inwoners, de toegankelijkheid en diversiteit van het groen en de betaalbaarheid en kwaliteit van het onderhoud.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We leggen de focus op het schoon, heel en veilig houden van de groene openbare ruimte en stimuleren de betrokkenheid van onze inwoners op de gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier.

Wat gaan we daarvoor doen?
We onderhouden de groene openbare ruimte op de daarvoor vastgestelde beeldkwaliteitsniveaus. Daarnaast voeren we de communicatie- en participatiestrategie uit en faciliteren inwonersinitiatieven die de betrokkenheid op groen in de directe leefomgeving bevorderen.

Veerkrachtige ecosystemen en een hoge biodiversiteit

3) In 2030 is het percentage groen in particuliere tuinen toegenomen en is de betrokkenheid van inwoners op groen en natuur aantoonbaar gegroeid ten opzichte van de nulmeting van 2026.
4) In 2030 wordt in 90% van onze projecten en processen natuurinclusief gewerkt.
5) In 2030 is 60% van de ecologische structuur op grondgebied van gemeente Dronten functioneel voor de soortgroepen kleine zoogdieren en broedvogels.
6) In 2030 wordt 35% van de groene openbare ruimte ingericht en beheerd vanuit de (neven)functie 'biodiversiteit'.

Hoe meten we dit?
Ad 3. We meten hiervoor de groenoppervlakte in particuliere tuinen, de continuïteit van bewonersbetrokkenheid en informeel onderhoudsgedrag in tuin en buurt. In 2026 wordt hiervoor een 0-meting uitgevoerd en op basis daarvan wordt de ambitie bepaald.

Ad. 4. De voortgang meten we jaarlijks met behulp van een projecten- en processenlijst. Deze indicator is nog in ontwikkeling.

Ad. 5. We analyseren de opbouw en kwaliteit van de ecologische structuur voor indicatorsoorten van de soortgroepen kleine zoogdieren en broedvogels. In 2026 wordt hiervoor een 0-meting uitgevoerd.

Ad. 6. Dit meten we jaarlijks met behulp van een analyse van de groene openbare ruimte.

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
% Groene openbare ruimte ingericht en beheerd vanuit de (neven)functie 'biodiversiteit'	29	32	33	34

Toelichting
Voor veerkrachtige ecosystemen en een hoge biodiversiteit zijn de volgende vier factoren van belang: 1) natuur dichterbij mensen brengen, 2) natuurinclusief werken is de norm, 3) vitale ecologische structuur en 4) de groene ruimte is gevarieerd. In het programma Biodiversiteit 2025-2030 zijn deze factoren benoemd als programmalijnen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
We voeren het Programma Biodiversiteit 2025-2030 uit. De focus ligt daarbij op het verbinden van mens en natuur, natuurinclusief ontwikkelen & beheren en het versterken van ecologische structuren.

Wat gaan we daarvoor doen?
We zetten in op natuureducatie op basisscholen, vergroening van tuinen en faciliteren het opgestarte netwerk 'Groene Buur'. Natuurinclusief werken wordt verder geïntegreerd in processen en projecten, ondersteund met praktische instrumenten zoals een toolbox.

We versterken de ecologische structuur door knelpunten aan te pakken. Daarnaast verbeteren we het leefgebied van indicatorsoorten en wilde bestuivers en versterken we de natuurwaarden samen met andere terreinbeherende organisaties. Hiermee werken we ook aan de Europese Natuurherstelverordening die in 2027 concreter wordt voor gemeenten.

Pakket 5L Kunst en cultuur

Inhoud
Kunst en cultuur is de drager van een krachtige samenleving. Kunst en cultuur draagt bij aan het welzijn van inwoners; dat inwoners tevreden zijn met hun leven. Het vergroot daarnaast de kansengelijkheid van onze inwoners, zorgt voor een sterke sociale verbinding met elkaar en hun omgeving en versterkt de culturele en ruimtelijke kwaliteit van Dronten.

We richten ons binnen dit pakket op een aantal pijlers: erfgoed, kunst in de openbare ruimte en landschapskunst, amateurkunst en cultuureducatie en evenementen. Door middel van cultuureducatie op scholen, toegankelijk cultureel aanbod in buurten, wijken en de dorpskernen krijgen inwoners, zowel jong als oud, de kans om zich creatief te ontwikkelen, elkaar te ontmoeten en zich verbonden te voelen met hun leefomgeving. Deze pijlers vloeien voort uit nieuw beleid, gevormd in 2026.

Beleidsuitgangspunten
Het jaar 2025 stond in het teken van de ontwikkeling van een nieuw beleidskader voor Kunst, Cultuur en Erfgoed. Omdat dit traject momenteel nog in volle gang is en de oplevering gepland staat voor 2026, zijn er voor de huidige periode nog geen eenduidige doelen of meetbare resultaten vastgesteld.

De focus lag het afgelopen jaar op het herijken van onze ambities en het voeren van het gesprek met partners in de samenleving. Met de afronding van dit nieuwe beleid in 2026 leggen we een stevig fundament om de maatschappelijke impact van cultuur in Dronten gericht te versterken en te verantwoorden.

Wat willen we bereiken?
Cultuur dichtbij voor iedereen

1) In 2030 is de tevredenheid met de afstand tot cultureel aanbod minimaal 67%.
2) In 2030 is de tevredenheid van inwoners met het culturele aanbod, gemeten via de Inwonerspeiling (Ervaren Brede Welvaart), minimaal stabiel gebleven of toegenomen.

Hoe meten we dit?

		Streefwaarde		
	2024	2026	2028	2030
1. Tevredenheid met afstand tot cultureel aanbod in %*	67	≥67	≥67	≥67
2. Tevredenheid culturele aanbod	6,5	≥6,5	≥6,5	≥6,5

**Gemeten via de Brede Welvaart monitor: https://feitelijkflevoland.nl/dashboard/monitor-brede-welvaart-in-flevoland/samenvatting*

Toelichting
Cultuur dichtbij voor iedereen betekent dat cultuur een laagdrempelig en vanzelfsprekend onderdeel is van de dagelijkse leefomgeving. Dit vraagt om aanwezigheid in alle kernen; Swifterbant, Biddinghuizen en Dronten hebben immers elk een eigen dynamiek. Om de kansengelijkheid te vergroten en de lokale sociale basis te versterken, brengen we het aanbod bewust naar de dorpen en wijken toe in plaats van dit te centreren in het middengebied.

Door deze spreiding en de waar mogelijk ondersteuning van (bij de gemeente bekende) burgerinitiatieven verankeren we cultuur in de samenleving. De effectiviteit hiervan en tevredenheid over het culturele aanbod toetsen we via de Inwonerspeiling Brede Welvaart. In verhouding tot de omliggende gemeenten scoort Dronten relatief 'hoog'. Toch is er zeker nog een verbeterslag te slaan wanneer we de toegankelijkheid en kwaliteit van het aanbod weten te versterken.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus ligt op het implementeren van spreiding van het culturele aanbod, het meten van de tevredenheid hiervan en het stimuleren van de lokale organisatiekracht in Swifterbant, Biddinghuizen en de buitenwijken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om dit in 2027 te realiseren, brengen we het cultuuraanbod fysiek naar de samenleving door samen met grotere cultuurpartners te inventariseren of het mogelijk is een inspanningsverplichting te koppelen aan het organiseren van voorstellingen en workshops in de dorpshuizen en wijkcentra van Swifterbant, Biddinghuizen en de buitenwijken. Tegelijkertijd stimuleren we de lokale organisatiekracht door de inwoners met culturele ideeën laagdrempelig te ondersteunen met praktische hulp (verenigingsondersteuning) en subsidies, en hen via lokale netwerkbijeenkomsten aan elkaar te verbinden.

Investeren in persoonlijke groei en een creatief cultuurklimaat

3) In 2030 is de actieve cultuurdeelname en talentenontwikkeling verbeterd ten opzichte van 2026.

Hoe meten we dit?

	Streefwaarde			
	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2029-2030
Aantal bereikte basis- en VO-scholen in de gemeente Dronten dat structureel aan minimaal één project deelneemt dat de link legt tussen actieve kunstbeoefening en lokaal erfgoed	Nb	98%	100%	100%

	Streefwaarde	
	2026	2030
Aantal toegankelijke, fysieke culturele broedplaatsen	0	1

	Streefwaarde	
	2026	2027
Aantal verenigingsondersteuners, onder andere voor amateurkunstverenigingen	0	1

Toelichting
Dit doel versterkt de infrastructuur van de creatieve basis. We borgen structurele cultuureducatie in het onderwijs, verstevigen de bestuurskracht van lokale verenigingen en verkennen nieuwe fysieke creatieruimte voor ongebonden lokale makers. Dit doen we omdat cultuur mensen samenbrengt. Het daagt je uit, helpt je talenten te ontdekken en prikkelt je creativiteit. Om ons culturele leven bruisend te houden, helpt het om jong te beginnen. Zo helpen we jeugd bij vroeg ontdekken wat cultuur met je doet. Tegelijk hebben lokale makers, verenigingen en organisaties simpelweg de ruimte nodig om te maken, te groeien en te experimenteren.
Als gemeente maken we het verschil door de juiste verbindingen te leggen. We brengen scholen, verenigingen en culturele makers bij elkaar en zorgen voor een goede voedingsbodem. Zo krijgt talent vrij spel en ontstaan er plekken waar inwoners elkaar vanzelf ontmoeten.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 zetten we in op het versterken van onze creatieve basis. Dat betekent dat we cultuureducatie stevig verankeren in het onderwijs, zodat de jeugd al vroeg in aanraking komt met cultuur. Tegelijkertijd schieten we onze lokale verenigingen te hulp bij hun bestuurlijke uitdagingen, zodat zij gezond blijven en kunnen blijven groeien. Dit doen we onder andere door uitvoering te geven aan de Motie Verenigingsondersteuning.
Ook kijken we vooruit naar de fysieke ruimte: we verkennen nieuwe plekken waar ongebonden makers vrij kunnen creëren en experimenteren.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 starten we met verenigingsondersteuning voor onder andere amateurkunstverenigingen als uitvoering van de motie Verenigingsondersteuning. Daarnaast versterken we de samenwerking tussen onderwijs en culturele partners, zodat meer kinderen en jongeren in aanraking komen met cultuur en talentontwikkeling. Ook voeren we een behoefte- en haalbaarheidsonderzoek uit naar een culturele broedplaats voor lokale makers, zodat deze aan het einde van de beleidsperiode gerealiseerd kan worden.

Onze cultuurhistorie en identiteit is verweven in de fysieke leefomgeving en de openbare ruimte, om zo de Drontense polderidentiteit tastbaar te houden

4) In 2030 is de cultuurhistorie en identiteit beter verweven in de fysieke leefomgeving en openbare ruimte.

Hoe meten we dit?

		Streefwaarde
	2026	2030
Aantal 'Groen erfgoed' locaties	0	3
Aantal door inwoners zelf geïnitieerde culturele activiteiten in de dorpskernen en woonwijken in %*	Nulmeting	+15

**Het gaat om inwonersinitiatieven die bekend zijn bij de gemeente Dronten*

Toelichting
Met dit doel verbinden we de geschiedenis en identiteit van Dronten rechtstreeks met de (toekomstige) schaalsprong van onze gemeente. Bij grote ruimtelijke projecten nemen we daarom al in de allereerste ontwerpfase een cultuurhistorische paragraaf of kunstplan mee. Zo ontstaat een openbare ruimte die echt past bij wie we zijn en waar we vandaan komen, wat de herkenbaarheid en het gevoel van gemeenschap versterkt.
De indicatoren laten vervolgens zien hoe die geschiedenis en identiteit in de praktijk tot leven komen. Ze maken inzichtelijk hoe ons erfgoed zowel in de buitenruimte als in de samenleving een vaste plek krijgt.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus ligt op een duurzame samenwerking tussen cultuur en ruimtelijke ordening en we borgen het behoud van landschappelijk erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het implementeren van de cultuurtoets bij grote woningbouwprojecten, we stimuleren de gemeenschap om mee te denken over een erfgoedmarkering en we borgen ons Groene Erfgoed.

Pakket 5M2 Participatie – Bibliotheken

Inhoud
FlevoMeer Bibliotheek heeft een belangrijke rol in het sociaal domein. De bibliotheek biedt toegang tot informatie, leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid, mediawijsheid, participatie en leesplezier. FlevoMeer werkt aan een geïnspireerd, geïnformeerd, betrokken en vaardig Dronten.

Beleidsuitgangspunten
De bibliotheek vervult een brede maatschappelijke functie binnen het sociaal domein en werkt structureel samen met onderwijs, welzijn en zorg.
Vanuit deze samenwerking draagt de bibliotheek direct bij aan taalbevordering, jeugdeducatie, digitale inclusie en maatschappelijke participatie. Als laagdrempelige locatie biedt de bibliotheek inwoners de ruimte om hun basisvaardigheden te versterken en zo hun zelfredzaamheid in de samenleving te vergroten.

Wat willen we bereiken?
Blijvende toegang tot bibliotheekvoorzieningen

1) De Drontenaar heeft in 2027 blijvend toegang tot een volwaardige bibliotheekvoorziening in elk van de drie kernen.

Toelichting
Vanuit de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) is een fysiek toegankelijke bibliotheek in elke kern essentieel voor gelijke kansen en leefbaarheid. Hiermee wordt lokaal invulling gegeven aan de wettelijke kernfuncties rondom educatie, informatie en ontmoeting. Dit krijgt concreet vorm via de aanpak van laaggeletterdheid en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), wat de drempel voor participatie en persoonlijke ontwikkeling verlaagt.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus ligt op het versterken van de maatschappelijke functie van de bibliotheek als 'woonkamer van het dorp', het vergroten van het bereik en inzetten op de lokale netwerksamenwerking. Via een brede programmering willen we ervoor zorgen dat met name de activiteiten rondom taal- en digitale vaardigheden nog beter vindbaar zijn en toegankelijk worden voor kwetsbare inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?
Om dit te bereiken, waarborgen we in 2027 de continuïteit en openstelling van de volwaardige bibliotheekvoorzieningen in de drie kernen en monitoren we periodiek of de kwalitatieve dienstverlening goed verloopt. In nauwe samenwerking met de bibliotheek luisteren we naar signalen uit de samenleving om de programmering goed te laten aansluiten. We inventariseren hoe het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) overal optimaal ingezet kan worden op basis van de lokale vraag.

Daarnaast versterken we de ketenaanpak met welzijnsorganisaties en scholen om laaggeletterdheid, digitale uitsluiting en maatschappelijke problematiek, zoals eenzaamheid, vroegtijdig te signaleren en aan te pakken.

Pakket 5O Gezonde leefstijl

Inhoud
We streven ernaar dat inwoners zich gezond voelen, regie voeren over het eigen leven en leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Bewegen draagt bij aan een gezonde leefstijl en een positieve gezondheid. De focus ligt op het aanbod van sport- en beweegmogelijkheden in Dronten (sportaccommodaties, sportverenigingen, fysieke leefomgeving en ongeorganiseerd beweegaanbod). De gemeente Dronten streeft naar een gezonde sport-, beweeg- en leefomgeving, met aandacht voor de diverse leefstijlinterventies. Vanuit dit pakket wordt hieraan bijgedragen door sport fysiek mogelijk te maken (accommodaties) en deelname te stimuleren. Binnen de begroting richten we ons in andere pakketten op verschillende factoren die van invloed zijn op deze maatschappelijke effecten. Zo is pakket 7O Gezonde leefstijl gericht op het voorkomen van roken, vapen en alcoholgebruik. Vanuit de fysieke leefomgeving is in pakket 5J (Openlucht)recreatie de focus gericht op de kwaliteit en nabijheid van speel- en sportvoorzieningen.

Beleidsuitgangspunten
Beweeggedrag speelt een cruciale rol in het realiseren van een gezonde leefstijl. Sport en bewegen werkt motiverend door het plezier, de competitie en de sociale contacten die het biedt. Ook verkleint het de kans op chronische aandoeningen en vermindert letselrisico's bij vallen. Daarnaast draagt sport en bewegen bij aan sociale inclusie en onderlinge verbondenheid. Daarom zet Dronten diverse projecten in om inwoners kennis te laten maken met beweegactiviteiten, ondersteunt lokale beweegaanbieders en stimuleert meer beweging in de openbare ruimte. Dit alles vanuit de gedachte van het strategisch beleidskader 'Mensen maken de samenleving' en het versterken van de sociale basis. Dit doen we door te investeren in voldoende en geschikte sport- en beweegaccommodaties (om het aantal actieve inwoners te vergroten), menskracht (inzet buurtsportcoaches) en activiteiten (die bijdragen aan leefstijlverandering).

Wat willen we bereiken?
Inwoners bewegen voldoende

1) In 2028 voldoet minimaal 47% van de Drontenaren aan de beweegrichtlijn (nu 46% t.o.v. landelijk 49%).
2) In 2028 is minimaal 26% van de inwoners lid van een sportvereniging.

Hoe meten we dit?

				Streefwaarde	
	2020	2022	2024	2026	2028
Aantal inwoners (van 18+) dat voldoet aan de beweegrichtlijnen*	50%	44%	46%	-	47%

				Streefwaarde	
	2022	2023	2024	2026	2028
Aantal inwoners dat lid is van minimaal één sportvereniging**	25,9%	25,3%	25,1%	25%	26%

**https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/beweegrichtlijnen*
***https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kaarten/sportlidmaatschappen*

Toelichting
Het aandeel inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen ligt in Dronten onder het landelijk gemiddelde. Daarnaast blijft de sportdeelname onder inwoners aandacht vragen. Sport en bewegen dragen bij aan een gezonde leefstijl, fysieke en mentale gezondheid en sociale verbondenheid.

Daarom zorgen we voor nauwe contacten met de projecten in het sociaal domein. We streven er de komende jaren naar om meer inwoners voldoende te laten bewegen en actief deel te laten nemen aan sportverenigingen, zodat inwoners gezond en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. De trend voor het lidmaatschapspercentage is landelijk een neerwaartse trend, deze lijkt in Dronten iets minder sterk te dalen. We streven met onze interventies naar een trendbreuk en lichte stijging. De gemeente heeft invloed op deze ontwikkelingen door te investeren in kwalitatieve sportaccommodaties, een toegankelijk beweegaanbod en ondersteuning van sportaanbieders en beweeginitiatieven.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 richt de gemeente zich op inwoners die onvoldoende bewegen, met specifieke aandacht voor kinderen, jongeren en kwetsbare doelgroepen. Voldoende bewegen op jonge leeftijd draagt bij aan een gezonde leefstijl, fysieke en mentale gezondheid en sociale ontwikkeling op latere leeftijd. Tegelijkertijd zien we dat niet alle inwoners vanzelfsprekend deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten of bekend zijn met het beschikbare aanbod in Dronten. Daarom zetten we in op het vergroten van de toegankelijkheid en zichtbaarheid van sport en bewegen voor deze doelgroepen.

Daarnaast ligt de focus op het behouden en versterken van een toekomstbestendige sport- en beweeginfrastructuur. Goede en toegankelijke sportaccommodaties, sterke sportaanbieders en een beweegvriendelijke leefomgeving zijn belangrijke voorwaarden om inwoners duurzaam in beweging te krijgen en te houden. Daarbij vragen de veroudering van sportaccommodaties en de druk op verenigingen om gerichte inzet vanuit de gemeente om dit samen met verenigingen, betrokken ondernemers en uiteraard de verenigingen op te pakken.

Wat gaan we daarvoor doen?
We stimuleren sport- en beweegdeelname via onder andere buurtsportcoaches en projecten zoals Match, een nieuwe interventie voor vo-meiden, gebruiken we de onderzoeksdata als ondersteuning op doelgroep bepaling, zoeken we de verbinding met voortgezet onderwijs om sport als middel in te zetten, ondersteunen sportaanbieders via onze verenigingsondersteuner en onze subsidieregelingen en investeren in een toekomstbestendige sport- en beweeginfrastructuur. We zoeken actief de samenwerking met partners in Dronten om passende interventies te ondersteunen of aan te bieden en werken intern integraal samen om sport en bewegen als (preventief) middel in te zetten. Dit doen we op basis van landelijke cijfers, gesprekken met partners en verenigingen, data vanuit onder andere de KISS rapportage NOC*NSF en het onderzoek dat medio 2026 met de andere Flevolandse gemeenten wordt uitgevoerd.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs/Strategisch Vastgoedplan
We geven uitvoering aan de vervangingsopgaven uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en het Strategisch Vastgoedplan.

Burgemeester Dekker Sportpark
Enige jaren geleden is, in nauwe samenwerking met asv Dronten, ASVD Korfbal en sv Reaal, gestart met een onderzoek naar de toekomstige ontwikkeling van de sportvoorzieningen in Dronten. Daarbij is verkend op welke wijze de buitensportaccommodaties en een nieuwe sporthal kunnen bijdragen aan de verwachte groei van Dronten richting 2050. Uit dit onderzoek bleek dat hiervoor verschillende ontwikkelmogelijkheden bestaan, waarbij een aantal voorwaarden en aandachtspunten is benoemd. In het onderzoek is tevens gekeken naar de positionering van een nieuwe sporthal.

Voor de ontwikkeling van een nieuwe sporthal heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Het participatietraject met betrokken verenigingen en de uitwerking hiervan laten zien dat nadere afwegingen nodig zijn ten aanzien van functionaliteit, fasering en financiële haalbaarheid. Deze afwegingen worden de komende periode uitgewerkt en vormen de basis voor de verdere planvorming en besluitvorming. Daarbij worden ook de gevolgen voor het gebruik en de inrichting van het Burg. Dekker Sportpark betrokken.

Met de voetbalverenigingen wordt regelmatig overleg gevoerd over de toekomstige ontwikkeling van hun accommodaties. Daarbij worden de huidige situatie, de toekomstige behoefte en de verschillende wensen en aandachtspunten van de verenigingen in beeld gebracht. Ook worden de mogelijkheden verkend die samenhangen met de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Verbonden partijen programma 5

Verbonden partij	Type
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Vennootschappen/Coöperaties

Wat gaat programma 5 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
5J (openlucht) recreatie	-797	-960	-878	-868	-868	-867
5K Openbaar groen	-4.903	-5.715	-5.244	-5.177	-5.171	-5.169
5L Kunst en cultuur	-905	-1.342	-1.244	-1.243	-1.243	-1.243
5M2 Participatie- Bibliotheek	-2.173	-2.230	-2.289	-2.289	-2.289	-2.289
5O Gezonde leefstijl	-3.935	-4.488	-4.320	-4.463	-4.748	-5.611
Totaal Lasten	**-12.714**	**-14.736**	**-13.974**	**-14.041**	**-14.319**	**-15.179**
Baten						
5J (openlucht) recreatie	56	75	75	75	75	75
5K Openbaar groen	56	61	61	61	21	21
5M2 Participatie- Bibliotheek	85	43	43	43	43	43
5O Gezonde leefstijl	1.625	1.579	1.410	1.410	1.410	1.410
Totaal Baten	**1.822**	**1.758**	**1.589**	**1.589**	**1.549**	**1.549**
Saldo Lasten en Baten programma 5	**-10.892**	**-12.978**	**-12.385**	**-12.451**	**-12.770**	**-13.630**
Stortingen						
5Z Niet in pakketjes opgenomen	3.064	10	10	10	10	10
Onttrekkingen						
5Z Niet in pakketjes opgenomen	3.347	784	463	463	463	463
Saldo Reserves programma 5	**283**	**774**	**453**	**453**	**453**	**453**
Resultaat programma 5	**-10.610**	**-12.203**	**-11.933**	**-11.999**	**-12.317**	**-13.177**

Programma 6 Sociaal domein

Maatschappelijk effect

Inwoners ervaren bestaanszekerheid

Factoren van invloed

Voldoende en voorspelbaar inkomen
- Landelijke en lokale regelingen
- Simpele en begrijpelijke gemeentelijke processen
- Financële basiskennis, ondersteuning en advies
- Buffer voor onverwachte uitgaven

Een woning
- Veilige en beschermde omgeving (een thuis)
- Passende verblijfplaats

Een zinvolle dagbesteding
- Passende werkplek
- Voldoende participatie-mogelijkheden
- Startkwalificatie
- Vlot en passend inburgeringsproces

Toegang tot onderwijs en zorg
- Zie pr. 4 (kansengelijkheid)

(SMART) Beleidsdoelen

Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

1. In 2027 is het aantal inwoners met een uitkering dat meedoet door te werken of een andere vorm van maatschappelijke participatie gestegen ten opzichte van 2025.
2. In 2027 hebben meer inwoners met een indicatie 'banenafspraak' of 'beschut werk' een betaalde werkplek ten opzichte van 2025.
3. In 2027 is het aantal huishoudens met een laag inkomen niet gestegen ten opzichte van 2025.
4. In 2027 is het percentage huishoudens dat moeite heeft met rondkomen lager dan 2,3%.
5. In 2028 is het percentage huishoudens met problematische schulden maximaal 7,9%.
6. In 2027 is het aantal inwoners/huishoudens dat gebruik maakt van (landelijke en gemeentelijke) regelingen gestegen ten opzichte van 2025.
7. In 2027 is het percentage kinderen in armoede lager dan 3,6%.
8. In 2027 zijn er minder dan 388 kinderen in een huishouden met een bijstandsuitkering.

Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

1. In 2027 participeert meer dan 42% van de inburgeringsplichtigen naar vermogen.

Multifunctionele gebouwen

1. In 2027 is de samenwerking met De Meerpaal verder geprofessionaliseerd.

Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

1. In 2027 en verder voelen meer dan 57,5% van de inwoners zich goed geholpen en/of kunnen weer zelfstandig verder.
2. In 2027 en verder maken minder dan 54 (per duizend) inwoners gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen.
3. In 2027 en verder zijn meer dan 59% van de inwoners goed geïnformeerd over toegankelijke, laagdrempelige voorzieningen en maken hier ook gebruik van.

Activiteiten/Focuspunten

Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen
- **0.** Uitvoeren wettelijke taken Participatiewet
- **0.** Leveren financiële ondersteuning en hulpverlening
- **0.** Faciliteren regiotaxi
- **0.** Uitvoeren Wet sociale werkvoorziening
- **1 en 2.** Versterken van een inclusieve arbeidsmarkt
- **3-6.** Versterken van bestaanszekerheid
- **3-6.** Versterken preventie en samenwerking in de schuldhulp
- **7 en 8.** Versterken financiële vaardigheden bij kinderen en jongeren
- **7 en 8.** Inzetten op het structureel opnemen van financiële educatie in het onderwijs

Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders
- **0.** Uitvoeren wettelijke taken Inburgeringswet
- **1.** Actief stimuleren van participatie en duurzame arbeidsmarkttoeleiding

Multifunctionele gebouwen
- **0.** Optimalisering dienst-verlening in multifunctionele gebouwen
- **1.** Versterken van maatschappelijke functie en toekomstbestendig beheer van de multifunctionele accommodaties

Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden
- **0.** Uitvoeren regionale wettelijke taken Wmo
- **0.** Faciliteren beschermd wonen
- **0.** Uitvoering wettelijke taken voor inwoners met een handicap
- **1-3.** Doorontwikkelen stevige lokale teams
- **1-3.** Versterken van zelfredzaamheid en participatie

0. Verzorgen van sociaal beleid

Programma inleiding
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat inwoners bestaanszekerheid ervaren. Dit programma richt zich op het waarborgen van bestaanszekerheid. In combinatie met de groeiopgave waar de gemeente voor staat, is het daarom van belang om in te spelen op maatschappelijke veranderingen. Sociale cohesie staat hierin centraal. De focus ligt daarom op het versterken van een inclusieve en veerkrachtige gemeenschap, waarbij continu wordt ingespeeld op de veranderende behoeften van de inwoners, bijvoorbeeld als gevolg van een bevolkingssamenstelling die altijd in ontwikkeling is.

Pakket 6L Leefbaarheid en veiligheid

Inhoud
Op basis van de huidige programmastructuur is wijk- en buurtbeheer onderdeel van pakket L van programma 6. Wijk- en buurtbeheer is verantwoord onder pakket M3 van programma 6. Inhoudelijk verwijzen wij u hiervoor daarom graag door naar pakket M3.

Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

Inhoud
Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid: een bestaan met voldoende en voorspelbaar inkomen, een woning, toegang tot onderwijs en zorg, een zinvolle daginvulling en een spaarpotje voor onverwachte uitgaven. Dit is nodig om mee te kunnen doen in de samenleving. Dat is zeker niet voor al onze inwoners vanzelfsprekend. Met ons beleid zetten we in op het versterken van maatschappelijke participatie én het bieden van ondersteunende voorzieningen waar nodig.

Beleidsuitgangspunten
Onze ambitie is dat iedereen, die dat kan, actief deelneemt aan de samenleving. Via betaald werk, vrijwilligerswerk of een andere vorm van maatschappelijke inzet. Meedoen versterkt verbondenheid, vergroot eigenwaarde en voorkomt sociale uitsluiting. Het helpt inwoners om zelfstandiger te worden en meer grip te krijgen op hun leven. Daarom bieden we passende werkplekken en ondersteuning aan inwoners die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn. Zo kunnen ook zij volwaardig meedoen en werken aan herstel van hun zelfredzaamheid. Maatschappelijke participatie, zoals mantelzorg of vrijwilligerswerk, zien we daarbij als volwaardige bijdrage. Op deze manier bouwen we aan een inclusieve samenleving waarin iedereen naar eigen mogelijkheden kan meedoen.

Wat willen we bereiken?
Inwoners doen mee door te werken of via een vorm van participatie.

1) In 2027 is het aantal inwoners met een uitkering dat meedoet door te werken of een andere vorm van maatschappelijke participatie gestegen ten opzichte van 2025.
2) In 2027 hebben meer inwoners met een indicatie ‘banenafspraak’ of ‘beschut werk‘ een betaalde werkplek ten opzichte van 2025.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. Uitstroom naar betaald werk	33	45	Ntb	Ntb
2. Aantal inwoners die werkzaam zijn met ondersteuning van loonkostensubsidie (indicatie banenafspraak)	67	103	Ntb	Ntb
1 en 2. Aantal inwoners werkzaam op een beschutte werkplek	20	29	Ntb	Ntb

Toelichting
Dit doel draagt bij aan zelfredzaamheid, bestaanszekerheid en sociale samenhang. Wanneer inwoners werken of op een andere manier participeren, verbetert hun welzijn, neemt hun betrokkenheid bij de samenleving toe en wordt de afhankelijkheid van ondersteuning verkleind.

Onze ambitie is om een brede, positieve impact te realiseren: inwoners doen mee naar vermogen – via werk, vrijwilligerswerk, mantelzorg of andere vormen van participatie. Dit draagt niet alleen bij aan persoonlijke ontwikkeling en financiële zelfstandigheid, maar versterkt ook de leefbaarheid, sociale cohesie en economische vitaliteit van de gemeente als geheel. Participatie zien wij daarbij als een verbindende kracht: het vergroot kansen voor inwoners én levert maatschappelijke waarde op.

Het ambitieniveau richt zich op een zichtbare en duurzame toename van inwoners die meedoen, met extra aandacht voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. De exacte streefwaarden worden nader bepaald op basis van verdere analyse van trends en ontwikkelingen binnen de doelgroep.

De indicatoren geven inzicht in de mate waarin inwoners stappen zetten richting participatie. Daarbij kijken we niet alleen naar de uitstroom naar betaald werk, maar ook naar andere vormen van maatschappelijke participatie en ontwikkeling binnen trajecten.

De voortgang en haalbaarheid van onze ambities zijn afhankelijk van verschillende factoren. Het gaat hierbij onder andere om:
- Lokale en regionale arbeidsmarktontwikkelingen
- Economische ontwikkelingen op landelijk en wereldwijd niveau
- Provinciaal en landelijk beleid en wetgeving
- De demografische ontwikkeling en groei van de gemeente
- De omvang en samenstelling van het bestand (instroom, uitstroom en dynamiek)

We sturen waar mogelijk actief op kansen richting werk of andere participatie via maatwerk, samenwerking en gerichte ondersteuning. Daarmee werken we stap voor stap toe naar een inclusieve samenleving waarin zoveel mogelijk inwoners naar vermogen meedoen en de positieve impact van participatie breed voelbaar is.

Sinds begin 2026 is het aantal verstrekte uitkeringen in de gemeente toegenomen: van 525 op 1 januari 2026 naar 546 op 1 juli 2026. Deze ontwikkeling past binnen het landelijke beeld, waarin het aantal bijstandsuitkeringen al meerdere kwartalen op rij stijgt en vooral onder jongeren de toename het sterkst is. De stijging in onze gemeente wordt met name veroorzaakt door een groei in de leeftijdsgroep 18-26 jaar.

Voor de komende periode wordt verwacht dat het aantal uitkeringen verder zal toenemen. Landelijke ramingen laten zien dat het bijstandsvolume blijft stijgen. Daarnaast spelen structurele factoren een rol, zoals instroom van statushouders en ontheemden. Door de aangescherpte toegang tot de Wajong, zijn meer jongeren met een arbeidsbeperking op de Participatiewet zijn aangewezen.

Dronten heeft de afgelopen jaren ruimte gehad in het BUIG budget waardoor er structureel € 800.000 positief is toegevoegd aan het meerjarensaldo. Op het moment van schrijven van deze toelichting was de vaststelling van het definitieve BUIG budget voor 2026 en het voorlopige budget voor 2027 nog niet bekend. Onbekend is ook in hoeverre de landelijke ramingen door het Rijk doorvertaald gaan worden in de doeluitkering. De ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat de structurele ruimte in het BUIG budget onder druk kan komen te staan.

Om beter inzicht te krijgen in de samenstelling en dynamiek van het bestand, laat de gemeente in 2026 een bestandsanalyse uitvoeren. Aan de hand van deze uitkomsten kunnen wij gerichter beleid en keuzes maken in 2027.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De focus in 2027 staat in het teken van leren en doorontwikkelen. We vergroten het bereik, versterken de samenwerking met partners en onderzoeken welke aanpak of vervolgstap het meest effectief is. Zo werken we gericht aan een inclusieve arbeidsmarkt, waarin meer inwoners naar vermogen kunnen meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 gaat de doorontwikkeling van sociaal ontwikkelbedrijf Impact verder. Het Rijk stelt daarvoor tot 2035 extra geld beschikbaar. Doel is ontwikkeling en groei van inwoners met een arbeidsbeperking; zoveel mogelijk richting betaald werk. Impact werkt daarvoor steeds nauwer samen met werkgevers en biedt maatwerk.
Ook vrijwilligerswerk of mantelzorg zien we als waardevolle vormen van maatschappelijke participatie. De Kluswinkel is daarvan een goed voorbeeld: inwoners doen werkervaring op en ontwikkelen vaardigheden.

Daarnaast ontwikkelt Impact een integraal aanbod voor jongeren en jongvolwassenen tot 27 jaar, in samenwerking met onderwijs en het Doorstroompunt. Het doel is om uitval te voorkomen en kansen op duurzame participatie te vergroten. Zie ook programma 4.

Simpel Switchen
In 2027 continueren we de pilot ‘Simpel Switchen’ samen met Impact. De pilot loopt tot juli 2027. Simpel Switchen is er op gericht om drempels tussen uitkering, werk en participatie te verlagen. Inwoners met een uitkering zijn soms terughoudend om te gaan werken door risico’s zoals inkomensonzekerheid en complexe regels bij uitval. Door deze stappen eenvoudiger en veiliger te maken, bereiken we ook de groep die nu nog langs de kant blijft staan.

Werkcentrum Flevoland
In maart 2026 is het nieuwe Werkcentrum Flevoland geopend in Almere. Op de satellietlocatie in Dronten wordt twee keer per maand een spreekuur gehouden op het Kennisplein in de FlevoMeer bibliotheek. Hier kunnen inwoners terecht met vragen over werk en persoonlijke ontwikkeling. Ook kunnen werkgevers hier terecht voor vragen over personeel, opleiden of sociaal ondernemen. Het Werkcentrum draagt bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. De satellietlocatie is kleinschalig ingericht, de komende periode staat in het teken van leren, bijsturen en het bepalen van passende vervolgstappen.

Participatiewet in balans
Vanaf 1 januari 2027 is de Participatiewet in Balans volledig van kracht. Het jaar 2026 geldt als een ‘gedoogjaar’, waarmee met onderdelen van de wet kon worden gewerkt. Ook in Dronten voeren we de nieuwe maatregelen in, zodat regels en procedures in de Participatiewet eenvoudiger worden. Daar komt naar verwachting per 1 januari 2027 nog de nieuwe Wet handhaving Sociale Zekerheid bij.

De wet ligt nu voor behandeling bij de Tweede Kamer. Doel van die wet is om meer ruimte te geven aan de persoonlijke situatie van mensen als een overtreding van de regels wordt geconstateerd.

Inwoners hebben een stabiel en voorspelbaar (basis)inkomen

3) In 2027 is het aantal huishoudens met een laag inkomen niet gestegen ten opzichte van 2025.
4) In 2027 is het percentage huishoudens dat moeite heeft met rondkomen is lager dan 2,3%.
5) In 2028 is het percentage huishoudens met problematische schulden maximaal 7,9%.
6) In 2027 is het aantal inwoners/huishoudens dat gebruik maakt van (landelijke en gemeentelijke) regelingen gestegen ten opzichte van 2025.

Hoe meten we dit?

				Streefwaarde		
Inwoners hebben een stabiel en voorspelbaar (basis)inkomen	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
3. Aantal huishoudens met een laag inkomen*	3%	Nb	Nb	<3%	<3%	<3%
4. Aantal huishoudens dat moeite heeft met rondkomen	2,3%	Nb	Nb	<2,3%	<2,3%	<2,3%
5. Aantal inwoners/huishoudens met geregistreerde problematische schulden	7,7%	7,9%	7,23%**	≤7,9%	≤7,9%	≤7,9%

**3% in 2022 op basis van cijfers van het CBS*
***De cijfers zijn herrekend t.o.v. de jaarstukken van 2025*

				Streefwaarde		
6. Inwoners hebben een stabiel en voorspelbaar (basis)inkomen*	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Lopende uitkeringen (#huishoudens)	2,9%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%
Individuele inkomenstoeslag (#huishoudens)	2%	1,8%	1,6%	>1,8%	>1,8%	>1,8%
Studietoeslag (#inwoners)	0,08%	0,09%	0,04%	>0,09%	>0,09%	>0,09%
Toegankelijkheidsbijdrage (#inwoners)	3,2%	3,1%	2,64%	>3,1%	>3,1%	>3,1%
Witgoedregeling per nov '23 (#huishoudens)	0,02%	0,7%	1,01%	>0,7%	-	-
Gebruik van de VoorzieningenWijzer	-	1,9%	3,06%	>1,9%	>1,9%	>1,9%

**Voor de berekeningen is uitgegaan van 44.856 inwoners en 19.491 huishoudens in de gemeente Dronten (Bron: zichtopwijken.nl)*

Toelichting
Landelijk heeft volgens de cijfers van het CBS 4% van de huishoudens moeite om rond te komen. In Dronten gaat het om 3% van de huishoudens, waarmee we onder het landelijk gemiddelde liggen. De cijfers dateren uit 2023; nieuwe gegevens van het CBS zijn nog niet gepubliceerd.

Hoewel Dronten onder het landelijk gemiddelde scoort, heeft een deel van de inwoners een laag inkomen en moeite om financieel rond te komen. Dit geldt niet alleen voor inwoners zonder werk, maar ook voor inwoners met een inkomen uit arbeid. Een deel van hen ontwikkelt problematische schulden.

Uit de minima-effectrapportage van het Nibud blijkt dat huishoudens met een laag inkomen alleen rondkomen als zij optimaal gebruik maken van regelingen en geen financiële tegenvallers kennen. In de praktijk is dit niet altijd haalbaar, onder meer door de complexiteit van regelingen en de mate waarin inwoners in staat zijn deze zelf te benutten. Financiële onzekerheid staat daarbij zelden op zichzelf en heeft vaak invloed op gezondheid, participatie en het dagelijks functioneren, blijkt uit onderzoek van de Kinderombudsman. De gemeente heeft invloed op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid van deze regelingen en kan, om problematische schulden te voorkomen, inzetten op preventie en het versterken van de samenwerking in de schuldhulpverlening.

Waar leggen we de focus op in 2027?

Meedoen mogelijk blijven maken

We willen dat iedereen kan bijdragen aan de samenleving. Daarom zorgen we voor bestaanszekerheid en stimuleren we meedoen. Werken moet lonen en dat laten we terugkomen in ons minimabeleid. Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen een eenvoudiger en gerichter vangnet. Regelingen worden begrijpelijker en beter vindbaar, met extra aandacht voor werkende minima en alleenverdieners.

Schulden voorkomen en perspectief vergroten

Voorkomen van schulden staat voorop. We versterken preventie en samenwerking in de schuldhulp. Schulden hebben vaak brede gevolgen, zoals voor gezondheid en werk. Daarom verbinden we schuldhulp met een brede aanpak van bestaanszekerheid, meedoen en ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren de wettelijke taken binnen de wet gemeentelijke schuldhulpverlening uit, zoals vroegsignalering en schuldhulpverlening.

Samen met partners als MDF en ZLF bieden we financiële ondersteuning via schuldhulpverlening, budgetbeheer, financiële spreekuren en sociaal raadslieden. Instrumenten zoals Plinkr (biedt coaching en nazorg bij beschermingsbewind) en WerkloonT (een applicatie die berekent wat de financiële gevolgen zijn als inwoners vanuit een uitkering gaan werken) ondersteunen inwoners bij inzicht en regie. Vroegsignalering en huisbezoeken blijven belangrijke middelen om problemen tijdig te signaleren.

Voor inwoners met een laag inkomen bieden we toegankelijke ondersteuning via de Pas van Dronten, waaronder de toegankelijkheidsbijdrage en aanvullende voorzieningen. Inwoners kunnen gebruik maken van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Ook wordt voorgesteld om de collectieve zorgverzekering beschikbaar te houden

We zetten in op het vergroten van bereik en bekendheid van regelingen via gerichte communicatie en instrumenten zoals De VoorzieningenWijzer en Geldfit.

Daarnaast hebben we aandacht voor kwetsbare groepen die buiten reguliere regelingen vallen, zoals alleenverdieners en werkende minima. We werken vanuit vertrouwen en menselijkheid, onder andere via stress-sensitief werken.
Samenwerking met lokale partners is essentieel. Binnen netwerken en initiatieven werken we aan een samenhangende aanpak, waarbij projecten en onderzoeken bijdragen aan beleid dat beter aansluit bij de leefwereld van inwoners.

Nieuwe ontwikkelpunten 2027

- Preventie en vroegsignalering versterken, zodat problemen bij jeugd, gezinnen en inwoners die vastlopen, minder vaak escaleren.
- Schuldhulpverlening: uitvoering van het uitvoeringsplan, met inzet van de Routekaart Financiële Zorgen (VNG).

Inwoners hebben een stabiel en voorspelbaar (basis)inkomen

7) In 2027 is het percentage kinderen in armoede lager dan 3,6%.
8) In 2027 zijn er minder dan 388 kinderen in een huishouden met een bijstandsuitkering.

Hoe meten we dit?

				Streefwaarde*		
Minder kinderen groeien op in armoede	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Aantal kinderen in armoede (CBS)	3,6%	3,6%	Nb	<3,6%	<3,6%	<3,6%
Aantal kinderen in een huishouden met een bijstandsuitkering	384	388	355	380	380	380
Aantal kinderen dat gebruik maakt van de toegankelijkheidsbijdrage	398	415	419	>400	>400	>400
Aantal kinderen dat een Cashflow-voorstelling heeft bijgewoond**	-	-	606	>606	>606	>606

**Afhankelijk van het groeiend aantal inwoners*
***Gewijzigd van aantal scholen naar aantal deelnemers*

Toelichting
In de gemeente Dronten groeit een deel van de kinderen op in armoede of in een huishouden met een bijstandsuitkering. Financiële problemen beperken de kansen van kinderen op het gebied van onderwijs, gezondheid en participatie en kunnen leiden tot achterstanden die zich later moeilijk laten inhalen.

De oorzaken van kinderarmoede liggen vaak in de inkomenspositie van ouders en in de mate waarin zij gebruik maken van beschikbare regelingen. In de praktijk blijkt dat deze regelingen niet altijd worden benut, onder meer door onbekendheid of complexiteit.

Daarom is het van belang om zowel het bereik van ondersteuning te vergroten als in te zetten op preventie. De gemeente kan hierop sturen door gezinnen beter te bereiken, voorzieningen toegankelijker te maken en samen te werken met partners rondom kinderen en gezinnen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op het versterken van financiële vaardigheden bij kinderen en jongeren, omdat dit bijdraagt aan het voorkomen van financiële problemen op latere leeftijd.
Daarnaast richten we ons op het structureel opnemen van financiële educatie binnen het onderwijs, zodat alle kinderen op een toegankelijke manier leren omgaan met geld en hun eigen ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?
We werken samen met scholen in het primair en voortgezet onderwijs aan het ontwikkelen en integreren van financiële educatie in het lesprogramma.
Daarnaast onderhouden we actief contact met scholen en gaan we met hen in gesprek over de mogelijkheden om financiële educatie vorm te geven, bijvoorbeeld via lessen, gastlessen en andere vormen van ondersteuning.

Pakket 6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

Inhoud
Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de inburgering en integratie van inburgeringsplichtigen die zich in onze gemeente vestigen. We willen dat alle inwoners bestaanszekerheid en kansengelijkheid ervaren en dat zij meedoen naar vermogen. Ook nemen we onze verantwoordelijkheid voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. We volgen daarnaast de ontwikkeling van Oekraïense ontheemden die naar verwachting vanaf 2027 een verblijfsstatus krijgen en de gevolgen daarvan voor deze doelgroep, en acteren hierop waar nodig.

Beleidsuitgangspunten
We geven uitvoering aan de Wet inburgering 2021. Die heeft als doel om inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk actief mee te laten doen in de samenleving, bij voorkeur via werk. Ons strategisch beleidskader sluit daarop aan. We streven ernaar dat inwoners zoveel mogelijk dezelfde rechten en kansen hebben om mee te doen. Op die manier ervaren inwoners bestaanszekerheid, gelijke kansen en doen zij mee naar vermogen.

Wat willen we bereiken?
Inwoners doen mee door te werken of via een andere vorm van participatie

1) In 2027 participeert meer dan 42% van de inburgeringsplichtigen naar vermogen.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
% Inburgeringsplichtigen dat participeert naar vermogen	39%	-	>39%	42%*

**Daarbij wordt aangetekend dat in het lopende jaar een evaluatie van het inburgeringsbeleid plaatsvindt. De uitkomsten daarvan kunnen aanleiding geven tot een bijstelling van het groeipercentage voor het komende jaar*

Toelichting
Om zorg te dragen dat de inburgeringsplichtigen binnen de gemeente Dronten een goede start krijgen, is het van belang om de bredere beleidsambities te behalen, zoals het bieden van bestaanszekerheid en het ervaren van gelijke kansen. Het uitvoeren van de wettelijke taken blijven we uitvoeren en onderstrepen het doel dat inburgeringsplichtigen zo snel als mogelijk participeren naar vermogen. Dit houdt in dat inburgeringsplichtigen meedoen in de samenleving, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek, maar bij voorkeur door betaald werk.

Bij aanvang wordt er een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie opgesteld, waarin doelen en mogelijkheden worden vormgegeven. Dit betekent dat de mogelijkheden worden verkend voor de inburgeringsplichtigen om te gaan werken of op een andere manier mee te doen in de Drontense samenleving.

Er is gekozen voor een groeidoel van 42%, omdat een hogere stijging niet realistisch is, gezien de beperkte begeleidingscapaciteit per inburgeringsplichtige. Binnen de huidige inzet is beperkt ruimte voor participatie, doordat consulenten de uitvoering van de Wi2021 combineren met juridische en intensieve maatschappelijke begeleiding.

Waar leggen we de focus op in 2027?
De gemeente Dronten ondersteunt inburgeringsplichtigen bij het behalen van hun inburgeringsdoelen en bij participatie naar vermogen. In 2027 verschuift de nadruk van uitsluitend het uitvoeren van de wettelijke inburgeringstaken naar het actief stimuleren van participatie en duurzame arbeidsmarkttoeleiding, passend bij de mogelijkheden van iedere inburgeringsplichtige. Dit gebeurt via wettelijke trajecten zoals de brede intake, het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP), de drie leerroutes (zelfredzaamheid, B1 en onderwijs), de Module Arbeidsmarkt en Participatie, voortgangsgesprekken, maatschappelijke begeleiding, financiële ontzorging en het participatieverklaringstraject.

In het komende jaar leggen we nadrukkelijker de focus op participatie op maat als middel om duurzame arbeidsmarkttoeleiding te bevorderen. Daarbij streven we naar een versnelling van de doorstroom richting werk en participatie, door vroegtijdig in te zetten op individuele talenten, vaardigheden en ontwikkelmogelijkheden.

We zetten sterker in op het realiseren van passende participatieplaatsen binnen en buiten de bestaande structuren, zoals bij lokale werkgevers, maatschappelijke organisaties en in wijkgerichte initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?
De samenwerking met Impact, maar ook met wijkgerichte initiatieven en bedrijven, wordt verder geïntensiveerd om doorlopende ontwikkellijnen richting werk te realiseren. Hierbij is specifieke aandacht voor het wegnemen van belemmeringen en het creëren van realistische en haalbare stappen richting arbeid. Door nauwere afstemming tussen begeleiding, leerroute en participatie, maar ook het onderzoeken van subsidies zoals SOWIS, vergroten we de effectiviteit van trajecten en verkorten we de weg naar werk.

Daarnaast blijven we investeren in de verbetering van de brede intake en het PIP, zodat deze beter aansluiten bij de persoonlijke situatie en het perspectief van de inburgeraar. Monitoring en voortgangsgesprekken worden verder geprofessionaliseerd, zodat tijdig kan worden bijgestuurd en maatwerk wordt gewaarborgd. Er wordt gewerkt aan een uniforme werkwijze.

Daarbij zetten we in op participatie voor zowel inburgeraars in de Z-route als de B1-route. Hoewel participatie formeel is verankerd binnen de Z-route, verwachten we ook van inburgeraars in de B1-route dat ze actief participeren als onderdeel van hun ontwikkeling richting de arbeidsmarkt. Met deze inzet vergroten we de kansen op arbeidsmarkttoeleiding en bevorderen we een snellere en duurzame uitstroom naar werk. Aanvullende activiteiten worden geëvalueerd en bij gebleken effectiviteit opgeschaald en doorontwikkeld.

Daarnaast worden niet-wettelijke initiatieven voortgezet, bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten over gezondheid voor kinderen, de bedrijfsoriëntatietour in samenwerking met de accountmanagers, re-integratie en de inzet van een klankbordgroep van ervaringsdeskundigen. Deze activiteiten dragen bij aan veiligheid, zelfredzaamheid en integratie.

Pakket 6M5 Multifunctionele gebouwen

Inhoud
We willen dat inwoners zich verbonden voelen met elkaar en hun omgeving. Daarin spelen multifunctionele voorzieningen een belangrijke rol. Binnen de gemeente Dronten worden De Meerpaal Dronten, De Binding Biddinghuizen en De Kombuis Swifterbant daarvoor ingezet.

Beleidsuitgangspunten Multifunctionele gebouwen
Met de multifunctionele accommodaties in de drie kernen beogen we ontmoeting binnen multifunctionele voorzieningen te bewerkstelligen. Binnen de gemeente Dronten geldt als mogelijkheid dat ontmoeting plaatsvindt op centrale, herkenbare locaties die meerdere maatschappelijke functies kunnen vervullen. Locaties zoals multifunctionele accommodaties bedienen diverse doelgroepen en vormen zo een stevig lokaal netwerk van voorzieningen. Door ontmoeting integraal te organiseren met inwoners, maatschappelijke activiteiten en maatschappelijke organisaties wordt samenwerking tussen de verschillende partijen versterkt en worden voorzieningen beter benut en duurzaam geborgd.

De multifunctionele accommodaties in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant vormen belangrijke ontmoetingsplaatsen binnen de gemeente. De exploitatie en programmering van deze locaties vindt plaats in samenwerking met verschillende partijen. De Meerpaal vervult hierin een belangrijke rol als beheerder en maatschappelijke partner van De Meerpaal Dronten en draagt daarnaast bij aan de maatschappelijke programmering binnen de accommodaties. Voor andere locaties, zoals De Binding en De Kombuis, wordt samengewerkt met lokale partners en betrokken organisaties. Vanuit deze gezamenlijke inzet dragen de multifunctionele accommodaties bij aan ontmoeting, participatie en een sterke sociale basis.
Samen met De Meerpaal, met de multifunctionele accommodaties als middel, wordt gewerkt aan de volgende maatschappelijke effecten:

1. Inwoners ervaren hun gezondheid en veerkracht als voldoende.
2. Inwoners voelen zich verbonden met elkaar en hun omgeving.
3. Inwoners ervaren bestaanszekerheid, gelijke kansen en doen mee naar vermogen.
4. Inwoners voeren zelf de regie (kunnen hulpbronnen aanwenden indien nodig).

De Meerpaal is een vaste en veelzijdige partner van de gemeente Dronten in de uitvoering van het sociaal beleid. Vanuit haar aanwezigheid in Dronten, Swifterbant en Biddinghuizen levert De Meerpaal een herkenbare bijdrage aan de maatschappelijke opgaven en effecten die de gemeenteraad heeft vastgesteld.

De Meerpaal verbindt haar inzet aan deze opgaven vanuit drie samenhangende rollen: als sociale basisvoorziening, als cultuurhuis en als maatschappelijke partner. Vanuit deze rollen voert zij een breed scala aan taken uit op het gebied van welzijnswerk, jongerenwerk, sport en cultuur. De lasten van de Meerpaal zijn gealloceerd aan de relevante pakketten waar deze taken plaatsvinden.

Multifunctionele accommodaties zijn toekomstbestendige, goed beheerde en toegankelijke voorzieningen die bijdragen aan ontmoeting, maatschappelijke activiteiten en de leefbaarheid in de kernen van de gemeente Dronten. In 2027 worden de multifunctionele accommodaties optimaal benut als centrale ontmoetingsplaatsen voor inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties en initiatieven uit de samenleving. Door activiteiten van verschillende organisaties samen te brengen, ontwikkelen MFC’s zich tot laagdrempelige plekken voor ontmoeting, samenwerking en ondersteuning. Daarmee kunnen zij verder groeien tot een vanzelfsprekend en levendig middelpunt in het dorp.

<u>Wat willen we bereiken?</u>
De effectiviteit en efficiëntie van beleidsdoelen binnen het sociaal domein worden verbeterd door een professionele samenwerking met De Meerpaal

1. In 2027 is de samenwerking met De Meerpaal verder geprofessionaliseerd.

Toelichting
De gemeente en De Meerpaal werken vanuit duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en afspraken samen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente. De opdrachtverlening, uitvoering, monitoring en verantwoording sluiten beter op elkaar aan. Hierdoor ontstaat meer inzicht in de inzet van De Meerpaal, de bereikte inwoners, de maatschappelijke opbrengsten en de bijdrage aan de gemeentelijke doelen.

Er wordt ingezet op:

- *Doorontwikkelen van het jongerenwerk:* Er is herkenbare inzet op preventie, talentontwikkeling, ontmoeting en vroegsignalering; welke groepen jongeren worden bereikt, welke signalen spelen en welke activiteiten of interventies worden ingezet.
- *Doorontwikkelen gebiedsgericht werken:* We brengen samen met partners in beeld wat er speelt, welke inwonersgroepen extra aandacht vragen en welke voorzieningen, activiteiten en netwerken al aanwezig zijn. Op basis hiervan maken we eerste afspraken over gezamenlijke inzet, rollen en vervolgstappen.
- *Doorontwikkelen buurtdesign:* Inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke partners en de gemeente bepalen samen welke activiteiten, ondersteuning of ontmoetingsmogelijkheden nodig zijn. De opbrengsten worden vertaald naar concrete afspraken over programmering en inzet in de betreffende kern of wijk.
- *Doorontwikkelen collectief werken:* Deze aanpakken zijn gericht op het bereiken van meerdere inwoners tegelijk, het versterken van onderlinge steun en het verminderen van individuele hulpvragen waar dat passend is.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 ligt de focus op het versterken van de maatschappelijke functie en het toekomstbestendig beheer van de multifunctionele accommodaties in de gemeente Dronten. Deze voorzieningen zijn belangrijke plekken voor ontmoeting, activiteiten en ondersteuning en dragen bij aan een sterke sociale basis in de kernen.
De Meerpaal vervult hierin een belangrijke rol als maatschappelijke partner en verbinder. Samen met inwoners, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en andere partners werken we aan een beter gebruik van de accommodaties als laagdrempelige plekken voor ontmoeting en participatie. Daarbij is er speciale aandacht voor inwoners die minder vanzelfsprekend deelnemen en voor het vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het aanbod.

In Swifterbant zetten we in op het verder versterken van De Kombuis als ontmoetingspunt voor het dorp. In Biddinghuizen ondersteunen we de doorontwikkeling van De Binding als multifunctionele voorziening die aansluit bij de behoeften van inwoners. In Dronten blijft De Meerpaal een centrale plek waar ontmoeting, cultuur, educatie en maatschappelijke activiteiten samenkomen.
Daarnaast investeren we in goed beheer en onderhoud van de accommodaties. Het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) wordt uitgevoerd en waar nodig geactualiseerd, zodat de gebouwen duurzaam inzetbaar blijven. Tegelijk stimuleren we samenwerking tussen gebruikers en organisaties om de bezetting en maatschappelijke meerwaarde van de accommodaties te vergroten.

Door gebiedsgericht te werken en beter inzicht te krijgen in gebruik, bezetting en maatschappelijke opbrengsten, kunnen we de inzet van de accommodaties beter afstemmen op wat inwoners en dorpen nodig hebben. Zo versterken we zowel de maatschappelijke impact als de toekomstbestendigheid van deze voorzieningen.

Pakket 6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Inhoud
De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor een toegankelijke toegang, het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte en het bieden van een passende maatwerkvoorziening wanneer algemene oplossingen niet volstaan. De Wmo 2015 beoogt bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving en het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem.

Met ons beleid door het, waar nodig, bieden van passende ondersteuning kunnen mensen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving blijven wonen en kunnen zij blijven meedoen in de maatschappij.

Beleidsuitgangspunten Wmo lokaal
Vanuit de Wmo staan we voor de uitdaging om ondersteuning en hulp op een toekomstbestendige manier vorm te geven. Dit betekent dat we inzetten op het vergroten van zelfredzaamheid en het beter benutten van sociale netwerken, zodat inwoners minder afhankelijk zijn van maatwerkvoorzieningen. Door meer gebruik te maken van voorliggende en algemene voorzieningen, willen we vroegtijdig inspelen op hulpvragen. Dit vraagt om een andere balans: een samenleving waarin inwoners gestimuleerd worden om verantwoordelijkheid te nemen, terwijl passende ondersteuning beschikbaar blijft voor wie dat nodig heeft. Deze hernieuwde focus op zelfredzaamheid betekent niet dat er geen ondersteuning meer komt voor wie dat nodig heeft. Integendeel, de gemeente blijft passende hulp bieden, waar en wanneer dat nodig is. Door deze verschuiving van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' komen we een duidelijke stap vooruit in het realiseren van een veerkrachtige en toekomstgerichte samenleving.

Wat willen we bereiken?
Inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk functioneren in een passende woonomgeving

1) In 2027 en verder voelen meer dan 57,5% van de inwoners zich goed geholpen en/of kunnen weer zelfstandig verder.
2) In 2027 en verder maken minder dan 54 (per duizend) inwoners gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen.
3) In 2027 en verder zijn meer dan 59% van de inwoners goed geïnformeerd over toegankelijke, laagdrempelige voorzieningen en maken hier ook gebruik van.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
1. Meer inwoners voelen zich goed geholpen en/of kunnen weer zelfstandig verder*	57,5%***	NB	>57,5%	>57,5%
2. Gebruik Wmo-maatwerkvoorzieningen door te investeren in preventie en lichte zorg en ondersteuning in samenwerking met (zorg)professionals en maatschappelijke organisaties**	54	54,9 (geraadpleegd 25-6-2026)	<55	<55
3. Inwoners zijn goed geïnformeerd over toegankelijke, laagdrempelige voorzieningen en maken hier ook gebruik van*	NB***	NB	Ntb	Ntb

**De percentages zijn gebaseerd op de cliëntervaringsonderzoeken van 2023 en 2024. De resultaten over 2025 komen in 2026 beschikbaar*
***Tot en met 2024 zijn deze cijfers afkomstig van Waarstaatjegemeente.nl. Vanaf 2025 gebruiken we gegevens uit het interne dashboard van de gemeente Dronten*
****Vanaf 2024 is voor indicatoren 1 en 3 een nieuwe meetmethode toegepast. Hierdoor zijn de uitkomsten niet één-op-één vergelijkbaar met eerder gepubliceerde cijfers. De komende jaren wordt deze meetmethode verder doorontwikkeld en geoptimaliseerd*

Toelichting
De basis van de Wmo in Dronten is op orde. Inwoners weten de ondersteuning te vinden wanneer dat nodig is en ontvangen passende ondersteuning om zelfstandig te kunnen blijven functioneren en deel te nemen aan de samenleving. Tegelijkertijd staan we voor de uitdaging om de Wmo ook op langere termijn toegankelijk, passend en betaalbaar te houden. Door de vergrijzing, de groei van de gemeente, een toenemende ondersteuningsvraag en stijgende kosten neemt de druk op het Wmo-stelsel toe.

De cijfers laten zien dat het gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen de afgelopen jaren licht is gestegen, een ontwikkeling die ook landelijk zichtbaar is.

Onze ambitie is om de groei van het gebruik van maatwerkvoorzieningen en de daarmee samenhangende kosten op de lange termijn te beheersen. Dit vraagt om een geleidelijke beweging waarbij inwoners, waar passend, meer gebruikmaken van algemene en collectieve voorzieningen en minder afhankelijk zijn van maatwerkvoorzieningen. Deze ontwikkeling vraagt meerdere jaren en zal in 2027 naar verwachting nog niet direct zichtbaar zijn in de cijfers.

De gekozen indicatoren geven inzicht in de mate waarin inwoners zich geholpen voelen, zelfstandig verder kunnen en gebruikmaken van beschikbare voorzieningen. Daarnaast volgen we de ontwikkeling van het gebruik van Wmo-maatwerkvoorzieningen steeds nauwkeuriger, onder andere door de doorontwikkeling van het cliëntervaringsonderzoek en ons interne dashboard. De gemeente heeft invloed op deze ontwikkeling door te investeren in een toegankelijke toegang, passende maatwerkondersteuning en algemene en collectieve voorzieningen. Hiermee werken we stap voor stap aan een toekomstbestendige en financieel beheersbare Wmo.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 leggen we de basis voor een beweging die meerdere jaren vraagt. We richten ons op het verder ontwikkelen van stevige lokale teams, het realiseren van voorliggende voorzieningen en het verder verkennen van algemene en collectieve voorzieningen die kunnen bijdragen aan het versterken van zelfredzaamheid en participatie. Deze ontwikkeling sluit aan bij het Strategisch Beleidskader en heeft als doel om de Wmo ook op langere termijn toegankelijk, passend en financieel beheersbaar te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?
We investeren in de verdere ontwikkeling van stevige lokale teams en werken toe naar één centrale toegang voor het sociaal domein. Hiermee zorgen we ervoor dat inwoners sneller de weg vinden naar passende ondersteuning en beter bekend zijn met het beschikbare algemene en laagdrempelige aanbod. De stevige lokale teams dragen bij aan vroegsignalering en een integrale aanpak van ondersteuningsvragen, zodat inwoners eerder passende ondersteuning ontvangen en zwaardere ondersteuning waar mogelijk wordt voorkomen.

Daarnaast verkennen we welke algemene en collectieve voorzieningen kunnen worden ontwikkeld of versterkt om inwoners te ondersteunen bij het behouden van hun zelfredzaamheid en participatie. Ook onderzoeken we welke beleidsmatige keuzes op langere termijn kunnen bijdragen aan een toegankelijk, passend en financieel beheersbaar Wmo-stelsel.

De beweging naar algemene en collectieve oplossingen krijgt nadrukkelijk een plek in toekomstige contracten en de samenwerking met aanbieders. Hiermee stimuleren we aanbieders om ondersteuning waar passend collectief vorm te geven en inwoners eerder te laten uitstromen naar algemene of collectieve voorzieningen wanneer maatwerkondersteuning niet langer noodzakelijk is.

Beleidsuitgangspunten Wmo regionaal
Het Regionaal kader Zorglandschap Wmo 2020-2026 is het kader waarmee we in de regio Flevoland werken. Eind 2026 wordt de integrale regionale visie sociaal domein door de gemeenteraden vastgesteld. Het regelt de zorg voor kwetsbare inwoners van Flevoland. De bestaande regiovisies zoals ‘Voor een veilig thuis Flevoland 2024-2027’ en het regionaal kader zorglandschap Wmo worden hierin meegenomen.

Themagewijs zal de komende jaren op onderdelen uitvoering gegeven worden aan de nog vast te stellen integrale regionale visie.

Voor het ondersteunen van inwoners in beschermd wonen of maatschappelijke opvang blijven vormen van gespecialiseerde ondersteuning en een gedifferentieerd aanbod nodig. Daarom blijft regionale samenwerking op deze onderdelen noodzakelijk, ook wanneer de verdere decentralisatie beschermd wonen vorm krijgt. Het voorstel is om de samenwerking te organiseren op een manier die het beste aansluit bij lokale infrastructuren (lokaal waar mogelijk en regionaal waar nodig).

De hoofddoelen in het Regionaal kader zorglandschap Wmo 2020-2026 worden ook de komende jaren met de nieuwe integrale visie voortgezet. Er zal aandacht zijn voor de opgaven voor het beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) voor de korte en middellange termijn. De hoofddoelen zijn:

- Versterking draagkracht en draagvlak wijken, zodat inwoners zich er welkom voelen.
- Huisvesting en beschikbaarheid van voldoende woningen.
- Intensivering van een gedifferentieerd en gespreid aanbod van ambulante en (hoog)specialistische zorg en ondersteuning.
- Transformatie binnen de beschikbare budgetten.
- Cliëntondersteuning, ervaringsdeskundigheid en betrokkenheid van de omgeving.

De regiovisie 'Voor een veilig thuis Flevoland 2024-2027' is in 2024 door de gemeenten in Flevoland vastgesteld. De Flevolandse gemeenten werken regionaal aan een georganiseerde aanpak van zorg en ondersteuning van huiselijk geweld en kindermishandeling. De hoofddoelen richten zich op het duurzaam stoppen van geweld, het bieden van passende hulp, het voorkomen van herhaling en het versterken van de veiligheid. Er is specifieke aandacht voor de specifieke doelgroepen: kinderen in kwetsbare opvoedingssituaties en complexe scheidingen, slachtoffers van mensenhandel, oudermishandeling, seksueel geweld, schadelijke traditionele praktijken en mensen met een licht verstandelijke beperking.

Zowel het regionaal kader zorglandschap als de regiovisie voor een veilig thuis Flevoland sluiten aan bij de vier maatschappelijke effecten die zijn opgenomen in het Strategisch beleidskader 'Mensen maken de samenleving' en bijbehorende uitvoeringsplannen.

Wat willen we bereiken?

Inwoners wonen in een veilige en beschermde omgeving

4) In 2027 hebben meer inwoners een lichtere vorm van ondersteuning beschermde opvang dan in 2025 (van intramuraal naar extramuraal).
5) Inwoners hebben een veilige thuissituatie.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Aantal inwoners met een lichtere vorm van ondersteuning beschermde opvang (van intramuraal naar extramuraal)	-	-	Nb	Ntb
Aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling*	317	345	<345	<345
Aantal adviezen huiselijk geweld en kindermishandeling*	256	288	<288	<288

**Monitor Veilig Thuis Flevoland*

Toelichting

We zijn met de regio in gesprek om inzicht te krijgen op het aantal inwoners per gemeente inwoners met een lichtere vorm van ondersteuning beschermde opvang (van intramuraal naar extramuraal). De verwachting is dat pas begin 2027 hier meer duidelijkheid over is te geven.

De stijging in het aantal meldingen en adviesvragen ligt in lijn met onze regiovisie. Hierin zetten we actief in op het sneller signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling met als doel om direct passende hulp op te starten.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Onze regionale focus ligt op het in kaart brengen van de vraag naar beschermde opvang per gemeente in Flevoland en op een succesvolle decentralisatie van beschermd wonen. Dit vergt voldoende investeringen in passende woonvoorzieningen in elke gemeente in onze regio. Dit wordt gerealiseerd door een nauwe samenwerking tussen gemeenten en zorgaanbieders.

Financieel houdt deze aanpak rekening met de gefaseerde middelenverschuiving van de Rijksoverheid, zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma Zorglandschap Wmo en het bijbehorende op-, om- en afbouwplan (OOA-plan). Daarnaast werken we vanaf 2026 met een hybride toegang, waarin intensieve zorg in woonvoorzieningen wordt gecombineerd met ambulante begeleiding in de thuissituatie.

Door in te zetten op het ontwikkelen van tussenvoorzieningen creëren we een brug tussen intramurale woonvoorzieningen en wonen in de thuissituatie. Met deze tussenvoorzieningen kunnen we sneller schakelen tussen de verschillende vormen van zorg en zo beter inspelen op de persoonlijke behoeften van iedere cliënt. Ook voorkomen we hiermee de huidige stagnatie in het uitstromen vanuit intramurale voorzieningen naar lichtere vormen van ondersteuning. Tegelijkertijd blijft de focus altijd gericht op het realiseren van woonvormen die geschikt zijn voor de meest kwetsbare mensen, zodat zij de juiste en veilige woonomgeving vinden. In Flevoland zijn de gemeenten actief bezig om in iedere gemeente passende voorzieningen te creëren die naadloos aansluiten op de lokale behoeften. Deze samenwerking zorgt ervoor dat er binnen de regio een consistent en toekomstgericht zorgaanbod ontstaat, waarmee we de continuïteit en kwaliteit van de ondersteuning voor iedere inwoner waarborgen. Hierdoor kunnen we proactief inspelen op veranderende zorgvragen en zorgen voor een veilige, passende en flexibele ondersteuning voor iedereen.

Op dit moment is onvoldoende in beeld wat nodig is om de juiste opvang te kunnen bieden (vraag versus aanbod). Er is behoefte aan een overzicht ‘soort opvang per gemeente per type voorziening’ gebaseerd op de vraag/behoefte. Deze cijfers verwachten we in de toekomst vanuit de regio, zodat we als gemeente goed kunnen inspelen op de vraag en behoefte van de inwoner(s).

Wat gaan we daarvoor doen?
Naast de directe ondersteuning zetten we ook in op het versterken van het draagvlak en de draagkracht in buurten en wijken. We willen meer beschikbaarheid voor voldoende woningen voor inwoners die vallen onder de doelgroep zorglandschap.

We willen in 2027 in beeld brengen wat de stand van zaken is met betrekking tot de 24-uursvoorzieningen en onderzoeken de specifieke behoeften aan maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en daklozenopvang per gemeente. Het regionale convenant wordt herzien om meldingen te verlagen en om OGGZ en verslavingszorg nog beter te integreren. Verder zetten we twee pilots voor de Flevolandse Avond- en Nachtdienst (FAN) op als onderdeel van deze aanpak.

We werken met maatschappelijke partners aan een uitvoeringsprogramma waarin onder andere de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling gecombineerd wordt opgepakt met de opgaven uit de Hervormingsagenda en het Toekomstscenario. Daarnaast wordt er ingezet op het eerder en beter zicht krijgen op chronische en acute situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling.

We zetten in op het duurzaam oplossen hiervan, het doorbreken van de geweldsspiraal en de zorg voor slachtoffers. We zetten in op meer passende hulpverlening voor inwoners met verward of onbegrepen gedrag en psychische kwetsbaarheid.

Vanuit de opgaven van het Regioplan Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) werken we aan betere samenwerking tussen sociaal domein en eerste- en tweedelijnszorg voor onder andere inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Ook wordt er in 2027 uitvoering gegeven aan de regionale werkagenda AZWA die eind 2026 door de colleges zijn vastgesteld.

Tot slot, Het Zorglandschap Wmo ondersteunt inwoners met psychische, psychosociale en maatschappelijke kwetsbaarheden en draagt bij aan een samenhangend lokaal ondersteuningsaanbod. Om de continuïteit van het huidige aanbod te waarborgen, worden aangewezen subsidiabele activiteiten in 2027 tijdelijk gefinancierd vanuit de Bestemmingsreserve Zorglandschap Wmo.
In 2027 wordt gewerkt aan een integrale afweging over de toekomstige inrichting, borging en financiering van het Zorglandschap Wmo vanaf 2028. De uitkomsten hiervan worden betrokken bij de Perspectiefnota 2028. De financiële uitwerking van de verdere ontwikkeling van de Stevige Lokale Teams wordt betrokken bij de eerste financiële tussenrapportage 2027.

<u>Beleidsuitgangspunten mantelzorg en vrijwilligerswerk</u>
De gemeente Dronten kent een sterke traditie van informele inzet. Mantelzorgers en vrijwilligers zorgen dagelijks voor ondersteuning, verbondenheid en leefbaarheid en vormen daarmee een onzichtbare, maar cruciale laag onder het formele zorg- en welzijnssysteem. Juist nu meer mensen langer thuis wonen en de druk op voorzieningen toeneemt, is deze inzet van onschatbare waarde.
De cijfers bevestigen wat we in de praktijk zien: de informele inzet is groot, maar kwetsbaar. Mantelzorgers zijn vaak moeilijk vindbaar, vooral jongeren en werkenden die zorg combineren met studie of werk. Tegelijk verandert vrijwilligerswerk: inwoners willen zich blijven inzetten, maar vaker flexibel en kortdurend, waardoor structurele inzet lastiger wordt. Ondertussen stijgt de zorgvraag, verschralen voorzieningen en groeit het beroep op inwoners om voor elkaar te zorgen.
Wanneer mantelzorg en vrijwilligerswerk afnemen of wegvallen, zijn de gevolgen groot. Mensen met een hulpvraag verliezen niet alleen praktische ondersteuning, maar ook sociaal contact en veiligheid. Zonder mantelzorger neemt de kans op overbelasting, ziekenhuisopname en professionele hulp toe. Ook het wegvallen van vrijwilligers zet sociale samenhang en welzijnsvoorzieningen onder druk, met minder ontmoeting, meer eenzaamheid en verminderde participatie tot gevolg.
De druk verschuift naar het sociale netwerk, vrijwilligerspunten, buurtnetwerken en welzijnsorganisaties. Als ondersteuning daar tekortschiet, verplaatst de vraag zich naar zwaardere voorzieningen zoals de Wmo en wijkverpleging, met langere wachttijden, hogere kosten en minder maatwerk als resultaat. Tegelijk raken de mantelzorgers en vrijwilligers die actief blijven zwaarder belast, met een groter risico op uitval. Zo ontstaat een vicieuze cirkel die de sociale infrastructuur onder druk zet.
Zonder deze stille krachten wordt de samenleving zakelijker, individualistischer en minder warm. Daarom investeert de gemeente actief in het versterken, vernieuwen en waarderen van mantelzorg en vrijwilligerswerk, niet alleen vanuit betrokkenheid, maar ook uit noodzaak

Wat willen we bereiken?

We willen het informele netwerk in Dronten versterken, zodat inwoners elkaar blijven ondersteunen en overbelasting wordt voorkomen

6) In 2028 is het percentage vrijwilligers tussen de 18-64 jaar 27% of hoger.
7) In 2028 is het percentage mantelzorgers tussen de 18-64 jaar 34% of hoger.
8) In 2028 is het percentage belaste mantelzorgers tussen de 18-64 jaar lager dan 33%.
9) In 2028 is het percentage vrijwilligers 65+ 14% of hoger.
10) In 2028 is het percentage mantelzorgers 65+ 19% of hoger.
11) In 2028 is het percentage belaste mantelzorgers 65+ lager dan 7%.

		Streefwaarde
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	**2024**	**2028**
1. Vrijwilligers (%) 18-64 jaar	26%	≥ 27%
1. Vrijwilligers (%) ouderen 65+	33%	≥ 34%
2. Mantelzorgers (%) 18-64 jaar	13%	≥ 14%
2. Mantelzorgers (%) 65+	18%	≥ 19%
3. Belaste mantelzorgers (%) 18-64 jaar	33%	≤32%
3. Belaste mantelzorgers (%) ouderen 65+	8%	≤7%

Bron: GGD Flevoland, Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024, gemeente Dronten. De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar uitgevoerd

Toelichting

De indicatoren laten zien hoe het informele vangnet zich ontwikkelt. We volgen het aandeel vrijwilligers, mantelzorgers en de ervaren belasting, uitgesplitst naar leeftijdsgroepen. De jaarlijkse voortgang wordt daarnaast gevolgd met gegevens uit het monitoringssysteem van het ZorgSamenpunt, zodat ontwikkelingen tussentijds kunnen worden gevolgd en waar nodig kan worden bijgestuurd.

Omdat Dronten groeit, kijken we niet alleen naar de ontwikkeling van percentages, maar ook naar de omvang van de opgave in absolute zin. Een stabiel percentage kan bij bevolkingsgroei namelijk betekenen dat het aantal inwoners dat mantelzorg verleent, vrijwilligerswerk doet of ondersteuning nodig heeft, toeneemt.

Waar leggen we de focus op in 2027?

In 2027 ligt de focus op het verbeteren van de vindbaarheid, toegankelijkheid en samenhang van mantelzorgondersteuning in Dronten. Mantelzorgers moeten sneller weten waar zij terechtkunnen met vragen over zorg, ondersteuning, respijt, praktische hulp of vrijwillige inzet. Daarbij is het belangrijk dat informatie overzichtelijk en eenduidig beschikbaar is en dat mantelzorgers niet zelf hun weg hoeven te zoeken tussen verschillende regelingen, organisaties en vormen van ondersteuning.

We zetten in op het eerder bereiken van mantelzorgers, met bijzondere aandacht voor groepen die minder vanzelfsprekend in beeld zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor jonge mantelzorgers, werkende mantelzorgers, oudere mantelzorgers en mantelzorgers met een migratieachtergrond. Juist deze groepen herkennen zichzelf niet altijd als mantelzorger of vragen pas laat om ondersteuning. Door beter aan te sluiten bij hun situatie en levensfase willen we voorkomen dat ondersteuning te laat op gang komt.

Daarnaast versterken we de verbinding tussen mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en andere vormen van informele steun. Mantelzorgers en inwoners met een ondersteuningsvraag kunnen zo makkelijker worden verbonden aan praktische hulp, respijt, maatjescontact, activiteiten of ondersteuning dichtbij. Daarmee versterken we het informele vangnet rondom inwoners en dragen we bij aan zelfredzaamheid, ontmoeting, bestaanszekerheid en gezond samenleven.

Ook blijft het vroegtijdig signaleren van overbelasting een belangrijk aandachtspunt. In 2027 werken we samen met maatschappelijke partners aan het beter herkennen, bespreken en doorverwijzen van signalen van dreigende overbelasting. Het doel is dat mantelzorgers eerder passende ondersteuning krijgen, voordat de zorgsituatie zwaarder wordt of zij zelf uitvallen.

Tot slot willen we beter zicht krijgen op de vragen, behoeften en ervaringen van mantelzorgers. Daarbij kijken we naar bereik, type ondersteuningsvragen, verwijzingen, signalen van belasting en de mate waarin de geboden ondersteuning aansluit bij wat mantelzorgers nodig hebben. Deze inzichten gebruiken we om de ondersteuning verder te ontwikkelen en waar nodig bij te sturen.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 versterken we het informele vangnet in Dronten door het ZorgSamenpunt en het Vrijwilligerspunt verder te ontwikkelen en beter zichtbaar te maken. Daarbij ligt de focus op het eerder bereiken en beter ondersteunen van mantelzorgers, met extra aandacht voor groepen die minder vanzelfsprekend in beeld zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor jonge mantelzorgers, werkende mantelzorgers, oudere mantelzorgers en mantelzorgers met een migratieachtergrond. Deze groepen herkennen zichzelf niet altijd als mantelzorger of vragen pas laat om ondersteuning. Door beter aan te sluiten bij hun situatie en levensfase willen we ervoor zorgen dat zij eerder passende ondersteuning kunnen vinden.

Daarnaast versterken we de verbinding tussen mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en andere vormen van informele steun. Mantelzorgers, vrijwilligers, buurtinitiatieven en maatschappelijke organisaties vormen samen een belangrijk vangnet rondom inwoners. Door deze partijen beter met elkaar te verbinden, kunnen inwoners sneller passende ondersteuning dichtbij vinden en wordt de sociale basis versterkt.

Het ZorgSamenpunt is in 2026 gestart en groeit in 2027 door als herkenbare plek voor mantelzorgers, vrijwilligers, inwoners, organisaties en professionals. Via het ZorgSamenpunt wordt informatie over mantelzorgondersteuning beter vindbaar en worden mantelzorgers gerichter toegeleid naar passende ondersteuning, zoals informatie en advies, respijt, praktische hulp, lotgenotencontact of ondersteuning vanuit de Wmo.

Ook maken we vrijwilligerswerk toegankelijker en beter vindbaar. Via het Vrijwilligerspunt en Matchpoint verbinden we vraag en aanbod, zodat inwoners en organisaties sneller op de juiste plek terechtkomen. We sluiten daarbij beter aan bij flexibele, tijdelijke en laagdrempelige vormen van vrijwillige inzet, zodat ook jongeren, werkenden, nieuwe inwoners en inwoners die voor het eerst vrijwilligerswerk doen makkelijker kunnen meedoen.

Binnen het ZorgSamenpunt is Matchpoint onderdeel van het Vrijwilligerspunt. Daardoor worden mantelzorgondersteuning en vrijwillige inzet in de uitvoering beter met elkaar verbonden. Inwoners met een ondersteuningsvraag kunnen zo makkelijker worden gekoppeld aan vrijwillige inzet, praktische hulp, maatjescontact, respijt of activiteiten in de buurt.

Vanaf 2027 kan het ZorgSamenpunt daarnaast een eigen monitoringssysteem inzetten. Daarmee krijgen we beter zicht op het bereik, de ondersteuningsvragen, verwijzingen, matches en signalen van overbelasting. Deze informatie helpt om de ondersteuning gedurende de looptijd bij te sturen en niet alleen afhankelijk te zijn van de vierjaarlijkse Gezondheidsmonitor.

Beleidsuitgangspunten eenzaamheid
Preventieve inzet op ontmoeting, zingeving en laagdrempelige ondersteuning draagt bij aan het versterken van sociale netwerken en mentale veerkracht. Dit leidt tot het tegengaan van eenzaamheid. Ons beleid in 'Mensen maken de Samenleving' is erop gericht om eenzaamheid te verminderen. Gezien de maatschappelijke urgentie is eenzaamheid hier in het bijzonder uitgelicht.

Wat willen we bereiken?
We willen het informeel vangnet/netwerk versterken en daarmee de eenzaamheid verminderen

12) In 2028 is de gemiddelde eenzaamheid lager dan 25,3%.

Hoe meten we dit?

		Streefwaarde
	2024	2028
Matig eenzaam 18-64 (%)	38%	38%
Matig eenzaam 65+ (%)	37%	37%
Sterk eenzaam 18-64 (%)	8%	7%
Sterk eenzaam 65+ (%)	10%	9%
Emotioneel eenzaam 18-64 (%)	25%	25%
Emotioneel eenzaam 65+ (%)	24%	24%
Sociaal eenzaam 18-64 (%)	29%	28%
Sociaal eenzaam 65 (%)	31%	30%
Gemiddelde eenzaamheid (%)	**25,3%**	**24,8%**

Bron: GGD Flevoland, Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024, gemeente Dronten. De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar uitgevoerd

Toelichting
In Dronten ervaart een aanzienlijk deel van de inwoners een vorm van eenzaamheid. De cijfers laten zien dat eenzaamheid niet alleen gaat over het aantal sociale contacten, maar ook over de kwaliteit van relaties, emotionele verbondenheid en het kunnen meedoen in de samenleving. Vooral bij inwoners in kwetsbare situaties en bij ingrijpende levensgebeurtenissen, zoals verlies, scheiding, mantelzorg of pensionering, kan eenzaamheid zwaarder en complexer worden.

Eenzaamheid heeft invloed op gezondheid, veerkracht en bestaanszekerheid. Wanneer inwoners onvoldoende steun of verbinding ervaren, kan de druk op professionele ondersteuning toenemen. Daarom zetten we in op het versterken van sociale netwerken, onderlinge betrokkenheid en laagdrempelige ontmoeting in wijken en kernen.

De indicator eenzaamheid geeft inzicht in de ontwikkeling van deze opgave. Tegelijkertijd is de invloed van de gemeente op deze indicator beperkt en indirect. De gemeente kan ontmoeting faciliteren, initiatieven ondersteunen en inwoners, vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke organisaties met elkaar verbinden. Het daadwerkelijk verminderen van eenzaamheid vraagt om inzet van de samenleving als geheel.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 leggen we de focus op het versterken van de samenleving zelf. We willen eenzaamheid niet alleen benaderen vanuit voorzieningen en professioneel aanbod, maar vooral vanuit de kracht van inwoners, buurten, verenigingen, vrijwilligers en informele netwerken. De beweging is daarbij: minder organiseren vóór inwoners, en meer samen met inwoners werken aan verbinding in hun eigen wijk, kern of netwerk.

Daarbij ligt de nadruk op vroegsignalering, emotionele verbinding en het vergroten van onderlinge betrokkenheid. We willen inwoners eerder bereiken op momenten waarop zij kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld bij mantelzorg, scheiding, verlies, pensionering of andere levensovergangen.

Ook zetten we in op het beter benutten van ontmoetingsplekken in wijken en kernen. Deze plekken moeten niet alleen activiteiten bieden, maar aansluiten bij de vraag en behoefte van inwoners. Vraaggericht ontmoeten betekent dat we kijken wat er leeft in een buurt, welke inwoners nog onvoldoende worden bereikt en welke vormen van ontmoeting echt bijdragen aan duurzame contacten, herkenning en steun dichtbij huis.

Tot slot willen we inwoners nadrukkelijker betrekken bij wat er nodig is in hun eigen omgeving. Door bewonersinitiatieven, buurtbinding en laagdrempelige ontmoeting te stimuleren, werken we aan een sociale basis waarin inwoners elkaar makkelijker weten te vinden en waarin eenzaamheid eerder wordt gezien, besproken en verminderd.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 versterken we de sociale basis in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant door ontmoetingsplekken beter te verbinden met lokale initiatieven, vrijwilligers, inwoners en het ZorgSamenpunt. Daarbij ondersteunen we bewonersinitiatieven en stimuleren we ontmoeting die aansluit bij de behoefte van inwoners en bijdraagt aan duurzame verbindingen. Daarnaast versterken we de samenwerking tussen formele en informele netwerken, zoals welzijn, vrijwilligers, verenigingen, kerken, dorpsraden en het ZorgSamenpunt. Door signalen eerder op te vangen en inwoners sneller naar passende ondersteuning toe te leiden, dragen we bij aan een sterker vangnet rondom inwoners. De aanpak wordt lerend gevolgd en we gebruiken ervaringen van inwoners, signalen uit de uitvoering en beschikbare monitoringsgegevens om de aanpak waar nodig bij te sturen.

Daarbij nemen we ook de aangenomen motie over monitoring van eenzaamheid mee. De wens van de raad om beter zicht te krijgen op eenzaamheid, bereik van activiteiten en ervaringen van inwoners heeft onze aandacht. Vanaf de Jaarstukken 2026 wordt hierover gerichter gerapporteerd, op basis van beschikbare gegevens, signalen uit de uitvoering en inzichten van betrokken partners. Zo sluiten we aan bij de wens om effectgerichter te sturen, zonder een apart en omvangrijk onderzoeksproces naast de bestaande monitoring op te tuigen.

We verkennen in 2027 hoe voorzorgcirkels en vergelijkbare vormen van onderlinge steun kunnen bijdragen aan het versterken van het informele vangnet in Dronten. Daarbij doen we in minimaal één kern of wijk ervaring op met het organiseren of ondersteunen van een voorzorgcirkel of een andere vorm van buurtgerichte onderlinge steun. De opbrengsten gebruiken we om te bepalen hoe deze werkwijze vanaf 2028 breder kan bijdragen aan vroegsignalering, ontmoeting en het voorkomen van eenzaamheid.

Tot slot, in 2027 bouwen we voort op de ervaringen en opbrengsten van de aanpak Ontmoeten & Verbinden. Op basis van de evaluaties en effectmetingen uit 2026 bepalen we welke onderdelen het meest bijdragen aan ontmoeting, duurzame verbindingen, informele steun en het versterken van de sociale basis.
Daarnaast werken we aan de verdere ontwikkeling van Ontmoeten & Verbinden in samenhang met het ZorgSamenPunt, lokale initiatieven en de bredere beweging terug naar de samenleving. Daarbij richten we ons op het versterken van de verbinding tussen inwoners, het stimuleren van laagdrempelige ontmoeting en het vergroten van onderlinge betrokkenheid in wijken, buurten en kernen.

De beschikbare middelen worden ingezet voor activiteiten en initiatieven die aantoonbaar bijdragen aan deze maatschappelijke doelen. Op basis van de resultaten uit 2026 bepalen we welke inzet het beste aansluit bij de behoefte van inwoners en bij de gewenste ontwikkeling van een sterke, betrokken en veerkrachtige samenleving.

Pakket 6O Gezonde leefstijl

Inhoud
Op basis van de huidige programmastructuur is de Algemene voorziening Jeugd onderdeel van pakket O in programma 6. De overige taken uit pakket O staan in programma 5. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 5.

Pakket 6P Opgroeien en Opvoeden

Inhoud
De gemeente Dronten werkt vanuit de overtuiging dat ieder kind recht heeft op een veilige, gezonde en kansrijke omgeving om in op te groeien. Onze inzet binnen het sociaal domein is erop gericht om inwoners – jong en oud – te ondersteunen in het versterken van hun eigen veerkracht. Dit betekent dat we hen helpen om beter om te gaan met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen. We geloven in een samenleving waarin inwoners meedoen, ondersteund door hun sociale netwerk en waar nodig met professionele hulp. De rol van de overheid is faciliterend, gericht op preventie en het voorkomen van zwaardere hulp. Voor jeugdigen betekent dit dat zij zoveel mogelijk thuis opgroeien in een stabiele en veilige omgeving, met ondersteuning die licht en laagdrempelig is als dat kan, en specialistisch en intensief als dat moet.

De lichte en laagdrempelige ondersteuning zal in de toekomst worden geboden vanuit stevige lokale teams en het versterkte vrij toegankelijke aanbod. De specialistische en intensieve zorgvormen gaan we vanaf 2027 regionaal inkopen.

Beleidsuitgangspunten
De huidige inzet van jeugdhulp op basis van de huidige jeugdwet leidt onvoldoende tot versterking van eigen kracht. Landelijk, en ook in Dronten, neemt de afhankelijkheid toe en preventieve inzet leidt vooralsnog niet aantoonbaar tot minder instroom in zwaardere hulp. De wet- en regelgeving van de vernieuwde Jeugdwet en de landelijke Hervormingsagenda vormen de basis van de noodzakelijke aanpassingen van de jeugdhulp om de kosten te beheersen en de hulp anders/efficiënter te organiseren.

In het verlengde van de Jeugdwet en de Hervormingsagenda staan de beleidsdoelen uit het strategisch beleid centraal (Geïndiceerde jeugdhulp is vooral beschikbaar voor kinderen met een complexe zorgbehoefte; Kinderen en jongeren groeien zoveel mogelijk thuis op; Stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van preventieve en lichte vormen van ondersteuning in relatie tot het % geïndiceerde voorzieningen). Om deze doelen te behalen, heeft de aanpak van jeugdhulp in Dronten aanpassingen nodig. Het feit dat vanuit het Rijk structureel onvoldoende compensatie is om de jeugdhulp te hervormen, remt ons niet in het doorvoeren van deze aanpassingen.

Wat willen we bereiken?
We willen de jeugdhulp effectiever en duurzamer te maken

1) In 2029 is het aantal jeugdigen (en hun ouders) die ondersteuning krijgen door of vanuit het lokale team en de pedagogische basis 450 meer dan in 2025 zijn bereikt met de preventieve jeugdhulp.

2) In 2029 is het aantal jeugdigen die in dat jaar zorg op basis van een beschikking hebben ontvangen ten opzichte van 2025 gehalveerd.
3) In 2029 is de gemiddelde zorgduur van ambulante zorgvormen met 10% afgenomen ten opzichte van 2025.
4) In 2029 is de gemiddelde zorgduur van jeugdhulp met verblijf (m.u.v. gezinsgericht) minder dan 9 maanden.
5) In 2029 is het aantal jeugdigen in verblijf en jeugdbescherming 15% afgenomen ten opzichte van 2025.
6) In 2029 is 70% van het totaal aan jeugdhulp met verblijf gezinsgericht ten opzichte van 2025.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
1. Aantal jeugdigen die ondersteuning krijgen door of vanuit het lokale team	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
1. Unieke jeugdigen in preventieve jeugdhulp (actief)	250		300	450
1a. Aantal jeugdigen die binnen 2 jaar alsnog doorstroomt naar jeugdhulp	251 afgeronde trajecten, 25 doorgestroomd naar jeugdhulp	123 afgeronde trajecten, 7 doorgestroomd naar jeugdhulp*		

**Bron: Monitor preventie stand april 2026, deel van de data ontbreekt*

			Streefwaarde	
2. Aantal jeugdigen die zorg hebben ontvangen op basis van een beschikking	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Unieke jeugdigen met een beschikking jeugdhulp per jaar waarop is gedeclareerd	944	962*	912	762

**Bron: Jeugdmonitor Flevoland*

			Streefwaarde	
3. Gemiddelde zorgduur in weken voor specialistische en hoog specialistische jGGZ, behandeling groep, logeren*	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Behandeling specialistische jGGZ	NB	80	80	76
Behandeling hoog specialistische jGGZ	NB	47	47	45
Behandeling groep	NB	52	52	50
Logeren	NB	71	71	68

**Bron: Monitor sociaal domein*

			Streefwaarde	
4. Gemiddelde zorgduur van jeugdhulp met verblijf*	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
4. Gemiddelde zorgduur van feitelijk verblijf (start en einde zorg) jeugdhulp met verblijf	NB	27 maanden	20 maanden	15 maanden

**Bron: KPI jeugdmonitor Flevoland*

			Streefwaarde	
5. Aantal jeugdigen in verblijf en jeugdbescherming	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
5. Aantal jeugdigen in jeugdbescherming per jaar	117	103*	98	94

**Bron: Jeugdmonitor Flevoland excl. Jeugdreclassering*

					Streefwaarde	
6. Aantal jeugdigen in verblijf en beschikkingen verblijf uitgesplitst naar verblijfsvorm*	**2024 toewijzingen**	**2024 declaraties**	**2025 toewijzingen**	**2025 declaraties**	**2026**	**2027**
Ambulant (VPT en/of TOM)	8	8	12	12	16	20
Pleegzorg	37	35	37	36	36	36
Gezinshuis	-	-	10	10	16	16
Begeleid wonen/woon- en leefgroep	33	33	36	36	11	10
Behandeld wonen	22	22	20	21	20	16

					Streefwaarde	
6. Aantal jeugdigen in verblijf en beschikkingen verblijf uitgesplitst naar verblijfsvorm*	**2024 toewijzingen**	**2024 declaraties**	**2025 toewijzingen**	**2025 declaraties**	**2026**	**2027**
Behandeld wonen 3M	3	3	3	3	2	1
Jeugdzorg plus	7	7	6	6	6	3
Totaal aantal toewijzingen/declaraties	110	108	124	124	107	102
Unieke jeugdigen	88	87	94	93	89	85
Aantal verblijfsvormen per jeugdige	**1,2**	**1,2**	**1,3**	**1,3**	**1,2**	**1,2**

**Bron: Jeugdmonitor Flevoland*

Toelichting
We sturen op het verminderen van de complexe vormen van jeugdhulp – met name jeugdhulp met verblijf -, het verkorten van de zorgduur en het vergroten van de inzet van preventieve ondersteuning.

De gemeente heeft hierin een belangrijke rol via de inrichting van de stevige lokale teams, het organiseren van het ondersteuningsaanbod door en vanuit de stevige lokale teams en de inkoop van jeugdhulp.

De opgave jeugdhulp is meerledig en de implementatie neemt meerdere jaren in beslag. Het jaar 2025 bevat de 0-meting. We zien dat de 0-meting voor preventie nog niet volledig is en daarom niet benut kan worden als 0-meting. Daarom houden we voor preventie het jaar 2024 als 0-meting aan. Voor de jeugdhulp met verblijf is de daling van de inzet vooral gewenst op vormen van behandeld wonen. Het gevolg van deze daling is dat daarmee ook toegewerkt wordt naar de verhouding gezinsgericht wonen (pleegzorg, gezinshuizen en woon- en leefgroepen) versus behandeld wonen van 70%-30%.

<u>Waar leggen we de focus op in 2027?</u>
In 2027 ligt de focus op het versterken van de preventieve en lichte ondersteuning, zodat meer vragen zonder inzet van jeugdhulp op basis van een beschikking kunnen worden beantwoord. Daarbij richten we ons op het verkorten van wachttijden en het verbeteren van de toegankelijkheid van ondersteuning. Tegelijkertijd zetten we in op het terugdringen van jeugdhulp met verblijf en het bieden van alternatieven die dichter bij huis plaatsvinden. Ook werken we aan een betere aansluiting tussen lokale en regionale jeugdhulp.

Voor de inzet van geïndiceerde jeugdhulp (jeugdhulp op basis van een beschikking) voor kinderen met een complexe zorgbehoefte bewegen we verder richting regio Flevoland, waar per 2027 extra zorgvormen zijn ingekocht en waar we de eerder ingekochte regionale zorgvormen door ontwikkelen.

De focus op deze onderwerpen is nodig, omdat we daarmee de randvoorwaarden creëren om de gewenste streefwaarden te kunnen realiseren.

<u>Wat gaan we daarvoor doen?</u>
Voorliggend ondersteuningsaanbod
We breiden het huidige aanbod aan preventieve vormen van jeugdhulp uit met de lichtere vormen van ondersteuning en bieden deze toegankelijk aan. In 2026 ronden we een plan af voor de ombuiging van de lichtere vormen van geïndiceerde zorg. Dat plan bevat een doorgaande lijn van ondersteuningsproducten (e-health, groepsaanbod, individueel aanbod) op de meest voorkomende vragen (waaronder opvoeden, mentale gezondheid en echtscheidingsproblematiek).

We houden daarbij rekening met aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen, voor ouders en ook voor de versterking van professionals. Binnen de verdere doorontwikkeling van de preventieve producten zetten we gericht in op het versterken van de sociaal-pedagogische basis zodat inwoners hun vragen vaker zelf en met hun netwerk kunnen oppakken.

Vanwege de impact van specifieke problematiek op bredere gezinsvraagstukken, geven we concreet vorm aan een relatie- en echtscheidingsteam die in nauwe relatie staat met dan wel deel gaat uitmaken van de Stevige Lokale Teams.

Waar dat passend bij de vraag is, maken jeugdigen en ouders gebruik van e-health en/of worden zij in groepsverband ondersteund. Groepsaanbod is vaak net zo effectief, en soms zelfs effectiever, dan individuele therapie of begeleiding.

De belangrijkste winst zit in 1. herkenning en steun (je bent niet de enige), 2. sociaal leren (het oefenen van vaardigheden en geven van feedback) en 3. kostenefficiëntie. Ook de inzet van e-health blijkt effectief. Inwoners houden meer regie over hun eigen (geestelijke) gezondheid en herstel, wat zorgt voor meer zelfstandigheid. Daarnaast leidt dit tot minder druk op de zorg en besparing van kosten. Groepsaanbod en e-health passen niet binnen de huidige structuur van jeugdhulp (individuele beschikking en bekostiging), dus deze structuur wordt ook aangepast.

Om wachttijden en onnodige administratieve druk te voorkomen, maakt de lichtere individuele inzet ook een beweging naar voren. Individuele inzet – ook voor minder complexe zorg – blijft daarbij soms ook noodzakelijk. Door vanuit de nog in te richten Stevige lokale teams zal naast de inzet van e-health en groepsaanbod ook tijdig passende individuele ondersteuning geleverd worden. Omdat we in Dronten de wachttijden voor jeugdhulp op basis van een beschikking niet onder controle krijgen, is deze ombuiging ook noodzaak. Er zijn wachttijden voor zowel triage als het onderzoek en daarna vaak ook nog wachttijden voor de ondersteuning zelf. Door versterking van het algemene voorzieningenniveau, neemt de druk op jeugdhulp op basis van een beschikking af en komt de dienstverlening weer op een acceptabel niveau.

Vanaf eind 2026 geven we stapsgewijs samen met zorgaanbieders en maatschappelijke partners op pilotbasis uitvoering aan dat plan. Ook sorteren we voor op een aanbesteding in 2028 waarbij het volledige aanbod van (preventieve) ondersteuning wordt ingekocht die per 2029 door of vanuit de SLT beschikbaar is voor jeugdigen en hun ouders. Daarmee wordt het algemeen voorzieningenniveau aanzienlijk versterkt.
In de tweede helft van 2026 starten we met een traject om te komen tot aanpassing van de verordening sociaal domein met als doel de aangescherpte verordening sociaal domein in 2027 vast te kunnen stellen. Eén en ander conform het strategisch kader Mensen maken de samenleving en het coalitieakkoord 2026-2030: Zelfstandig waar het kan, samen waar het nodig is. We werken aan een samenleving waarin mensen zoveel mogelijk zelfstandig of met hulp van hun omgeving verder kunnen. Waar dat niet lukt, biedt de gemeente ondersteuning dichtbij en passend, bijvoorbeeld bij ziekte, ouderdom, psychische of lichamelijke beperkingen of mantelzorg. Preventie, vroegsignalering en sterke sociale netwerken zijn daarbij belangrijk. Zo zorgen we dat hulp toegankelijk blijft en beschikbaar is voor wie die echt nodig heeft.

Regionale jeugdhulp
In 2027 starten de regionale contracten voor de inzet van specialistische jeugd GGZ, het Kinderdagcentrum, logeren en multidisciplinaire jeugdhulp. Zowel de al lopende als nieuw ingekochte regionale jeugdhulp wordt samen met gecontracteerde aanbieders doorontwikkeld binnen regio Flevoland. Hierbij geldt 2027 als een overgangsjaar waarbij we de inzet, duur en kosten van de jeugdhulp trajecten regionaal monitoren.

Aan de hand van de resultaten maken we verdere afspraken met zorgaanbieders om de jeugdhulp effectiever en duurzamer te maken.

In Dronten hebben we weliswaar relatief minder jeugdigen in jeugdhulp dan vergelijkbare gemeenten, maar we hebben helaas wel relatief veel jeugdigen die gebruik maken van jeugdhulp met verblijf. Dit is een reden tot zorg. Niet alleen omdat jeugdhulp met verblijf – ook al is de inzet soms noodzakelijk – schadelijk is voor jeugdigen. Gebleken is dat de inzet van jeugdhulp met verblijf doorwerkt in hun verdere leven. De kansenongelijkheid van deze jeugdigen neemt ook toe. Alle reden om te blijven werken aan alternatieven voor verblijf, te monitoren op verblijf en te leren van casuïstiek over verblijf. We blijven ons dus inzetten om het aantal uithuisplaatsingen naar beneden te brengen.

Waar dit echt niet lukt zetten we in op het zo thuis en nabij mogelijk vormgeven van verblijfszorg en het voorkomen van doorplaatsingen. We gebruiken de geleerde lessen uit de proeftuin Toekomstscenario voor goede preventieve ondersteuning voor gezinnen en professionals wanneer er zorgen zijn met betrekking tot de veiligheid van kinderen en volwassenen.

Verbonden partijen programma 6

Verbonden partij	Type
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen
IMpact	Gemeenschappelijke regelingen
Regionale Sociale Recherche	Gemeenschappelijke regelingen

Wat gaat programma 6 kosten?

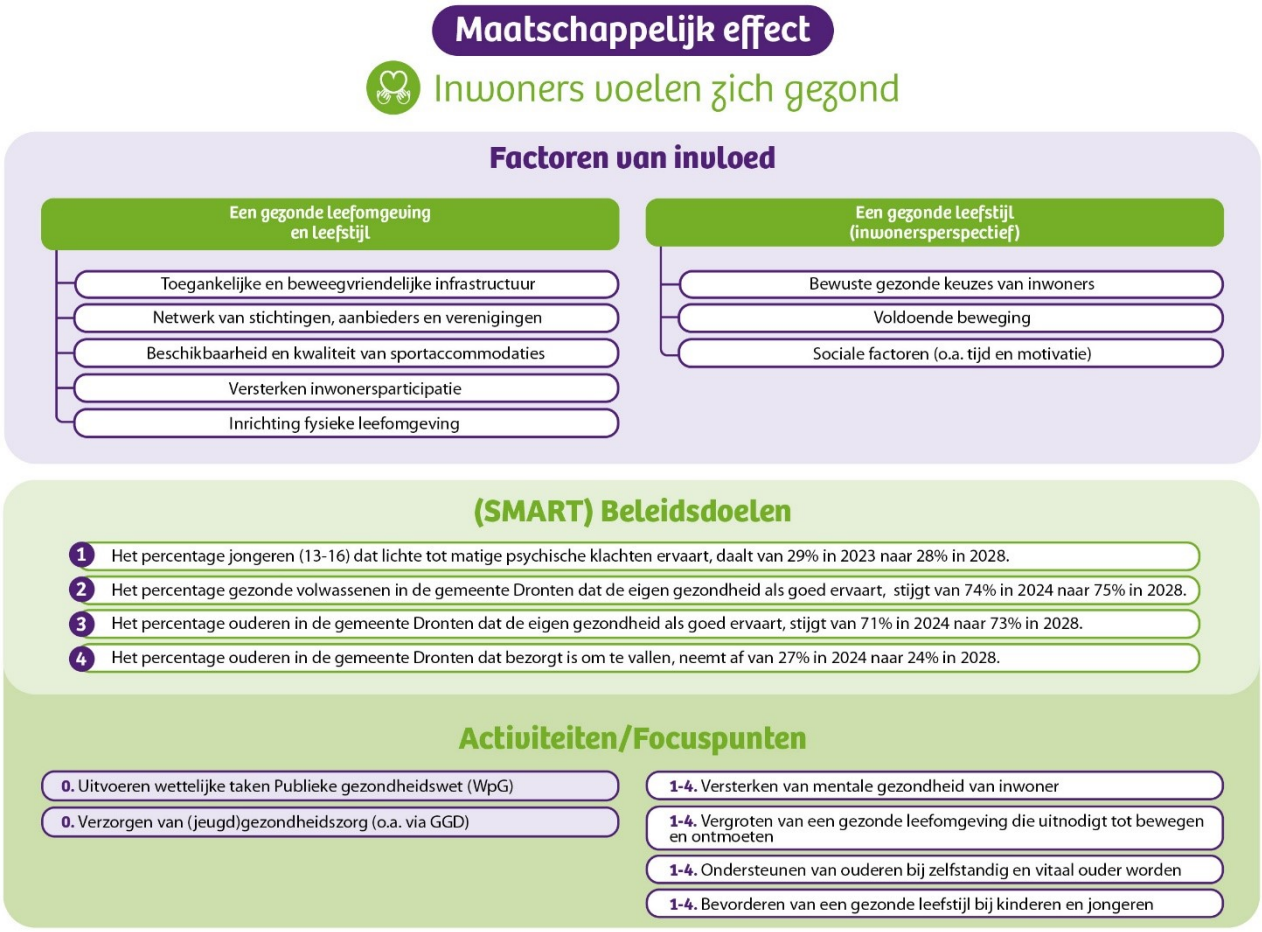
Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
6L Leefbaarheid en veiligheid	-48	-67	-68	-68	-68	-68
6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	-21.772	-22.618	-21.903	-21.721	-21.823	-21.749
6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	-4.011	-4.196	-1.015	-1.015	-1.015	-1.015
6M5 Multifunctionele gebouwen	-5.472	-5.744	-6.002	-5.996	-6.070	-6.063
6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	-15.785	-17.058	-17.104	-16.140	-14.256	-14.324
6O Gezonde leefstijl	-477	-518	-537	-519	-519	-519
6P Opgroeien en opvoeden	-23.124	-26.086	-27.227	-25.052	-23.229	-23.229
Totaal Lasten	**-70.689**	**-76.287**	**-73.856**	**-70.511**	**-66.980**	**-66.967**
Baten						
6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	12.590	12.647	12.563	12.563	12.563	12.563
6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	4.072	7.018	555	555	555	555
6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	856	648	396	396	396	396
6P Opgroeien en opvoeden	243	112	-	537	545	545
Totaal Baten	**17.760**	**20.425**	**13.514**	**14.051**	**14.059**	**14.059**
Saldo Lasten en Baten programma 6	**-52.929**	**-55.863**	**-60.342**	**-56.460**	**-52.922**	**-52.908**
Stortingen						
6Z Niet in pakketjes opgenomen	612	130	-	-	-	-
Onttrekkingen						
6Z Niet in pakketjes opgenomen	1.455	1.490	762	150	138	110
Saldo Reserves programma 6	**843**	**1.360**	**762**	**150**	**138**	**110**
Resultaat programma 6	**-52.085**	**-54.502**	**-59.580**	**-56.310**	**-52.784**	**-52.798**

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Programma inleiding
Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat inwoners leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier, zich gezond voelen, leven in een toegankelijke en veilige leefomgeving en een dienstbare en betrouwbare lokale overheid ervaren.

Dit programma richt zich op het bevorderen van een duurzame toekomst en het waarborgen van een gezonde, veilige en toegankelijke gemeenschap. Door de groei te combineren met zorg voor duurzaamheid, gezondheid en ecologische balans, bouwen we aan een gemeenschap die voldoet aan de behoeften van huidige en toekomstige generaties.

Pakket 70 Gezonde leefstijl

Inhoud
Vanuit dit pakket streven we ernaar dat onze inwoners zich gezond voelen, zoveel mogelijk regie voeren over het eigen leven en leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Een gezonde leefstijl blijft van groot belang om de druk op de zorg te verlichten en mensen in staat te stellen zo lang mogelijk zelfredzaam en vitaal te blijven. Om dit te bewerkstelligen, zetten we zoveel mogelijk in op gezondheidsbevordering, preventie, maar ook door aandacht te hebben voor een gezonde leefomgeving.

Beleidsuitgangspunten
We bouwen voort op de regionale samenwerking binnen 'Een gezonde toekomst in Flevoland (2023–2026)', samen met de andere Flevolandse gemeenten en de GGD. Dit plan legt de nadruk op onder meer: van ziekte naar gezondheid, fysieke en sociale leefomgeving, gezond ouder worden, opvoeden en opgroeien, infectieziektebestrijding en lokaal maatwerk.

Daarnaast sluiten we aan bij de landelijke afspraken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), waarin preventie, gezondheid
en domein overstijgende samenwerking structureel worden versterkt.

Deze inzet draagt direct bij aan het strategisch beleidskader 'Mensen maken de samenleving' van de gemeente Dronten, onder het resultaat 'Meer gezonde inwoners'. Door gezondheid structureel te bevorderen, leggen we een sterke basis voor een veerkrachtige, betrokken en toekomstbestendige samenleving. Ook zorgen we ervoor dat we voorbereid zijn op acute zaken (bijvoorbeeld infectieziekten) om te voorkomen dat de collectieve gezondheid in het geding komt.

Wat willen we bereiken?
Meer gezonde inwoners

1) Het percentage jongeren (13-16) dat lichte tot matige psychische klachten ervaart, daalt van 29% in 2023 naar 28% in 2028.
2) Het percentage gezonde volwassenen in de gemeente Dronten dat de eigen gezondheid als goed ervaart, stijgt van 74% in 2024 naar 75% in 2028.
3) Het percentage ouderen in de gemeente Dronten dat de eigen gezondheid als goed ervaart, stijgt van 71% in 2024 naar 73% in 2028.
4) Het percentage ouderen in de gemeente Dronten dat bezorgd is om te vallen, neemt af van 27% in 2024 naar 24% in 2028.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde
Gezondheidsmonitor Jeugd GGD Flevoland 2026 (verwachting resultaten in 2027 beschikbaar)	**2021**	**2023**	**2028**
1. % Jongeren (13-16) dat lichte tot matige psychische klachten ervaart	30%	29%	28%

	Streefwaarde	
Gezondheidsmonitor Jeugd GGD Flevoland 2026 (verwachting resultaten in 2027 beschikbaar)	**2024**	**2028**
2. % Gezonde volwassenen dat de eigen gezondheid als goed ervaart	74%	75%
3. % Ouderen dat de eigen gezondheid als goed ervaart	71%	72%
4. % Ouderen dat bezorgd is om te vallen	27%	25%

-De gezondheidsmonitors worden per doelgroep een keer per 4 jaar uitgevoerd
-Gezondheidsmonitor Jeugd wordt uitgevoerd in 2026, resultaten verwacht in 2027
-De gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen wordt uitgevoerd in 2028, resultaten worden verwacht in 2029

Toelichting
De gezondheid van Nederlandse inwoners staat vooral onder druk door een combinatie van meer mentale stress, een ongezondere leefstijl (minder bewegen, overgewicht), vergrijzing met meer chronische ziekten en sociale factoren zoals eenzaamheid. Ook speelt de druk op de zorg en wachttijden in de GGZ een rol. Tevens is er sprake van dubbele vergrijzing in Dronten, waardoor er relatief veel ouderen zijn waarbij sprake is van meer zorgvragen, toename chronische aandoeningen en eenzaamheid. Dit drukt op gezondheidszorg- en welzijnsvoorzieningen.

Het doel ‘meer gezonde inwoners’ sluit aan bij de Wet publieke gezondheid (Wpg), waarin gemeenten verantwoordelijk zijn voor preventie en gezondheidsbevordering via de GGD. Daarbij richt de gemeente zich op het versterken van een gezonde leefomgeving en het bevorderen van een gezonde leefstijl en sociale samenhang.

Daarnaast sluit het aan bij de gemeentelijke rol in suïcidepreventie, waarbij gemeenten via landelijk beleid worden gestimuleerd om samen met partners in te zetten op vroeg signalering en bevorderen van de mentale gezondheid. Dit geldt ook voor de gemeentelijke taak rondom valpreventie organiseren in een ketenaanpak om samen met partners zoveel mogelijk valincidenten te voorkomen en een gezonde leefstijl te bevorderen.

De indicatoren maken deze brede publieke gezondheidstaak meetbaar, met aandacht voor mentale gezondheid, ervaren gezondheid en valpreventie. Valpreventie wordt kwantitatief getoetst in 2027 (onder andere aantal uitgevoerde testen, aantal groepen en aantal deelnemers). Via de monitoring van de Meerpaal worden effecten gemeten op basis van de andere uitgangspunten zoals mentale gezondheid van jongeren en volwassenen en mantelzorg.

<u>Waar leggen we de focus op in 2027?</u>
In 2027 ligt de focus op het versterken van de mentale gezondheid van inwoners, met name jongeren, omdat uit cijfers blijkt dat psychische klachten nog steeds voorkomen. Daarnaast richten we ons op het vergroten van een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, omdat dit bijdraagt aan het voorkomen van gezondheidsproblemen. Ook ligt de nadruk op het ondersteunen van ouderen bij zelfstandig en vitaal ouder worden, gezien de toenemende vergrijzing en de groeiende ondersteuningsvraag.

Daarnaast blijven we inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen en jongeren, met aandacht voor gezonde voeding, voldoende bewegen, vroegsignalering van gezondheidsproblemen en passende ondersteuning waar nodig.

<u>Wat gaan we daarvoor doen?</u>
Publieke Gezondheid
We versterken de publieke gezondheid door samen met de GGD en regionale partners te blijven investeren in onder andere preventie, vroeg signalering en het verkleinen van gezondheidsverschillen, zoals omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Binnen de gemeenschappelijke regeling GGD Flevoland werken we aan een robuuste, kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige GGD die wendbaar is en effectief kan inspelen op huidige en toekomstige maatschappelijke en gezondheidsopgaven.

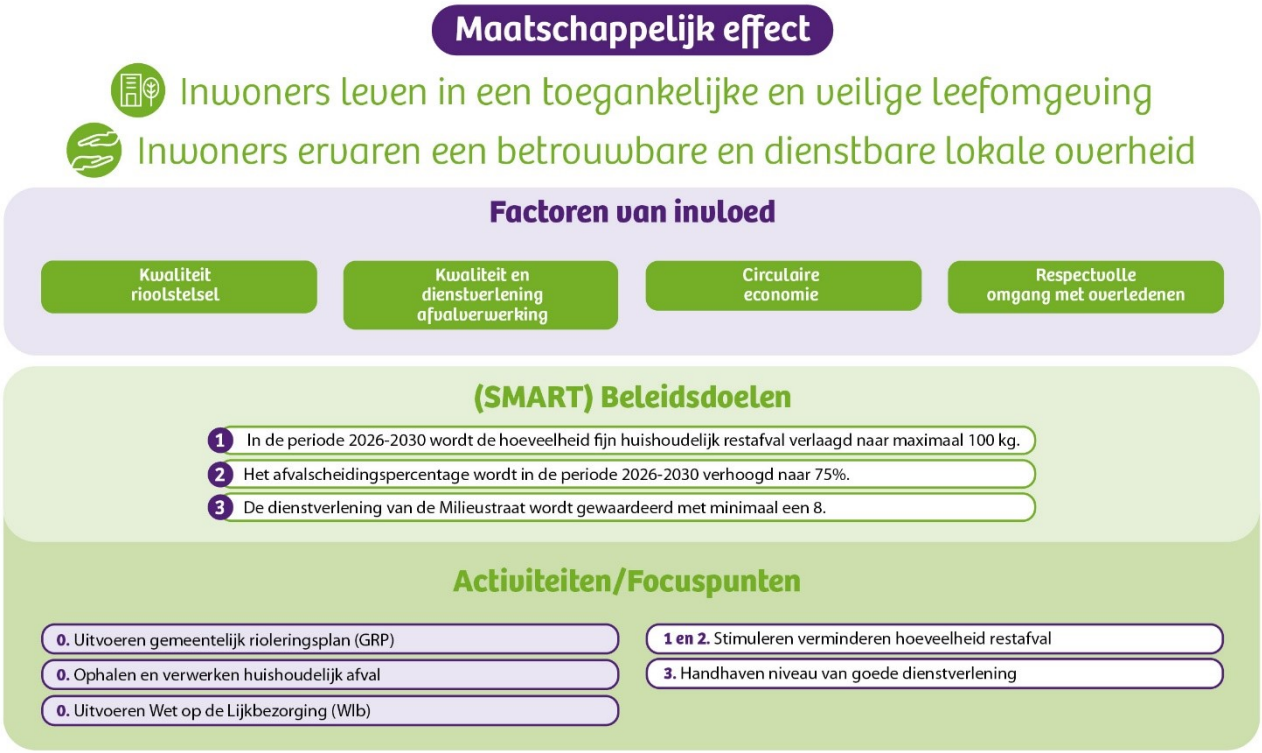
Gezonde leefomgeving
We bevorderen een gezonde leefomgeving door gezondheid en welzijn structureel mee te nemen in de inrichting en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en zoeken samenwerking op het fysieke domein wanneer het gaat over de openbare ruimte, inrichting van (nieuwe) wijken en mobiliteit. Daarnaast zetten we in op een aantrekkelijke, groene en beweegvriendelijke buitenruimte die uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten. Ook blijven we ons inzetten op het gebied van een Rookvrije Generatie.

Mentale gezondheid
We versterken de mentale gezondheid met een focus op preventie, vroeg signalering en het vergroten van veerkracht, met bijzondere aandacht voor jongeren.

We geven daarnaast uitvoering aan de Wet integrale suïcidepreventie en werken toe naar structurele borging van beleid per 1 januari 2028. Samen met lokale, regionale en landelijke partners ontwikkelen we een samenhangende en keten brede aanpak van mentale gezondheid en suïcidepreventie, waarbij de sociale en preventieve basis in de samenleefomgeving wordt versterkt.

Gezondheid ouderen
We versterken het welzijn van ouderen en mantelzorgers door in te zetten op zelfstandigheid, sociale verbinding en het voorkomen van overbelasting. We richten ons op het versterken van de sociale basis en passende ondersteuning, zodat ouderen zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig kunnen blijven wonen. Voor mantelzorgers zetten we in op vroeg signalering van overbelasting en betere toegang tot ondersteuning en informatie via het ZorgSamenpunt. Daarnaast versterken we de inzet op valpreventie om valincidenten te verminderen en veiligheid en mobiliteit te bevorderen volgens de Ketenaanpak Valpreventie.

Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

Inhoud
We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners leven in een veilige en toegankelijke leefomgeving en in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier. Hiervoor is van belang dat er zorg is voor de riolering, de vuilophaal, -verwerking en –afvoer en de exploitatie van de begraafplaats. Het gaat om wettelijke taken die door een gemeente uitgevoerd moeten worden (basisvoorzieningen). De zorg voor riolering gaat om het aanleggen, in stand houden en onderhouden van het rioleringsstelsel waarmee de opvang en afvoer van het huishoudelijk en bedrijfsvuilwater en hemelwater wordt geregeld. De exploitatie van de begraafplaats gaat erover dat er een algemene begraafplaats is en dat deze wordt onderhouden.

De gemeentelijke basisvoorziening voor het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval, inclusief de milieustraat, is erop gericht om afval op een veilige, milieuvriendelijke, toegankelijke en kostenefficiënte manier in te zamelen en te verwerken conform milieuwetgeving en nationale en internationale doelen. Dit draagt bij aan een duurzame leefomgeving en ondersteunt inwoners in verantwoord afvalgedrag. Ook gaat het in dit pakket over de begraafplaats.

Beleidsuitgangspunten
Voor een duurzame samenleving is een fundamentele verschuiving nodig van een lineaire naar een circulaire economie. Dit betekent minder afval produceren, kwaliteit van de gescheiden afvalstoffen verbeteren, grondstof langer in de keten houden en producten hergebruiken en recyclen met een zo hoog mogelijke kwaliteit. We blijven kwalitatief goede dienstverlening verlenen voor bezoekers op onze milieustraat.

Wat willen we bereiken?
We verbeteren de circulaire economie

1) In de periode 2026-2030 wordt de hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval verlaagd naar maximaal 73 kg.
2) Het afvalscheidingspercentage wordt in de periode 2026-2030 verhoogd naar 75%.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde
	2024	**2025**	**2026-2030**
1. Hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval*	131 kg	138	73
2. Afvalscheidingspercentage**	70%	68%	75%

**De hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval ten opzichte van het aantal inwoners op peildatum 1 januari*
***De hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval ten opzichte van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval*

Toelichting
Het nationale uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof – Huishoudelijk Afval (VANG-HHA) heeft de ambitie om in 2025 75% afvalscheiding en 100 kg restafval per inwoner te realiseren. Dit doel was vrij ambitieus en is door de meeste gemeenten niet gehaald, maar er zijn wel forse stappen gezet voor het verbeteren van huishoudelijke afvalscheiding. In het Rijksbrede programma Nederland Circulair schetst het programma hoe onze economie kan veranderen naar een duurzame, volledig circulaire economie. Hiervoor geldt een Rijksdoelstelling van 100% circulair in 2050. In 2025 liep het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 af en eind 2025 heeft de evaluatie hiervan plaatsgevonden In dit GBP zijn doelstellingen geformuleerd, waaronder die over restafval.

Hierbij was de doelstelling van de gemeente Dronten ambitieuzer dan de VANG-HHA-doelstelling van 100 kg en is voor de gemeente Dronten bepaald op 73 kg restafval per inwoner. Deze doelstelling is niet gehaald, maar de gemeente Dronten scoort wel goed in benchmarken met buurgemeenten en landelijke resultaten op het gebied van afvaldoelstellingen, schone reststromen en kostenbeheersing. In het nieuwe grondstoffenbeleidsplan zal er invulling worden gegeven aan deze of hernieuwde doelstellingen. Tot die tijd hanteren wij de ambitie van de VANG-HHA en de eigen doelstelling.

Het belastingplan 2026 voor 2027 en verder kondigt ingrijpende verhogingen aan van zowel de afvalstoffenbelasting als de CO2 heffing die op de afvalverbrandingsinstallaties van toepassing is. De komende jaren stijgen de kosten voor afvalverwerking fors door deze overheidsmaatregelen. Bovendien komt er een vrachtwagenheffing op de door de verwerkers gereden kilometers. Deze heffingen zullen in 2035 twee derde deel uitmaken van de kosten van de afvalverbranding.

De kosten voor restafvalverwerking zullen dan ruim drie keer zo hoog zijn dan nu. Deze stijging wordt trapsgewijs ingevoerd met ingang van 2026.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Het accent blijft liggen op het stimuleren van het verminderen van de hoeveelheid restafval, het scheiden van afval naar herbruikbare grondstoffen en het voorkomen van daadwerkelijk afval.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2026 is gestart met het traject voor de herziening van het Grondstoffenbeleidsplan. De gemeenteraad wordt hierbij actief betrokken in beleidsmatige keuzes, kansen en uitdagingen, zodat gezamenlijk kan worden gewerkt aan een toekomstbestendig beleid dat aansluit bij de doelstellingen. Afhankelijk van de gekozen beleidsrichting kunnen financiële effecten optreden. Deze worden in het grondstoffenbeleidsplan afzonderlijk toegelicht.

Inwoners ervaren kwalitatief goede dienstverlening van de Milieustraat

3) De dienstverlening van de Milieustraat wordt gewaardeerd met minimaal een 8.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening milieustraat*	8,5	8,5	>8	>8

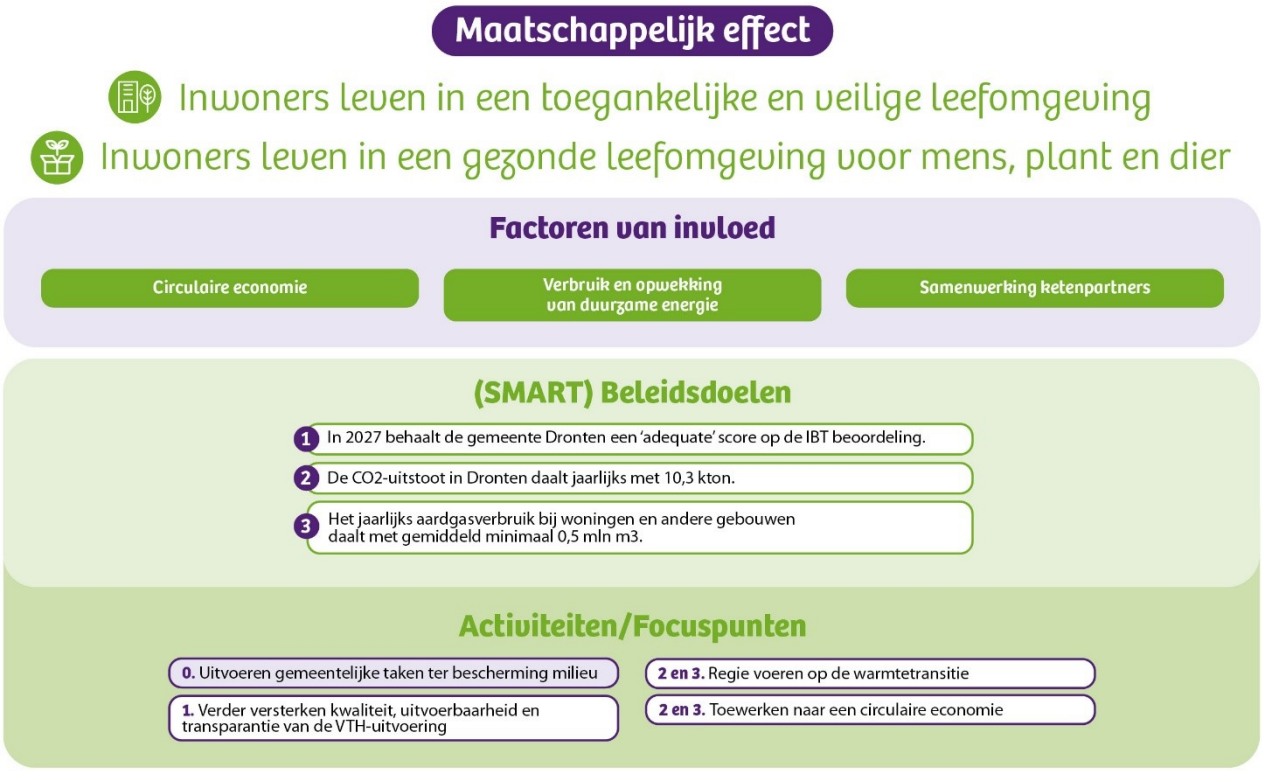
**Middels een* enquête *wordt de mate van klanttevredenheid op de milieustraat van bezoekers*

Toelichting
De gemeente streeft naar een klantgerichte en kwalitatief goede dienstverlening. Voor de Milieustraat betekent dit dat bezoekers zich prettig geholpen voelen, duidelijke informatie ontvangen en hun bezoek efficiënt kunnen afhandelen. Met behulp van een enquête wordt de tevredenheid van bezoekers gemeten. Het streven is om hierbij minimaal een waardering van 8 te behalen.

Waar leggen we de focus op in 2027?
In 2027 handhaven wij het niveau van goede dienstverlening voor bezoekers van de milieustraat.

Wat gaan we daarvoor doen?
In 2027 blijven wij ons onverminderd inzetten voor het behouden en verder versterken van de dienstverlening op de milieustraat, zodat bezoekers kunnen rekenen op een toegankelijke, klantvriendelijke en goed georganiseerde voorziening die aansluit bij hun verwachtingen.

Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid

Inhoud

We streven ernaar dat inwoners, planten en dieren leven in een toegankelijke, veilige en gezonde leefomgeving en dat inwoners en bedrijven kunnen rekenen op een betrouwbare en dienstbare overheid. Vanuit dit pakket dragen we hieraan bij door uitvoering te geven aan onze wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarbij werken we samen met ketenpartners, waaronder de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek. Met onze inzet bewaken we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, bevorderen we naleving van regels en beperken we risico's voor veiligheid, gezondheid en leefbaarheid. Daarnaast dragen we bij aan een toekomstbestendige leefomgeving door onze inzet te richten op preventie, heldere communicatie, risicogericht toezicht en een professionele VTH-organisatie.

We geven invulling aan onze duurzaamheidsambities die voortkomen uit (inter)nationale afspraken, waaronder het Klimaatakkoord van Parijs. Vanuit onze rol als gemeente zetten we in op een ambitieuze vermindering van CO2-uitstoot en aardgasverbruik. Zo dragen we op meerdere manieren bij aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving.

Beleidsuitgangspunten VTH

De VTH-werkzaamheden voor de gemeentelijke thuistaken zijn vastgelegd in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2027. Voor de VTH-taken die de Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek (OFGV) uitvoert, geldt een afzonderlijke strategische uitwerking, namelijk de Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027. Beide strategieën beschrijven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de VTH-verantwoordelijkheden en hoe de samenwerking met ketenpartners, zoals de OFGV, is georganiseerd. Daarnaast stellen zowel de gemeente als de OFGV jaarlijks uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen op.

Hierin wordt beschreven welke activiteiten dat jaar worden uitgevoerd en vindt een terugblik plaats op de resultaten van het voorgaande jaar.

De kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken wordt jaarlijks beoordeeld door de provincie Flevoland in het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Zowel de gemeente als de OFGV worden hierin afzonderlijk geëvalueerd, waarbij de uitkomsten gezamenlijk resulteren in één integrale beoordeling.

Wat willen we bereiken?

VTH kan een veilige en gezonde leefomgeving waarborgen

1) In 2027 behaalt de gemeente Dronten een 'adequate' score op de IBT beoordeling.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde	
	2024	2025	2026	2027
Beoordeling Interbestuurlijk Toezicht	Redelijk adequaat*	Adequaat	Adequaat	Adequaat

**2024 geldt als overgangsjaar van de Wabo naar de Omgevingswet en kent daarom geen formele beoordeling*

Toelichting

Een veilige en gezonde leefomgeving vraagt om een VTH-uitvoering die kwalitatief op orde is, risico's tijdig signaleert en naleving van wet- en regelgeving bevordert. De beoordeling vanuit het Interbestuurlijk Toezicht geeft inzicht in de mate waarin de gemeente haar wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving zorgvuldig, navolgbaar en cyclisch uitvoert. De overgang naar de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen vraagt daarbij om blijvende aandacht voor werkwijzen, verantwoordelijkheden en samenwerking met inwoners, bedrijven en ketenpartners.

De doelstelling is gekozen, omdat een adequate IBT-beoordeling laat zien dat de basis van de VTH-uitvoering op orde is. Dit is noodzakelijk om als gemeente effectief te kunnen sturen op veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit. De gemeente heeft invloed door prioriteiten te stellen, toezicht en handhaving risicogericht in te zetten, preventie en communicatie te versterken en de kwaliteit van de organisatie te borgen. Daarbij hoort ook dat bestuurlijk inzichtelijk is welke personele en financiële middelen beschikbaar zijn en welke inzet nodig is om de wettelijke taken en bestuurlijke prioriteiten uit te voeren.

Waar leggen we de focus op in 2027?

In 2027 ligt de focus op het verder versterken van de kwaliteit, uitvoerbaarheid en transparantie van de VTH-uitvoering. De maatschappelijke opgave is dat inwoners en bedrijven moeten kunnen vertrouwen op een veilige en gezonde leefomgeving en op een overheid die duidelijk, zorgvuldig en voorspelbaar handelt. Daarom richten we ons op het behouden van een adequate basis voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Een belangrijk aandachtspunt is de verdere borging van de kwaliteitscriteria. Deze criteria geven inzicht in de deskundigheid, continuïteit en robuustheid van de VTH-organisatie. In 2027 zetten we extra in op het vergroten en borgen van deskundigheid binnen de gehele VTH-keten. Dit doen we onder meer door aanvullende opleidingen te volgen, waaronder opleidingen die samenhangen met de verdere implementatie en uitvoering van de Omgevingswet. Daarmee versterken we niet alleen de vakinhoudelijke kennis van medewerkers, maar ook de uitvoeringskracht van de organisatie als geheel.

Door beter zichtbaar te maken waar de gemeente voldoet aan de kwaliteitscriteria, waar kwetsbaarheden zitten en waar eventueel gemotiveerd wordt afgeweken, ontstaat een scherper beeld van de kwaliteit en robuustheid van de VTH-uitvoering. De aanvullende inzet op opleiding en deskundigheidsbevordering draagt eraan bij dat eventuele kwetsbaarheden gericht kunnen worden aangepakt en dat de VTH-organisatie toekomstbestendig blijft.

Daarnaast ligt de focus op het verbeteren van de onderbouwing en transparantie van de beschikbare en benodigde middelen. De VTH-opgaven nemen toe in complexiteit, terwijl capaciteit en middelen begrensd zijn. Voor college en raad moet daarom duidelijk zijn welke wettelijke taken uitgevoerd moeten worden, welke prioriteiten worden gesteld en welke personele en financiële inzet daarvoor nodig is.

Tot slot blijven we inzetten op risico- en informatiegestuurd werken. Door signalen, meldingen, toezichtinformatie en handhavingsprioriteiten beter te benutten, kunnen we capaciteit gerichter inzetten op situaties met de grootste risico's voor veiligheid, gezondheid en leefbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen?
We geven uitvoering aan de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024–2027 en vertalen de daarin opgenomen doelstellingen naar de jaarlijkse uitvoeringsprogrammering. Daarbij werken we verder aan risicogericht en informatiegestuurd toezicht, themagerichte handhaving, preventie en duidelijke communicatie richting inwoners en bedrijven.

We brengen de kwaliteitscriteria verder in beeld en rapporteren bestuurlijk over de mate waarin de gemeentelijke VTH-organisatie hieraan voldoet. Waar sprake is van kwetsbaarheden of afwijkingen, maken we dit expliciet en onderbouwen we welke keuzes daarin worden gemaakt. Daarmee versterken we de kwaliteit van de organisatie en de navolgbaarheid van de uitvoering.

Ook verbeteren we de onderbouwing van de beschikbare en benodigde middelen. We maken de relatie tussen wettelijke taken, bestuurlijke prioriteiten, risico's, capaciteit en financiële middelen inzichtelijker in de P&C-documenten en de uitvoeringsprogrammering. Dit helpt om bestuurlijke keuzes over prioriteiten en uitvoeringskracht beter te kunnen maken.

Daarnaast zetten we in op preventie om handhaving waar mogelijk te voorkomen. Dit doen we door duidelijke informatievoorziening, het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid bij inwoners en bedrijven en het verbeteren van processen rond aanvragen, meldingen en toezicht. Waar toezicht of handhaving nodig is, gebeurt dit zo veel mogelijk risico- en themagericht.

Beleidsuitgangspunten duurzaamheid
De nationale doelstelling voor het reduceren van CO2-uitstoot is leidend. Dit betekent dat Dronten jaarlijks 10,3 kton moet reduceren. Tevens is de nationale doelstelling voor het reduceren van aardgas leidend. Dit betekent dat Dronten jaarlijks gemiddeld 0,5 mln m3 aardgas moet reduceren.

Wat willen we bereiken?
We verbeteren de circulaire economie en de opwekking en het gebruik van duurzame energie

2) De CO_2-uitstoot in Dronten daalt jaarlijks met 10,3 kton.
3) Het jaarlijks aardgasverbruik bij woningen en andere gebouwen daalt met gemiddeld minimaal 0,5 mln m^3.

Hoe meten we dit?

				Streefwaarde	
	2023	2024	2025	2026	2027
Co_2-uitstoot (in kton)	226	217	206,7	196,4	186,1

				Streefwaarde	
Aardgasverbruik (Getallen x 1.000.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Bedrijven en instellingen	14,2	9,0	8,57	8,14	7,71
Woningen	14,7	14,3	13,62	12,94	12,26

Deze tabellen zijn met de meeste recente gegevens opgemaakt. Doordat er recentere cijfers beschikbaar zijn ten opzichte van vorig jaar, zijn de cijfers aangepast om tot de genoemde einddoelstellingen te komen.

De CO2-uitstoot in Dronten is momenteel 217 kton (Klimaatmonitor 2024). Om derhalve onze bijdrage te halen in de landelijke doelstellingen zal Dronten een gemiddelde jaarlijkse vermindering moeten halen van 10,3 kton.

De gemeente Dronten verwacht in 2030 de grootste CO2-reductie van alle Nederlandse gemeenten te realiseren, dit is gebaseerd op een routekaart van Berenschot.

Het aardgasverbruik van Dronten is, in 2024, in totaal 23,3 mln m3 (Klimaatmonitor 2024). Dit is onder verdeeld in bedrijven en instellingen en in woningen. Daarbij is het verbruik van bedrijven en instellingen 9,0 m3 en het verbruik van woningen 14,3 mln m3. Om in 2050 onze doelstelling te behalen zal Dronten een gemiddelde jaarlijkse vermindering moeten halen van 0,43 mln m3 voor bedrijven en instellingen en 0,68 mln m3 voor woningen.

<u>Waar leggen we de focus op in 2027?</u>
We geven duidelijk richting aan de warmtetransitie door vast te leggen welke wijken we wanneer verduurzamen en welke warmteoplossingen daarbij passen door het opstellen van een warmteprogramma. De regierol van de gemeente wordt versterkt, de haalbaarheid en betaalbaarheid van keuzes wordt geborgd en we bieden voorspelbaarheid voor inwoners en partners. Daarnaast wordt er gezorgd voor juridische verankering van de warmtetransitie binnen de Omgevingswet en wordt er een basis gevormd voor monitoring en bijsturing in de komende jaren.

Daarnaast werkt de gemeente toe naar een circulaire economie. Een circulaire economie heeft een dubbel effect. Circulaire economie is namelijk een economisch kansrijk model dat tegelijkertijd een bijdrage levert aan Co2-reductie. Circulaire economie is ten eerste gericht op het slimmer omgaan met grondstoffen, het verkleinen van afhankelijkheden en het versterken van regionale bedrijvigheid. Daarnaast vermindert circulaire economie ook Co2-uitstoot door hergebruik van materialen, minder productie van nieuwe spullen en het voorkomen van afval en verspilling. De huidige economie is een lineaire economie. Bij een lineaire economie zijn materialen eindig, de materialen worden na gebruik weggegooid en/of verbrand. Hierdoor moeten er steeds opnieuw nieuwe grondstoffen gewonnen en verwerkt worden, wat een hoge Co2 uitstoot met zich mee brengt.

In Nederland is in het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) 2025 afgesproken om in 2050 volledig circulair te zijn. Ook in Dronten nemen we hierin onze verantwoordelijkheid, daarom wordt er een beleidskader Circulaire Economie opgesteld waarin we onze ambities voor de komende periode tot 2030 bespreken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herijken warmteprogramma

Om de doelstellingen te realiseren, is de Transitievisie Nieuwe Warmte in 2021 vastgesteld. Afgesproken is deze elke 5 jaar te herijken. Deze herijking (nu onder de naam Warmteprogramma) moet eind 2027 afgerond zijn. Door een aanpassing in de WGIW (Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie) is de deadline van 2026 naar 2027 gegaan. De WGIW geeft gemeenten juridische middelen om buurten of wijken aan te wijzen die op een bepaald moment stoppen met aardgas en overstappen op een duurzame warmtebron. De wet verplicht tevens gemeenten om een warmteprogramma op te stellen. Het warmteprogramma is volgens deze WGIW wet een collegebesluit. Er is een start met het opstellen van dit warmteprogramma gemaakt en in 2027 wordt deze afgerond. Aan het warmteprogramma wordt een uitvoeringsagenda toegevoegd.

Waar het warmteprogramma vooral vastlegt wat de gemeente wil bereiken, focussen we ons in de uitvoeringsagenda expliciet op hoe de gemeente dit kan bereiken. Het doel is om duidelijk te creëren over onder anderen de rolverdeling, planning en benodigde budget (capaciteit en middelen).

Zo zorgen we dat de plannen in het warmteprogramma ook echt uitvoerbaar zijn met een realistisch pad om de ambities van de gemeente waar te maken. Dit vergroot de uitvoerbaarheid van het warmteprogramma.

Om deze doelstellingen te behalen, is het belangrijk woningen en andere gebouwen te verduurzamen. Door woningen en andere gebouwen te isoleren, zal er minder warmte verloren gaan, waardoor de warmtevraag lager wordt om het comfortabel te maken en te houden. Hierdoor is er minder aardgas nodig om te verwarmen, wat bijdraagt aan de vermindering van CO2. Daarnaast wordt er toegewerkt naar oplossingen voor woningen en gebouwen waar geen gas nodig is om te verwarmen en is er duurzame energie nodig om dit te realiseren.

Vanuit het Rijk zijn er middelen, in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma, beschikbaar gesteld voor de gemeente Dronten. Hiermee kunnen we bewoners ondersteunen om hun woningen te isoleren en te voorzien van duurzame energie.

Opstellen beleidskader Circulaire Economie

Met het Beleidskader Circulaire Economie zetten we de brede koers uit om als gemeente circulair te worden en onze inwoners en ondernemers mee te nemen in deze transitie. In het kader staat de huidige stand van zaken beschreven voor verschillende doelgroepen en thema's en formuleren we inspanningsdoelen tot en met eind 2030 (aansluitend op de tussendoelstellingen uit het NPCE). Omdat dit het eerste beleidsstuk is van Dronten dat zich richt op de circulaire economie, staat het bepalen van richting hierbij centraal. Wel nemen we suggesties voor indicatoren op, als basis voor de verdere uitwerking naar meetbare doelen. Daarmee biedt dit kader houvast om circulariteit te verankeren in ons beleid en in de uitvoering, en vormt het de basis voor verdere uitwerking, monitoring en bijsturing in de komende jaren.

Verbonden partijen programma 7

Verbonden partij	Type
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Vennootschappen/Coöperaties
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Gemeenschappelijke regelingen
GGD Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen

Wat gaat programma 7 kosten?

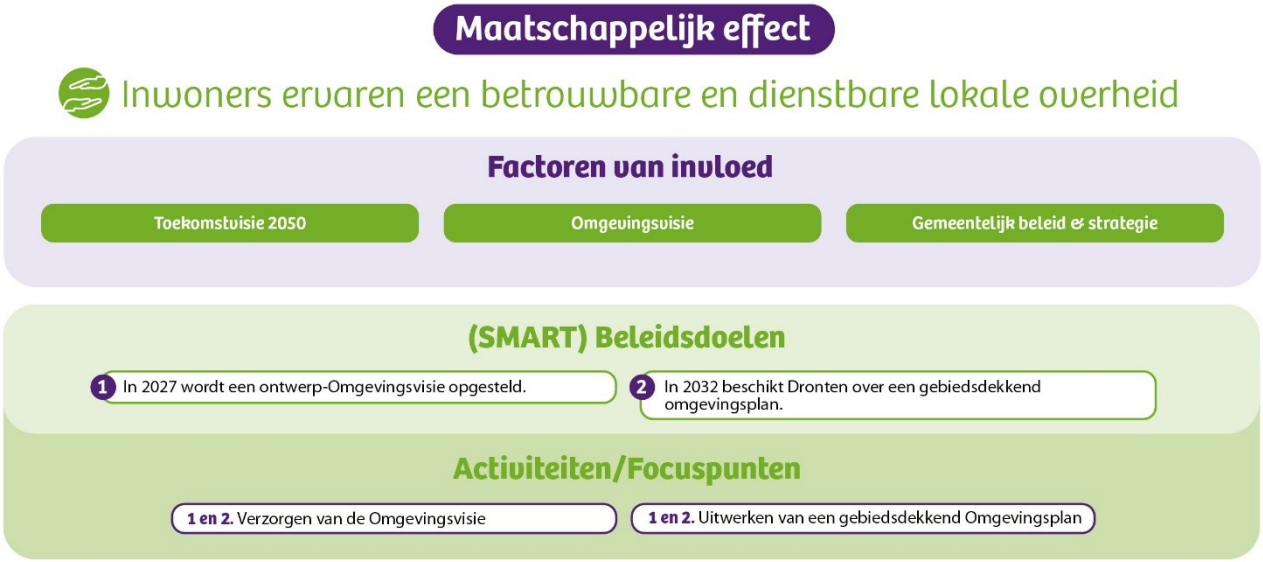
Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
7O Gezonde leefstijl	-2.410	-2.794	-2.597	-2.615	-2.633	-2.651
7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen	-9.557	-9.978	-10.616	-10.844	-10.380	-10.397
7R (Milieu)omgevingsveiligheid	-1.535	-1.684	-1.961	-1.961	-1.961	-1.961
Totaal Lasten	**-13.502**	**-14.456**	**-15.174**	**-15.420**	**-14.974**	**-15.010**
Baten						
7O Gezonde leefstijl	142	156	-	-	-	-
7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen	12.363	12.607	13.560	13.883	13.312	13.350
7R (Milieu)omgevingsveiligheid	704	64	37	37	37	37
Totaal Baten	**13.210**	**12.827**	**13.596**	**13.919**	**13.349**	**13.387**
Saldo Lasten en Baten programma 7	**-292**	**-1.629**	**-1.578**	**-1.501**	**-1.626**	**-1.623**
Resultaat programma 7	**-292**	**-1.629**	**-1.578**	**-1.501**	**-1.626**	**-1.623**

Programma 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Het maatschappelijke effect wat we nastreven is dat onze inwoners leven in een veilige en toegankelijke leefomgeving, verbonden zijn met hun leefomgeving, bestaanszekerheid ervaren, leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier en een betrouwbare en dienstbare overheid ervaren.

Dit programma richt zich op het verbeteren en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving. Om te voldoen aan de groeiambitie, staat de gemeente voor de opgave om 9.000 woningen te bouwen. Hierbij wordt gestreefd naar duurzame en inclusieve groei, zodat de voordelen van deze groei alle inwoners ten goede komen en bijdragen aan een betere kwaliteit van leven. De Omgevingswet biedt hiervoor een belangrijk kader. Door de groei te benaderen in samenhang met sociale thema's zorgen we ervoor dat onze gemeenschap niet alleen groter, maar ook sterker en veerkrachtiger wordt.

Pakket 8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

Inhoud
We streven ernaar dat inwoners een betrouwbare en dienstbare lokale overheid ervaren. De Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden, is hierbij belangrijk. Het verplicht elke gemeente om een Omgevingsvisie op te stellen. Deze visie vormt het strategische kader voor de ontwikkeling en inrichting van de fysieke leefomgeving.

Naast de Omgevingsvisie stelt de gemeente ook een Omgevingsplan op, waarin de regels en voorwaarden worden vastgelegd die nodig zijn om de ambities uit de visie concreet te maken. Samen zorgen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan voor ruimtelijke samenhang, kwaliteit en veiligheid in de leefomgeving van Dronten.

Beleidsuitgangspunten
De gemeente Dronten staat voor een omvangrijke groeiopgave. Om deze op een duurzame en inclusieve manier te realiseren, werken we op basis van de Toekomstvisie Dronten 2050 aan een integrale Omgevingsvisie.

Deze visie vormt het strategisch kader voor de ontwikkeling vanuit het principe 'fysiek volgt sociaal'. Brede welvaart vormt hierbij de kern van ons handelen.

In het Omgevingsplan worden de strategische uitgangspunten vertaald naar concrete, juridische regels. Zo ontstaat een samenhangend stelsel waarin beleid, uitvoering en regelgeving elkaar versterken.

Wat willen we bereiken?
Een richtinggevend kader voor de ontwikkeling van Dronten

1) In 2027 wordt een ontwerp-Omgevingsvisie opgesteld.
2) In 2032 beschikt Dronten over een gebiedsdekkend omgevingsplan.

Toelichting
In een Omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving vast voor de langere termijn. De Omgevingsvisie van de gemeente Dronten gaat over het gehele grondgebied van de gemeente Dronten en is zelfbindend voor de gemeente Dronten.

Nadere uitwerking en juridische borging vindt plaats in Omgevingsprogramma's en het Omgevingsplan. Daarna volgt de realisatie volgens de nieuwe beleidslijnen.

In het Omgevingsplan worden de regels en voorwaarden vastgelegd die nodig zijn om de ambities uit de Omgevingsvisie concreet te maken. Samen zorgen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan voor ruimtelijke samenhang, kwaliteit en veiligheid in de leefomgeving van Dronten.

Waar leggen we de focus op in 2027?
Omgevingsvisie
In 2027 wordt een ontwerp-Omgevingsvisie opgesteld, als doorvertaling van de Toekomstvisie Dronten 2050. Daarvoor is in 2026 gestart met een zogeheten ontwerpende omgevingseffectrapportage (oer), die de gemeenteraad helpt bij het maken van afwegingen en het bepalen van kaders. De Omgevingsvisie vormt het kader voor het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving en geeft na vaststelling door de gemeenteraad nadere richting aan de regels en voorwaarden die opgenomen dienen te worden in het Omgevingsplan.

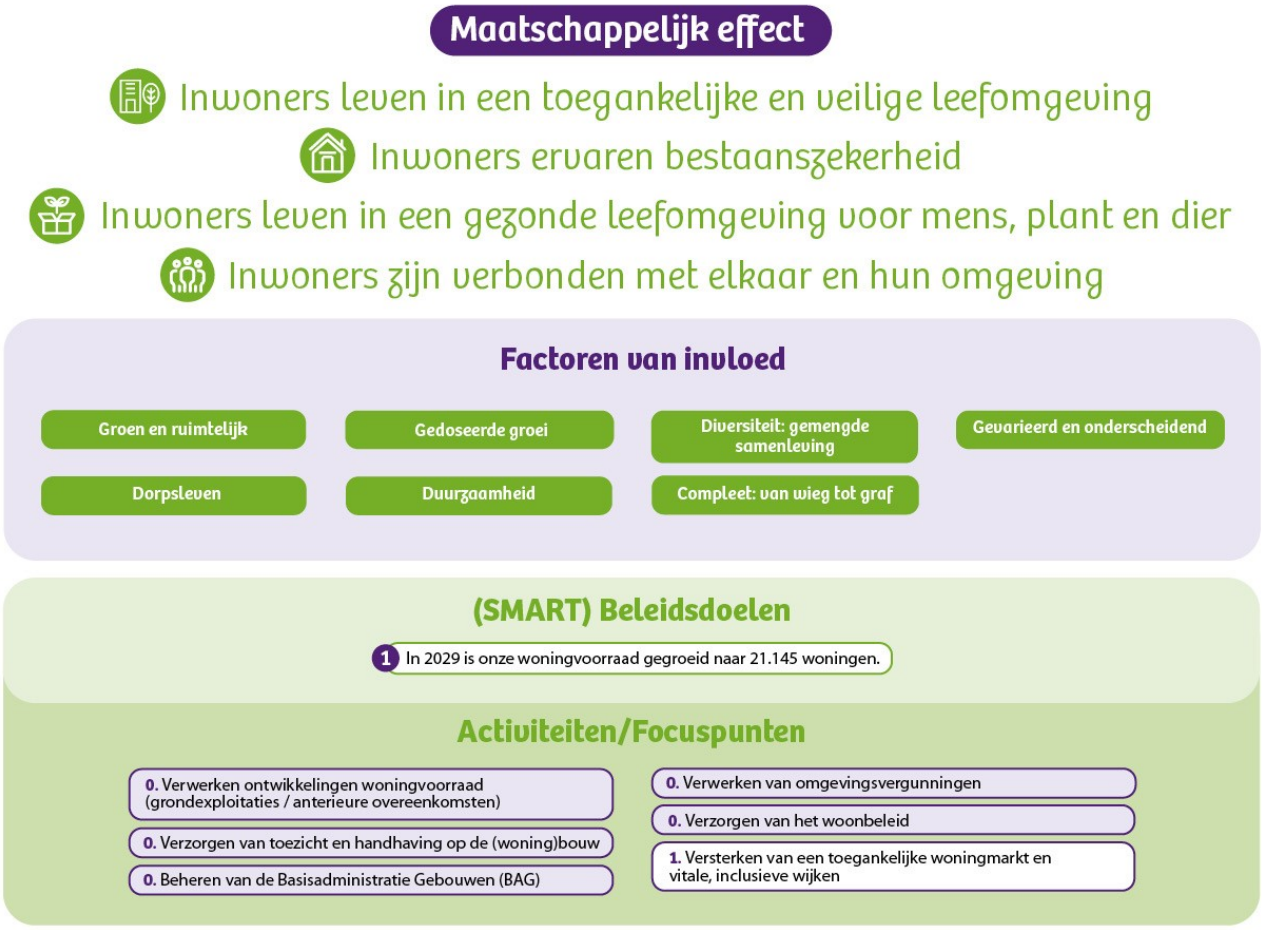
Het is mogelijk dat de onderzoeken voor de oer inzichten opleveren die tot heroverwegen van eerder gestelde kaders leiden. Dat kan aanleiding zijn voor een extra gespreksronde met de gemeenteraad of intensivering van participatie.
Zodra gemeenteraad en inwoners voldoende zijn geconsulteerd, wordt de ontwerp-Omgevingsvisie ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Omgevingsplan
In 2026 is gestart met het leggen van een solide basis voor het Omgevingsplan. In concept zijn de systematiek en structuur vastgesteld en is gekozen voor het thema van het eerste wijzigingsbesluit.
De Omgevingswet bepaalt dat iedere gemeente uiterlijk 1 januari 2032 over een gebiedsdekkend omgevingsplan moet beschikken. Om deze doelstelling te behalen zal jaarlijks - te beginnen in 2027 -) een ontwerp-wijzigingsbesluit ter inzage worden gelegd.

In 2027 zal het eerste wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan in ontwerp ter inzage worden gelegd en vervolgens door de raad vastgesteld. Verder zal in 2027 worden gestart met de voorbereiding van het tweede wijzigingsbesluit. In totaal zullen er vier wijzigingsbesluiten worden genomen (het laatste in 2030), zodat Dronten binnen de wettelijke termijn een gebiedsdekkend Omgevingsplan zal hebben.

De wijzigingsbesluiten worden voorbereid in samenhang met de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie bevat de strategische beleidskaders, die in het Omgevingsplan juridisch worden uitgewerkt. De raad wordt gedurende het proces via raadswerkgroepen betrokken en krijgt de gelegenheid om kaders en aandachtspunten mee te geven. Vervolgens stelt de raad de wijzigingsbesluiten vast en vervult daarmee zijn kaderstellende en besluitvormende rol.

Pakket 8T Wonen en bouwen

Inhoud
We streven er vanuit dit pakket naar dat inwoners bestaanszekerheid ervaren, leven in een gezonde leefomgeving voor mens, plant en dier, zich verbonden voelen met elkaar en hun omgeving en leven in een veilige en toegankelijke leefomgeving. Dit pakket is gericht op activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling/ordening, volkshuisvesting, verduurzaming van de woningvoorraad, warmtetransitie en bouwgrondexploitaties. Zo zorgen we ervoor dat inwoners worden voorzien in hun bestaanszekerheid door het hebben van een woning en dat Dronten een aantrekkelijke woongemeente is.

Beleidsuitgangspunten
In 2023 is de visie 'Richting aan groei' vastgesteld. Hierin heeft het gemeentebestuur de ambitie uitgesproken om in de komende decennia een belangrijke bijdrage te willen blijven leveren in het oplossen van het tekort aan woningen in Dronten én Nederland.

Gemeentebestuur, inwoners en ondernemers zijn het erover eens dat in 2050 de dan 60.000 inwoners van Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant wonen in een hechte, zorgzame gemeenschap, waar groen en ruimte ervaren worden. Deze ambitie hebben we vastgelegd in onze Toekomstvisie Dronten 2050.

De groeiambitie is vertaald in het Woonperspectief en daar zijn de volgende woonwaarden bepaald die bijdragen aan 'een sterke dorpse samenleving die ruimte biedt aan de woonbehoefte van elk individu in de samenleving':

1. Groen en ruimtelijk
2. Dorps leven: voor mensen die elkaar kennen en naar elkaar willen omzien
3. Diversiteit: gemengde samenleving
4. Compleet: van de wieg tot het graf
5. Duurzaam: de aarde in balans
6. Gedoseerde groei met oog voor kleinschaligheid
7. Gevarieerder en onderscheidend wonen

Deze woonwaarden zijn de basis voor het woonbeleid.

In het Strategisch kader Woonperspectief zijn op basis van de woonwaarden drie strategieën vastgesteld:

1. Behoud van het dorpse karakter door gedoseerde groei met kleinschalige groene buurten waarin mensen elkaar ontmoeten.
2. Gemengde bevolkingsopbouw door wijken met een gevarieerd woningaanbod naar prijs, type en uitstraling, zowel in de koop- als huursector.
3. Zorgen dat starters en ouderen die in gemeente Dronten willen blijven wonen dat kunnen doen door een passend aanbod van woningen, woonomgeving en voorzieningen.

In 2024 zijn tien uitgangspunten voor de woonagenda voor de komende jaren bepaald. Deze uitgangspunten zijn in het najaar van 2026 door de nieuwe gemeenteraad herijkt, wat de basis is voor de jaarlijkse woonagenda. Hierin staan de activiteiten die nodig zijn om onze doelen te bereiken.

Wat willen we bereiken?

Een gedoseerde en passende groei van de woningvoorraad

1) In 2029 is onze woningvoorraad gegroeid naar 21.145 woningen.

Hoe meten we dit?

			Streefwaarde			
Aantal woningen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Dronten	12.975	13.290	13.582	13.774	14.276	14.621
Biddinghuizen	3.056	3.052	3.091	3.149	3.201	3.298
Swifterbant	2.644	2.655	2.815	2.870	3.099	3.226
Totaal	**18.675**	**18.997**	**19.488**	**19.793**	**20.576**	**21.145**

			Streefwaarde			
Aantal woningen opgeleverd / Aantal woningen op te leveren	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Dronten	79	313	292	192	502	345
Biddinghuizen	17	4	39	58	52	97
Swifterbant	1	5	160	55	229	127
Totaal	**97**	**322**	**491**	**305**	**783**	**569**

Toelichting
Nederland bevindt zich in een woon- en bouwcrisis, met een structureel woningtekort en toenemende druk op de woningmarkt. Dit uit zich in oplopende wachttijden, stijgende prijzen en een beperkte slaagkans voor starters en middeninkomens. Belangrijke oorzaken zijn de achterblijvende woningbouwproductie, een tekort aan betaalbare woningen en beperkte doorstroming.

De gemeente heeft een regisserende rol en stuurt via programmering, afspraken met woningcorporatie OFW en regionale samenwerking in het woningmarktberaad. Hiermee beïnvloeden wij de verdeling naar doelgroepen, betaalbaarheid en doorstroming en werken we aan een gemengde en veerkrachtige samenleving.

Met Dronten Perspectief 2050 en de geactualiseerde woondeal ZUND sturen wij op een toekomstbestendige ontwikkeling van de woningvoorraad. Het doel is een woningaanbod dat zowel in aantallen als in kwaliteit aansluit op de behoefte. Indicatoren zoals de woningvoorraad, nieuwbouwproductie en ontwikkeling van wachttijden en slaagkansen geven inzicht in de voortgang. De streefwaarden van de woningbouwproductie veranderen doordat projecten gaandeweg concreter worden, wat leidt tot bijgestelde prognoses. Externe factoren zoals netcongestie en personeelstekorten beïnvloeden de voortgang van de bouwprojecten. Hierdoor verschuiven de geplande opleveringen regelmatig in de tijd.

<u>Waar leggen we de focus op in 2027?</u>
Onze focus ligt op groei van de gemeente Dronten, waarbij het dorpse karakter in stand blijft en er naast woningbouw aandacht is voor leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. We sturen op gedoseerde groei, gemengde wijken en passend wonen.
De prioriteit ligt bij doelgroepen die het moeilijk hebben op de woningmarkt: starters, jongeren, ouderen, middeninkomens en aandachtsgroepen.
We zetten in op tweederde betaalbaar, waarvan 30% sociale huur, differentiatie van het woningaanbod en het bevorderen van doorstroming in samenhang met wonen, zorg en leefomgeving. Hiermee werken we aan een toegankelijke woningmarkt en vitale, inclusieve wijken. Dit is nodig vanwege de aanhoudende krapte op de woningmarkt, de beperkte betaalbaarheid en het achterblijven van de doorstroming.

De gemeente Dronten werkt aan een toekomstgerichte en kwalitatieve groei naar 60.000 inwoners in 2050. De sleutelprojecten Biddinghuizen en Swifterbant spelen hierin een belangrijke rol. Met de vaststelling van de koersdocumenten voor beide dorpen zijn de ambities, maatschappelijke opgaven en ontwikkelrichtingen vertaald naar een integraal toekomstperspectief voor de komende jaren.
Voor Biddinghuizen vormt het in 2025 vastgestelde Koersdocument Sleutelproject Biddinghuizen het ontwikkelkader voor het centrumgebied en omliggende deelgebieden, waaronder het bedrijventerrein aan de Havenweg. In dit document zijn opgaven op het gebied van woningbouw, vergroening, verkeersveiligheid en ontmoetingsruimte samengebracht in een samenhangend toekomstbeeld, inclusief een uitvoeringsagenda voor de gefaseerde realisatie.

Voor Swifterbant bouwt het koersdocument voort op de Dorpsvisie Swifterbant (2021), de Toekomstvisie Dronten 2050 en de Drontense principes. Het document brengt de verschillende opgaven op het gebied van woningbouw, verkeersstructuur, onderwijs, voorzieningen, groen en centrumontwikkeling samen in één integraal toekomstperspectief. De hierin opgenomen kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen vormen de stip op de horizon voor Swifterbant richting 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeren woonagenda

Na herijking van de uitgangspunten van de woonagenda 2027-2030 stellen we jaarlijks een nieuwe uitvoeringsagenda wonen op. Deze dient als uitvoeringsplan voor het woonbeleid en bevat concrete maatregelen/acties die bijdragen aan de realisatie van de strategische doelen uit het Woonperspectief. Daarnaast voeren we regie op de woningbouwprojecten, waaronder de ontwikkeling van de uitleglocatie Zuid en het Hanzekwartier in Dronten, de sleutelprojecten in Biddinghuizen en Swifterbant, De Graafschap in Biddinghuizen en ’t Luweland in Swifterbant.

Woonwagenstandplaatsen

Zoals genoemd in het Woonperspectief Dronten 2050 en de Uitvoeringsagenda Wonen 2026-2029 werken we ook in 2027 verder aan het woonwagendossier. Woonwagenbewoners dragen bij aan een gemengde bevolkingsopbouw en woonwagens zorgen voor een variatie van het woningaanbod in Dronten. In lijn met de uitvoeringsagenda en uw amendement hopen we in 2027 te starten met de eventuele uitbreiding van het aantal woonwagenstandplaatsen op de huidige locatie en wordt er in één van de nieuwbouwlocaties ruimte gereserveerd voor de realisatie van een nieuw woonwagencentrum.

Volkshuisvestingsprogramma en Huisvestingsverordening opstellen

Per 1 juli 2026 is de nieuwe kaderstellende Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv, kortweg Wet Regie) in werking getreden. Deze wet is erop gericht om de regie op woningbouw en eerlijke woonruimteverdeling terug bij de overheid te leggen. Elke gemeente (en provincie) maakt een verplicht Volkshuisvestingsprogramma (uitwerking van de Omgevingsvisie) waarin we onze volkshuisvestelijke opgaven beschrijven en op welke manier we hieraan invulling geven. In dit programma staat hoeveel woningen er gebouwd moeten worden, wat voor type woningen en voor welke doelgroepen op basis van twee derde betaalbaar (waarvan 30% sociale huur) en 33% duur.

Daarnaast is elke gemeente verplicht om een huisvestingsverordening (met in ieder geval een urgentieregeling) op te stellen. Hiervoor moeten regionale afspraken gemaakt worden over de opvang van aandachtsgroepen en urgent woningzoekenden. Zowel het volkshuisvestingsprogramma als de huisvestingsverordening wordt in 2027 opgesteld.

Dronten Zuid

De ontwikkeling van Uitleggebied Zuid draagt bij aan de realisatie van de woningbouwambities van Dronten en de verdere groei van de gemeente. Binnen dit gebied wordt gefaseerd gewerkt aan de ontwikkeling van circa 3.200 woningen.
Voor het eerste kwadrant Noord Oost wordt ingezet op een gevarieerd woningaanbod met een aanzienlijk aandeel sociale en betaalbare woningen, gecombineerd met ruimte voor voorzieningen, ontmoeting, beweging en groen.
Voor het eerste kwadrant van Dronten Zuid is, conform eerdere besluitvorming, een voorziening opgenomen ter afdekking van het op dit moment voorziene tekort.
De planontwikkeling voor dit kwadrant zit in de uitwerkfase van het stedenbouwkundig plan en het definitieve woonprogramma dat daarop volgt. In 2027 wordt het uitgewerkte voorstel aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd.

Sleutelprojecten Biddinghuizen en Swifterbant

Voor Biddinghuizen ligt in 2027 de focus op de technische en financiële uitwerking van het eerste deelproject voor het centrumgebied en het fietspad Baan-Swifterweg, zodat deze kan worden betrokken bij de Perspectiefnota 2028. Daarna wordt (bij een positief besluit Perspectiefnota) gestart met de aanbesteding van dit project zodat de uitvoering in het eerste kwartaal van 2028 kan starten.

We hebben daarnaast ook de focus op de gewenste transformatie van het bedrijventerrein aan de Havenweg, met als doel het sluiten van een intentieovereenkomst met een marktpartij die dit gaat vormgeven conform de spelregels uit het Koersdocument. Ook wordt de verkenning naar een alternatieve locatie voor het tankstation vervolgd.

Voor Swifterbant wordt in 2027 gewerkt aan het ontwerp van de Groene Loper. Deze is gericht op het versterken van de groene en recreatieve verbindingen waarbij natuur, landschap, wandelen en fietsen met elkaar verbonden wordt om de aanhechting van Swifterbant-zuid en de leefkwaliteit de verbeteren. In 2027 richten we ons op het inrichtingsplan voor de eerste fase, inclusief participatie. Daarnaast vindt participatie plaats over de voorgenomen aanleg van jeu-de-boulesbanen, wordt de verkenning naar de herontwikkeling van het dorpshart voortgezet en wordt gewerkt aan het ontwerp, de kostenraming en de planologische voorbereiding van het toekomstige kindcentrum.

Wat gaat programma 8 kosten?

Lasten en Baten (bedragen x €1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	-2.420	-2.583	-2.559	-2.384	-2.284	-2.159
8T Wonen en bouwen	-8.503	-12.195	-8.237	-6.704	-6.710	-6.161
Totaal Lasten	**-10.923**	**-14.777**	**-10.796**	**-9.089**	**-8.995**	**-8.320**
Baten						
8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	287	373	373	373	373	373
8T Wonen en bouwen	9.941	7.073	4.793	5.392	4.449	3.945
Totaal Baten	**10.228**	**7.446**	**5.166**	**5.765**	**4.822**	**4.318**
Saldo Lasten en Baten programma 8	**-695**	**-7.331**	**-5.630**	**-3.324**	**-4.173**	**-4.002**
Stortingen						
8Z Niet in pakketjes opgenomen	2.389	3.227	740	1.339	364	385
Onttrekkingen						
8Z Niet in pakketjes opgenomen	1.503	3.746	740	1.339	364	385
Saldo Reserves programma 8	**-886**	**518**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat programma 8	**-1.581**	**-6.813**	**-5.630**	**-3.324**	**-4.173**	**-4.002**

Verplichte indicatoren

Gemeenten nemen een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van Waarstaatjegemeente.nl zijn nog meer gegevens beschikbaar.

Hieronder worden de beleidsindicatoren per programma weergegeven met peildatum 01-08-2026. De groen gemarkeerde indicatoren zijn tevens terug te vinden in de programmaverantwoording. Deze indicatoren kunnen in de programmaverantwoording soms op een andere manier worden gepresenteerd, afhankelijk van de verhaallijn, waarbij kleine afwijkingen mogelijk zijn door verschillen in het rapportagemoment.

Programma 0

Indicator	Eenheid	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners	Bron
Apparaatskosten	Kosten per 1.000 inwoners	1.197	1.324	1.284	NB	Eigen begroting
Omschrijving	*Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.*					
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	10,6	11,0	11,4	NB	Eigen gegevens
Omschrijving	*Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Let op: ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.*					
Externe inhuur	Kosten als % van de loonkosten formatie	15%	3%	2%	NB	Eigen begroting
Omschrijving	*Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.*					
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	11,1	10,9	10,8	NB	Eigen gegevens
Omschrijving	*Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van uw organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen, ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.*					
Formatie - Overhead	Overhead kosten als % van de totale lasten	13%	14%	13%	NB	Eigen begroting
Omschrijving	*Overhead: alle salariskosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten.*					

Programma 1

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	1,5	1	1	1	NB	1,1*	CBS-Diefstallen
Omschrijving	*Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.*						
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	4,1	3,9	3,8	3,9	NB	3,2*	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	*Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).*						
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	4,5	4,9	5	3,9	NB	4*	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	*Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.*						
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	11	8	7	5	NB	9*	Stichting Halt
Omschrijving	*Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.*						
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	2	2,3	2,8	1,9	NB	1,2*	CBS-Diefstallen
Omschrijving	*Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.*						
*Gebaseerd op 2025							

Programma 3

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Functiemenging; de verhouding tussen banen en woningen	50,2	50,9	51,4	NB	NB	50,7*	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
Omschrijving	*De Functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.*						
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	173,8	181,1	187,1	NB	NB	182,6*	LISA
Omschrijving	*Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.*						
*Gebaseerd op 2024							

Programma 4

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	1,7	3,9	7,1	NB	NB	5,7*	DUO/Ingrado
Omschrijving	*Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2025' staat voor schooljaar '2024/2025'.*						
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	23	23	28	NB	NB	26*	DUO/Ingrado
Omschrijving	*Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2025' staat voor schooljaar '2024/2025'.*						
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,5	2,4	3,0	NB	NB	2*	DUO/Ingrado
Omschrijving	*Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2025' staat voor schooljaar '2024/2025'.*						
*Gebaseerd op 2024							

Programma 5

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Niet-sporters	53,5	NB	44,9	NB	NB	44,7*	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Omschrijving	*Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Deze indicator wordt eens in de vier jaar gemeten.*						
*Gebaseerd op 2024							

Programma 6

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Jongeren met delict voor rechter	1	1	NB	NB	NB	1*	CBS - Jeugd
Omschrijving	*Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.*						
% Jongeren met jeugdbescherming	1,5	1,5	1,6	1,3	NB	1***	CBS - Jeugd
Omschrijving	*Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.*						
% Jongeren met jeugdhulp	11,7	12,6	12,8	12	NB	13,9***	CBS - Jeugd
Omschrijving	*Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.*						
% Jongeren met jeugdreclassering	0,1	0,2	0,3	0,4	NB	0,3***	CBS - Jeugd
Omschrijving	*Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.*						
% Kinderen in uitkeringsgezin	4	4	4	NB	NB	4**	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Omschrijving	*Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.*						
% Netto arbeidsparticipatie	74,1	74,6	74,7	75,5	NB	73,6***	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
Omschrijving	*Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.*						
% Werkloze jongeren	1	1	1	NB	NB	2**	CBS - Jeugd
Omschrijving	*Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.*						
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	652,5	668,5	675,5	NB	NB	744,8**	LISA
Omschrijving	*Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.*						
*Gebaseerd op 2023 **Gebaseerd op 2024 ***Gebaseerd op 2025							

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	550	570	590	580	NB	716**	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Omschrijving	*Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.*						
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners	154,1	151,2	134,6	140	NB	222,1*	CBS - Participatiewet
Omschrijving	*Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.*						
Personen met een bijstandsuitkering	182	171,7	169,4	167,2	NB	189,3**	CBS - Participatiewet
Omschrijving	*Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.*						
*Gebaseerd op 2024 **Gebaseerd op 2025*							

Programma 7

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Hernieuwbare elektriciteit in %	301,1	725,8	1.049	NB	NB	61,6*	Klimaatmonitor-Rijkswaterstaat
Omschrijving	*Hernieuwbare elektriciteit.*						
Omvang fijn huishoudelijk restafval in kg per inwoner	130	127	131	138	NB	116**	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
Omschrijving	*Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.*						
*Gebaseerd op 2023 **Gebaseerd op 2024*							

Programma 8

Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Demografische druk	70,4	69,9	70,1	70,7	71,8	81	CBS - Bevolkingsstatistiek
Omschrijving	*Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.*						
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	13,8	9,2	11,2	NB	NB	7,2*	BAG - bewerking ABF Research
Omschrijving	*Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.*						
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	850	893	943	1.012	1.034	1.001	COELO, Groningen
Omschrijving	*Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.*						
Woonlasten meerpersoonshuishouden in €	920	964	1.000	1.110	1.115	1.095	COELO, Groningen
Omschrijving	*Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.*						
WOZ-waarde woningen x € 1.000	284	337	354	371	408	438	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Omschrijving	*De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. De cijfers die worden getoond door waarstaatjegemeente.nl worden gevoed door diverse bronnen. De cijfers worden vaak eerst als voorlopig aangehouden en kunnen hierdoor nog aangepast worden voor ze definitief worden. Afhankelijk van de peildatum dat de cijfers in het P&C document worden opgenomen, kunnen deze afwijken in de diverse documenten.*						
*Gebaseerd op 2024							

Paragrafen

Hierna worden diverse onderwerpen uitgewerkt in de zogenoemde paragrafen. Aanvullend op de informatie in de programmabegroting is dit gedetailleerde informatie over een aantal specifieke onderwerpen met beheersmatige aspecten, zoals bijvoorbeeld de lokale heffingen de investeringen in wegen, riolering et cetera.

De onderwerpen in de paragrafen bieden een belangrijk inzicht in de financiële positie van de gemeente conform de vastgestelde beleidsuitgangspunten van deze beheersmatige activiteiten.

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen
Met lokale heffingen dragen inwoners en ondernemers in Dronten bij aan het welzijn, de leefbaarheid en voorzieningen in onze gemeente. Ook in 2027 ontvangen we een belangrijk deel van onze inkomsten uit lokale heffingen.

Er kan bij lokale heffingen onderscheid worden gemaakt tussen:
- Algemene heffingen zoals Onroerendezaakbelasting (OZB), toeristenbelasting, reclamebelasting en parkeerbelasting.
- Bestemmingsheffingen zoals rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgelden, begraafplaatsrechten en leges omgevingsvergunningen.

De opbrengsten van algemene heffingen zijn vrij besteedbaar. Voor bestemmingsheffingen geldt dat de vast te stellen tarieven niet mogen leiden tot geraamde opbrengsten die hoger zijn dan de geraamde kosten (maximaal kostendekkende tarieven).

Beleid
Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht. Het beleid over de lokale lasten is opgenomen in:
- Diverse belastingverordeningen
- De nota kwijtscheldingsbeleid

Kwijtscheldingsbeleid
Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. Kwijtschelding is uitsluitend van toepassing op de riool- en afvalstoffenheffing. Door de aanscherping van het Rijksbeleid op het gebied van kwijtschelding voelen de zogenaamde minima het steeds meer in hun portemonnee.

Gerealiseerde inkomsten
Lokale heffingen genereren de volgende inkomsten in 2027:

Opbrengsten lokale heffingen (x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten						
Onroerende zaakbelasting	16.861.986	17.609.948	18.608.101	18.608.101	18.608.101	18.608.101
Afvalstoffenheffing	7.014.667	7.235.194	7.545.630	7.545.630	7.545.630	7.545.630
Rioolrechten	3.768.280	3.838.192	4.163.276	4.163.276	4.163.276	4.163.276
Burgerzaken	538.996	593.865	631.423	503.266	503.266	503.266
Omgevingsvergunningen	586.797	973.692	834.648	834.648	834.648	834.648
Kabels en leidingen	313.540	339.633	339.633	339.633	339.633	339.633
(Water)toeristenbelasting	2.346.256	2.307.824	2.404.753	2.707.128	2.707.128	2.707.128
Forensenbelasting	377.204	385.348	467.705	467.705	467.705	467.705
Marktgelden	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Grafrechten	457.690	460.021	479.342	479.342	479.342	479.342
Openbare orde en veiligheid	-	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Parkeerbelasting en leges	28.310	33.511	33.511	33.511	33.511	33.511
Reclamebelasting	189.632	184.278	201.106	201.106	201.106	201.106
Totaal lokale heffingen	**32.483.356**	**34.032.506**	**35.780.128**	**35.954.346**	**35.954.346**	**35.954.346**

Belastingbeleid en hoofdlijnen diverse heffingen
Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht.

Burgerzaken
De leges en opbrengsten komen voort uit onder andere paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen. Er is hierin een trend te zien van het aantal aanvragen door de jaren heen. Dit heeft met de geldigheid van de documenten te maken. Vanaf 2024 is de zogenaamde paspoortdip ten einde. De komende jaren zullen door de cyclus van geldigheid weer meer reisdocumenten worden aangevraagd en verwerkt, met een piek in 2027. Daarna nemen de legesopbrengsten weer af om tenslotte te stabiliseren.

Onroerendezaakbelasting (OZB)
De OZB wordt berekend over de WOZ-waarde van een onroerende zaak. Deze waarde wordt vastgesteld conform de regels van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De uitvoering van de wet WOZ is overgedragen aan het GBLT.

De hoogte van de OZB wordt berekend door de vastgestelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met een percentage (tarief). De percentages worden door de gemeenteraad elk jaar opnieuw vastgesteld. Voor het berekenen van de belasting in enig jaar geldt de WOZ-waarde per 1 januari van het voorafgaande jaar. Zo is de WOZ-waarde per 1 januari 2026 bepalend voor de opbrengst van de OZB over 2027.

Bij de Programmabegroting 2027 is gebruik gemaakt van het door de raad vastgestelde OZB-tarief van 2026 voor woningen en niet-woningen. Dit (voorlopige) tarief 2027 is bijgesteld met 4,2% stijging voor loon- en prijscompensatie, zoals opgenomen in de Nota Leges en Lokale heffingen 2025.

Het definitieve tarief 2027 zal middels de verordening in december 2026 worden vastgesteld, waarbij gestuurd wordt op een gelimiteerde stijging in de opbrengst en niet in de stijging van de tarieven. Om dit te bereiken, wordt rekening gehouden met de te verwachten waardestijging of -daling van de WOZ-waarden. Wanneer de waarden bijvoorbeeld stijgen met 3%, zal het tarief met 1,2% worden verhoogd om een stijging van de opbrengst met 4,2% te bewerkstelligen.

Op basis van deze gegevens worden de tarieven (voorlopig) als volgt:

Omschrijving	Percentage 2026*	Verhogingen	Percentage 2027
Onroerendezaakbelasting (OZB) eigenaar woningen	0,1109%	4,2%	0,1156%
Onroerendezaakbelasting (OZB) eigenaar niet-woningen	0,3041%	4,2%	0,3169%
Onroerendezaakbelasting (OZB) gebruiker niet-woningen	0,2129%	4,2%	0,2218%

**Op basis van vastgestelde verordening*

Afvalstoffenheffing

Voor de berekening van de afvalstoffenheffing streven we naar maximale kostendekkendheid. Door inzet van de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing kan de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen worden genivelleerd en wordt een grillig beeld in schommelingen van de jaarlijkse afvalstoffenheffing voorkomen. Het tarief 2027 wordt bijgesteld met 4,2% stijging voor loon- en prijscompensatie, zoals opgenomen in de Nota Leges en Lokale heffingen 2025 en volgens bestendige gedragslijn.

Het tarief van de afvalstoffenheffing komt daarmee in 2027 op € 340,77 voor eenpersoonshuishoudens en € 425,95 voor meerpersoonshuishoudens. Op basis van marktontwikkelingen kan het nodig zijn het tarief van de afvalstoffenheffing te verhogen of te verlagen. Bij het aanbieden van de verordening wordt een voorstel gedaan voor een passende tariefstelling om te kunnen voldoen aan onze maatschappelijke opgave.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Percentage 2027	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		6.128	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)	-/-	809	
Netto kosten taakveld			**5.319**
Overhead (incl. omslagrente)	66%	1.127	
BTW	21%	844	
Dotatie aan voorziening	+	255	
Totaal toe te rekenen kosten			**2.226**
Totale kosten			**7.545**
Opbrengst heffingen			**7.545**
Dekkingspercentage			**100%**

Rioolheffing

Voor de berekening van de rioolheffing gaan we uit van 100% kostendekkendheid. Het berekenen van de benodigde rioolheffing komt neer op het vinden van balans tussen inkomsten en uitgaven waarbij een dempende rol wordt gespeeld door de methode van vermogensbeheer. Hiervoor maken we gebruik van een egalisatievoorziening door derden beklemd en een (spaar)voorziening voor toekomstige kosten, waarbij de gespaarde middelen ingezet worden voor vervanging en risicoafdekking riolering. Beiden zijn gebaseerd op het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). De rioolheffing is ook vastgesteld in het GRP.

Het tarief 2027 is bijgesteld met 4,2% stijging voor loon- en prijscompensatie, zoals opgenomen in de Nota Leges en Lokale heffingen 2025. Het tarief van de rioolheffing komt daarmee in 2027 op € 191,69 en is daarmee 100% kostendekkend. Dit tarief kan nog wijzigen op basis van een lopend onderzoek. Wanneer dit het geval is, zal de wijziging worden meegenomen in de verordening 2027.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de rioolheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Percentage 2027	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		3.610	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)	-/-	-	
Netto kosten taakveld			**3.610**
Overhead (incl. omslagrente)	66%	254	
BTW	21%	664	
Dotatie aan voorziening	-/-	365	
Totaal toe te rekenen kosten			**553**
Totale kosten			**4.163**
Opbrengst heffingen			**4.163**
Dekkingspercentage			**100%**

(Water)toeristenbelasting
(Water)toeristenbelasting is een belasting voor mensen die niet in onze gemeente wonen, maar wel gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen en faciliteiten in onze gemeente.

Vanaf 2028 voert de gemeente een toeristenbelasting met verschillende tarieven in. De invoering zal gepaard gaan met een ophoging van het tarief. Een deel van de extra inkomsten wordt gebruikt voor algemene kosten van de gemeente. Het grootste deel gaat terug naar de recreatie- en toerismesector. Daarmee kunnen recreatie en toerisme in de gemeente verder worden verbeterd. Voordat hierover besluiten worden genomen, gaat de gemeente eerst in gesprek met de sector. Daarbij wordt ook besproken hoe het geld het beste kan worden ingezet voor de sector.

Forensenbelasting
Forensenbelasting dient betaald te worden wanneer iemand een gemeubileerde woning meer dan 90 dagen voor zichzelf beschikbaar heeft. Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning.

Voor 2027 is het tarief trendmatig verhoogd met 4,2%. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2027 te betalen belasting tussen € 186 en € 862.

Marktgelden
Om een plaats op de weekmarkt in te nemen, is een marktvergunning nodig. Hiervoor worden legeskosten in rekening gebracht. Naast deze leges worden marktgelden betaald en deze worden opgelegd door het GBLT.

In deze Programmabegroting 2027 is voor deze heffing rekening gehouden met een stijging van de tarieven van 4,2%.

In de eerder opgenomen tabel met gerealiseerde inkomsten is dit verschil niet te zien, omdat het een afronding betreft die kleiner is dan € 1.000.

Grafrechten
Uitgaande van een stabilisatie van de opbrengsten bij gelijkblijvende mate van kostendekkendheid is voor de begraafrechten uitgegaan van de trendmatige tariefstijging van 4,2%. Voor 2027 betekent dit het volgende voor de meest voorkomende tarieven:

- Begraafrecht wordt € 1.166
- Begraafplaatsrecht wordt € 1.924

- Grafrecht voor 20 jaar wordt € 1.269
- Gedenktekenrecht wordt € 479
- Recht aanleg grafkelder € 1.406

Reclamebelasting
Reclamebelasting wordt geïnd bij reclame-uitingen die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn op het bedrijfspand dat wordt gebruikt. Deze belasting geldt alleen voor gebruikers van winkels, kantoren et cetera in een afgebakend gebied in het centrum van Dronten.

De opbrengsten hiervan worden vervolgens ingezet voor gezamenlijke marketing en activiteiten om bezoekers naar het centrum te trekken via Stichting DOES.

Leges en overige tarieven
De tarieven binnen de legesverordening worden voor 2027 geïndexeerd op basis van de reguliere jaarlijkse aanpassing.

Lokale lastendruk
De gemeentelijke woonlasten bestaan uit OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze woonlasten komen jaarlijks terug in diverse ranglijstjes van onder andere het COELO en de consumentenbond.

Uitgaande van een indexatie van 4,2% is de lastendruk voor een huishouden als volgt:

Lastendruk per huishouden zonder of met eigen woning	2023	2024	2025	2026	2027
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	282,65	300,46	319,99	327,03	340,77
Rioolheffing	159,00	169,02	180,00	183,96	191,69
Totaal lastendruk zonder eigen woning eenpersoonshuishouden	**441,65**	**469,48**	**499,99**	**510,99**	**532,45**
Afvalstoffenheffing	353,31	375,57	399,98	408,78	425,95
Rioolheffing	159,00	169,02	180,00	183,96	191,69
Totaal lastendruk zonder eigen woning meerpersoonshuishouden	**512,31**	**544,59**	**579,98**	**592,74**	**617,64**
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	282,65	300,46	319,99	327,03	340,77
Rioolheffing	159,00	169,02	180,00	183,96	191,69
Onroerendezaakbelasting - Eigenaar woning	389,91	420,20	444,83	452,47	471,48
Totaal lastendruk met eigen woning eenpersoonshuishouden	**831,56**	**889,68**	**944,82**	**963,46**	**1.003,93**
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	353,31	375,57	399,98	408,78	425,95
Rioolheffing	159,00	169,02	180,00	183,96	191,69
Onroerendezaakbelasting - Eigenaar woning	374,87	420,20	444,83	452,47	471,48
Totaal lastendruk met eigen woning meerpersoonshuishouden	**887,18**	**964,79**	**1.024,81**	**1.045,21**	**1.089,11**

Verder zijn we er bij de berekening van de belastingdruk van uitgegaan dat de eigenaren van onroerende goederen die verhuren de extra tariefsverhoging doorrekenen in de huurprijs, zodat de gebruiker van de woning daadwerkelijk betaalt (in de praktijk is dit niet altijd mogelijk).

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven en geeft middels kengetallen aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is.

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Hieronder verstaan we het geheel aan beschikbare en vrij aanwendbare financiële middelen om mogelijke risico's met financieel gevolg op te kunnen vangen. Dit zijn onder andere het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de in de begroting opgenomen post onvoorzien.

Bij risico's kan een onderscheid worden gemaakt in reguliere risico's en overige risico's. Reguliere risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, worden in de regel niet gefinancierd uit de weerstandscapaciteit. Voor deze risico's kan een voorziening worden gevormd of een verzekering worden afgesloten. De overige risico's zijn de risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen. Deze risico's behoren tot het benodigd weerstandsvermogen en de belangrijkste risico's zijn in deze paragraaf toegelicht. Halfjaarlijks vindt een actualisatie plaats bij de begroting en de jaarstukken.

Om te voldoen aan de vereisten van het BBV zijn de volgende onderdelen in deze paragraaf opgenomen:
- Beleid
- Risico-inventarisatie
- Weerstandscapaciteit
- Kengetallen BBV

Conclusie
De gemeente heeft een uitstekende weerstandscapaciteit. Daarbij dient wel de kanttekening geplaatst te worden dat dit voornamelijk incidentele capaciteit betreft. De structurele capaciteit is gering (zie toelichting onderdeel 'weerstandscapaciteit'). Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. Op advies van de VNG worden de kengetallen gerelateerd die voor stresstesten gelden. Als gevolg van onder andere de groei van Dronten, de toekomstige investeringen en negatieve begrote resultaten verschuiven de kengetallen van met name categorie A minst risico naar categorie B gemiddeld risico. De belastingcapaciteit eenpersoonshuishoudens (100%) en meerpersoonshuishoudens (99%) geven een vertekende verhouding aangezien de gemiddelde jaarlijkse woonlasten van het jaar 2026 moet worden gehanteerd. Er is nog geen gemiddelde voor 2027 te bepalen. Hierdoor zal de belastingcapaciteit in werkelijkheid beter zijn dan begroot.

Beleid
De Nota Risicomanagement bevat het beleid omtrent het benodigde weerstandsvermogen, de aanwezige weerstandscapaciteit en de werkwijze omtrent het omgaan met en beheersen van onzekerheden.

De gemeente Dronten wil met risicomanagement onder andere het volgende bereiken:
- Toevoegen van bewustzijn over de mate waarin we de doelstellingen en resultaten kunnen halen.
- Dwingen tot het expliciet maken van kansen en risico's en het beheersen daarvan.

- Betere besluitvorming door bewuster kansen te benutten en risico's te nemen en maatregelen in te zetten.
- De organisatie de mogelijkheid te bieden proactief om te gaan met risico's en kansen in plaats van reactief.
- Bijdragen aan een betere beheersing en kwaliteit in processen, programma's en projecten.
- Bijdragen aan het behouden van een goede financiële positie (blijven voldoen aan de wettelijke eisen voor het weerstandsvermogen in het Besluit begroting en verantwoording).

Risico-inventarisatie
Een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald (negatief) gevolg. Het kan daarbij gaan om diverse typen risico's:

- Risico's afkomstig buiten de eigen organisatie (exogeen) respectievelijk risico's binnen de eigen organisatie (endogeen).
- Niet beïnvloedbare respectievelijk te beïnvloeden risico's.
- Risico's met een structureel respectievelijk incidenteel gevolg.
- In geld te kwantificeren respectievelijk niet in geld te kwantificeren risico's.

De belangrijkste risico's (risicoscore 8 en hoger) worden nader toegelicht.

Risicokaart
In onderstaande risicokaart zijn de risico's opgenomen, onderverdeeld naar kans en impact, waaruit de risicoscore wordt bepaald op basis van kans-score x impact-score. Het aantal risico's is in onderstaande tabel vermeld:

		IMPACT				
		< I 50.000	I 50.000 tot I 100.000	I 100.000 tot I 250.000	I 250.000 tot I 500.000	> I 500.000
		Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
KANS	Zeer groot (81-100%) Score 5					
	Groot (61-80%) Score 4			1		1
	Gemiddeld (41-60%) Score 3			1	1	1
	Klein (21-40%) Score 2					2
	Zeer klein (1-20%) Score 1			2	2	2

Leeswijzer: het getal 2 rechtsonder op de kaart geeft aan dat er twee risico's zijn geformuleerd met kans-score 1 en impactscore 5. Deze twee risico's hebben een risicoscore van 1 x 5 = 5.

Risicoscores
In onderstaand schema zijn de risico's inclusief risicoscore vermeld. De toelichting op de risico's bij verbonden partijen worden benoemd in de paragraaf verbonden partijen. De risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden nader toegelicht:

Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore
Endogene risico's:					
Aansprakelijkheidsclaim	0	50	500.000	Incidenteel	15
Personeel, krapte arbeidsmarkt	0	50	400.000	Structureel	12
ICT - Informatieveiligheid	0	25	500.000	Incidenteel	10
Garantstellingen NHG (WEW)	0	1	325.000	Incidenteel	4
Overige garantstellingen	0	5	110.000	Incidenteel	3
Schade straatmeubilair en openbare verlichting	2	70	200.000	Structureel	12
Schade openbare ruimte door extreem weer	5	60	225.000	Structureel	9
Garantstellingen MFG2	5	25	2.000.000	Incidenteel	10
Garantstelling Impact	6	10	240.000	Incidenteel	3
Garantstelling HVC	7	10	1.050.000	Incidenteel	5
Toereikendheid VZ Afvalstoffenheffing	7	1	250.000	Incidenteel	4
Bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties	8	75	3.000.000	Incidenteel	20
Garantstellingen OFW (WSW)	8	1	1.060.000	Incidenteel	5
Totaal			**9.860.000**		
Waarvan structureel			825.000		
Waarvan incidenteel			9.035.000		

Toelichting omvangrijkste risico's

Risico aansprakelijkheidsclaim

Toelichting

De schadeclaims die door inwoners en bedrijven worden ingediend bij de gemeente zijn complexer en omvangrijker van aard geworden. Hierdoor is de verwachte kans en impact in euro's van aansprakelijkheidsclaims toegenomen.

Beheersmaatregel

De gemeente heeft een aansprakelijkheidsverzekering, maar er gelden in bepaalde gevallen uitsluitingen van dekking op deze verzekering.

Risico personeel, krapte arbeidsmarkt

Toelichting

Net als afgelopen jaar blijft de krapte op de arbeidsmarkt groot. Tegelijkertijd vergrijzen wij als organisatie, met verwachte uitstroom de komende jaren van collega’s die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Het vinden, binden en boeien van vast personeel staat onder druk en deze druk wordt naar verwachting de komende jaren steeds groter. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van werk en de mate waarin de gemeente haar taken uit kan voeren, alsmede een verhoging van de werkdruk tot gevolg hebben. De financiële gevolgen hebben betrekking op hogere kosten voor inhuur van personeel wanneer vacatures niet ingevuld kunnen worden, kosten voor jobmarketing en Werving & Selectie en het inwerken van nieuwe collega’s in lijn met de bewegingen op de arbeidsmarkt. Het gaat om een risico dat afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een aantal jaar kan voortduren.

Beheersmaatregel
In 2025 is onze werkgeversbelofte gerealiseerd en vertaald naar een passende arbeidsmarktcommunicatiestrategie en -campagne. In 2026 en 2027 is/wordt hier verder op ingezet. Het doel is om de gemeente Dronten als een aantrekkelijk werkgever te laten zien en talent aan te trekken. Om talent ook voor lange termijn te verbinden aan de organisatie, is er aandacht voor modern werkgeverschap vanuit vakmanschap en eigenaarschap. Daarnaast wordt blijvend ingezet op het aantrekken van jonge potentials met traineetrajecten, op alle opleidingsniveaus.

Risico ICT-informatieveiligheid
Toelichting
Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een betrouwbare informatievoorziening. Informatie dient op het juiste moment beschikbaar te zijn, werkzaamheden en beslissingen dienen plaats te vinden op integere informatie (juist, volledig en actueel) en informatie behoort enkel voor bevoegden beschikbaar te zijn. Het levert een bijdrage aan de te realiseren maatschappelijke en organisatiedoelen van onze gemeente door risico's die een negatieve impact hebben op de beschikbaarheid, integriteit en/of vertrouwelijkheid te beheersen.

Beheersmaatregel
Ingegeven door risicoanalyse en bepaling van de te beschermen waarde zet de gemeente in op passende beheersmaatregelen om de informatievoorziening adequaat te beschermen. Beheer en controle wordt ingezet via een gedegen managementstructuur gebaseerd op de 'Deming circle' met als realisatie van de doelen:

1. Continu verbeteren van de beheersmaatregelen en het beveiligingsniveau.
2. Realisatie van de overeenstemming met wet- en regelgeving.
3. Adequate bescherming van privacy en informatie ten behoeve van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.

Ultimo te voorzien in een betrouwbare informatievoorziening.

Risico differentiatie:
Investeringen, beheersmaatregelen en inspanningen voor beheer en controle zijn gericht op grofweg drie categorieën:

1. Beveiligen van onze ICT-middelen en infrastructuur (techniek).
2. Waarborgen van de juistheid, volledigheid en actualiteit van onze informatie (proces).
3. Beschermen van en omgang met onze gegevens (houding & gedrag).

Het risico, benoemd als ICT-informatieveiligheid, is ook als zodanig te differentiëren alsmede de kans en impact. De kans en impact van een ICT-incident kent een dusdanige risicoscore (hoger dan 8) dat deze alleen is meegenomen als risico en hieronder toegelicht wordt. De inschatting van het risico van imagoschade of gevolgschade bij gecompromitteerde informatie (categorie 2) of een gegevens incident (categorie 3) wordt qua risicoscore lager ingeschat (lager dan 8).

<u>Risico ICT-incident</u>
Impact kan betrekking hebben op directe gevolgschade. Daarbij is de impact te verminderen door het treffen van maatregelen waardoor uitwijk en/of heropbouwen mogelijk wordt gemaakt. De kans dat een problematische situatie zich voordoet is niet zo groot, maar de impact op het weerstandsvermogen kan groot zijn.

Risico schade straatmeubilair en openbare verlichting
Toelichting
De schades aan straatmeubilair en openbare verlichting neemt jaarlijks toe. Een groot deel van de schades worden verhaald op de veroorzaker of worden vergoed door het Waarborgfonds Motorverkeer. Overige schades zijn nauwelijks verhaalbaar.

Beheersmaatregel
Schades worden zoveel als mogelijk verhaald op de veroorzaker. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van diensten door een gespecialiseerd bureau.

Risico schade openbare ruimte door extreem weer
Toelichting
Extreem weer, zoals een zware storm, heftige regenval of langdurige droogte, kan leiden tot forse schade aan de openbare ruimte. Vooral het openbaar groen is gevoelig en vatbaar voor extreme weersomstandigheden. Daarnaast zorgen heftige regenval en hagelbuien steeds vaker voor schades aan onder andere gemeentelijke gebouwen.

Beheersmaatregel
Storm- en waterschade aan gebouwen en voertuigen is verzekerd. Schade in de openbare ruimte (bomen, straatmeubilair etc.) is echter niet verzekerd en nauwelijks verzekerbaar.

Risico Garantstelling MFG2
Toelichting
In januari 2018 is in de realisatieovereenkomst tussen gemeente Dronten en de Stichting MFG2 door de gemeente Dronten een garantie afgegeven van maximaal € 4.400.000 voor de lening van de Stichting MFG van de BNG voor de realisatie van het MFG met bijbehorende gebouwen. De grond is van de gemeente en er is recht van opstal verleend voor een periode van 40 jaar. Als het recht van opstal wordt beëindigd omdat de Stichting ophoudt te bestaan of er geen bestuur meer is, dan wordt de gemeente eigenaar van de opstallen en daarmee van het MFG met bijbehorende gebouwen.

Sinds De Meerpaal (september 2024) de exploitatie namens Stichting MFG2 onder haar hoede heeft, is in korte tijd een breed en toegankelijk activiteitenaanbod opgebouwd. In de zomer van 2025 is onderzoek gedaan naar de werking van de exploitatie. Daarbij is bekeken of een verdere structurele verankering binnen de bredere welzijnsopdracht wenselijk is, en hoe de rolverdeling tussen gemeente, De Meerpaal en lokale verenigingen zich verder kan ontwikkelen. Dit onderzoek vindt plaats binnen het sleutelproject, waarin specifiek wordt gekeken naar het eigenaarschap van De Binding en naar de meest passende manier van exploiteren voor de toekomst.

De exploitatie door De Meerpaal verloopt sinds september 2024 naar tevredenheid. De Meerpaal beheert De Binding zonder winstoogmerk, in nauwe samenwerking met lokale gebruikers en vrijwilligers.

Beheersmaatregel
Met regelmaat vinden gesprekken plaats met de Stichting MFG2 en De Meerpaal over de ontwikkeling van de exploitatie, over de voortgang op verdere optimalisatie van ruimtegebruik en het uitbreiden van samenwerking tussen dorpsverenigingen, jongerenwerk en welzijnsprojecten.

Risico bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties
Toelichting
Het weerstandsvermogen van grondexploitaties wordt bij het opstellen van de jaarrekening (2025) berekend. Dit bedrag is opgenomen in de tabel van de risicoscore voor het risico van de grondexploitaties

Weerstandscapaciteit
Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in:

- Een incidentele component die als buffer dient voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorzienbare externe ontwikkelingen.
- Een structurele component die kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, indien de financiële planning- en control instrumenten onvoldoende soelaas bieden om structurele tegenvallers op te lossen.

Incidentele componenten
De incidentele componenten van het weerstandsvermogen bestaan uit:

1. De algemene reserve
2. De post onvoorzien eenmalig
3. De stille reserves

1. Algemene reserve
De algemene reserve is begroot per 31-12-2027 € 64,1 miljoen voor resultaatverdeling.

2. Post onvoorzien eenmalig
Jaarlijks wordt binnen de begroting rekening gehouden met een raming voor onvoorziene incidentele uitgaven. Voor 2027 is de post eenmalig onvoorzien € 90.000.

3. Stille reserves
Stille reserves zijn activa die onder de opbrengstwaarde of tegen nul op de balans zijn gewaardeerd. Dat betekent dat de boekhoudkundige waarde lager is dan de reële waarde. Indien de activa verkoopbaar zijn, is de opbrengst bij eventuele verkoop dan éénmalig vrij inzetbaar. In praktijk zijn stille activa echter vaak niet verkoopbaar. Stille reserves van de gemeente Dronten worden daarom op voorhand niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

Bestemmingsreserves
De gemeente Dronten beschikt over bestemmingsreserves die gemakkelijk her bestemd kunnen worden op basis van een raadsbesluit. Uitzondering hierop betreft onder andere de bestemmingsreserves gekoppeld aan de grondexploitaties en bestemmingsreserves afschrijvingslasten. Voor de bepaling van de incidentele weerstand kunnen deze her bestembare bestemmingsreserves op basis van het Gemeenschappelijk toetsingskader (GTK) vanuit de provinciën niet opgenomen worden. Als deze bestemmingsreserves wel meegenomen worden, dan neemt de weerstand met circa 1 punt toe.

Tabel incidentele componenten
In de volgende tabel is aangegeven wat de weerstandscapaciteit is voor het incidenteel opvangen van exploitatietekorten en onvoorzienbare ontwikkelingen:

Incidentele weerstandscapaciteit (bedragen in € x 1.000)	Realisatie 2025*	Begroot 2026*	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Algemene reserve	59.667	66.784	64.148	59.731	58.882	59.262
Onvoorzien	84	84	90	90	90	90
Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	**59.751**	**66.868**	**64.238**	**59.821**	**58.972**	**59.352**

**Tabel gecorrigeerd voor bestemmingsreserves*

Structurele componenten
Onder de structurele componenten van de weerstandscapaciteit vallen:

- De onbenutte belastingcapaciteit
- De post onvoorzien structureel

1. Onbenutte belastingcapaciteit
De onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente Dronten kan onderverdeeld worden in:

- Onroerende Zaakbelastingen (OZB)
- Riool- en afvalstoffenheffing
- Leges en andere heffingen

Onroerende Zaakbelasting (OZB)
Om te beoordelen of er onbenutte belastingcapaciteit is, maken wij gebruik van de ruimte tussen de eigen OZB-tarieven en het redelijk peil van de OZB dat wordt vastgesteld in het kader van artikel 12 Financiële verhoudingswet (de artikel 12-norm). De door het Rijk vastgestelde artikel 12-norm is 0,1595%. Het gemiddelde OZB-tarief voor 2027 van gemeente Dronten is 0,1629% en daarmee hoger dan de artikel 12-norm. Op basis hiervan is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het gemiddelde tarief voor 2027 zal nog wijzigen op basis van geactualiseerde cijfers van de totale WOZ-waarden vanuit het GBLT. Op basis van deze gegevens zullen de individuele en daarmee het gemiddelde tarief nog aangepast worden. Deze tarieven worden na vaststelling van de Programmabegroting 2027 in de Verordening onroerendezaakbelasting 2027 definitief door de gemeenteraad vastgesteld.

Rioolheffing en afvalstoffenheffing
De riool- en afvalstoffenheffing zijn heffingen voor het gebruik van de riolering en voor het inzamelen van afval. De wet geeft aan dat de (meerjarige) baten niet hoger mogen zijn dan de (meerjarige) lasten.

Het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2022-2028 is de basis voor het toekomstig onderhoud aan de riolering. Er is een voorziening Rioolbeheer gevormd om de toekomstige lasten voor het GRP af te dekken. De voorziening Rioolbeheer bedraagt € 493.000 per ultimo 2027. De voorziening is ontstaan door een overdekking op het rioolbeheer in de afgelopen jaren. In het GRP is aangegeven hoe de rioolheffingen zich de komende jaren ontwikkelen. Dit houdt in dat op dit moment geen rekening kan worden gehouden met een onbenutte belastingcapaciteit binnen de rioolheffingen.

Voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid van de afvalbeheerkosten, waarbij jaarlijks het overschot of tekort wordt verrekend met de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing. Het saldo van deze egalisatievoorziening wordt weer ingezet om de tarieven (incidenteel) te verlagen of om toekomstige kosten te dekken. De egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing bedraagt afgerond € 909.000 per ultimo 2027.

Aangezien uitgegaan wordt van maximale kostendekkendheid, is er geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit in de riool- en afvalstoffenheffing.

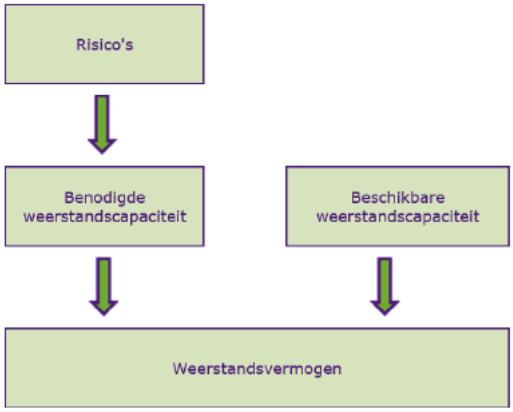
Leges en andere heffingen
Uitgangspunt van de leges en andere heffingen is maximale kostendekkendheid van de kosten. Hier is dus geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

2. Post onvoorzien structureel
De gemeente Dronten kent geen structurele stelpost om onvoorziene structurele uitgaven te kunnen afdekken.

Conclusie
Dronten heeft geen structurele weerstandscapaciteit.

<u>Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit</u>
Op basis van de risicoanalyse is het risicoprofiel voor 2027 berekend op € 8,9 miljoen. Om dat op te vangen, is incidentele weerstandscapaciteit benodigd. Er is € 64,2 miljoen aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar (voor resultaat verdeling). Dat is ruim voldoende om de risico's incidenteel te kunnen opvangen.

De relatie tussen de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit, de beschikbare weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is in de volgende figuur weergegeven:

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is een norm voor de mate waarin een gemeente de risico's kan opvangen. Deze ratio wordt 'ratio weerstandsvermogen' genoemd. De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van het gekwantificeerde (kans x impact) risicoprofiel. Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. Het zekerheidspercentage dat wordt gehanteerd is 90%. Dit is een landelijk gehanteerde richtlijn.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In de volgende tabel is de ratio weerstandsvermogen berekend:

Ratio weerstandsvermogen € x 1.000	Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Risicoprofiel (= benodigde weerstandscapaciteit)*	8.874	8.604	8.874	8.874	8.874	8.874
Weerstand (= beschikbare weerstandscapaciteit)	59.751	66.868	64.238	59.821	58.972	59.352
Ratio weerstandsvermogen**	**6,7**	**7,8**	**7,2**	**6,7**	**6,6**	**6,7**
Waardering ratio weerstandscapaciteit	Uitstekend	Uitstekend	Uitstekend	Uitstekend	Uitstekend	Uitstekend

**Risicoprofiel is 90% verwachte impact*
***Ratio Weerstandsvermogen = weerstand gedeeld door risicoprofiel in %*

Voor de beoordeling van de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel die het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente samen hebben opgesteld. De ratio weerstandsvermogen komt voor Dronten ruim boven de 2. Dat betekent dat de gemeente Dronten over een vermogenspositie beschikt die als uitstekend wordt beoordeeld om de financiële risico's éénmalig af te dekken.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
>2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0.6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim Onvoldoende

Algemene conclusie weerstandsvermogen van de gemeente Dronten

- Er is een uitstekende buffer aanwezig voor het opvangen van de financiële gevolgen van éénmalige tegenvallers.
- Er is, evenals voorgaande jaren, onvoldoende buffer aanwezig voor het opvangen van tegenvallers met structurele financiële gevolgen. Bij structurele risico's gaan we ervan uit dat binnen drie jaar maatregelen worden getroffen om de gevolgen binnen de begroting op te vangen.

Vermogensontwikkeling 2025-2036

Om inzicht te geven in de financiële ontwikkeling op langere termijn is de geprognosticeerde balans doorgetrokken tot en met 2036. Hiermee ontstaat een beeld van de gevolgen van de huidige investeringsagenda voor de vermogenspositie van de gemeente, zoals die ook middels een motie van uw raad is gevraagd.

	Prognose											
Verkorte balans (in miljoenen)	**JR 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**
Totaal activa	**219**	**209**	**230**	**265**	**299**	**315**	**322**	**322**	**319**	**316**	**313**	**310**
Eigen vermogen	116	108	102	99	98	97	96	95	94	93	92	91
Vreemd vermogen	104	100	128	166	201	218	226	227	225	223	221	219
Totaal passiva	**219**	**209**	**230**	**265**	**299**	**315**	**322**	**322**	**319**	**316**	**313**	**310**
Solvabiliteit	53%	52%	44%	37%	33%	31%	30%	29%	29%	29%	29%	29%

De ontwikkeling van de balans laat zien dat de gemeente de komende jaren een uitzonderlijk hoge investeringsperiode doormaakt. De totale activa groeien van € 219 miljoen in 2025 naar circa € 315 miljoen vanaf 2030. Deze groei wordt gerealiseerd door investeringen in onder meer maatschappelijke voorzieningen, infrastructuur en de verdere ontwikkeling van de gemeente.

Investeringen moeten worden gefinancierd. Omdat het eigen vermogen slechts beperkt verandert, wordt een groot deel van deze investeringen gefinancierd met vreemd vermogen. Hierdoor neemt het vreemd vermogen toe van € 104 miljoen in 2025 naar circa € 219 miljoen in 2036.

Het eigen vermogen daalt van € 116 miljoen in 2025 naar circa € 91 miljoen in 2036. In absolute zin blijft sprake van een substantieel eigen vermogen. Door de sterke groei van het balanstotaal als gevolg van de investeringsagenda daalt de solvabiliteit echter van 53% naar circa 29%. Hierdoor neemt de buffer boven de door de gemeente gehanteerde solvabiliteitsnorm geleidelijk af en is deze in 2036 verdwenen.

Kernboodschap
De huidige vermogensontwikkeling laat zien dat de bestaande investeringsagenda de beschikbare buffer boven de 30%-norm volledig benut en dat met 29% daar vlak onder wordt gebleven. Een solvabiliteit tussen de 20% en 50% is gemiddeld en daarmee is deze ontwikkeling niet zorgelijk. Tegelijkertijd is bekend dat de huidige investeringsagenda nog geen volledig beeld geeft van de opgaven richting 2050. Dit betekent dat de feitelijke druk op de vermogenspositie naar verwachting groter zal zijn dan uit deze prognose blijkt.
De strategische uitdaging voor de komende jaren is daarom niet alleen het financieren van bestaande investeringen, maar ook het creëren van ruimte voor investeringen die nu nog niet in de financiële planning zijn opgenomen.

Toekomstige investeringsopgave
Bij de interpretatie van deze prognose is het belangrijk om te onderkennen dat de huidige investeringsagenda nog niet volledig is. Op diverse beleidsterreinen wordt namelijk de komende jaren nog verdere uitwerkingen verwacht van de groeiopgave, maatschappelijke voorzieningen, mobiliteit en andere strategische ambities. Een deel van deze toekomstige investeringen is nog niet (volledig) financieel vertaald en maakt daardoor nog geen onderdeel uit van de huidige prognose.

De gepresenteerde ontwikkeling van de vermogenspositie moet daarom worden beschouwd als een minimumbelasting op de balans. Wanneer aanvullende investeringen worden toegevoegd, zal dit naar verwachting leiden tot een verdere groei van het balanstotaal, een grotere financieringsbehoefte en een verdere afname van de financiële buffers.

Juist daarom is het van belang om de investeringsagenda de komende periode verder te prioriteren en uit te werken. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar de maatschappelijke noodzaak van investeringen, maar ook naar de snelheid waarmee deze gerealiseerd worden en de gevolgen voor de financiële robuustheid van de gemeente op de lange termijn. Het college heeft de organisatie opdracht gegeven dit voor de Perspectiefnota 2028 in beeld te brengen.

Betekenis van de solvabiliteitsnorm
De afname van de solvabiliteit moet worden bezien in de context van de uitzonderlijk hoge investeringsopgave waar de gemeente de komende decennia voor staat. Door deze investeringen groeit het balanstotaal sterk. Dit leidt automatisch tot een lagere solvabiliteit, ook wanneer de gemeente financieel gezond blijft en haar verplichtingen gewoon blijft nakomen.

De huidige norm van 30% solvabiliteit is gebaseerd op de totale balanswaarde. Bij een relatief stabiele balans geeft dit een goed beeld van de financiële robuustheid. De komende jaren is echter sprake van een tijdelijke investeringspiek, waarbij het balanstotaal aanzienlijk sneller groeit dan het eigen vermogen. Hierdoor ontstaat de vraag in hoeverre de bestaande normering nog voldoende onderscheid maakt tussen een structurele verslechtering van de financiële positie en een tijdelijke balansvergroting als gevolg van investeringen.

Een belangrijk deel van de daling van de solvabiliteit wordt veroorzaakt door de groei van de activa en de daarvoor benodigde financiering. De feitelijke afname van het eigen vermogen is aanzienlijk kleiner dan de afname van het solvabiliteitspercentage doet vermoeden. Hierdoor ontstaat het risico dat uitsluitend op basis van de solvabiliteitsnorm wordt gestuurd, terwijl de onderliggende financiële positie genuanceerder is.

Om die reden wordt onderzocht of naast de gebruikelijke solvabiliteitsnorm ook kan worden gekeken naar een genormaliseerde balanspositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de tijdelijke investeringspiek en de structurele vermogenspositie die past bij een gemeente als Dronten.

Een dergelijke benadering kan helpen om beter inzichtelijk te maken welk deel van de beschikbare financiële ruimte wordt benut door tijdelijke groei-investeringen en welk deel samenhangt met de structurele financiële robuustheid van de gemeente.

Dat onderzoek verandert niets aan de noodzaak om zorgvuldig met het eigen vermogen om te gaan. Wel kan het helpen om toekomstige investeringsbesluiten en de financiële effecten daarvan beter te beoordelen in het licht van de lange termijn ontwikkeling van de gemeente.

Financiële kengetallen

Onderstaand treft u de kengetallen aan die wij in het kader van het BBV (artikel 11) opnemen.

Verloop van de kengetallen								
Begroting 2027	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Norm 2027**	**Meerjaren raming 2028**	**Meerjaren raming 2029**	**Meerjaren raming 2030**	**Norm 2030**
Netto schuldquote	-29%	3%	26%	A	49%	70%	79%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-35%	-7%	16%	A	39%	61%	69%	A
Solvabiliteitsratio	53%	49%	44%	B	37%	33%	31%	B
Structurele exploitatieruimte	5,6%	0,10%	0,6%	A	0,2%	0,1%	0,3%	A
Grondexploitatie	1%	4%	23%	B	20%	18%	16%	A
Belastingcapaciteit eenpersoonshuishoudens*	98%	100%	100%	B	100%	100%	100%	B
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens*	97%	99%	99%	B	99%	99%	99%	B

**Belastingcapaciteit t.o.v. woonlasten landelijke gemiddelde 2026 cf. berekening ministeriele regeling (BBV). 2027 is nog niet bekend. Het kengetal zal hiermee verbeteren*

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is drieledig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie	Categorie	Categorie
	A. Minste risico	**B. Gemiddeld risico**	**C. Meeste risico**
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

- *Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*
  De netto schuldquote geeft de hoogte van de schuld aan ten opzichte van de jaarlijkse omzet, de baten. Als de quote heel hoog is, dan betekent dat er relatief veel schuld is en dat rente en aflossing een belangrijk deel van de inkomsten opslokken. De norm ligt op 80% met een door de VNG geadviseerd maximum van 130%. Dronten heeft een netto schuldquote van 26%. We zijn dus nog ver af van de grenzen die door de VNG zijn aangegeven. Wel zal door het aangaan van externe leningen het kengetal stijgen naar 79% in 2030. Dit kengetal kent twee ratio's: zowel in- als exclusief verstrekte leningen.
- *Solvabiliteitsratio*
  De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen de schulden en het totale vermogen. Solvabiliteit wordt ook vaak in het bedrijfsleven gebruikt. Het geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om schulden ook op langere termijn te voldoen. Door het aantrekken van extern vermogen zal de schuldpositie toenemen. De verwachting is dat de positie hierdoor zal afnemen van 44% in 2027 naar 31% in 2030. Daarmee valt de gemeente in categorie 'B gemiddeld risico'. Wel staat het kengetal onder druk. Op basis van ons eigen financiële beleid hanteren we de ondergrens van 30%. Naar verwachting zal na 2031 zonder aanpassingen of keuzes de solvabiliteit dalen onder de 30%.
- *De structurele exploitatieruimte*
  De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Voor de jaren 2027-2030 is er SRE. De risicocategorie verschuift in 2030 hiermee naar A. Minste risico.
- *Het aandeel van de waarde van de grondexploitatie op de totale balanswaarde*
  De grondexploitaties hebben veel invloed op de ontwikkeling van de financiële resultaten. Gemeenten met een relatief grote grondpositie hebben ook een relatief groot financieel risico. Ook hiervoor zijn normen ontwikkeld, waarbij de totale boekwaarde van de grondvoorraad bij voorkeur niet groter mag zijn dan 20%. Het advies is om in elk geval niet boven de 35% uit te komen. Gemeente Dronten gaat groeien waarvoor ook grondposities aangehouden moeten worden. Door de aankoop van grond verschuift de risicoklasse van A naar B, gemiddeld risico.
- *De belastingcapaciteit*
  De belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre de woonlasten binnen een gemeente hoger of lager zijn dan de gemiddelde woonlasten. In de paragraaf lokale heffingen is aangegeven dat de woonlasten in 2027 € 1.003,93 voor een eenpersoons- en € 1.089,11 voor een meerpersoonshuishouden bedragen. We zijn hierbij uitgegaan van een gemiddelde woningwaarde van € 408.000. De tarieven betreft een raming op basis van indexatie waarbij met de verordeningen in november en december de tarieven worden bij- en vastgesteld. De belastingcapaciteit is een weergave van de begrote woonlasten 2027 voor Dronten ten opzichte van de woonlasten landelijk gemiddelde 2026. Het is geen eerlijke vergelijking, maar er is nog geen landelijk gemiddelde voor 2027, omdat de woonlasten nog vastgesteld moeten worden bij de meeste gemeenten. De werkelijke belastingcapaciteit zal hierdoor lager (beter) zijn dan begroot.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen
Kapitaalgoederen zijn goederen/zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. De gemeente Dronten heeft ongeveer 1.400 hectare aan openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden daarop plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig in de vorm van onder andere:

- Verhardingen
- Riolering
- Groenvoorzieningen
- Speelvoorzieningen
- Verlichting
- (Civiel)technische kunstwerken zoals bruggen, steigers en vlonders
- Accommodatiebeleid, -beheer, renovatie en vervanging
- Stranden en voorlanden

Van deze kapitaalgoederen is het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting opgenomen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Voor alle aspecten vanuit de paragraaf Kapitaalgoederen gelden de volgende ontwikkelingen. De kwaliteitsniveaus van onderhoud zijn vastgelegd in beleidsplannen voor de diverse thema's. De operationele vertaling vindt plaats in beheerplannen. Dronten groeit qua onderhoud in areaal als gevolg van uitbreiding en inbreiding van woningbouw en/of industrieterreinen. Als gevolg daarvan nemen ook de kosten toe van onderhoud. Voor groen is dit veelal direct in de jaarschijf van enig jaar merkbaar. Dit wordt opgevangen door een stelpost in de begroting. Echter, deze stelpost, maar ook de andere beheer- en onderhoudskosten, staan onder druk als gevolg van de toename van kosten (materiaal, materieel en personeel). In de vanaf 2025 te herijken beleidsplannen voor de diverse thema's zal hier nadrukkelijk aandacht voor zijn. Er zijn weinig mogelijkheden om hier invloed op uit te oefenen. Er zijn een paar mogelijkheden, te weten aanpassing van de onderhoudsfrequentie en/of het kwaliteitsniveau verlagen. Voor alle kapitaalgoederen waarvan de technische levensduur is bereikt, worden rehabilitaties uitgevoerd (oud voor nieuw). Dit vraagt om een nieuwe kapitaalbehoefte (voorbeeld Rietweg; uitvoering 2024). De levensduurcyclus start weer op 0.

Beleid
Het beleid van Dronten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende beleids- en beheerplannen:

- Beleids- en beheerplan wegen 2021-2025 (verlengd door college met 1 jaar)
- Beheerplan technische kunstwerken en overige objecten 2023-2027
- Beheerplan openbare verlichting 2023-2027
- Groenbeleidsplan gemeente Dronten 2017
- Groenbeheerplan Dronten 2020-2024
- Bosbeheerplan Dronten 2020-2024
- Boombeheerplan Dronten 2020-2024
- Beheer- en onderhoudsplan halfverhardingen 2022-2026
- Beheerplan Voorlanden 2021-2030
- Speelruimteplan 2018-2023
- Gemeentelijk Rioleringsplan Dronten 2022-2026
- Accommodatiebeheerplan 2024-2028
- Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025

De indexatie voor wegen was 15-25% en voor groen 10-12%.

Afval en reiniging
In de begroting van Afval & Reiniging wordt rekening gehouden met een indexatie van 4,2% voor loon- en prijsstijgingen en deze is in lijn met de vastgestelde indexatie van de begroting 2027. Het belastingplan 2026 kondigt ingrijpende verhogingen aan van zowel de afvalstoffenbelasting als de CO2-heffing die op de afvalverbrandingsinstallaties van toepassing is. De komende jaren stijgen de kosten voor afvalverwerking fors door deze overheidsmaatregelen. Bovendien komt er een vrachtwagenheffing op de door de verwerkers gereden kilometers. Deze heffingen zullen in 2035 twee derde deel uitmaken van de kosten van de afvalverbranding. De kosten voor restafvalverwerking zullen dan ruim drie keer zo hoog zijn dan nu. Deze stijging wordt trapsgewijs ingevoerd met ingang van 2026. Voor 2027 betekent dit dat naast de stijging van 4,2% voor loon en prijsstijgingen een extra stijging van € 160.000.

Wegenbeheer en verhardingen
In 2021 is het beheerplan wegen geactualiseerd en vastgesteld. Door het college is het beleidsplan qua looptijd met 1 jaar verlengd. In Q4 van 2026 volgt er een nieuw beleidsplan Wegen en eveneens een nieuwe beleidsplan Gladheidsbestrijding. De norm waarop het onderhoud wordt gepleegd is CROW-kwaliteitsniveau B (basis) voor de centra en hoofdfietspaden. Voor de overige wegen geldt het kwaliteitsniveau C van de CROW, te weten laag. Wat dient te worden voorkomen is kapitaalvernietiging als gevolg van uitgesteld onderhoud.

De (voorlopige) werkzaamheden vanuit het onderhoudsprogramma 2027 zijn:
Regulier onderhoud:
Buiten de bebouwde kom:
- Oudebosweg (asfalt en bermbeton)
- Roggebotweg (straatwerk)
- Divers straatwerk dijkwegen

Binnen de bebouwde kom:
- Thomsonstraat
- Galjoenstraat
- Hondsrug
- De Fazant
- De Meridiaan
- De Lopensaet
- De Ketting (parkeerplaats)
- De Wissel (rijweg en parkeren begraafplaats)
- Pioniersweg

Project (gecombineerd werk vanuit verkeerskundige wensen en beheer en onderhoud):
- Rivierendreef Dronten

Water en Riolering
In juni 2022 is het GRP Dronten, gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028, door de raad vastgesteld. Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een belangrijk gemeentelijk beleidsdocument. Het geeft inhoudelijke, financiële en programmatische sturing aan het rioleringsbeheer. Dit is uit oogpunt van volksgezondheid, bewoonbaarheid en milieubescherming één van de kerntaken van elke gemeente. Naast de zorgplicht voor het afvalwater, hemelwater en grondwater is er ook aandacht voor klimaatadaptatie, hetgeen niet alleen een rioleringsopgave is, maar een opgave voor meerdere beleidsterreinen in het openbare gebied. In het GRP Dronten 2022-2028 zijn alle nieuwe maatregelen beschreven waaraan in de planperiode uitvoering wordt gegeven. Hiervan worden de onderstaande projecten in 2027 opgepakt.

Een deel van deze projecten loopt door de gehele planperiode van het GRP.

De geplande werkzaamheden voor 2027 zijn:

- Regulier rioolonderhoud en rioolherstel diverse locaties op basis van de rioolinspecties.
- Vervangen van enkele pompen en het binnenwerk van rioolgemalen en het vervangen van de laatste serie pompen van de pompputten in het buitengebied.
- Starten met het opstellen van een nieuw gemeentelijk rioleringsprogramma (GRP) voor de planperiode na 2028.
- Inzichtelijk maken welke vormen van rioolheffing er zijn en deze overzichtelijk presenteren aan de raad.
- Het opstellen van een klimaatadaptatieplan, waarin wateroverlast, hitte en droogte worden beschreven.
- In samenwerking met het waterschap Zuiderzeeland inventariseren welke onderzoeken nodig zijn binnen de afvalwaterketen.

Openbaar Groen

Voor een goed groenbeheer is in 2017 een nieuw groenbeleidsplan voor al het groen in de dorpskernen van de gemeente gemaakt en vastgesteld. In dit groenbeleidsplan is eveneens het beleid op de dorpsbossen en het bomenbeleidsplan geïntegreerd. In aansluiting op dit beleidsplan zijn in 2026 het groenbeheerplan, bomenbeheerplan en bosbeheerplan geactualiseerd en vastgesteld. Conform de kaders zoals vastgelegd in dit beleidsplan en het afgesproken kwaliteitsbeeld wordt het openbaar groen in 2027 onderhouden.

Speelvoorzieningen

In 2027 worden de speelvoorzieningen in de gemeente Dronten vervangen en onderhouden conform het Speelruimteplan 2018-2027. In dit plan wordt vooral ingestoken op het omvormen van formele speelruimte naar meer informele speelruimte, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gehele openbare ruimte. Het beheer is op orde en de speelvoorzieningen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen.

Openbare verlichting

In 2018 is het OV-beleids- en onderhoudsplan vastgesteld waarin de beleids- en onderhoudskaders voor openbare verlichting worden aangegeven voor de komende jaren. In het plan is besloten om bewuster te gaan verlichten (meer maatwerk per locatie) en daar ook bij de inwoners, verenigingen en bedrijven bewustzijn over te creëren. Door structurele toepassing van LED-armaturen en andere inschakeltijden is er al 65% energiebesparing gerealiseerd. Het beheerplan is geactualiseerd en vastgesteld door het college voor de periode van 2023-2027.
Naast regulier onderhoud vinden er vervangingsinvesteringen plaats van masten en armaturen. Vervanging vindt plaats op basis van de technische staat van onderhoud in combinatie met de doorontwikkeling van bewust verlichten.
Er wordt zo efficiënt mogelijk gewerkt om zowel masten als armaturen tegelijkertijd te vervangen. De vervangingen worden wijk-specifiek uitgevoerd, wat wil zeggen dat wij per wijk alle armaturen en/of lichtmasten vervangen. Bij het formuleren van deze planning houden wij zoveel mogelijk rekening met de levensduur van de materialen, zonder aan kapitaalvernietiging onderhevig te zijn.

Bruggen en kunstwerken (waaronder ook steigers en vlonders, fonteinen, stranden en voorlanden)
In 2022 is een nieuw beheerplan- en onderhoudsplan voor civieltechnische kunstwerken (waaronder bruggen) ontwikkeld en vastgesteld door het college voor de periode 2023-2027. Op basis van de beschikbare middelen zal groot onderhoud en jaarlijks onderhoud plaatsvinden van de bij de gemeente in bezit zijnde voorzieningen.

De werkzaamheden vanuit het onderhoudsprogramma 2027 zijn:
- Vervangen SCADA PC met monitor brug De Knip
- Vervangen Hydraulisch stuurblok brug De Knip
- Vervangen slijtlaag van Brug in het Krabbelaarspad
    - Verwijderen van kunststof slijtlaag
    - Conserveren van bovenzijde van het brugdek
    - Aanbrengen epoxy slijtlaag

Regulier onderhoud:
- Brug de Knip
- Reinigen diverse objecten
- Klein divers onderhoud

Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging
Het Strategisch Vastgoed Plan (SVP) is het kader voor alle ontwikkelingen rondom het gemeentelijk vastgoed. Diverse projecten worden in 2027 verder uitgewerkt voorbereid en/of gaan in uitvoering. Dit betreft de renovatie van het zwembad in Biddinghuizen (realisatie 2027). Voor de vervanging van Sporthal 't Dok op het Burg. Dekker Sportpark en de realisatie van KindCentrum Dronten worden de nieuwbouwplannen in 2027 concreter en meer definitief en wordt toegwerkt naar de aanvraag van een uitvoeringskrediet. Tevens wordt een start gemaakt met het uitwerken van de plannen voor KindCentrum Swifterbant en de nieuwbouw van het Copernicus College (Voortgezet Onderwijs).

Ook wordt in 2027 gewerkt aan de verdere verduurzaming van panden en het reguliere jaarrond onderhoud van alle accommodaties. Tevens wordt, op verzoek van de raad en conform afspraak, een geactualiseerd Integraal HuisvestingsPlan en een SVP opgeleverd en voorgelegd aan de raad.

De werkzaamheden vanuit het onderhoudsprogramma 2027 zijn:
- Gemeentehuis: groot onderhoud noodverlichting en buitenschilderwerk.
- Sporthal De Beurs: vervangen WTW-installatie, reinigen gevels.
- Sporthal De Stal: vervangen dakbedekking en dakgoten en groot onderhoud schilderwerk buitenvel.
- Brandweer Dronten: reinigen gevels en vervangen cv-installatie naar een duurzame installatie.
- Brandweer Biddinghuizen: groot onderhoud schilderwerk buitengevel en vervangen boiler installatie.
- Werfkantoor: vervangen fietsenstalling.

Grondstoffenbeleidsplan
De evaluatie van het grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 is eind 2025 aangeboden aan de raad. Actualisatie van het nieuwe grondstoffenbeleidsplan vindt plaats in 2026.

Totdat het nieuwe grondstoffenbeleidsplan door de gemeenteraad is vastgesteld, blijft het huidige beleidsplan van kracht. Omdat de toekomstige beleidskeuzes nog niet zijn bepaald, is de impact op de kapitaalgoederen op dit moment niet vast te stellen. Afhankelijk van de uiteindelijke keuzes in het nieuwe beleid kan dit gevolgen hebben voor de raming van investeringen, vervangingsopgaven en beheerbudgetten.

Deze effecten worden in een later stadium uitgewerkt en, waar nodig, via een begrotingswijziging of in de volgende begrotingscyclus verwerkt.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

De bijstellingen van diverse budgetten zijn het gevolg van de actualisatie van onderhoudsplannen die ten grondslag liggen aan de bijbehorende voorzieningen.

Financieel overzicht Kapitaalgoederen					
Beheerplannen	**Begroting**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Wegen	Onderhoudsbudget	465	465	465	465
	Voorziening	2.573	2.573	2.573	2.573
	Kapitaallast	819	1.198	1.209	1.195
Subtotaal wegen		3.856	4.235	4.246	4.232
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoudsbudget	42	42	42	42
	Voorziening	392	392	392	392
	Kapitaallast	41	187	201	197
Subtotaal civieltechnische kunstwerken		474	620	635	631
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	76	76	76	76
	Kapitaallast	221	245	277	372
Subtotaal openbare verlichting		297	321	353	448
Groen	Onderhoudsbudget	2.285	2.285	2.285	2.285
	Kapitaallast	57	73	78	75
Subtotaal groen		2.342	2.358	2.363	2.360
Spelen	Onderhoudsbudget	401	401	401	401
Subtotaal spelen		401	401	401	401
Riolering	Onderhoudsbudget	1.174	1.174	1.174	1.174
	Voorziening	1.114	1.114	1.361	1.484
Subtotaal riolering		2.288	2.288	2.535	2.658
Accommodaties	Onderhoudsbudget	265	265	265	265
	Voorziening	1.206	951	1.037	951
	Kapitaallast	4.992	5.445	7.018	9.405
Subtotaal accommodaties		6.463	6.661	8.320	10.621
Totale onderhouds- en beheerkosten		**16.120**	**16.885**	**18.852**	**21.350**

Paragraaf financiering

Algemeen
De kaders voor de financiering van gemeenten zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (de Wet fido) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). De Wet fido en Ruddo hebben als doel het bevorderen van een professionele en verantwoorde financiering bij gemeenten, met als belangrijkste uitgangspunt het beheersen van renterisico's. De beheersing van de risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden hebben als doel de renterisico's te begrenzen.

Beleid
De doelstellingen met betrekking tot het financieringsbeleid van de gemeente zijn vastgelegd in het treasurystatuut van de gemeente. De doelstellingen luiden als volgt:

- Het verkrijgen en behouden van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido en Ruddo en de richtlijnen van het treasurystatuut.

De beheersing van de financieringsportefeuille wordt vooral via de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm uitgevoerd.

Kasgeldlimiet
Zoals hiervoor aangegeven is één van de uitgangspunten van de Wet fido het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet fido een wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet, opgenomen. De limiet is bepaald als een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting. De doelstelling is om maximaal gebruik te maken van de kasgeldlimiet, omdat kort geld in het geval van een normale rentestructuur goedkoper is dan lang geld.

De kasgeldlimiet 2027 bedraagt voor de gemeente Dronten 8,5% van € 175,9 miljoen (Programmabegroting 2027) = € 14,9 miljoen.

Per kwartaal wordt de gemiddelde liquiditeitspositie, berekend op basis van de drie kwartaalmaanden, getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. Met ingang van 2009 (Wet fido) hoeven de kwartaalrapportages niet standaard meer naar de toezichthouder verzonden te worden. Voor de interne bedrijfsvoering blijven de kwartaalrapportages van belang voor het signaleren van overschrijdingen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van de drie achtereenvolgende kwartalen drie maal de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder. Dit moet zo ruim mogelijk voorafgaand aan de derde overschrijding, met daarbij een plan van aanpak om weer te gaan voldoen aan de kasgeldlimiet. De toezichthouder kan, indien hij het plan ontoereikend acht, bepalen dat zijn toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe korte leningen.

Berekening Kasgeldlimiet (bedragen x € 1000)					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Saldo vlottende schuld	45.837	45.837	45.837	45.837
(2)	Saldo vlottende middelen	71.537	71.537	71.537	71.537
(3)	**Saldo vlottende schulden - vlottende middelen**	**-25.700**	**-25.700**	**-25.700**	**-25.700**
Resultaat onderzoek Kasgeldlimiet					
(5)	Kasgeldlimiet	14.949	14.949	14.949	14.949
(3)	Saldo vlottende schulden - vlottende middelen	-25.700	-25.700	-25.700	-25.700
(6)	**Ruimte onder de kasgeldlimiet**	**40.649**	**40.649**	**40.649**	**40.649**
Kasgeldlimiet					
(7)	Begrotingstotaal	175.868			
(8)	Percentage regeling	8,50%			
(5) = (7) x (8)	**Kasgeldlimiet**	**14.949**			

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan dat het totaal van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat jaarlijks niet meer dan 20% van het begrotingstotaal mag worden afgelost. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering.

Op basis van deze prognose is de verwachting dat in 2027 externe financiering zal moeten worden aangetrokken voor betaling van de geplande investeringen (onder andere Strategisch Vastgoed Plan en woningbouwopgave).

Uit de onderstaande tabel is af te leiden dat de gemeente voor 2027 ruimschoots binnen de gestelde renterisiconorm blijft.

Berekening renterisiconorm	2027	2028	2029	2030
De norm is gesteld op een percentage van het begrotingstotaal	20%	20%	20%	20%
Begrotingstotalen*	175.868	171.464	168.936	172.229
Renterisiconorm	35.174	34.293	33.787	34.446
Rente herziening op vaste schuld	-	-	-	-
Aflossing op vaste schuld	2.600	3.400	3.800	4.300
Renterisico	2.600	3.400	3.800	4.300
Ruimte onder de renterisiconorm (voordeel, ruimte)	**32.574**	**30.893**	**29.987**	**30.146**

**Betreft saldo lasten exclusief reserves primitieve begroting*

	Renteschema 2027			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		-/-	1.332.337
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering		+/+	1.127.856
	Saldo rentelasten en rentebaten			-204.481
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	+/+	443.317	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-		
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+		
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			238.836
d1.	Rentelasten over eigen vermogen		-/-	3.612.471
d2.	Rentelasten over voorzieningen		-/-	1.410.910
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			-4.784.545
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		+/+	4.782.575
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**			**-1.970**

Bovenstaande tabel geeft inzicht in de rentelasten en rentebaten van de gemeente Dronten. Het saldo van rentelasten en rentebaten betreft onder andere de rentebaten die worden ontvangen over de uitstaande geldleningen (verstrekte leningen aan de Meerpaal). De aan de taakvelden toe te rekenen externe rente bestaat uit het saldo van rentelasten en rentebaten vermeerderd met het verplicht aan de grondexploitatie toe te rekenen rente. Deze rente is gebaseerd op de voorschriften zoals opgenomen in de notitie Grondexploitatie 2016 van de commissie BBV.

Bij de wijziging van het BBV en de invoering van de vennootschapsbelasting voor de lagere overheden, is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. In de rente notitie 2018 heeft de commissie BBV uitgewerkt hoe de rentelasten en rentebaten dienen te worden verantwoord. Met de wijzigingen in de bepalingen en richtlijnen van de notitie tracht de commissie een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente bij gemeenten te bevorderen en de transparantie te vergroten.

<u>Saldo en liquiditeitenbeheer</u>
Voor het liquiditeitenbeheer is een dienstverleningsovereenkomst met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) afgesloten.
Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen in de Rijksschatkist (schatkistbankieren) aan te houden. Voor ons betekent schatkistbankieren dat wij al onze overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

<u>Rentelasten en -baten</u>
Er is een balans- en liquiditeitsprognose opgesteld waaruit de kredietbehoefte van de gemeente in de komende jaren blijkt.
Op basis van deze prognose is de verwachting dat in 2027 externe financiering van circa € 32 miljoen zal moeten worden aangetrokken voor betaling van de geplande investeringen (onder andere Strategisch Vastgoed Plan en woningbouwopgave).

Medio 2026 was er een saldo schatkistbankieren van circa 75 miljoen. Sinds september 2022 ontvangt de gemeente weer rente op de rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren). De rente is variabel en is in 2026 circa 1,9% (stand juni 2025). De renteontwikkeling is erg onzeker. De ECB heeft in het eerste halfjaar 2026 de rente stabiel gehouden rond 2%.

Voor het jaar 2027 zijn de rentebaten begroot op € 396.000 (waarvan € 175.000 structureel en € 221.000 incidenteel).

De verwachting is namelijk dat het saldo schatkistbankieren de komende jaren snel zal dalen, omdat deze liquide middelen zullen worden aangewend voor de geplande investeringen. Voor de jaren 2027 en verder is daarom een lagere structurele rente opbrengst begroot van € 175.000 (1,75% over het minimale 'werkkapitaal' van € 10 miljoen wat zal worden aangehouden in schatkistbankieren).

Paragraaf bedrijfsvoering

Toekomstgerichte bedrijfsvoering
De bedrijfsvoering van de gemeente Dronten ondersteunt de groei van onze gemeente en zorgt dat inwoners kunnen rekenen op een betrouwbare en dienstbare overheid. In 2026 staat de verdere ontwikkeling richting Dronten 2050 centraal. Deze koers wordt uitgewerkt langs vijf pijlers: organisatieontwikkeling, versterkte sturing, regionale samenwerking, professionalisering en een sterke basis. Deze onderdelen worden nader uitgewerkt in het concernwerkplan 2026-2030 en de teamjaarplannen.
Zo draagt de bedrijfsvoering structureel bij aan de gemeentelijke ambities en de doelen van Programma 0.

Te meten onderdelen: realisatiegraad van acties uit het Concernwerkplan en medewerkerstevredenheid over middelen en ondersteuning.

Uitvoeringskracht en samenwerking versterken
Passende bedrijfsvoering is gericht op versterken van onze focus van buiten naar binnen, verbeteren van de balans tussen beheer en ontwikkeling en het op orde hebben van processen en uitvoeringskracht. Dit vraagt een veranderende rol van de vakspecialisten binnen bedrijfsvoering, onder andere naar een meer proactieve en beleidsoverstijgende rol, gericht op het ontwikkelen van die passende bedrijfsvoering. Met gerichte ontwikkeltrajecten voor de teams van bedrijfsvoering wordt er gezorgd dat de dienstverlening aansluit bij de maatschappelijke opgaven waar Dronten voor staat.

Te meten onderdelen: mate waarin dienstverlening en processen voldoen aan kwaliteitsnormen en verbetering van doorlooptijden van primaire processen gerealiseerd is.

Organisatieontwikkeling en leiderschap
Vanuit de organisatiefilosofie Dronten op Koers blijft brede welvaart leidend. Opgavegericht werken en vakmanschap staan centraal, zodat medewerkers vanuit hun eigenaarschap verantwoordelijkheid nemen voor maatschappelijke resultaten. Talentontwikkeling en samenwerking met de samenleving zijn hierin sleutelbegrippen. Het streven op termijn is dat de management- en besturingsfilosofie het kader vormen voor de samenwerking tussen raad, college, managementteam en organisatie. Verdere ontwikkeling van leiderschap is nodig om de transitie te ondersteunen en de organisatiedoelen te realiseren.

Te meten onderdelen: deelname aan leiderschap ontwikkelprogramma’s vanuit bedrijfsvoering, medewerkerstevredenheid over leiderschap en samenwerking binnen de bedrijfsvoering.

Effectgericht sturen en digitalisering
Het versterken van bedrijfsprocessen en sturingsinformatie blijft een belangrijke prioriteit. Met Effect Gericht Sturen (EGS) worden resultaten en processen inzichtelijk gemaakt, zodat de organisatie effectiever en efficiënter kan werken en het bestuurlijke gesprek over maatschappelijke effecten kan verdiepen. Digitalisering en informatisering dragen bij aan een betere interne sturing en dienstverlening aan inwoners en versterken de toekomstbestendigheid van de organisatie.

Te meten onderdelen: aanwezigheid en actualiteit van prestatie-informatie bij kernprocessen (doen we wat we hebben afgesproken) en mate waarin digitale en analoge dienstverlening voldoet aan kwaliteits- en toegankelijkheidsnormen.

Financiële rechtmatigheid en robuustheid
Een gezonde financiële basis is een voorwaarde voor duurzame bedrijfsvoering. Er wordt gewerkt aan een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting en een gezonde financiële positie op de lange termijn. Gemeenschapsgelden worden controleerbaar en verantwoord besteed door naleving en controle van het inkoopbeleid, toepassing van de mandaat- en budgetregeling en structurele monitoring van financiële processen. Hiermee waarborgen we de financiële rechtmatigheid en voldoen we aan de eisen van het BBV.

Te meten onderdelen: de begroting in relatie tot de jaarstukken, naleving van wet- en regelgeving in inkoop- en aanbestedingsdossiers, rechtmatigheidsverklaring en de beoordeling van de financiële weerbaarheid.

Met deze beschreven aanpak blijft de bedrijfsvoering van de gemeente Dronten in 2026 gericht op professionalisering, resultaatgericht werken en financiële robuustheid. Door organisatieontwikkeling, versterking van leiderschap, digitalisering en een solide financiële basis, bouwen we aan een toekomstbestendige organisatie die effectief bijdraagt aan brede welvaart voor onze inwoners.

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen
Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft.
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht.
Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de desbetreffende verbonden partij uit te oefenen.

Visie op verbonden partijen
Het gemeentelijk beleid is erop gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden, enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en beperking en anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij onder andere worden gehanteerd:

1. De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd.
2. Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op en de gekozen vorm van samenwerking draagt bij aan een efficiëntere en effectievere uitvoering van onze publieke taak.
3. Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Overzichtstabel

Naam verbonden partij	Taakveld	Vertegenwoordiger gemeente	Financieel belang 2027
Gemeenschappelijke regelingen			
Het Flevolands Archief (HFA)	0.4	S.J. Lap	€ 206.246
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	0.62	B. Hoogezand	€ 762.000
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	1.1	J.P. Gebben	€ 3.361.237
Regionale Sociale Recherche	6.3	S. Haarhuis-Veldman	€ 96.135
IMpact	6.4	S. Haarhuis-Veldman	€ 2.225.030
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	6.71, 6.72 en 6.82	S.J. Lap	€ 335.524
GGD Flevoland	7.1	S.J. Lap	€ 1.410.000
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	7.4	B. Hoogezand	€ 1.589.613
Vennootschappen/Coöperaties			
Alliander N.V.	0.5	S. Haarhuis-Veldman	€ 315.000
Vitens N.V.	0.5	S. Haarhuis-Veldman	Nb
Technofonds Flevoland	3.1	S.J. Lap	n.v.t.
Coöperatie Gastvrije Randmeren	5.7	S. Haarhuis-Veldman	€ 34.000
Huisvuilcentrale Alkmaar (jaarlijkse garantstellingsprovisie HVC)	7.3	P. van Bergen	€ 73.254
Verenigingen			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	0.1	J.P. Gebben	€ 80.710

Detailoverzicht verbonden partijen

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV) - Lelystad	
Algemeen	
Onderdeel van	Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid
Draagt bij aan	Het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en duurzaamheid) in Flevoland en de regio Gooi en Vechtstreek.
Gemeentelijk belang	Bescherming van mens en natuur tegen schade; uitvoering van vergunningsverlening, toezicht en handhaving milieu. De OFGV is verantwoordelijk voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving op milieugebied en specialistische advisering op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening, o.a. binnen de gemeente Dronten.
Juridische vorm	Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van evaluatie van de regeling en wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen.

Partijen	Deelnemers in de OFGV zijn de Provincies Flevoland en Noord-Holland en vanaf 1-1-2027 11 gemeenten die zich in Flevoland en de Gooi en Vechtstreek bevinden: Lelystad, Almere, Dronten, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde, Blaricum, Hilversum (inclusief Wijdemeren), Huizen, Laren en Gooise Meren. Het aandeel van de gemeente Dronten in de begroting van 2027 bedraagt 7,58%.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 1.216.618	€ 1.419.794	€ 1.589.613
Resultaat			€ 144.368	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2025*	€ 2.781.502			
	31/12/2025	€ 2.014.893			
Vreemd vermogen	*01/01/2025*	€ 3.695.465			
	31/12/2025	€ 3.078.795			
Bestuurlijke betrokkenheid	Algemeen bestuur: wethouder Barry Hoogezand.				
Financieel belang	OFGV heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 22.926.635. De bijdrage van de gemeente Dronten aan de OFGV bedraagt € 1.589.613, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de OFGV, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de OFGV een benodigde weerstandscapaciteit opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2026 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 446.747. De verhouding tussen de vrije en benodigde weerstandscapaciteit is 0,73.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De doorvertaling van de outcomegerichte doelstellingen uit het Regionale Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 naar uitvoering wordt ook in 2027 samen met de deelnemers verder vormgegeven. Vanaf 2027 zijn alle collectieve basistaken ingebracht op basis van het wettelijk basisniveau.				
Risico's	De verhouding tussen de vrije en benodigde weerstandscapaciteit valt onder de afgesproken bandbreedte van 0,8-1,2. Er bestaat onzekerheid over de hoogte van de implementatiekosten aanbesteding VTH-systemen. Deze kosten kunnen meevallen afhankelijk van de inschrijvingen op de huidige aanbesteding. In 2026 zal duidelijk worden hoeveel de weerstandscapaciteit via de Algemene Reserve aangevuld moet worden om weer binnen de bandbreedte te vallen. Daarnaast zal in 2028 de nieuwe financieringssystematiek ingaan op basis van nieuwe spelregels.				
Meer informatie	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek				

Het Flevolands Archief (HFA) - Lelystad					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 0C Overhead				
Draagt bij aan	Het zorgdragen voor goed beheer en behoud van de archieven en het bevorderen van de toegankelijkheid van deze archieven voor publiek, overheid en wetenschap.				
Gemeentelijk belang	Uitvoering van de wettelijke archieftaken.				
Juridische vorm	Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2017 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van evaluatie van de regeling en wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.				
	De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn gedelegeerd.				
Partijen	Het Flevolands Archief werkt in opdracht voor de samenwerkingspartners het Rijk, de provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 160.611	€ 201.345	€ 206.246
Resultaat			-	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	€ 240.315			
	31/12/2027	€ 274.981			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	€ 25.617			
	31/12/2027	€ 35.617			
Bestuurlijke betrokkenheid	Algemeen bestuur: wethouder Siert Jan Lap.				
Financieel belang	HFA heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 1.904.056. De bijdrage van de gemeente Dronten aan HFA bedraagt € 206.246, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van HFA, naar rato van hun inbreng.				

Bijzonderheden	
Ontwikkelingen	HFA heeft zich met het meerjarenbeleidsplan 2025-2028 georiënteerd op de toekomstige positionering en het hiermee samenhangende verdere ontwikkelings- en toekomstperspectief. Vanaf 2024 heeft HFA met het bestuur de kaders voor de daar bijbehorende deelnemersbijdrage besproken en heeft per 2026 ook ingezet op een robuuste en wendbare organisatie in de uitvoering van de wettelijke taken. Hierbij houdt HFA oog voor het waar mogelijk verminderen of elimineren van activiteiten die geen waarde toevoegen aan de benodigde processen. Per 2027 is de uittreding van het Rijk uit de GR een feit. In 2027 zorgt HFA met OCW dat de gemaakte afspraken over de nieuwe vorm van samenwerken correct worden geïmplementeerd.
Risico's	In 2027 houdt HFA oog voor de benoemde risico's op het gebied van cybersecurity en neemt het bestuur mee in de maatregelen die HFA hiervoor moet nemen en de eventuele consequenties voor de deelnemers.
Meer informatie	HFA
	Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum HFA

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT) - Zwolle					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 0D Gemeentelijke belastingen				
Draagt bij aan	De wettelijke bevoegdheid om belastingen en rechten te heffen ter financiering van taken waarbij op een transparante, rechtvaardige en doelmatige manier inkomsten gegenereerd worden om de publieke taken te kunnen uitvoeren.				
Gemeentelijk belang	Effectieve, efficiënte en rechtmatige inning en beheersing van belastingen en heffingen.				
Juridische vorm	Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is in 2016 in werking getreden en voor het laatst in 2024 gewijzigd op grond van evaluatie van de regeling en wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden zijn gedelegeerd.				
Partijen	10 gemeenten: Zwolle, Bunschoten, Leusden, Nijkerk, Dronten, Dalfsen, Ommen, Veenendaal, Renswoude en Woudenberg.				
	5 waterschappen: Drents Overijsselse Delta, Rijn en IJssel, Vechtstromen, Vallei en Veluwe en Zuiderzeeland.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 712.289	€ 731.000	€ 762.000
Resultaat			€ 2.281.000	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	-			
	31/12/2027	-			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	€ 5.916.000			
	31/12/2027	€ 5.916.000			
Bestuurlijke betrokkenheid	Algemeen bestuur: wethouder Barry Hoogezand.				
Financieel belang	GBLT heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 30,9 miljoen. De bijdrage van de gemeente Dronten aan GBLT bedraagt € 762.000, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting. GBLT heeft geen weerstandscapaciteit. De deelnemers zijn verplicht zorg te dragen dat GBLT te allen tijden beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	Net als voorgaande jaren ziet GBLT een aantal ontwikkelingen die de uitvoering van GBLT raken. Denk aan innovaties zoals verdere automatisering met behulp van robotisering, maar ook de toepassing van AI. Daarnaast heeft GBLT te maken met wijziging in wet- en regelgeving, de uitvoering van de wet WOZ en veranderende verhoudingen tussen overheid en burgers zoals uitbreiding en intensivering van het informele contact met de inwoners en bedrijven. Maar ook transparantie, rechtsbescherming, privacy en informatieveiligheid bepalen meer en meer het langetermijnperspectief voor GBLT. Parallel aan de genoemde ontwikkelingen hebben de deelnemers van GBLT te maken met financiële uitdagingen. De waterschappen met lange termijnopgaven die grote investeringen vragen en gemeenten met wijziging van de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten waaronder een verlaging van het gemeentefonds. Dit zijn ontwikkelingen waardoor de begroting van de deelnemers in eigen huis onder druk komen te staan. Deze ontwikkelingen vragen dan ook van GBLT om terughoudend te zijn met aanvragen voor extra financiële middelen en met een open blik te kijken naar besparingsmogelijkheden en efficiëntie.				

Risico's	De ontwikkeling van de proceskosten is onzeker. Door de aanpassingen van de proceskostenvergoedingen voor WOZ-taken en recente jurisprudentie hebben een aantal grote NCNP-kantoren aangegeven in 2026 geen NCNP-dienstverlening meer aan te bieden. De hoogte van de totale proceskostenvergoeding is sterk afhankelijk van het aantal bezwaren en beroepen dat wordt ingediend en het toekenningspercentage daarvan. De rentebaten en het gehanteerde percentage zijn afhankelijk van veel externe factoren. De invorderopbrengsten zijn afhankelijk van het effect van de invoering van de kosteloze herinnering in 2026 en andere externe ontwikkelingen. Bij een eventuele vervanging van de huidige belastingapplicatie, heeft dit naar verwachting een significante impact op de bedrijfsvoering.
Meer informatie	Gemeente- en waterschapsbelastingen

Veiligheidsregio Flevoland (VRF) - Lelystad

Algemeen

Onderdeel van	Pakket 1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie
Draagt bij aan	Een redzame samenleving.
Gemeentelijk belang	Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en gevaar voor mensen en dieren. Het bevorderen van goede samenwerking tussen de hulpdiensten, gemeenten en andere partners in de regio op het gebied van crisisbeheersing.
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling.
Partijen	In Veiligheidsregio Flevoland werken de zes gemeenten in Flevoland (Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde) samen met Brandweer Flevoland, politie en de geneeskundige zorg (GHOR Flevoland). Daarnaast wordt samengewerkt met een groot aantal andere partners.

Belangen

Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 2.893.598	€ 3.090.677	€ 3.361.237
Resultaat			€ 718.155		-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	€ 1.759.000			
	31/12/2027	€ 1.390.000			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	€ 20.068.000			
	31/12/2027	€ 18.876.000			

Bestuurlijke betrokkenheid	Algemeen en dagelijks bestuur: burgemeester Jean Paul Gebben.
Financieel belang	VRF heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 45.667.881. De bijdrage van de gemeente Dronten aan de VRF bedraagt € 3.361.237, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting.
	De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de VRF, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de VRF een eigen weerstandscapaciteit opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2027 heeft het Algemeen Bestuur de weerstandsratio vastgesteld op 1,0.

Bijzonderheden

Ontwikkelingen	De geopolitieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren, waaronder de voortdurende oorlog in Oekraïne en de instabiliteit in het Midden-Oosten, maken duidelijk dat verstoringen in energievoorziening, datacommunicatie en logistiek reële risico's vormen. Het thema weerbaarheid heeft hierdoor een plek in de begroting 2027 gekregen met de nadruk om tempo en concretisering aanzienlijk te verhogen. De openstelling van Lelystad Airport voor civiel luchtverkeer en defensie is daarnaast een ontwikkeling met mogelijke consequenties en kansen voor de VRF, met name voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.
Risico's	De VRF blijft in afwachting van landelijke besluitvorming op het onderwerp Verplichtend karakter. Het uitgangspunt blijft dat alle kosten die verband houden met de afschaffing van het Verplichtend karakter door het Rijk vergoed zouden moeten worden. Het inzetten van de egalisatiereserve kapitaallasten ter incidentele dekking van verplichtend karakter in 2026 en 2027 leidt ertoe dat deze reserve ultimo 2027 is uitgeput. Dat betekent dat per 2028 een structurele gemeentelijke bijdrage wordt gevraagd om de kapitaallasten vanaf dan te kunnen dekken. Dit wordt verwerkt in de Kadernota 2028.
Meer informatie	Website Veiligheidsregio Flevoland

Regionale Sociale Recherche - Zwolle

Algemeen

Onderdeel van	Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen
Draagt bij aan	De gemeenschappelijke regeling Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek, waarin acht gemeenten samenwerken onder leiding van Zwolle, is verantwoordelijk voor het voorkomen en opsporen van fraude binnen sociale zekerheidsregelingen zoals de Participatiewet, IOAW en IOAZ.

	Door deze taak regionaal te organiseren, wordt specialistische kennis gebundeld en de kwaliteit van handhaving verhoogd. De gemeente Zwolle voert de uitvoering uit namens de deelnemende gemeenten. Dit draagt bij aan een rechtvaardige en betrouwbare inkomensondersteuning, waarmee het doel van een stabiel en voorspelbaar (basis)inkomen voor inwoners wordt ondersteund.				
Gemeentelijk belang	De deelnemende gemeente hebben er belang bij om fraude met sociale zekerheidsregelingen zoals de Participatiewet, IOAW en IOAZ effectief te voorkomen en op te sporen. Door deze taak gezamenlijk onder te brengen bij de gemeente Zwolle wordt kennis en capaciteit gebundeld. Is er sprake van efficiëntie, schaalvoordelen en een eenduidige uitvoering. Door misbruik tegen te gaan, blijft er meer ruimte voor ondersteuning van inwoners die het echt nodig hebben, wat bijdraagt aan bestaanszekerheid en vertrouwen in de overheid.				
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling.				
Partijen	De sociale recherche werkt in opdracht van de gemeenten Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Zwartewaterland en Zwolle.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 63.998	€ 93.250	€ 96.135
Resultaat			-	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	-			
	31/12/2027	-			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	-			
	31/12/2027	-			
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Saskia Haarhuis-Veldman.				
Financieel belang	Betreft een bijdrage in de uitvoeringskosten van de Sociale Recherche aan gemeente Zwolle. Er is geen sprake van eigen vermogen of resultaat.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De Participatiewet in Balans is per 1 januari 2026 gefaseerd in werking getreden. In dit wetsvoorstel staan vele maatregelen om de Participatiewet te verbeteren en de balans te brengen tussen rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Gemeenten krijgen meer ruimte voor maatwerk, waarbij de menselijke maat en vertrouwen centraal staan.				
	Met het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid wordt beoogd om een evenwichtig handhavingsstelsel te creëren. Dat betekent dat er naast aandacht voor fouten, ook voldoende aandacht moet zijn voor daadwerkelijk misbruik. Het accent wordt verlegd van rechtmatigheid naar rechtvaardigheid. Er komt meer aandacht voor voorlichting en preventie. De verwachting is dat deze wet per 1 januari 2027 van kracht zal worden.				
Risico's	De gemeenschappelijke regeling Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek kent voor deelnemende gemeenten enkele risico's. Zo is er sprake van beperkte directe invloed op de uitvoering, aangezien deze centraal wordt aangestuurd door de gemeente Zwolle. Daarnaast bestaat het risico op een ongelijke verdeling van inzet en capaciteit, wat kan leiden tot verschillen in dienstverlening. Financieel kunnen onvoorziene kosten ontstaan, terwijl de grip op de begroting beperkt is.				
Meer informatie	Werkgebied Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek				
Impact - Dronten					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen				
Draagt bij aan	Het realiseren van bestaanszekerheid, gelijke kansen en participatie naar vermogen voor inwoners.				
Gemeentelijk belang	Impact streeft naar een toename van het aantal inwoners met een uitkering dat deelneemt aan de samenleving, hetzij via werk (met of zonder een vorm van ondersteuning), hetzij via andere vormen van maatschappelijke participatie. Daarnaast richt Impact zich op het vergroten van het aantal inwoners met een indicatie voor de 'banenafspraak' of 'beschut werk' dat een betaalde werkplek heeft. Door deze inzet draagt Impact bij aan het versterken van bestaanszekerheid, het bevorderen van gelijke kansen en het ondersteunen van participatie naar vermogen voor alle inwoners. Een deel van de nieuwkomers in Dronten volgt een integratietraject via Impact.				
Juridische vorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet gemeenschappelijke regelingen.				
Partijen	Gemeente Dronten, gemeente Kampen en bedrijfsvoeringsorganisatie Impact.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 2.218.333	€ 2.119.232	€ 2.225.030
Resultaat			47.539	-	-

Eigen vermogen	*01/01/2027*	€ 157.000			
	31/12/2027	€ 157.000			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	€ 9.343.000			
	31/12/2027	€ 9.343.000			
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Saskia Haarhuis-Veldman is namens het college van Dronten bestuurslid van Impact.				
Financieel belang	De Gemeenschappelijke Regeling Impact heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 8,7 miljoen (basis integratie-uitkering septembercirculaire 2025). De bijdrage van de gemeente Dronten aan Impact is op basis hiervan ingeschat op € 2.225.030, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van Impact, naar rato van hun inbreng.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	Impact staat voor een belangrijke transitie: van het bieden van werkplekken en re-integratie naar een integrale aanpak waarin werken én maatschappelijke participatie centraal staan als volwaardige vormen van meedoen. Dit vraagt om een flexibele organisatie die inspeelt op de veranderende arbeidsmarkt, samenwerkt met onderwijs en ondernemers. Het biedt maatwerk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zodat zij zo regulier mogelijk kunnen werken. De uitdagingen zijn groot: de vraag naar ondersteuning groeit en de doelgroep wordt complexer. Denk aan jongeren zonder startkwalificatie, statushouders of mensen met een (psychische) kwetsbaarheid die regulier werk moeilijk(er) maakt. Een sterke sociale infrastructuur is nodig om deze groepen effectief te bereiken en te activeren. Doel is dat Impact zich ontwikkelt tot partner van ondernemers, onderwijs en overheid, om samen tot een meer inclusieve arbeidsmarkt te komen.				
Risico's	Met het bedrijfsresultaat dat IMpact realiseert, wordt gedeeltelijk het negatieve subsidieresultaat gecompenseerd. Voor het resterende deel geldt dat de deelnemende gemeenten Kampen en Dronten naar rato bijdragen aan een exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van IMpact. Deze bijdrage is de afgelopen jaren gedaald door een groei in het bedrijfsresultaat.				
Meer informatie	Impact				

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland - Gemeente Almere (centrumgemeente)					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 6P Opgroeien en opvoeden				
Draagt bij aan	Kinderen en jeugdigen groeien zoveel mogelijk thuis op en Geïndiceerde jeugdhulp is vooral beschikbaar voor kinderen met een complexe zorgbehoefte.				
Gemeentelijk belang	Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.				
Juridische vorm	Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland.				
Partijen	Gemeente Almere, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Dronten.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 307.578	€ 335.524	€ 335.524
Resultaat			-	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	-			
	31/12/2027	-			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	-			
	31/12/2027	-			
Bestuurlijke betrokkenheid	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft.				
Financieel belang	Betreft een bijdrage in de uitvoeringskosten van de Centrumregeling aan de gemeente Almere. Er is geen sprake van eigen vermogen of resultaat.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De huidige Centrumregeling zal komen te vervallen per 1 januari 2027. Daarvoor in de plaats komt de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Flevoland. Hierin worden ook de regionale WMO taken die de gemeente Almere als centrumgemeente uitvoert opgenomen. De concepttekst daarvan is voor een zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd. De definitieve Gemeenschappelijke Regeling wordt eind 2026 door het college vastgesteld.				
Risico's	Op basis van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zijn de regionale taken uitgebreid met een aantal in te kopen producten jeugdhulp die in 2026 nog vielen onder de lokale inkoop. Dit inkooptraject wordt gezamenlijk bekostigd.				

	Per 2027 vervalt de noodzaak voor lokale inkoop van deze producten, maar dit leidt lokaal niet automatisch tot lagere uitgaven, omdat in het verleden door jeugd, Wmo en P-wet gezamenlijk werd ingekocht.
Meer informatie	Dienstverleningshandvest behorende bij centrumregeling sociaal domein Flevoland
	Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland

GGD Flevoland - De hoofdvestiging van GGD Flevoland bevindt zich in Lelystad					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 7O Gezonde leefstijl				
Draagt bij aan	Het versterken van gezonde leefstijl en mentaal welbevinden.				
Gemeentelijk belang	Bijdragen aan doelstellingen van Volksgezondheid met uitgangspunt preventie en gezondheidsbevordering. Deze doelstellingen komen voort uit de verplichtingen vanuit de wet Publieke Gezondheid.				
Juridische vorm	GGD Flevoland is een gemeenschappelijke regeling onder de noemer 'Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Flevoland 2023'. Het gaat om een Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, wet Gemeenschappelijke regelingen).				
Partijen	GGD Flevoland werkt in opdracht van de zes gemeenten (Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde) in Flevoland. Iedere gemeente wordt door een lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de GGD Flevoland.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 1.172.000	€ 1.424.000	€ 1.410.000
Resultaat			€ 11.000	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	€ 5.915.000			
	31/12/2027	€ 5.915.000			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	€ 25.947.000			
	31/12/2027	€ 30.820.000			
Bestuurlijke betrokkenheid	Algemeen Bestuur: wethouder Siert Jan Lap				
Financieel belang	GGD Flevoland heeft voor 2027 een begroting opgesteld van in totaal € 14.384.000 aan inwonersbijdrage. De bijdrage van de gemeente Dronten aan de GGD Flevoland bedraagt € 1.410.000, welke gedekt is in de gemeentelijke begroting. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de GGD Flevoland, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de GGD Flevoland een eigen weerstandsvermogen opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2027 begroot het Algemeen Bestuur de reserve GGD algemeen op € 1.813.000.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	Het werken aan de basis op orde in 2026 maakt dat GGD Flevoland in 2027 verder kan door ontwikkelen, invoeren en kan voldoen aan de moderne eisen in het vakgebied. Financieel doet GGD Flevoland geen beroep op de deelnemers anders dan de jaarlijkse indexering. De begroting is kostenbewust opgesteld om rekening te houden met de financiële positie van de verschillende gemeenten.				
Risico's	Maatschappelijke risico's nemen toe door het risico op (internationale) uitbraak van infectieziekten, antimicrobiële resistentie, zoonosen en vergrijzing. Daarnaast verandert de informatiepositie van burgers en ziet GGD Flevoland een afnemend vertrouwen in de overheid, wat effect heeft op de vaccinatiegraad. Verder is er maatschappelijk meer aandacht voor thema's rondom seksuele gezondheid en seksueel geweld. De toenemende aandacht, onder andere in de (sociale) media, ziet GGD Flevoland direct terug in een stijgende zorgvraag. Dit zijn grote ontwikkelingen, terwijl de arbeidsmarktkrapte en tijdelijke financiering belangrijke knelpunten blijven.				
Meer informatie	GGD Flevoland				

Alliander N.V. - Arnhem	
Algemeen	
Onderdeel van	Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten
Draagt bij aan	Autonomie. Beslissingen komen binnen wet- en regelgeving op de juiste niveaus tot stand en dragen bij aan het behouden van autonomie. Hierbij worden financiële risico's geïnventariseerd en op een adequate manier beheerst, zodat nu en in de toekomst de gemeente financieel gezond is en blijft.
Gemeentelijk belang	Een betrouwbare energievoorziening wat essentieel is voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.
Juridische vorm	Naamloze vennootschap (NV).

Partijen	De aandeelhouders van Alliander zijn de provincie Gliederland, Friesland, Noord-Holland, gemeente Amsterdam en andere gemeenten en provincies.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 618.571	€ 250.000	€ 315.000
Resultaat			€ 976.000.000	-	Nb
Eigen vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen (beperkt i.v.m. kleine aandelenbelang).				
Financieel belang	Dronten ontvangt dividend op basis van haar aandelen en een rentevergoeding op de verstrekte obligatielening.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De energietransitie vereist dat de gehele energie-infrastructuur in Nederland de komende jaren verzwaard wordt omdat de elektriciteitsvraag in 2050 is verdubbeld. De energietransitie versnelt en leidt tot meer duurzame lokale opwek en een groeiende vraag naar elektrisch vermogen. Dit vraagt om grote aanpassingen van het energiesysteem. De capaciteit van de elektriciteitsnetten van Alliander moet hierdoor de komende jaren op veel plekken worden verdubbeld. Dit maakt grootschalige investeringen door Alliander noodzakelijk. Alliander verwacht op korte termijn een meer dan verdubbeling van de totale investeringen ten opzichte van afgelopen jaren. Alliander heeft op 31 mei 2021 aan alle aandeelhouders een verzoek tot kapitaalversterking gedaan. Bij uitgifte telt de bedoelde lening al voor 50% mee als eigen vermogen. Op deze wijze kan de financiële soliditeit van Alliander worden geborgd en kan Alliander de publieke taak als netbeheerder blijven realiseren. De hoogte van de obligatielening wordt bepaald naar rato van het aandelenbezit van Dronten. Volgens het aandeelhoudersregister heeft Dronten 488.271 aandelen in Alliander. Dit is 0,357%, waardoor het concrete verzoek van Alliander een bedrag van € 2.141.618 bedraagt. Dit bedrag is medio december 2021 aan Alliander in de vorm van een reverse converteerbare hybride obligatielening uitgekeerd, waarvan de rente bij uitgifte van de lening 2,075% bedraagt.				
Risico's	Een belangrijk risico is het risico op netcongestie en investeringsachterstand.				
Meer informatie	Alliander				

Vitens N.V. - Zwolle					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten				
Draagt bij aan	Autonomie. Beslissingen komen binnen wet- en regelgeving op de juiste niveaus tot stand en dragen bij aan het behouden van autonomie. Hierbij worden financiële risico's geïnventariseerd en op een adequate manier beheerst, zodat nu en in de toekomst de gemeente financieel gezond is en blijft.				
Gemeentelijk belang	Een goede en veilige drinkwatervoorziening in de gemeente Dronten. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van de vennootschap omschreven is als 'De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.' Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven.				
Juridische vorm	Naamloze vennootschap (NV).				
Partijen	De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders, waaronder de provincie Flevoland, provincie Gelderland, provincie Overijssel, provincie Friesland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Dividendopbrengst			-	-	Nb
Resultaat			€ 34.500.000	-	Nb
Eigen vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen (beperkt i.v.m. kleine aandelenbelang).				

Financieel belang	Dronten ontvangt geen dividend op basis van haar aandelen, omdat de financiële positie van Vitens onder druk staat als gevolg van de investeringsopgave en het WACC-beleid.
Bijzonderheden	
Ontwikkelingen	De stijgende vraag naar water, door onder andere klimaatverandering en bevolkingsgroei, maakt dat water een steeds schaarser goed wordt. Bovendien is Nederland van oudsher ingericht op het zo snel mogelijk afvoeren van water. Dit is nadelig voor het grondwaterpeil en daarmee voor de natuur, landbouw en drinkwaterbedrijven zoals Vitens. Kortom: het watersysteem staat steeds meer onder druk. Het is daarom noodzakelijk dat we hier anders naar gaan kijken. Door de toenemende vraag heeft Vitens op de korte termijn meer vergunningen nodig om (grond)water te kunnen winnen om drinkwater van te maken. Alleen door samenwerking met de waterpartners van Vitens kunnen die vergunningen gerealiseerd worden. Complexe, langdurige vergunningprocedures en concurrerende belangen in de leefomgeving zijn grote knelpunten in het tijdig beschikbaar hebben van vergunningen. Lastige inpassing in de leefomgeving is daarvan vaak de oorzaak. De precieze knelpunten verschillen echter per regio. Andere, regio-overstijgende, belemmeringen zijn de toenemende schaarste in menskracht en middelen, de stikstofregels en netcongestie. Voor de lange(re) termijn, na 2030, werkt Vitens samen met stakeholders aan een robuust systeem met drinkwaterwinningen die zo weinig mogelijk impact hebben op natuur en omgeving (de strategische harten). Hiervoor kijken we ook naar alternatieve bronnen om drinkwater van te maken. Door naast diep grondwater ook in te zetten op het innemen van oppervlaktewater, oevergrondwater en ondiep grondwater maken we onze beschikbare broncapaciteit groter en daarmee beter bestand tegen kwetsbaarheden als gevolg van weersextremen (zoals langdurige droogte). Zo ontwikkelen we een toekomstbestendig en duurzaam watersysteem. Dit is een proces van tientallen jaren. Daarom zetten we de komende jaren nog steeds in op het winnen van extra grondwater, maar wel op een zo duurzaam mogelijke manier.
Risico's	Door het kleine belang heeft Dronten weinig invloed op de strategische beslissingen. Er wordt al jaren geen dividend uitgekeerd.
Meer informatie	Vitens

Technofonds Flevoland - Lelystad					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 3H Economische ontwikkelingen				
Draagt bij aan	Een toekomstbestendige economie in Flevoland.				
Gemeentelijk belang	Het versnellen van de technisch innovatieve en digitale transities.				
Juridische vorm	Technofonds Flevoland B.V. managed by Horizon.				
Partijen	Aandeelhouders en vijf bedrijfsonderdelen van Horizon Flevoland (RvC).				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			-	€ 1	€ 1
Resultaat			-€ 477.459	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2026*	€ 5.219.418			
	31/12/2026	-			
Vreemd vermogen	*01/01/2026*	€ 16.549			
	31/12/2026	-			
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Siert Jan Lap, namens gemeente Dronten, houder van 611 aandelen.				
Financieel belang	611 aandelen C à € 453,78 nominaal, totaal € 277.260 = 2,8% aandeelhouder bij Technofonds Flevoland, onderdeel van Horizon Flevoland.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	Naarmate ondernemingen groeien en nieuwe uitdagingen aangaan, verschuift de fondsbeheerrol van monitoring naar actief meedenken en het zoeken naar aanvullende financiering. Voor veel ondernemers is het aantrekken van privaat kapitaal een complexe opgave: de financiering van Technofonds fungeert daarbij als een krachtige hefboom.				
Risico's	Technofonds is steeds beter in staat externe cofinanciering aan de portefeuille te verbinden. Hoe langer een bedrijf in de portefeuille zit, hoe groter de kans op blijvende waardevermindering. Een heroriëntatie/samenvoeging van de fondsen tot een breder gedragen, nieuw Innovatiefonds Flevoland en de toetreding van EZK verkleint weliswaar de kwetsbaarheid en maakt de organisatie robuuster, maar de kapitaalstroom blijft een uitdaging. Zolang de markt exits remt, moeten Horizon, de provincie en de gemeenten scherp toezien op het realiseren van concrete exits om de kasstroom voor de pijplijn van 2026 en verder op gang te houden. Eventuele uittreedscenario's en financiële afwikkeling is gevraagd met de voorkeur eenduidig te handelen met de andere vijf Flevolandse gemeenten om 'free-rider'-gedrag in de regio te voorkomen.				

Meer informatie	MKB & Technofonds Flevoland				
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A. - Harderwijk					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 5J (Openlucht)recreatie				
Draagt bij aan	Het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren namens de gemeenten rond de Randmeren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar vaarwater, fietsverbindingen en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden. De gemeenten dragen daarvoor samen de bestuurlijke verantwoordelijkheid.				
Gemeentelijk belang	Recht van erfpacht en recht van opstal van De Smient, De Meerkoet, De Kleine Zwaan, Pierland, Ral en Eekt voor tien jaren tot en met 2033.				
Juridische vorm	Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is als zelfstandige rechtspersoon voor alle zestien gemeenten rond de Randmeren een verbonden partij.				
Partijen	Gastvrije Randmeren werkt bij de uitvoering van haar taken nauw samen met de adviserende leden Rijkswaterstaat Midden-Nederland, de waterschappen in de regio, toeristische organisaties, ondernemers en terreinbeheerders in het Randmerengebied.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 31.122	€ 33.000	€ 34.000
Resultaat					
Eigen vermogen	*01/01/2026*	-			
	31/12/2026	-			
Vreemd vermogen	*01/01/2026*	-			
	31/12/2026	-			
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Saskia Haarhuis-Veldman.				
Financieel belang	Belangrijk is dat de coöperatie een meerjarenperspectief neer gaat zetten die haalbaar en toekomstbestendig is. Het gaat hier niet om een gemeenschappelijke regeling. Wij hebben als gemeente beperkt invloed.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	'Van het meer en de rand' is de toekomstvisie voor de Randmeren 2030-2035 en biedt de basis voor de uitvoeringsagenda.				
Risico's	Met betrekking tot de financiële positie van CGR kan kort samengevat worden gesteld: er wordt ingeteerd op de reserve, er is geen sluitende begroting, het vermogen neemt in de jaren af met als gevolg dat er een minimaal weerstandsvermogen is. Met het rendement op vermogen wordt de begroting gedekt. Wanneer het rendement minder is dan voorzien heeft dit gevolgen voor de dekking. Het tekort komt dan ten laste van de algemene reserve. Er wordt al een aantal jaar ingeteerd op de algemene reserve. CGR zou moeten nadenken over een minimaal weerstandsvermogen van bijvoorbeeld 10% van de begrotingsomvang. Ook zou zij een visie moeten vormen op de ondergrens. Hiervoor is meermaals, zowel ambtelijk als bestuurlijk, aandacht gevraagd. De algemene reserve van de coöperatie is aanzienlijk en nog voldoende om het begrotingstekort voor de komende jaren te dekken.				
Meer informatie	Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren				
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) - Alkmaar					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen				
Draagt bij aan	De vermindering van uitstoot van broeikasgassen.				
Gemeentelijk belang	Afval te verminderen en grondstoffen te hergebruiken.				
Juridische vorm	N.V. HVC is een toonaangevend publiek bedrijf dat samen met gemeenten, waterschappen en inwoners actief is om broeikasgasuitstoot te verlagen door de energiehuishouding te verduurzamen, afval te verminderen en grondstoffen te hergebruiken.				
Partijen	Zie hierboven.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 73.254	€ 73.253	€ 73.254
Resultaat			€ 34.897.000	-	Nb
Eigen vermogen	*01/01/2025*	€ 257.583.000			
	31/12/2025	€ 277.924.000			

Vreemd vermogen	*01/01/2025*	€ 966.359.000			
	31/12/2025	€ 1.031.417.000			
Bestuurlijke betrokkenheid	Wethouder Peter van Bergen, namens gemeente Dronten, houder van 48 aandelen A elk € 45,45.				
Financieel belang	± € 75.000 - begroting ontvangen we in Q3-2026.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De sturing op verdergaande mogelijkheden voor reductie van te verbranden restafval (na inzameling), en daarmee van de te betalen Afvalstoffenbelasting en CO2-heffing.				
Risico's	Door de stijgende afvalstoffenbelasting en CO2-heffing nemen de kosten voor de verwerking van restafval de komende jaren substantieel toe. Dit heeft een opwaarts effect op de gemeentelijke lasten. De warmtetransitie betekent een verschuiving van de regierol naar gemeenten en vraagt om strategische keuzes over de rol van HVC. HVC is financieel stabiel, maar opereert in een risicovolle branche, de wet- en regelgeving verandert vaak en externe factoren zijn aan de orde van de dag (waaronder energie- en brandstofprijzen).				
Meer informatie	HVC				

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) - Den Haag					
Algemeen					
Onderdeel van	Pakket 0A Bestuur				
Draagt bij aan	Het bepalen in welke samenwerkingsverbanden de gemeenten de komende jaren moet investeren en op welke wijze de samenwerking met Rijk en Regio, die op lange termijn noodzakelijk is voor middelen, ruimtelijke ordening en mogelijke versoepeling van wet- en regelgeving, moet worden opgetuigd.				
Gemeentelijk belang	Vertegenwoordiging van gemeenten richting het Rijk en andere overheden. Ondersteuning en kennisdeling zoals handreikingen, modelverordeningen en trainingen.				
Juridische vorm	Vereniging.				
Partijen	Alle Nederlandse gemeenten zijn lid van VNG.				
Belangen					
Financieel			Realisatie 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Jaarlijkse bijdrage			€ 89.371	€ 85.000	€ 80.710
Resultaat			-€ 26.000	-	-
Eigen vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Vreemd vermogen	*01/01/2027*	Nb			
	31/12/2027	Nb			
Bestuurlijke betrokkenheid	Burgemeester Jean Paul Gebben is voorzitter van het dagelijks bestuur van VNG Flevoland.				
Financieel belang	Contributie op basis van het aantal inwoners.				
Bijzonderheden					
Ontwikkelingen	De VNG biedt haar leden een platform via commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en op vng.nl. Uitwisseling van ervaringen en leren van elkaar staan voorop.				
Risico's	Niet van toepassing.				
Meer informatie	VNG				

Paragraaf grondbeleid

Visie op het grondbeleid
De gemeente Dronten voert een doeltreffend grondbeleid. Grondbeleid is een instrument om ruimtelijke en maatschappelijke beleidsdoelstellingen te realiseren op het gebied van wonen, economie en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Door bij de bepaling van onze gemeentelijke rol binnen de gebiedsontwikkeling ook het maatschappelijke aspect mee te nemen, is het financieel resultaat minder bepalend geworden. De focus ligt nu meer op maatschappelijke waarde creatie binnen een haalbare financiële business case.

Bij gebiedsontwikkelingen staat een integrale afweging centraal tussen maatschappelijk en financieel rendement. Daarbij kan bij ontwikkelingen met een groot maatschappelijk belang de afweging worden gemaakt om een financieel minder gunstig resultaat te accepteren, mits dit past binnen de financiële kaders, het weerstandsvermogen en de beleidsuitgangspunten welke door de raad vastgesteld zijn.

Wijze van uitvoering van het grondbeleid
De gemeente bepaalt per gebiedsontwikkeling welke rol en strategie het meest passend is. Daarbij worden de rollen regisseur, motivator en facilitator onderscheiden, in combinatie met een actieve, samenwerkende of faciliterende strategie.

Bij faciliterende ontwikkelingen voert de gemeente geen grondexploitatie. Het kostenverhaal en de risicoafdekking worden in beginsel verzekerd via anterieure overeenkomsten. In alle gevallen gelden marktconformiteit, transparantie en naleving van wet- en regelgeving als randvoorwaarde.

De beleidskaders staan beschreven in de nota grondbeleid 2026, het meerjarenperspectief en de nota kostenverhaal.

Grondexploitaties en faciliterende projecten
De gemeente voert in 2027 een aantal lopende grondexploitaties voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties en bedrijventerreinen waarvoor zij financieel risico draagt. Daarnaast zijn er faciliterende projecten (initiatieven door derden) waarbij de gemeente geen grondpositie inneemt en de financiële risico's beperkter zijn.

Financiële prognose grondexploitaties
De actuele meerjarenprognose van het gezamenlijke resultaat van de gemeentelijke grondexploitaties is verwerkt in de meerjarenraming van deze begroting (perspectief nota). Significante afwijkingen ten opzichte van eerdere ramingen en vastgestelde grondexploitaties worden afzonderlijk ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.
In de tabel hieronder ziet u het perspectief van de actieve grondexploitaties met peildatum 1 januari 2026:

Complex	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te realiseren		Resultaat op startwaarde (1-1-2026)	Status
		Kosten	Opbrengsten		
Woningbouw	7.893.571	16.237.995	18.647.869	5.940.256	tekort
Bedrijventerreinen	377.337	5.590.518	8.078.679	-1.981.257	overschot
Bijzondere bebouwing	4.514.543	3.079.731	6.972.340	814.822	tekort
Totaal	**12.785.451**	**24.908.244**	**33.698.888**	**4.773.821**	**tekort**

Winst- en verliesneming
Tussentijdse winstneming uit grondexploitaties vindt jaarlijks plaats per 31 december op basis van de meerjarenramingen in de perspectiefnota conform het voorzichtigheidsbeginsel en de BBV-regels via de percentage-of-completion-methode.

$$POC = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

Verwachte verliezen voortkomende uit de meerjarenramingen in de perspectiefnota worden direct genomen door het treffen van een verliesvoorziening ter grootte van het saldo op de startwaarde. Wanneer de ruimtelijke ontwikkeling gereed is, wordt de grondexploitatie afgesloten en vindt er een finale afrekening plaats. Een grondexploitatie wordt definitief afgesloten als 100% van de kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. In de jaarrekening zal hiervan melding worden gedaan.

Reserves, risico's en weerstandsvermogen
Aan grondexploitaties zijn financiële risico's verbonden, zoals marktontwikkelingen en project specifieke risico's. Deze risico's worden jaarlijks geïnventariseerd en betrokken bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen en worden verwerkt in de gemeentelijke jaarrekening. De beschikbare reserves en voorzieningen zijn daarmee toereikend om de geïdentificeerde risico's op te vangen.
De planvorming rondom Uitleggebied Dronten Zuid kent, op het moment van schrijven medio 2026, aanvullende (financiële) risico's ten opzichte van de opgenomen risico's binnen de globale grondexploitatie die in december 2025 is vastgesteld. Eén van de oorzaken hiervan is het ontbreken van ondertekende overeenkomsten met betrekking tot de grondverwerving. Dit betekent zowel aan de lastenkant (grondverwerving) als aan de batenkant (gronduitgifte) onzekerheid.

Beleidsvoornemens 2027
In 2027 ligt de focus op het beheerst uitvoeren van de lopende grondexploitaties, het faciliteren en realiseren van nieuwe woningbouw- en bedrijventerreinontwikkelingen, waarbij het dorpse karakter van de kernen in stand blijft en het zorgvuldig afwegen van nieuwe initiatieven binnen de financiële ruimte van de gemeente. In de programma's 3 en 8 ziet u een toelichting op het ambitieniveau voor bedrijventerreinen en woningbouw.

Gebiedsontwikkelingen starten doorgaans met een voorbereidingskrediet. Per heden (medio 2026) zijn de volgende voorbereidingskredieten geopend die naar verwachting leiden tot een toekomstige gebiedsontwikkeling:

Voorbereidingskrediet	Beoogde gebiedsontwikkeling in 2027
Hanzekwartier	1. Locatie Huigen in uitvoering via een anterieure overeenkomst (initiatief door derden) 2. Planvorming van Binnenhaven wordt doorontwikkeld
Volkstuinen, paardenweiden Biddinghuizen	
Uitbreiding Poort van Dronten	Poort van Dronten fase 3 gaat via een grondexploitatie in ontwikkeling. Alle kavels in de eerste twee fases zijn vergeven
Uitleggebied Zuid	
Uitleggebied Zuid kwadrant Noord Oost	Start van bouw van de eerste woningen in Uitleggebied Zuid kwadrant Noord Oost
Sleutelproject Biddinghuizen	Havenweg: via een grondexploitatie in ontwikkeling
Sleutelproject Swifterbant	
De Graafschap fase 3	

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Algemeen
Op 1 mei 2022 is de Wet Open overheid (Woo) in werking getreden. In artikel 3.5 van de Woo is voorgeschreven dat gemeenten in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen over de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarrekening te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf. Met deze paragraaf voldoen we aan de wettelijke voorschriften.

Beleid
De Woo heeft als doel dat overheden meer open en transparant zijn voor de hele samenleving door ervoor te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Voor nu en in de toekomst. Dit is belangrijk voor een gezonde democratie. Burgers, journalisten en volksvertegenwoordigers kunnen de overheid op deze manier goed controleren. In de Woo staan 11 informatiecategorieën die gemeentelijke bestuursorganen op termijn actief openbaar moeten gaan maken. De verplichting tot openbaarmaking wordt de komende jaren gefaseerd, per categorie, ingevoerd door middel van Koninklijke Besluiten.

Op 1 november 2024 is de eerste tranche van de Woo in werking getreden. De gemeente heeft in dit kader de eerste vier categorieën aan informatie openbaar gemaakt. Het betreft de volgende categorieën: algemeen verbindende voorschriften, overige besluiten van algemene strekking, organisatie en werkwijze en de bereikbaarheidsgegevens. De categorieën Organisatie en werkwijze en Bereikbaarheidsgegevens worden ontsloten via het Register van Overheidsorganisaties (ROO). Voor gemeenten worden deze gegevens aangeleverd en beheerd via de VNG. Met ingang van 1 januari 2025 publiceert de gemeente alle Woo-besluiten online. Deze zijn te raadplegen via de volgende link: https://www.dronten.nl/ingediende-woo-verzoeken/.

De gemeente is opgenomen in de landelijke Woo-index, een overzicht van alle overheidsorganisaties die vallen onder de Woo. In deze index zijn de contactgegevens opgenomen voor vragen omtrent de Woo en Woo-verzoeken. Daarnaast geeft de index per organisatie aan waar de documenten te vinden zijn die wettelijk verplicht openbaar gemaakt moeten worden. De gemeente heeft in de Woo-index ook een link opgenomen die verwijst naar de collegebesluiten. Met de Woo-index wordt het voor inwoners en andere belanghebbende eenvoudiger om publieke informatie te vinden en draagt de gemeente bij aan een transparante overheid.

Paragraaf subsidies

Inleiding
De gemeente Dronten zet subsidies in als instrument om maatschappelijke doelen te realiseren. Subsidies dragen bij aan het versterken van participatie, leefbaarheid en ontmoeting, evenals aan het aanbod van sport-, cultuur- en welzijnsactiviteiten. De subsidieverstrekking vindt plaats binnen de kaders van de Algemene subsidieverordening (ASV). De gemeente hanteert drie typen subsidies: basissubsidies, activiteitensubsidies en begrotingssubsidies.

Basissubsidies
Basissubsidies worden verstrekt op basis van de onlangs vastgestelde *Subsidieregeling Basissubsidie Vrijwilligersorganisaties Dronten*. Deze regeling is bedoeld ter ondersteuning van organisaties die structureel bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen en voorzien in een lokale basisinfrastructuur. Het betreft met name vrijwilligersorganisaties en verenigingen die een doorlopende rol vervullen in het sociale, culturele en sportieve leven in Dronten.

Subsidieregeling	Primitieve begroting 2027 (Maximaal subsidieplafond 2027)
Subsidieregeling Basissubsidie Vrijwilligersorganisaties Dronten	€ 33.750

Activiteitensubsidies

Activiteitensubsidies worden verstrekt op basis van de *Subsidieregeling Maatschappelijke Activiteiten Dronten 2027*. Deze regeling richt zich op het ondersteunen van concrete activiteiten en projecten die bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen en maatschappelijke effecten. De subsidies kunnen zowel structureel als incidenteel worden ingezet.

Het betreft onder andere activiteiten op het gebied van ontmoeting, preventie, cultuur, sport en participatie.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de subsidieartikelen binnen deze regeling, inclusief de bijbehorende subsidieplafonds voor het begrotingsjaar 2027.

Artikel	Subsidieartikel	Primitieve begroting 2027 (Maximaal subsidieplafond 2027)
2.1	Subsidie cliëntenparticipatie	€ 35.000
2.2	Subsidie logeerbed en time-outvoorziening	€ **
2.3	Subsidie inloopvoorziening GGZ	€ **
2.4	Subsidie woonstart	€ **
2.5	Subsidie buurtbus Dronten	€ 7.500
3.1	Subsidie volwasseneneducatie	€ 80.000
3.2	Subsidie jeugdgezondheidszorg 0–4 jaar	€ 859.367
3.3	Subsidie Kansrijke Start	€ 43.020
3.4	Subsidie onderwijsachterstandenbeleid	€ 713.935
3.5	Subsidie activiteiten ter bevordering van gelijke behandeling	€ *
3.6	Subsidie ondersteuning gehandicapten en chronisch zieken	€ 13.000
4.1	Subsidie activiteiten dorpsbelangen	€ 36.633
4.2	Subsidie activiteiten sport	€ 58.500
4.3	Subsidie activiteiten promotie Dronten	€ 15.000
4.4	Subsidie activiteiten kunst en cultuur	€ 80.000
4.5	Subsidie lokale omroep	€ 29.000
4.6	Subsidie jongerenactiviteiten	€ 19.000
4.7	Subsidie dorpsquiz	€ 2.500
4.8	Subsidie steun bij rouw, verlies en eenzaamheid	€ 40.000
4.9	Subsidie activiteiten veteranen	€ 4.000
4.10	Subsidie slachtofferhulp	€ 19.000
4.11	Subsidie preventieve verslavingszorg	€ **
4.12	Subsidie welzijnsaanbod GGZ	€ **
4.13	Subsidie Kind op gezond gewicht	€ 45.000
	Totaal	**€ 2.100.455**

**Het subsidieplafond is gelijk aan de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen*
***Deze subsidies maken onderdeel uit van het Zorglandschap Wmo, dat nog door de raad moet worden vastgesteld. De subsidieplafonds worden op een later moment vastgesteld*

Begrotingssubsidies

De onderstaande subsidies worden rechtstreeks verstrekt op grond van deze begroting, zoals bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht. De subsidies worden verleend aan de genoemde organisaties voor de daarbij vermelde activiteiten, tot maximaal de opgenomen bedragen inclusief indexatie. Aan deze vermelding kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Organisatie	Doel / activiteiten		Primitieve begroting 2027 (Maximaal subsidiebedrag)
De Meerpaal	Exploitatie van een multifunctioneel cultureel centrum en het organiseren van culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten		€ 6.706.400
Subplafonds de Meerpaal	*Gebouw*	*€ 4.792.661*	
	Cultuur	*€ 512.263*	
	Welzijn	*€ 1.119.357*	
	Sport maatschappelijke ondersteuning	*€ 39.827*	
	Sport Buurtsportcoaches	*€ 210.000*	
	Sport mq scan	*€ 32.292*	
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF)	Maatschappelijke ondersteuning, sociaal raadsliedenwerk, buurtbemiddeling, financiële hulpverlening en sociaal werk		€ 1.371.672
Subplafonds MDF	*Algemeen Maatschappelijk Werk*	*€ 418.779*	
	Sociaal Raadslieden	*€ 121.991*	
	Schuldhulpverlening inclusief participatie	*€ 437.085*	
	Buurtbemiddeling	*€ 51.445*	
	Op niveau houden buurtbemiddeling	*€ 10.213*	
	Vrijwilligersproject (schuldpreventie)	*€ 37.642*	
	Budgetbeheer op maat	*€ 56.464*	
	Financieel spreekuur	*€ 60.081*	
	Vroegsignalering	*€ 50.189*	
	Uitbreiding vroegsignalering	*€ 40.852*	
	Cashflow	*€ 20.076*	
	Robuuste rechtsbescherming	*€ 46.429*	
	Verwijsloket St. Jansdal	*€ 20.426*	
Flevomeer Bibliotheek	Bibliotheekvoorzieningen, leesbevordering en educatie		€ 2.221.658
Subplafonds Flevomeer Bibliotheek	*Reguliere subsidie*	*€ 2.184.976*	
	Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	*€ 36.682*	
Stichting DOES	Ondersteunen van toeristische en recreatieve activiteiten ter versterking van de aantrekkelijkheid van Dronten		€ 197.000*
STA Dronten	Organisatie van lokale evenementen zoals Koningsdag en Sinterklaas		€ 12.000
Wereldwinkel	In stand houden van een fysieke fairtradevoorziening		€ 15.500
Zuiderzeezwemmers	Faciliteren van zwemactiviteiten en trainingen		€ 49.900
Stichting Herdenking 4 mei	Organiseren van de jaarlijkse dodenherdenking		€ 17.000
Stichting Landschapsbeheer Flevoland	Behoud en beheer van dorpsbossen met inzet van vrijwilligers		€ 28.000
Totaal			**€ 10.619.130**

**Het subsidieplafond is afhankelijk van de werkelijk gerealiseerde inkomsten, conform geldende afspraken*

Tot slot

Met deze drie vormen van subsidieverstrekking wordt een evenwicht bereikt tussen structurele ondersteuning van de basisinfrastructuur, ruimte voor initiatieven vanuit de samenleving en gerichte samenwerking met strategische partners. De gemeente stuurt hierbij op doelmatigheid en maatschappelijke effecten, zodat subsidies bijdragen aan een krachtig, betrokken en leefbaar Dronten, en we tegelijkertijd beter kunnen voorzien in (maatwerk)behoeften, afhankelijk van het type subsidie.

Paragraaf informatisering

Inhoud
Met informatisering en digitalisering maken we de gemeente meer schaalbaar, wendbaar en benaderbaar. Daarmee ontstaat ruimte voor groei zonder in te leveren op kwaliteit, en wordt het fundament gelegd voor een overheid die meegroeit met haar inwoners — dienstbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. De inzet van de informatiehuishouding is erop gericht dat we goed ons werk kunnen doen in de context van groei. Dit draagt bij aan het effect dat inwoners de Gemeente Dronten als een betrouwbare en dienstbare lokale overheid ervaren.

Digitalisering en informatisering is gericht op het ontwikkelen en inzetten van vaardigheden, processen en systemen die nodig zijn voor een effectieve samenwerking, een betrouwbare informatievoorziening en optimalisatie van primaire bedrijfsprocessen (zowel bestaand als nieuw). Informatisering heeft daarbij betrekking op de gegevensverwerkingsprocessen ten behoeve van de gemeentelijke bedrijfsprocessen. Digitalisering is gericht op het ondersteunen van de samenwerking en informatievoorziening, door informatie toegankelijk te maken via elektronisch apparaten.

Vanuit het team Informatiemanagement (IM) wordt dit ondersteund met voorzieningen waarmee we de:
1. Digitale samenwerking van medewerkers faciliteren.
2. Creatie, verwerking en beheer van informatie volgens vereisten informatiseren.
3. Procesgerichte en procesmatige samenwerking ondersteunen door deze te digitaliseren.

Focus en doelen
We blijven continu werken aan een stabiele en betrouwbare ICT-omgeving, een informatievoorziening die de procesmatige bedrijfsvoering ondersteunt, de modernisering van de digitale werkruimte, het op orde brengen van het archief- en informatiebeheer en het vervangen van onderdelen die verouderd zijn of aanbesteed moeten worden. We zorgen ervoor dat met de informatiehuishouding:
1. Wordt voldaan aan kwaliteitsnormen, wet- en regelgeving, eigen beleid en digitale ambities.
2. Anderen worden geholpen hun werk te doen en om zoveel mogelijk verspillingen te elimineren (beter, sneller, goedkoper).
3. Processen en informatiestromen robuust, doelmatig en doeltreffend zijn en de (digitale) samenwerking wordt bevorderd.

Daarbij leggen we in 2027 extra focus op de:
1. Inzet van business intelligence, het datalab en gebruik van generatieve artificiële intelligentie.
2. Vernieuwing en ontwikkeling van de digitale werkruimte.
3. Digitalisering van processen en informatiestromen.

Zie Pakket 0C Overhead voor een toelichting op wat we hiermee willen bereiken, wat de beleidspunten zijn en wat we hiervoor gaan doen.

We blijven daarbij de ambitie volgen dat onze digitale platformen en ICT-omgeving geharmoniseerd en op uniforme wijze te beheren zijn, waardoor we beter in staat zijn om aan te sluiten op de landelijke samenwerking ‘Common Ground’. Wat we daarvoor doen is het:
1. Verder renoveren en versterken van de informatiehuishouding.
2. Vergroten van de informatieveiligheid.
3. Inzetten van ICT-onderdelen ten behoeve van de digitale werkruimte.

4. Inrichten van oplossingen voor applicatie interactie (koppelingen).
5. Vernieuwen van vak-applicaties.
6. Ontwikkelen en uitvoeren van een digitale strategie.

Onverminderd van belang blijven ook thema's zoals werken op basis van regels en afspraken (governance), procesgericht en procesmatig werken, informatieveiligheid, architectuur en portfolio management. We kunnen ons daardoor richten op een meer doelmatige inzet en ontwikkeling van de voorzieningen voor de creatie, verwerking en beheer van informatie. We komen daardoor meer in de gelegenheid om uitvoering te geven aan door digitalisering gedreven vernieuwing, door wet- en regelgeving gestuwde veranderingen en het naar behoefte realiseren van mogelijkheden voor het opzetten en inzetten van instrumenten voor data-analyse.

<u>Visie en ontwikkeling richting de nabije toekomst</u>
De ontwikkelingen richting de nabije toekomst zijn weergegeven in de 'praatplaat' voor onze digitale strategie die bestaat uit vijf thema's voor digitalisering.

DIGITALE DOORBRAAK	SPEERPUNTEN HUIDIGE BEWEGING	FOCUS 2025 / 2026
DATAGEDREVEN WERKEN 	Beschikbare data van goede kwaliteit, privacy is op orde; Mogelijkheden voor rapportage en en eenvoudige data analyses.	• Aanschaf data analytics platform (Microsoft Fabric) • Inzet BI specialist(en) • Implementatie metadataschema • Verrijking metadata gedigitaliseerde bouwdossiers • Opzetten en inzetten Datalab Dronten en opschalen hiervan.
SLIMME, DIGITALE PROCESSEN 	Beheerste, uniforme, gestandaardiseerde En efficiënte bedrijfsprocessen	• Upgrade en inzet BlueDolphin voor procesmodellering (BPMN) • Ondersteuning business bij in kaart brengen processen vanuit VIC en VNG bedrijfscontinuïteit en/of specifieke businessverzoeken. • Kwaliteitssysteem informatiebeheer opstellen en implementeren
BRILJANTE INWONERS ERVARING 	Uitstekende inwoner bediening van begin tot einde van dienstverlenende processen	• Structureren dienstverlenende processen • Digitaliseren processen & digitaliseren communicatie. • Doorontwikkelen TopDesk • TopDesk AI Pilot • Toegankelijk maken archiefblok 1992-2001 • Ontwikkeling Mijn Omgeving | Mijn.dronten.nl
WENDBARE ORGANISATIE 	Verandervermogen op orde en grip op alles dat loopt	• IM portfoliomanagement -> inzet kennis en ondersteuning voor opzetten project portfolio management bij IM en advisering opschalen ten behoeve van strategische prioritering en sturing.
NIEUWE DIGITALE BUSINESSMODELLEN 	Vereenvoudigde en modulaire producten en diensten, verlengen huidige modellen	• Digitale werkruimte: inrichten, migratie en ontwikkelen huidige ICT-omgeving gericht op gecontroleerde flexibiliteit • Ontwikkelen en inzet van BI-producten en diensten incl. inrichting data platform

Wat willen we hiermee bereiken?
Het primaire uitgangspunt bij het informatiseren en digitaliseren is dat we zorgen voor een adequate inzet en onderhoud van de informatiehuishouding zodat we goed ons werk kunnen doen in de context van een groeiende gemeente. Dit moet bijdragen aan het effect dat inwoners de Gemeente Dronten ervaren als een betrouwbare en dienstbare lokale overheid. Informatisering en digitalisering moet bijdragen aan dienstbaarheid bij groei, betrouwbaarheid bij groei en ondersteuning van groei als randvoorwaarde.

1. Dienstbaarheid bij groei
Hoe meten we dit?
- % Inwoners dat online zaken afhandelt
- % Volledig geautomatiseerd verwerkte aanvragen
- Tijdwinst per proces voor medewerker/inwoner

Toelichting
Naarmate het aantal inwoners groeit, neemt de vraag naar snelle, toegankelijke en foutloze dienstverlening toe. Digitalisering maakt schaalbare dienstverlening mogelijk zonder dat dit evenredig meer menskracht vergt. Door processen slim te digitaliseren (zoals vergunningverlening, inschrijvingen, meldingen), kunnen nieuwe inwoners snel wegwijs worden en zich ondersteund voelen in hun interactie met de gemeente. Selfserviceportalen en gepersonaliseerde communicatie zorgen ervoor dat inwoners sneller antwoorden vinden en zich serieus genomen voelen — cruciaal bij vestiging in een nieuwe gemeente.

2. Betrouwbaarheid bij groei
Hoe meten we dit?
- Digitale tevredenheidsscore van inwoners (inclusief toegankelijkheid)
- % processen dat inzichtelijk en gedigitaliseerd is
- % medewerkers dat 'voldoende' scoort ten aanzien van digitale vaardigheden en privacy awareness

Toelichting
Een groeiend inwoneraantal betekent complexere informatiehuishouding en hogere verwachtingen. Door te standaardiseren en gegevens eenduidig te ontsluiten, blijft de gemeente overzichtelijk, transparant en controleerbaar. Digitaal eigenaarschap en heldere informatieketens zorgen ervoor dat fouten en dubbel werk worden geminimaliseerd — ook als de druk op systemen en mensen toeneemt.

3. Ondersteuning van groei als randvoorwaarde
Hoe meten we dit?
- Aantal actieve API-koppelingen op basis van landelijke standaarden
- % van nieuwe ontwikkelingen dat het standaard intake- en inkoopproces doorloopt

Toelichting
Digitalisering is geen bijproduct, maar een basisvoorwaarde voor een gemeente in groei. Zonder robuuste digitale processen ontstaat verstopping, ontevredenheid en frustratie. Door te sturen op effecten (zoals snelheid, bereikbaarheid en tevredenheid) wordt digitalisering een strategisch instrument om groei bestuurbaar te houden en dienstverlening op peil te houden of zelfs te verbeteren.

Focus en doelen werkgebieden informatisering en digitalisering

Informatiemanagement & i-Advies

Informatiemanagers adviseren bij het beheer, gebruik en de ontwikkeling van informatie en informatietechnologie. Managers zijn proces- en systeemeigenaren en de verantwoordelijkheid voor de informatieverwerking binnen de gemeentelijke organisatie ligt bij de teams.
Informatiemanagers adviseren over en implementeren beleid, waarbij rekening wordt gehouden met relevante wet- en regelgeving, zoals privacywetgeving en data-integriteit. Zij adviseren de organisatie bij vraagstukken die mogelijk verbonden zijn met informatie(technologie) of waarbij de inzet van team IM nodig is en faciliteren dit waar mogelijk.

Archief- & Informatiebeheer

We blijven investeren in Archief- en Informatiebeheer om een pakket aan verbetermaatregelen met ons team door te voeren. Het doel hiervan is om te voldoen aan de Archiefwetgeving, te zorgen voor betere operationalisering van de verantwoordelijkheid voor goed informatiebeheer in de eerste lijn en het creëren van de voorwaarden voor datagedreven efficiency.

Bij een goede informatiehuishouding hoort een digitaal archief- en informatiebeheer. Door de groei van onze organisatie, toenemende complexiteit in wetgeving en digitalisering in de maatschappij veranderen de eisen op dit gebied. De nieuwe Archiefwet – die op 20 februari 2025 is aangenomen door de Tweede Kamer - bevat een kortere overbrengingstermijn, meer bepalingen rond openbaarheid en verruiming van inzageopties. Dit resulteert in structureel meer inspanningen op het gebied van archief- en informatiebeheer om de transitie naar digitaal beheer te realiseren en de kwaliteit van archief- en informatiebeheer te waarborgen.

Om het bovenstaande zo efficiënt mogelijk te bereiken, werken we samen in de regio met Het Flevolands Archief (HFA). De bijdrage voor deze Gemeenschappelijke Regeling (GR) is bijgesteld, zodat HFA hier ook richting de toekomst een passende uitvoering aan kan blijven geven.

Digitale Dienstverlening en beheer

We willen onze processen continu blijven optimaliseren en efficiënter maken. Dit vergt inspanning en een goede methodiek waarbij we de uitvoering graag beleggen bij eigen medewerkers. Het is ook een speerpunt van het coalitie programma ‘Diensten achter de schermen nemen we onder de loep’. Er wordt nadrukkelijker focus gelegd op procesgericht en digitaal werken als uitgangspunt voor alle bedrijfsactiviteiten waarbij expliciet wordt gemaakt wat onder zaak- en procesgericht werken wordt verstaan. De investeringen zijn gericht op het blijvend kunnen ondersteunen van deze organisatie brede opgave voor procesgericht werken en het bijdragen aan de realisatie van de smart-doelstellingen van de vak afdelingen. De inzet op innovatie en rationalisatie van het applicatielandschap vereist investeringen in capaciteit voor het uitvoeren van hiervoor benodigde aanbestedingen.

Informatieveiligheid
Het strategisch informatieveiligheidsbeleid wordt vertaald naar door risicoanalyse bepaalde passende beheersmaatregelen om de informatiehuishouding adequaat te beschermen. Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een betrouwbare informatievoorziening. Informatie dient op het juiste moment beschikbaar te zijn, werkzaamheden en beslissingen dienen plaats te vinden op basis van integere informatie (juist, volledig en actueel) en informatie behoort enkel voor bevoegden beschikbaar te zijn. Het levert een bijdrage aan de te realiseren maatschappelijke en organisatiedoelen van onze gemeente door risico's die een negatieve impact hebben op de beschikbaarheid, integriteit en/of vertrouwelijkheid te beheersen.

Beheer en controle wordt ingezet via een gedegen managementstructuur gebaseerd op de 'Deming circle', gericht op het bereiken van de volgende doelen:

1. Het continu kunnen verbeteren van de beheersmaatregelen en het beveiligingsniveau.
2. Realisatie van maatregelen om te voldoen aan de controls uit de NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017 volgens de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), NIS2 Cyberbeveiligingswet.
3. Adequate bescherming van privacy en informatie ten behoeve van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid.

ICT & Digitale werkruimte
Voor het flexibiliseren van de bedrijfsvoering en een meer wendbare (digitale) samenwerking ontwikkelen en onderhouden we een digitale werkruimte. We zorgen voor een flexibele, effectieve en veilige ontsluiting van data en applicaties en onderhoud van onze ICT-omgeving. Daarvoor vullen we de verantwoordelijkheid in en wordt uitvoering gegeven aan de technische en functionele regie van het ICT-ecosysteem bestaande uit cloud- en applicatiediensten. De benodigde ICT-voorzieningen worden gerealiseerd middels een bestendige doorontwikkeling van de bestaande ICT- omgeving (evolutie in plaats van implementatie).

Data en Business Intelligence (BI)
Er is werk gemaakt van onze ambities om informatie en data beter te benutten en data gedreven te werken. De ambitie is in lijn gebracht met het gemeentelijke beleid om opgave gericht te werken, effect gericht te sturen, excellente dienstverlening te leveren en bij te dragen aan de brede welvaart van onze inwoners. Daarbij is het kader aangebracht om dit procesgericht te benaderen, omdat dit de basis is voor elke nieuwe opgave en ieder nieuw verzoek.

We blijven inzetten op het ontwikkelen en inzetten van GEO- en Data-voorzieningen, omdat we daarmee de ruimtelijke ordening en stedelijke planning verbeteren. We kunnen daardoor beter inspelen op de groeiende vraag naar woningen, infrastructuur en voorzieningen. Ook versterken we daarmee de mogelijkheden om nauwkeurigere milieu- en klimaatanalyses uit te voeren en vergroten we de efficiëntie en effectiviteit van diverse gemeentelijke diensten door geavanceerde geografische informatiesystemen (GIS) beschikbaar te stellen. Dit is mede gericht op het delen van informatie en bevorderen van de (regionale) samenwerking. Met de GEO- en data-voorzieningen werken we ook aan het vergroten van de transparantie en meer inclusievere besluitvorming door grafische gegevens en analyses openbaar beschikbaar te stellen.

Paragraaf raadsbudgetten

Algemeen
Het gaat in deze paragraaf om de kosten die gemaakt worden voor de gemeenteraad en voor de ondersteuning van de gemeenteraad. Onder ondersteuning wordt verstaan alles wat direct nodig is om de raad zijn werk als raad te laten doen met inbegrip van de kosten voor de ondersteuning door de griffie en de kosten voor onderzoek ten behoeve van de raad (accountant en Rekenkamer). Ook de kosten voor opleiding van raad en griffie behoren tot het zelfstandig raadsbudget.

Wat willen we bereiken?
De doelstelling van de paragraaf raad omvat het waarborgen van een democratisch bestuur dat effectief, doelmatig, transparant en betrouwbaar functioneert. De betrokkenheid van de inwoner bij het bestuur van onze gemeente is daarbij van wezenlijk belang voor het draagvlak van genomen besluiten.

De gemeenteraad staat aan het hoofd van de gemeente en vertegenwoordigt de inwoners en bepaalt de kaders waarbinnen het college van B&W het beleid voor Dronten uitvoert. Ook controleert de gemeenteraad of het college het beleid naar behoren uitvoert en (onvoorziene) problemen afdoende aanpakt.

Waar ligt onze focus op in 2027?
De raad heeft ten behoeve van het functioneren een eigen budget, dat is uitgesplitst in een raadsbudget, een griffiebudget en een rekenkamerbudget. Deze budgetten omvatten onder meer de (onkosten)vergoedingen en opleidingskosten voor raadsleden en burgerraadsleden, de salariskosten van het griffiepersoneel, de kosten van de accountant en het budget voor de rekenkamer.

Strategische raadsagenda
De strategische raadsagenda wordt niet voortgezet. Er wordt wel nagedacht over de opzet van een raadswerkgroep participatie/raadscommunicatie/opkomstbevordering. De middelen die waren gereserveerd voor de strategische raadagenda kunnen daarvoor worden ingezet. In samenspraak met de werkgeverscommissie wordt een nieuw griffieplan opgesteld. Eventuele extra uitgaven die daaruit voortvloeien, zijn nog niet verwerkt in deze begroting.

Participatie en communicatie
De gemeenteraad wil inwoners en organisaties eerder en meer betrekken bij de besluitvorming om meer tot gedragen besluitvorming te komen. Daarnaast wil de raad vaker buiten het eigen Huis van de Gemeente treden. Verder zet de raad in op zijn eigen professionalisering, om de steeds complexer wordende vraagstukken die op gemeenten afkomen, te kunnen managen.

Ook wordt ingezet op structurele en herkenbare communicatie vanuit de raad, om inwoners te informeren en benaderen over actuele politieke onderwerpen alsmede in het versterken van de eigen positie in regionale samenwerkingsverbanden. Het belang van de regio wordt immers in toenemende mate groter.

Rekenkamer
De onafhankelijke Rekenkamer staat ten dienste van de gemeenteraad, maar zeker ook van het college van B&W. De Rekenkamer heeft een adequaat budget om onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

De Rekenkamer biedt jaarlijks gemiddeld twee onderzoeksrapporten aan. Daarin worden aanbevelingen gedaan. Over de onderwerpen die de Rekenkamer onderzoekt, vindt afstemming met de gemeenteraad plaats.

Raadsbudgetten

Het overgrote deel van de raadsbudgetten is niet beïnvloedbaar, zoals de vergoedingen voor raadsleden en de salariskosten griffiepersoneel (CAO- lonen). Deze zijn iets toegenomen door de groei van 27 naar 29 zetels. In 2026 was het budget incidenteel hoger door de raadsverkiezingen.

Lasten en Baten	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Primaire begroting 2027	Primaire begroting 2028	Primaire begroting 2029	Primaire begroting 2030
Lasten						
Raad en raadscommissies	-896	-937	-913	-913	-913	-913
Griffie	-405	-472	-415	-415	-415	-415
Rekenkamer	-34	-68	-58	-58	-58	-58
Totaal Lasten	**-1.335**	**-1.477**	**-1.386**	**-1.386**	**-1.386**	**-1.386**
Gerealiseerd resultaat	**-1.335**	**-1.477**	**-1.386**	**-1.386**	**-1.386**	**-1.386**

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)		Realisatie 2025	Begroting 2026 (FT2)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten							
0	Bestuur en ondersteuning	-8.263	-7.429	-9.091	-10.279	-11.117	-13.977
1	Veiligheid	-7.262	-7.267	-7.443	-7.324	-7.310	-7.312
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.652	-9.887	-9.184	-9.678	-9.710	-9.798
3	Economie	-3.159	-3.000	-3.170	-3.114	-3.108	-3.098
4	Onderwijs	-8.336	-9.888	-9.019	-9.154	-10.274	-11.924
5	Sport, cultuur en recreatie	-12.714	-14.736	-13.974	-14.041	-14.319	-15.179
6	Sociaal domein	-70.689	-76.287	-73.856	-70.511	-66.980	-66.967
7	Volksgezondheid en milieu	-13.502	-14.456	-15.174	-15.420	-14.974	-15.010
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-10.923	-14.777	-10.796	-9.089	-8.995	-8.320
Subtotaal Exploitatie Lasten		-143.500	-157.726	-151.707	-148.610	-146.789	-151.586
Baten							
0	Bestuur en ondersteuning	1.592	1.917	1.419	1.186	1.190	1.190
1	Veiligheid	376	375	196	196	196	196
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	589	888	362	362	362	362
3	Economie	756	860	925	905	913	913
4	Onderwijs	2.254	2.618	2.299	2.299	2.299	2.299
5	Sport, cultuur en recreatie	1.822	1.758	1.589	1.589	1.549	1.549
6	Sociaal domein	17.760	20.425	13.514	14.051	14.059	14.059
7	Volksgezondheid en milieu	13.210	12.827	13.596	13.919	13.349	13.387
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.228	7.446	5.166	5.765	4.822	4.318
Subtotaal Exploitatie Baten		48.588	49.114	39.066	40.272	38.738	38.273
Subtotaal van baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves		-94.912	-108.613	-112.641	-108.338	-108.051	-113.313

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026 (FT2)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten Algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	7	-546	-556	-574	-596	-618
Saldo van financieringsfunctie	-2.719	-1.202	-1.131	-28	387	1.732
Overige algemene dekkingsmiddelen	-465	-280	-311	-311	-311	-311
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	**-3.177**	**-2.028**	**-1.998**	**-914**	**-520**	**803**
Baten Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkeringen	96.335	98.418	101.588	100.840	101.049	106.355
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	19.797	20.496	21.690	21.993	21.993	21.993
Dividend	340	250	250	250	250	250
Saldo van financieringsfunctie	2.621	1.945	1.128	877	847	817
Overige algemene dekkingsmiddelen	5.590	5.381	5.143	4.471	4.478	3.510
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	**124.683**	**126.491**	**129.799**	**128.430**	**128.616**	**132.925**
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	121.506	124.463	127.801	127.516	128.095	133.728
Subtotaal Overhead Lasten	-22.244	-23.154	-22.073	-21.851	-21.536	-21.356
Subtotaal Overhead Baten	445	113	144	144	144	144
Saldo overhead	-21.799	-23.041	-21.929	-21.707	-21.393	-21.212
Saldo Onvoorziene uitgaven	-	-84	-90	-90	-90	-90
Saldo Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Totale lasten exclusief reserves	**-168.921**	**-182.993**	**-175.868**	**-171.464**	**-168.936**	**-172.229**
Totale baten exclusief reserves	**173.716**	**175.717**	**169.009**	**168.845**	**167.497**	**171.341**
Saldo van baten en lasten	**4.795**	**-7.275**	**-6.860**	**-2.619**	**-1.439**	**-888**
Toevoegingen aan reserves	-13.548	-3.479	-845	-1.484	-457	-478
Onttrekkingen uit reserves	15.850	8.118	3.287	3.254	2.275	2.268
Saldo reserves	**2.302**	**4.639**	**2.442**	**1.770**	**1.818**	**1.790**
Resultaat	**7.097**	**-2.636**	**-4.417**	**-849**	**380**	**902**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht van incidentele baten en lasten
De vuistregel is dat alle baten en lasten structureel zijn, tenzij het incidenteel is. Daarmee kan gesteld worden dat incidentele baten en lasten afwijkend zijn en daarom kenbaar gemaakt worden. Onder de tabel worden de incidentele baten en lasten toegelicht indien deze groter zijn dan € 75.000 overeenkomend met de Financiële verordening. Mutaties in de bestemmingsreserves zijn op basis van de BBV incidenteel van aard en worden niet aanvullend toegelicht. De mutaties in de bestemmingsreserves zijn kenbaar gemaakt door het kenmerk (R) in regel van de tabel. De mutaties SPUK middelen zijn eveneens incidenteel van aard en worden niet toegelicht.

Incidentele middelen worden in de begroting uitsluitend opgenomen wanneer sprake is van een afgebakende opgave, een tijdelijke ontwikkeling of een overgangssituatie. Bij toekomstige begrotingsmomenten wordt beoordeeld of de aanleiding voor deze incidentele middelen nog aanwezig is of dat sprake is van structurele lasten of baten.

Overzicht incidentele baten en lasten (x € 1.000)									
Pr.	**Omschrijving**	**Lasten 2027**	**Baten 2027**	**Lasten 2028**	**Baten 2028**	**Lasten 2029**	**Baten 2029**	**Lasten 2030**	**Baten 2030**
0	Restant voorgaande circulaires		1.821		199		187		188
0	Verbeteren excellente dienstverlening en administratieve processen	-102							
0	Verbeteren van de bedrijfsvoering	-589		-302		-102		-106	
0	Legesopbrengsten voor de uitgifte van Rijksdocumenten	-153	247						
0	Rente schatkistbankieren		220						
0	Regio Zwolle Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte	-233							
0	POK: vergoten vakmanschap ihkv participatiewet in balans	-25							
0	Amendement motiemarkt jongeren			-60					
0	Duurzame goederen onder investeringsgrens			-18					
0	Overige incidentele lasten	0	89	0	88	0	88	0	
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning		-1.103	2.378	-379	287	-102	275	-106	188
1	Verbeteren veiligheid op straat	-111							
1	Overige incidentele lasten								
Totaal 1 Veiligheid		-111	-	-	-	-	-	-	-
2	Participatietraject nieuw mobiliteitsplan 2028-2040	-50							
2	Watergangen De Toekomst - onderhoud en overdracht	-13		-18					
2	Overige incidentele lasten								
Totaal 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		-63	-	-18	-	-	-	-	-
3	Prognose Grondexploitaties 2026-2029	-95	190	-75	150	-83	166	-83	166
3	Uitvoeringsprogramma AgriFood	-250							
3	Overige incidentele lasten								
Totaal 3 Economie		-345	190	-75	150	-83	166	-83	166
4	Verbeteren toegang tot onderwijs (Onderzoekskosten IHP)	-120		-40		-40		-40	
4	Tijdelijke uitbreiding AZC	-85		-50					
4	Sloop tijdelijke huisvesting praktijkschool	-125							
4	Overige incidentele lasten								
Totaal 4 Onderwijs		-330	-	-90	-	-40	-	-40	-
5	Verbeteren gezonde leefomgeving (Gezonde buurten)	-50							

Overzicht incidentele baten en lasten (x € 1.000)									
5	Pilot VerenigingsOndersteuningsCentrum	-100		-100					
5	Herijking groenstructuur (Groen in en om de dorpen)	-30							
5	Pumptrackbaan Biddinghuizen - onderhoud en beheer	-9							
5	Aanschaf duurzame goederen < investeringsgrens	-24							
5	Dotatie bestemmingsreserve kunstaankopen openbare ruimte	-10		-10		-10		-10	
5	Overige incidentele lasten								
Totaal 5 Sport, cultuur en recreatie		-223	-	-110	-	-10	-	-10	-
6	Exploitatie van de Steiger	-78		-78		-78		-78	
6	Zorglandschap WMO 2027	-545	545						
6	Communitybuilder Praktijkschool uit BR Zorglandschap WMO	-69	69	-40	40	-29	29		
6	Uitvoeren plan van aanpak POK-gelden	-293							
6	Verbeteren arbeidsparticipatie (Regionaal werkcentrum)	-65		-50					
6	Verbeteren arbeidsparticipatie (Simpel Switchen)	-35							
6	Invoering inkomensafhankelijke WMO-bijdrage	-438							
6	ZorgSamenpunt voor mantelzorgers en vrijwilligers	-250		-250		-250		-250	
6	Verbeteren jeugdhulp (afloop meerkosten jeugdhulp)	-48		-48					
6	Verminderen beschikkingen jeugdhulp	-3.700		-1.954		-209		-209	
6	Ondersteunen van inkomensvraagstukken	-82		-82		-82			
6	Ondersteunen hybride toegang regionaal team	-40	39						
6	Overige incidentele lasten	-6		2		2		3	
Totaal 6 Sociaal domein		-5.648	652	-2.501	40	-646	29	-534	-
7	Overige incidentele lasten								
Totaal 7 Volksgezondheid en milieu		-	-	-	-	-	-	-	-
8	Werken aan de groeiopgave: Dronten 2050	-1.523							
8	Prognose Grondexploitaties 2026-2030	-740	1.480	-1.339	2.678	-364	728	-385	770
8	Werken aan het Omgevingsplan	-252		-252		-252		-152	
8	Werken aan de Omgevingsvisie	-275		-100					
8	Verbeteren toegang tot specifieke regelingen		611		611		611		611
8	Lokale Aanpak Isolatie (SPUK)	-500	500	-500	500	-524	524		
8	Kwaliteitscriteria VTH (opleiding en bijscholing)	-16							
8	Verbeteren inzicht woonomgeving (Digital Twin)	-15		-15					
8	Budgetoverheveling: Projectgelden implementatiekosten Omgevingswet	-25		-25		-25			
8	Overige incidentele lasten	-1		-1		-1			
Totaal 8 Volkshuisvesting, Leefomgeving en stedelijke vernieuwing		-3.346	2.591	-2.232	3.789	-1.166	1.863	-537	1.381
Subtotaal exploitatie		**-11.168**	**5.811**	**-5.405**	**4.266**	**-2.046**	**2.333**	**-1.310**	**1.735**
Totaal impact begrotingssaldo		**-5.357**		**-1.138**		**287**		**425**	

Programma 0
Verbeteren dienstverlening en administratieve processen
De middelen zijn incidenteel beschikbaar gesteld voor het doorvoeren van kwalitatieve verbeteringen in processen, monitoring en sturing. Na implementatie maken deze verbeteringen onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering.

Verbeteren van de bedrijfsvoering
Voor het verbeteren van de bedrijfsvoering wordt tijdelijk extra ingezet om procesverbeteringen mogelijk te maken. Dit maakt het mogelijk om effectiviteit- en efficiëntieverbeteringen door te voeren. Ook wordt er extra ingezet op het verhogen van de subsidie inkomsten en daarbij op het verbeteren van de subsidieprocessen. De middelen zijn incidenteel omdat het gaat om een ontwikkel- en implementatiefase. Na afronding worden de verbeterde werkwijzen binnen de reguliere organisatie voortgezet.

Legesopbrengsten voor de uitgifte van rijksdocumenten
De paspoortpiek zorgt nog voor een tijdelijke verhoging van de legesopbrengsten voor de uitgifte van rijksdocumenten. Na dit jaar neemt het weer een normaal niveau aan dat structureel is begroot.

Rente schatkistbankieren
We hanteren een maximale liquiditeitspositie voor het berekenen van de structurele renteopbrengsten. Wanneer er tijdelijk meer rente opbrengsten (op schatkistbankieren) worden verwacht, zijn deze incidenteel verwerkt.

Regio Zwolle Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte
De aanvullende bijdrage heeft betrekking op een tijdelijke versterking van de regionale samenwerking in 2027 en kent daarom een incidenteel karakter.

Programma 1
Verbeteren veiligheid op straat
In de begroting 2026 is vastgesteld om focus aan te brengen op het in kaart brengen van de groep ‘2% jeugd’ en het inzetten van passende interventies voor deze doelgroep. Er zijn hiervoor tijdelijk middelen beschikbaar tot en met 2027. Onderdeel van de aanpak is inzicht in de borging van de aangescherpte werkwijze voor de langere termijn.

Programma 3
Uitvoeringsprogramma AgriFood
Voor het uitvoeringsprogramma AgriFood worden in 2027 diverse thema's verder uitgewerkt. Hiervoor is tijdelijk aanvullende expertise en capaciteit nodig. De middelen zijn incidenteel, omdat deze samenhangen met een afgebakende uitvoerings- en ontwikkelfase.

Programma 4
Verbeteren toegang tot onderwijs (Onderzoekskosten IHP)
Vanuit het IHP en de investeringsagenda is bekend dat in de komende jaren wordt ingezet om zowel in het basis- als voortgezet onderwijs scholen van nieuwe onderwijshuisvesting te voorzien. De middelen worden ingezet voor onderzoek, voorbereiding en planvorming ten behoeve van de onderwijshuisvestingsopgave. De inzet hangt samen met de huidige investeringspiek en heeft daarmee een tijdelijk karakter.

Tijdelijke uitbreiding lokalen AZC
Voor het AZC zijn tijdelijk extra lokalen gehuurd tot en met medio 2028.

Sloop tijdelijke huisvesting praktijkschool
In 2026 wordt de nieuwe huisvesting van de Praktijkschool in gebruik genomen. Gevolg hiervan is dat de tijdelijke huisvesting gesloopt wordt.

Programma 5
Pilot VerenigingsOndersteuningsCentrum
Het Verenigingsondersteuningscentrum is een tijdelijke voorziening gericht op het versterken van het organiserend vermogen van verenigingen en maatschappelijke organisaties. De pilot loopt tot en met 2028 en biedt inzicht in de behoefte aan ondersteuning, de bereikte effecten en de bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig verenigingsleven.

Omdat nog sprake is van een pilotfase zijn de middelen incidenteel geraamd. Op basis van de opgedane ervaringen en behaalde resultaten wordt een afweging gemaakt over eventuele voortzetting na 2028.

Programma 6
Exploitatie van de Steiger
De Steiger blijft open voor maatschappelijke doeleinden totdat er een besluit genomen is over de scholen in Swifterbant. Het gebouw wordt daarom nog niet gesloopt en de exploitatie wordt tot nadere besluitvorming voortgezet.

Zorglandschap WMO
Om de continuïteit van het huidige aanbod subsidiabele activiteiten te waarborgen, worden deze middelen tijdelijk gefinancierd vanuit de Bestemmingsreserve Zorglandschap Wmo. In 2027 wordt gewerkt aan een integrale afweging en de uitkomsten hiervan worden betrokken bij de Perspectiefnota 2028.

Uitvoeren plan van aanpak POK-gelden
Vanuit het Rijk worden incidentele middelen ontvangen voor de POK. De inzet van die middelen is begroot. Voor de Sociaal Medische Indicatie wordt momenteel meer uitgegeven dan vooraf was beleidsmatig was bedoeld. Dit vraagt om aanscherping van het beleid en besluitvorming hierover. Op basis van de uitkomsten van de beleidsmatige heroverweging wordt beoordeeld welke lasten een structureel karakter hebben.
Voor 2027 is de verwachte overschrijding van het budget incidenteel begroot om de financiële gevolgen van de huidige werkwijze op te kunnen vangen.

Invoering inkomensafhankelijke WMO-bijdrage
De invoering van de inkomensafhankelijke Wmo-bijdrage is uitgesteld tot 2028. Ter overbrugging zijn middelen beschikbaar gesteld. Omdat deze samenhangen met een tijdelijke vertraging van landelijke wetgeving zijn deze middelen incidenteel van aard.

Ontwikkelen ZorgSamenpunt voor mantelzorgers en vrijwilligers
Het ontwikkelen van het ZorgSamenpunt is in 2026 gestart om een herkenbare toegang voor mantelzorgers, vrijwilligers, inwoners en professionals te hebben. De komende jaren wordt gezien als ontwikkelfase waarin de werking en effectiviteit van het ZorgSamenpunt wordt beproefd. Op basis van de resultaten wordt beoordeeld of en op welke wijze structurele verankering wenselijk is.

Verminderen beschikkingen jeugdhulp
In 2025 is de begroting voor de jeugdhulp geactualiseerd op basis van de feitelijke kostenontwikkeling van de afgelopen jaren. Daarbij is vastgesteld dat de uitgaven voor jeugdhulp sterker zijn gestegen dan eerder in de begroting was verwerkt. Een deel van deze bijstelling is structureel verwerkt. Voor een deel van de hogere lasten is gekozen voor een incidentele verwerking, omdat verwacht wordt dat deze samenhangen met tijdelijke omstandigheden binnen de doorontwikkeling van het jeugdstelsel.

De gemeente werkt samen met partners aan de verdere versterking van de Stevige Lokale Teams en aan een verschuiving van gespecialiseerde jeugdhulp naar lichtere en meer preventieve ondersteuning. Tijdens deze overgangsfase kunnen tijdelijk extra kosten ontstaan. Enerzijds doordat bestaande voorzieningen nog doorlopen terwijl nieuwe werkwijzen worden opgebouwd. Anderzijds doordat de beoogde effecten van preventie, vroegsignalering en normalisering van hulpvragen tijd nodig hebben om zichtbaar te worden in de omvang en samenstelling van de zorgvraag.

Het incidentele budget heeft als doel de tijdelijke verschillen te overbruggen tussen de huidige kostenstructuur van de jeugdhulp en de toekomstige situatie waarin de effecten van de ingezette transformatie naar verwachting zichtbaar worden. Daarmee wordt voorkomen dat tijdelijke overgangseffecten direct leiden tot een structurele verhoging van het begrotingsniveau.

Bij toekomstige begrotingsmomenten wordt beoordeeld in hoeverre de verwachte effecten daadwerkelijk worden gerealiseerd en in welke mate deze lasten een structureel of incidenteel karakter behouden.

Ondersteunen van inkomensvraagstukken
Inzet van ondersteuning bij werkzaamheden en vraagstukken op het gebied van inkomen.

Programma 8
Werken aan de groeiopgave: Dronten 2050
De tijdelijke middelen voor de ondersteuning van de groeiopgave lopen na 2027 af. Tegelijkertijd neemt de omvang van de opgaven die samenhangen met de ontwikkeling van Dronten richting 2050 toe. Daarbij gaat het onder andere om gebiedsontwikkeling, strategische planvorming, programmering van maatschappelijke voorzieningen en de verdere uitwerking van de groeiambities van de gemeente.

De afloop van de incidentele middelen markeert niet het einde van de groeiopgave, maar vormt een logisch moment om opnieuw te bepalen welke organisatorische inzet nodig is voor de volgende fase van de ontwikkeling van Dronten. Daarbij staat niet de vraag centraal hoeveel capaciteit nodig is, maar welke capaciteit structureel noodzakelijk is voor een gemeente die doorgroeit naar 60.000 inwoners en welke inzet samenhangt met tijdelijke ontwikkel- en investeringsopgaven.

Voor de periode na 2027 heeft nog geen bestuurlijke afweging plaatsgevonden over de aard en omvang van de benodigde inzet.

Werken aan het Omgevingsplan
De Omgevingswet verplicht gemeenten om uiterlijk eind 2031 te beschikken over één integraal Omgevingsplan voor het gehele grondgebied. De werkzaamheden bestaan uit het omzetten, harmoniseren en actualiseren van bestaande planologische regels en het verwerken van nieuwe beleidskeuzes binnen het omgevingsplan.

De hiervoor geraamde middelen zijn incidenteel van aard, omdat sprake is van een wettelijke implementatieopgave met een duidelijk afgebakende looptijd. Na afronding van deze opgave resteert uitsluitend het reguliere beheer en onderhoud van het Omgevingsplan.

Werken aan de Omgevingsvisie
De Omgevingsvisie vormt de integrale ruimtelijke vertaling van de ambities en lange termijn ontwikkeling van Dronten. De werkzaamheden richten zich op het uitwerken van strategische keuzes voor de fysieke leefomgeving en het verder concretiseren van de toekomstvisie en de groeiopgave richting 2050.

De huidige middelen zijn gericht op het opstellen en vaststellen van de Omgevingsvisie. Na vaststelling maakt de visie onderdeel uit van de reguliere beleidsontwikkeling.

Verbeteren continuïteit van het werk voor wonen & bouwen
Binnen het ruimtelijk domein wordt gewerkt met een pilot om met minder ervaren personeel een betere doorstroom te realiseren om een werkgebied waarbij de arbeidsmarktkrapte grote invloed heeft.

Verbeteren toegang tot specifieke regelingen
In programma 8 is een incidentele opbrengst opgenomen die voortvloeit uit het beter benutten van subsidieregelingen en andere externe financieringsbronnen van provincie, Rijk en Europa. De gemeente investeert in het versterken van haar vermogen om deze regelingen tijdig te signaleren, aanvragen te ontwikkelen en beschikbare middelen daadwerkelijk te verwerven voor gemeentelijke opgaven.

De opbrengst wordt incidenteel geraamd, omdat nog sprake is van een ontwikkelfase. Het structurele potentieel van deze werkwijze moet zich in de praktijk nog bewijzen. Pas wanneer sprake is van een voldoende bestendig en reproduceerbaar financieel effect kan worden beoordeeld of een structurele verwerking passend is.

Overzicht van structurele reserves

Structurele reserves
Onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (afschrijvingslasten) uit het daartoe toereikende bestemmingsreserve met als doel het dekken van structurele lasten. Hieronder volgt een overzicht van de structurele reserves van de gemeente.

Naam reserve (x € 1.000)	Saldo per 31-12-2025	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028	Mutaties 2029	Mutaties 2030	Saldo per 31-12-2030
Afschrijvingslasten De Reest	314	-17	-17	-17	-17	-17	231
Afschrijvingslasten brandweerkazerne / rehabilitatie Ansjovisweg	1.022	-43	-43	-43	-43	-43	806
Afschrijvingslasten Huis van de gemeente Dronten	13.937	-1.116	-1.116	-1.116	-1.116	-1.116	8.359
Afschrijvingslasten De Zuid-Walvisstraat	2.549	-47	-47	-47	-47	-47	2.316
Afschrijvingslasten scholencomplex Dronten - West	28	-6	-6	-6	-6	-6	0
Afschrijvingslasten technische installatie Aat de Jonge zwembad	1.260	-140	-140	-140	-140	-140	560
Meerpaal gebouw	6.450	-323	-323	-323	-323	-323	4.838
Afschrijvingslasten MFC Swifterbant	3.481	-110	-110	-110	-110	-110	2.933
Totaal Structurele Bestemmingsreserves	**29.041**	**-1.800**	**-1.800**	**-1.800**	**-1.800**	**-1.800**	**20.043**

Overzicht per taakveld

Om tot betrouwbare informatie voor interne sturing en externe vergelijkbaarheid te komen, wordt een uniforme indeling in taakvelden voorgeschreven bij de vernieuwing van het BBV, waaraan de bijbehorende baten en lasten worden toegerekend. Het resultaat is in deze tabel niet in een taakveld opgenomen, maar is in de onderste regel van de tabel te vinden.

Lasten en Baten (bedragen x 1.000)	Primaire begroting 2027
Lasten	
0.1 Bestuur	-3.077
0.2 Burgerzaken	-3.344
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-992
0.4 Overhead	-22.073
0.5 Treasury	-1.443
0.61 OZB woningen	-332
0.62 OZB niet-woningen	-257
0.8 Overige baten en lasten	-1.735
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-4.113
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3.329
2.1 Verkeer en vervoer	-8.848
2.2 Parkeren	-74
2.4 Economische havens en waterwegen	-244
2.5 Openbaar vervoer	-18
3.1 Economische ontwikkeling	-1.259
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.668
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-33
3.4 Economische promotie	-210
4.1 Openbaar basisonderwijs	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-4.112
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.907
5.1 Sportbeleid en activering	-558
5.2 Sportaccommodaties	-3.762
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.231
5.5 Cultureel erfgoed	-12
5.6 Media	-2.289
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.122
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-10.706
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-349
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-7.204
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0
6.3 Inkomensregelingen	-16.858
6.4 WSW en beschut werk	-2.205
6.5 Arbeidsparticipatie	-3.855
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.628
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-4.360
6.712 Begeleiding (WMO)	-4.945
6.713 Dagbesteding (WMO)	-866
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-6.870
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-1.185
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-125
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-8.485
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.215

Lasten en Baten (bedragen x 1.000)	Primaire begroting 2027
6.791 PGB WMO	-176
6.792 PGB Jeugd	-93
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-1.033
6.821 Jeugdbescherming	-1.661
6.822 Jeugdreclassering	-36
7.1 Volksgezondheid	-2.597
7.2 Riolering	-3.732
7.3 Afval	-6.383
7.4 Milieubeheer	-1.961
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-501
8.1 Ruimte en leefomgeving	-3.310
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.096
8.3 Wonen en bouwen	-5.389
Totaal Lasten	**-175.868**
Baten	
0.2 Burgerzaken	1.109
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	310
0.4 Overhead	144
0.5 Treasury	6.521
0.61 OZB woningen	9.238
0.62 OZB niet-woningen	9.370
0.63 Parkeerbelasting	9
0.64 Belastingen overig	201
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	101.588
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	126
1.2 Openbare orde en veiligheid	70
2.1 Verkeer en vervoer	362
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	862
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	62
3.4 Economische promotie	2.873
4.2 Onderwijshuisvesting	116
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.182
5.1 Sportbeleid en activering	0
5.2 Sportaccommodaties	1.410
5.6 Media	43
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	136
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	69
6.3 Inkomensregelingen	12.563
6.5 Arbeidsparticipatie	555
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	25
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	302
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0
7.1 Volksgezondheid	0
7.2 Riolering	4.726
7.3 Afval	8.354
7.4 Milieubeheer	37
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	479
8.1 Ruimte en leefomgeving	984
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.534
8.3 Wonen en bouwen	1.647

Lasten en Baten (bedragen x 1.000)	Primaire begroting 2027
Totaal Baten	**169.009**
Stortingen	
0.10 Mutaties reserves	845
Onttrekkingen	
0.10 Mutaties reserves	3.287
Gerealiseerd resultaat	**-4.417**

Financiële positie en de toelichting

Geprognosticeerde balans

ACTIVA	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
VASTE ACTIVA						
Immaterieel	11.463	11.463	11.463	11.463	11.463	11.463
Materieel	88.820	103.310	125.388	167.425	204.179	222.419
Financieel	21.872	21.872	21.872	21.872	21.872	21.872
TOTAAL VASTE ACTIVA	122.155	136.645	158.723	200.760	237.514	255.754
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	2.131	30.999	38.832	32.875	29.761	27.560
Uitzettingen < 1 jaar :						
Schatkistbankieren	74.395	19.581	10.596	10.230	9.818	10.307
Vorderingen op openbare lichamen	9.086	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Overige vorderingen	4.596	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal uitzettingen	*88.077*	*33.581*	*24.596*	*24.230*	*23.818*	*24.307*
Liquide middelen	412	412	412	412	412	412
Overlopende activa	6.615	7.050	7.050	7.050	7.050	7.050
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	97.235	72.042	70.890	64.567	61.041	59.329
TOTAAL ACTIVA	**219.390**	**208.687**	**229.613**	**265.327**	**298.555**	**315.083**

PASSIVA	Rekening 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029	Prognose 2030
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	115.716	108.441	101.583	98.965	97.527	96.640
Voorzieningen	45.194	45.416	46.598	46.166	46.383	46.470
Vaste schulden > 1 jaar	7.995	6.195	35.595	78.245	114.495	133.170
TOTAAL VASTE PASSIVA	168.905	160.052	183.776	223.376	258.405	276.280
VLOTTENDE PASSIVA						
Kasgeldlening	-	-	-	-	-	-
Overige schulden	4.216	4.217	4.373	5.050	5.318	2.981
Overlopende passiva	46.269	44.418	41.464	36.901	34.832	35.822
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	50.485	48.635	45.837	41.951	40.150	38.803
TOTAAL PASSIVA	**219.390**	**208.687**	**229.613**	**265.327**	**298.555**	**315.083**

EMU-saldo

EMU-saldo (x € 1.000)	+/-	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Exploitatiesaldo (voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves)		**4.795**	**-7.275**	**-6.860**	**-2.619**	**-1.439**	**-888**
Mutatie (im)materiële vaste activa	-	10.212	14.490	22.078	42.037	36.754	18.240
Mutatie voorzieningen	+	2.327	222	1.182	-432	217	87
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	2.131	28.868	7.833	-5.957	-3.114	-2.201
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
EMU-saldo		**-5.221**	**-50.411**	**-35.589**	**-39.131**	**-34.862**	**-16.840**

Financiële positie/structureel evenwicht

FINANCIELE POSITIE Structureel evenwicht	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
TOTAAL						
Totaal baten	173.716	175.717	169.009	168.845	167.497	171.341
Totaal lasten	-168.921	-182.993	-175.868	-171.464	-168.936	-172.229
Resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**4.795**	**-7.275**	**-6.860**	**-2.619**	**-1.439**	**-888**
Onttrekking reserves (baten)	15.850	8.118	3.287	3.254	2.275	2.268
Dotatie reserves (lasten)	-13.548	-3.479	-845	-1.484	-457	-478
Resultaat reserves	**2.302**	**4.639**	**2.442**	**1.770**	**1.818**	**1.790**
Totaal baten (na reserves)	189.566	183.835	172.296	172.099	169.772	173.609
Totaal lasten (na reserves)	-182.469	-186.472	-176.713	-172.948	-169.393	-172.707
Totaal resultaat (na mutatie reserves)	**7.097**	**-2.636**	**-4.418**	**-849**	**379**	**902**
INCIDENTEEL						
Totaal baten	18.677	16.771	4.324	2.812	1.858	1.267
Totaal lasten	-14.734	-24.808	-10.323	-3.921	-1.589	-832
Incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**3.943**	**-8.037**	**-5.999**	**-1.108**	**269**	**435**
Onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	14.050	6.318	1.487	1.454	476	468
Dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	-13.548	-3.479	-845	-1.484	-457	-478
Incidenteel resultaat reserves	**502**	**2.839**	**642**	**-30**	**19**	**-10**
Totaal baten (na reserves)	32.727	23.089	5.811	4.266	2.334	1.735
Totaal lasten (na reserves)	-28.282	-28.287	-11.168	-5.405	-2.046	-1.310
Totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	**4.445**	**-5.198**	**-5.357**	**-1.138**	**287**	**425**
STRUCTUREEL						
Totaal baten	155.039	158.947	164.685	166.033	165.639	170.074
Totaal lasten	-154.187	-158.185	-165.545	-167.544	-167.347	-171.397
Structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	**852**	**762**	**-860**	**-1.511**	**-1.708**	**-1.323**
Onttrekking reserves (baten)	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Dotatie reserves (lasten)	-	-	-	-	-	-
Structureel resultaat reserves	**1.800**	**1.800**	**1.800**	**1.800**	**1.800**	**1.800**
Totaal baten (na reserves)	156.839	160.747	166.485	167.833	167.439	171.874
Totaal lasten (na reserves)	-154.187	-158.185	-165.545	-167.544	-167.347	-171.397
Totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	**2.652**	**2.562**	**940**	**289**	**92**	**477**
Structurele exploitatieruimte (BBV) in %	**1,53%**	**1,46%**	**0,56%**	**0,17%**	**0,05%**	**0,28%**

Investeringsagenda

De investeringsagenda bevat een overzicht van alle (lopende) investeringen in de materiële vaste activa, waarvan nieuwe kapitaallasten zijn verwerkt in de Programmabegroting. Bij de investeringen heeft een actualisatie van het benodigde bedrag plaatsgevonden.

Deze doorkijk is voor nu zoals gebruikelijk gebaseerd op vier jaren, maar wel in de jaren uitgesplitst waarin de verwachte (meerjarige) uitvoering zal plaatsvinden (voorheen werd het investeringsbedrag volledig in het eerste jaar vermeld). Hoe verder we in de tijd gaan, hoe kwetsbaarder de genoemde investeringen zijn. Bouwkosten- en rentestijgingen en vertraagde doorlooptijden vormen hierbij een toenemend risico. Met name de gewijzigde doorlooptijd van het Strategisch Vastgoedplan en het Integraal Huisvestingsplan heeft een structurele impact op de gemeentelijke exploitatielasten.

Ondertussen zijn we bezig een langetermijninvesteringsagenda samen te stellen in lijn met de motie Strategische doorkijk financiële robuustheid. De meerjarige investeringsagenda heeft als doel inzicht te geven in het ambitieniveau, investeringsbehoefte, in- en externe capaciteitsdruk en geplande doorlooptijden. Op basis van deze elementen is een aantal organisatiedoelen te koppelen:

1. Uitwerking van het Coalitieakkoord.
2. Invulling geven aan de Motie Strategische doorkijk financiële robuustheid.
3. Liquiditeitsprognose om externe financieringsbehoefte te kunnen onderbouwen indien nodig.
4. De impact van toekomstige structurele kapitaallasten op het begrotingssaldo.

Daarnaast speelt de onderhoudsfrequentie en het kwaliteitsniveau bij de herijking van beheerplannen een rol bij de actualisatie. Dit betekent dus dat de voorliggende investeringsagenda een momentopname is met peildatum 8 september 2026.

Investeringen waarvoor een apart investeringsvoorstel volgt, zijn geel gemarkeerd. Dit overzicht maakt in dit geval inzichtelijk met welk investeringsbedrag voorlopig rekening is gehouden.
Alle bedragen in dit overzicht zijn naar boven afgerond op duizenden. Per investering wordt getoond in welk jaar de investering plaatsvindt. Wanneer een investering meerdere jaren loopt, dan zal het geld niet in 1 jaar uitgegeven worden en is aangegeven in welk jaar de laatste investering wordt verwacht. De afschrijvingen starten altijd pas het jaar volgend op het jaar van de laatste investering.

Taakveld	Nr.	Omschrijving investering	Jaar van investering	Start afschrijving	Bedrag	Afschrijvingslasten per jaar
0.3	26.01	Auto 25 code FO-11-11, kenteken 3-VPJ-85	2026	2027	€ 50.000	€ 6.250
0.3	26.30	Verwervingskrediet strategische gronden herontwikkeling sportpark	2026	2027	€ 1.200.000	-
0.4	26.02	Auto 53 V-04-JXZ Isuzu D-Max Extended Cab 4WD LSX Automaat	2026	2027	€ 70.000	€ 8.750
0.4	26.03	Auto 24 V-67-JZH Isuzu D-Max Extended Cab 4WD LSX Automaat	2026	2027	€ 90.000	€ 11.250
0.4	26.04	Object 25 Infrastructuur en werkplekapparatuur	2026	2027	€ 115.000	€ 38.333
0.4	26.05	Auto 52 TO-16-07 gesloten, kenteken NL-700-X	2026	2027	€ 40.000	€ 5.000
0.4	25.05	Netwerk en werkplekapparatuur	2026	2027	€ 260.995	€ 52.199
0.4	25.20	Infrastructuur en werkplekapparatuur	2025	2027	€ 205.135	€ 68.378
0.4	25.06	Mobiele telefoons	2026	2027	€ 18.575	€ 3.715
0.4	25.14	Auto 42 RE-15-07, kenteken GG-377-X	2025	2027	€ 64.523	€ 8.065

0.4	25.15	Auto 43 RE-15-08, kenteken GX-292-N	2025	2027	€ 64.523	€ 8.065
0.4	25.35	Auto 32 code FO-03-10 kent. 6-VGK-47	2025	2027	€ 70.000	€ 8.750
2.1	26.06	Verbinding De Oeverloper - De Zate 2021	2026	2027	€ 475.000	€ 7.917
2.1	25.32	Masten OV	2025	2027	€ 7.365	€ 184
2.1	25.36	Fietspad langs de Biddingweg 2022	2025	2027	€ 600.000	€ 10.000
2.1	25.37	Pad survivalvereniging	2025	2027	€ 7.220	€ 120
2.1	25.38	De Landmaten Dronten	2025	2027	€ 56.994	€ 950
2.1	25.39	Bermversteviging Stobbenweg Dronten	2025	2027	€ 203.000	€ 3.383
2.1	25.40	Armaturen OV	2025	2027	€ 198.272	€ 9.914
2.1	25.41	Kabels en kasten OV	2025	2027	€ 19.467	€ 649
2.1	25.42	Stalen fietsvoetbrug De Vendelier (vervanging)	2025	2027	€ 139.605	€ 2.327
2.1	26.07	Stratos 40-42 PCLN 490	2026	2027	€ 60.000	€ 6.000
2.1	26.08	Stratos B11-24 VESN-350	2026	2027	€ 45.000	€ 4.500
2.1	26.09	Stratos 40-36 PCLN 490	2026	2027	€ 60.000	€ 6.000
2.1	26.10	Stratos 15-18 PCLN 350	2026	2027	€ 45.000	€ 4.500
2.1	26.11	Fietsenstalling station	2026	2027	€ 270.000	€ 6.750
2.1	26.12	Armaturen OV	2026	2027	€ 57.000	€ 2.850
2.1	26.13	Masten OV (Kampbuurt 2024 naar 2026)	2026	2027	€ 120.000	€ 3.000
2.1	26.14	Kabels en kasten OV	2026	2027	€ 27.000	€ 900
2.1	26.15	Vervanging van kunstwerken 2023-2027	2026	2027	€ 75.900	€ 3.795
3.2	25.43	Herontwikkeling Spelwijk 2021	2025	2027	€ 23.215	€ 387
3.2	25.44	Hoofdinfrastructuur Hanzekwartier	2025	2027	€ 5.201.147	€ 86.686
4.2	25.46	SVP: Nieuwbouw praktijk onderwijs 2023	2025	2027	€ 1.179.196	€ 19.653
4.2	25.50	SVP: Voortgezet onderwijs (Almere College)	2026	2030	€ 260.000	€ 4.333
4.2	25.48	SVP: IKC Dronten Centrum	2026	2030	€ 416.000	€ 6.933
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2026	2031	€ 520.000	€ 8.667
5.2	25.53	SVP: Sporthal 't Dok	2026	2030	€ 165.000	€ 2.750
5.2	25.52	Maatschappelijke investering Biddinghuizen	2026	2028	€ 700.000	€ 17.500
5.2	25.51	Maatschappelijke investering Swifterbant	2025	2027	€ 913.131	€ 22.828
5.2	26.16	Reaal natuurgrasveld 2	2026	2027	€ 32.230	€ 2.149
5.2	26.17	Swift '64 kunstgrasveld 2	2026	2027	€ 310.362	€ 31.036
5.2	26.18	ASVD kunstgrasveld 2	2026	2027	€ 247.563	€ 24.756
5.2	26.19	ASVD natuurgrasveld 5 en 7, Reaal natuurgrasveld 3 & pupillen	2026	2027	€ 121.758	€ 8.117
5.7	25.55	Flevo Funfields Landmark	2025	2027	€ 300.000	€ 5.000
5.7	25.56	Auto 15 VG-475-X 7047043	2025	2027	€ 60.000	€ 7.500
5.7	26.20	Auto 19 Onderhoud spelen	2026	2027	€ 67.500	€ 8.438
5.7	26.21	Auto 87 John Deere Trekker met voorlader	2026	2027	€ 130.000	€ 16.250
5.7	26.22	Auto 90 Van Daele Versnipperaar Aftakas	2026	2027	€ 50.000	€ 6.250
5.7	26.23	Auto 93 Jan Veenhuis Kipper snippers	2026	2027	€ 50.000	€ 6.250
6.5	25.57	Auto sociaal domein (gids)	2025	2027	€ 37.500	€ 4.688
7.3	26.24	Aanhanger 1 (25-WH-ZG)	2026	2027	€ 120.000	€ 15.000
7.3	26.25	Auto 7 CG-16-01, Aebi Schmidt cleango, kenteken TZJ-36-X	2026	2027	€ 250.000	€ 31.250
7.3	26.26	Aebi Schmidt claengo 4m2	2026	2027	€ 225.000	€ 28.125
7.3	26.27	Ondergrondse containers (binnenbak)	2026	2027	€ 90.000	€ 6.000
7.3	26.28	Ondergrondse containers (betonbak)	2026	2027	€ 35.000	€ 1.167
7.3	25.59	Auto 11 Volvo kenteken BT-TP-81 naar elektrisch	2025	2027	€ 650.000	€ 81.250
7.3	25.60	Auto 12 DAF kenteken BZ-RJ-30 naar elektrisch	2025	2027	€ 591.000	€ 73.875
7.3	25.61	Auto 10 Daf 7732012	2025	2027	€ 350.000	€ 43.750
7.3	25.64	Auto 9 DAF-17-09, kenteken 60-BJX-5	2025	2027	€ 650.000	€ 81.250
8.1	26.31	Voorbereidingskrediet Buurtsaam	2026	2031	€ 125.000	-
8.3	26.29	Woonwagenstandplaatsen	2026	2027	€ 500.000	€ 20.000

8.3	26.32	Verwervingskrediet Binnenhaven Hanzekwartier	2026	2027	€ 400.000	-
		Startersleningen Dronten verhogen kredietplafond	2026	2027	€ 4.200.000	-
Totaal 2026					**€ 23.686.176**	**€ 964.333**

Taakveld	Nr.	Omschrijving investering	Jaar van investering	Start afschrijving	Bedrag	Afschrijvingslasten per jaar
0.3	27.01	MAN 4x4 GTB kenteken V-764-TB	2027	2028	€ 80.000	€ 10.000
0.3	27.02	Auto 22 DFSK, kenteken VSR-70-H	2027	2028	€ 25.000	€ 3.125
0.3	27.03	Dacia Duster VTH kenteken RG-457-T	2027	2028	€ 50.000	€ 6.250
0.3	27.04	Ford Kuga kenteken ND-576-J	2027	2028	€ 50.000	€ 6.250
0.3	27.22	Auto 65 ND-576-J toezichthouder	2027	2028	€ 25.000	€ 3.125
0.4	27.05	Mobiele telefoons	2027	2028	€ 233.000	€ 46.600
0.4	27.06	Netwerk en werkplekapparatuur	2027	2028	€ 579.350	€ 115.870
0.4	27.23	Auto 31=52 gesloten 21-KGG-6 VVI 2017 NL-700-X	2027	2028	€ 22.000	€ 2.750
0.4	27.24	Vervanging Webex schermen 12 stuks (5 jaar)	2027	2028	€ 175.000	€ 35.000
2.1	27.07	Masten OV	2027	2028	€ 283.580	€ 7.090
2.1	27.08	Kabels en kasten OV	2027	2028	€ 27.000	€ 900
2.1	27.09	Vervanging van kunstwerken 2023-2027	2027	2028	€ 1.726.778	€ 86.339
2.1	27.25	Zoutstrooier	2027	2028	€ 20.000	€ 2.500
2.1	27.26	Armaturen OV	2027	2028	€ 144.320	€ 7.216
2.1	27.27	Herinrichting Biddingweg/Bisonweg fase 2	2027	2028	€ 6.929.509	€ 115.492
2.1	27.28	Doorsteek infrastructuur paardenweiden Swifterbant-Zuid	2027	2028	€ 353.600	€ 5.893
2.1	27.29	E120 cofinanciering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	2027	2029	€ 375.000	€ 6.250
4.2	25.50	SVP: Voortgezet onderwijs (Almere College)	2026	2030	€ 260.000	€ 4.333
4.2	27.10	SVP: Voortgezet onderwijs (Ichthus College)	2027	2032	€ 260.000	€ 4.333
4.2	25.48	SVP: IKC Dronten Centrum	2026	2030	€ 7.800.000	€ 130.000
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2026	2031	€ 280.800	€ 4.680
4.2	25.47	SVP: Scholencomplex Dronten West	2025	2028	€ 1.380.000	€ 23.000
5.2	25.53	SVP: Sporthal 't Dok	2026	2030	€ 930.000	€ 15.500
5.2	28.05	SVP: Gymzaal Swifterbant	2027	2031	€ 430.000	€ 7.167
5.2	25.54	SVP: IKC Dronten Centrum (gymzalen)	2027	2030	€ 1.092.000	€ 18.200
5.2	25.52	Maatschappelijke investering Biddinghuizen	2025	2028	€ 700.000	€ 11.667
5.2	27.30	Recht van opstal hoofdveld ASV Dronten beëindigen	2027	2028	-€ 268.628	-
5.2	27.31	Overname hoofdveld ASVD	2027	2028	€ 268.628	€ 26.863
5.2	27.32	Renovatie toplaag veld 2 sportpark De Munten	2027	2028	€ 34.393	€ 2.293
5.2	27.33	Renovatie toplaag veld 3 sportpark De Munten	2027	2028	€ 34.393	€ 2.293
5.2	27.34	Renovatie toplaag pupillenveld sportpark De Munten	2027	2028	€ 22.928	€ 1.529
5.7	27.11	Panda maai, kenteken P1806	2027	2028	€ 66.000	€ 8.250
5.7	27.35	Auto bomenploeg (zie PPN 2027)	2027	2028	€ 60.000	€ 7.500
7.3	27.12	Veegmachine, kenteken TZJ-38-X	2027	2028	€ 250.000	€ 31.250
7.3	27.13	Kraanhaakauto, kenteken 85-BNJ-2	2027	2028	€ 250.000	€ 31.250
7.3	27.14	Zijlader, kenteken 13-BLT-5	2027	2028	€ 550.000	€ 68.750
7.3	27.15	Zijlader, kenteken 94-BLT-2	2027	2028	€ 550.000	€ 68.750
7.3	27.16	Ondergrondse containers (binnenbak)	2027	2028	€ 90.000	€ 6.000
7.3	27.17	Ondergrondse containers (betonbak)	2027	2028	€ 35.000	€ 1.167
7.3	27.21	Minicontainers	2027	2028	€ 70.000	€ 7.000
7.5	27.36	Kniktrekker begraafplaats (zie PPN 2027)	2027	2028	€ 50.000	€ 6.250

8.1	27.37	Voorbereidingskrediet huisvesting arbeidsmigranten	2027	2032	€ 100.000	-
8.3	27.38	Auto bouw- en woningtoezichthouders (zie PPN 2027)	2027	2028	€ 50.000	€ 6.250
8.3	27.39	Verwervingskrediet Binnenhaven Hanzekwartier	2027	2028	€ 1.500.000	-
Totaal 2027					**€ 27.944.651**	**€ 954.923**

Taakveld	Nr.	Omschrijving investering	Jaar van investering	Start afschrijving	Bedrag	Afschrijvingslasten per jaar
0.4	28.14	Auto 26 open kent.78-VLZ-1 VVI 2017 Maxis VJH-73-B	2028	2029	€ 62.750	€ 7.844
2.1	28.01	Masten OV	2028	2029	€ 340.296	€ 8.507
2.1	28.02	Armaturen OV	2028	2029	€ 173.184	€ 8.659
2.1	28.03	Kabels en kasten OV	2028	2029	€ 27.000	€ 900
2.1	28.04	Duiker Swifterringweg - Rivierduintocht (beheerplan bruggen en kunstwerken)	2028	2029	€ 342.000	€ 5.700
2.1	28.15	E120 cofinanciering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	2028	2029	€ 375.000	€ 6.250
4.2	25.50	SVP: Voortgezet onderwijs (Almere College)	2026	2030	€ 19.604.000	€ 326.733
4.2	27.10	SVP: Voortgezet onderwijs (Ichthus College)	2027	2032	€ 260.000	€ 4.333
4.2	25.48	SVP: IKC Dronten Centrum	2026	2030	€ 13.000.000	€ 216.667
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2026	2031	€ 1.580.800	€ 26.347
5.2	25.53	SVP: Sporthal 't Dok	2026	2030	€ 7.125.000	€ 118.750
5.2	28.05	SVP: Gymzaal Swifterbant	2027	2031	€ 850.000	€ 14.167
5.2	28.06	SVP: Voortgezet onderwijs gymzaal (Almere College)	2028	2030	€ 364.000	€ 6.067
5.2	25.54	SVP: IKC Dronten Centrum (gymzalen)	2027	2030	€ 1.820.000	€ 30.333
5.2	28.07	BAS veld 4 (natuurgras)	2028	2029	€ 36.993	€ 2.466
5.2	28.08	BAS kunstgrasveld 3	2028	2029	€ 277.446	€ 27.745
5.2	28.16	Renovatie toplaag veld 1 sportpark Swifterbant	2028	2029	€ 48.404	€ 4.840
5.2	28.17	Renovatie toplaag veld 2 sportpark Swifterbant	2028	2029	€ 331.184	€ 33.118
5.7	28.18	Auto 66 elektrisch Groentech.beheer G-556-VX	2028	2029	€ 40.000	€ 5.000
6.1	28.09	MFC Swifterbant (overname OFW)	2028	2029	€ 1.556.188	€ 25.936
7.3	28.10	Minicontainers	2028	2029	€ 70.000	€ 7.000
7.3	28.11	Minicontainers	2028	2029	€ 70.000	€ 7.000
7.3	28.12	Ondergrondse containers (binnenbak)	2028	2029	€ 90.000	€ 3.000
7.3	28.13	Ondergrondse containers (betonbak)	2028	2029	€ 35.000	€ 3.500
Totaal 2028					**€ 48.479.245**	**€ 900.863**

Taakveld	Nr.	Omschrijving investering	Jaar van investering	Start afschrijving	Bedrag	Afschrijvingslasten per jaar
0.4	29.09	Object 25 Infrastructuur en werkplekapparatuur	2029	2030	€ 115.000	€ 38.333
2.1	29.01	Masten OV	2029	2030	€ 888.121	€ 22.203
2.1	29.02	Armaturen OV	2029	2030	€ 541.200	€ 27.060
2.1	29.03	Kabels en kasten OV	2029	2030	€ 27.000	€ 900
2.1	29.10	Auto 17 open code FO-05-10 kent BX-ND-71 (VVi 18)	2029	2030	€ 120.000	€ 15.000
4.2	25.50	SVP: Voortgezet onderwijs (Almere College)	2026	2030	€ 4.388.800	€ 73.147
4.2	27.10	SVP: Voortgezet onderwijs (Ichthus College)	2027	2032	€ 2.600.000	€ 43.333
4.2	25.48	SVP: IKC Dronten Centrum	2026	2030	€ 4.576.000	€ 76.267
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2026	2031	€ 12.636.000	€ 210.600
5.2	28.05	SVP: Gymzaal Swifterbant	2027	2031	€ 6.840.000	€ 114.000

5.2	28.06	SVP: Voortgezet onderwijs gymzaal (Almere College)	2028	2030	€ 1.476.800	€ 24.613
5.2	25.54	SVP: IKC Dronten Centrum (gymzalen)	2027	2030	€ 759.200	€ 12.653
5.2	25.53	SVP: Sporthal 't Dok	2026	2030	€ 6.155.000	€ 102.583
5.2	29.04	Asv Dronten veld 6 renoveren toplaag	2029	2030	€ 34.393	€ 2.293
5.2	29.05	MHC flevoland veld 1 renoveren toplaag	2029	2030	€ 280.232	€ 28.023
5.2	29.06	Vrijbuiters softbal veld 1 renoveren toplaag	2029	2030	€ 44.583	€ 2.972
5.2	29.11	Renovatie toplaag veld 5 ASV Dronten	2029	2030	€ 34.393	€ 2.293
5.2	29.12	Renovatie toplaag veld 7 ASV Dronten	2029	2030	€ 38.214	€ 2.548
5.2	29.13	Renovatie toplaag trainingsveld ASV Dronten	2029	2030	€ 40.761	€ 2.717
7.3	27.18	Afvalinzamelingswagen	2029	2030	€ 590.000	€ 73.750
7.3	27.19	Afvalinzamelingswagen	2029	2030	€ 590.000	€ 73.750
7.3	27.20	Transportvoertuig	2029	2030	€ 250.000	€ 31.250
7.3	29.07	Ondergrondse containers (binnenbak)	2029	2030	€ 90.000	€ 3.000
7.3	29.08	Ondergrondse containers (betonbak)	2029	2030	€ 35.000	€ 3.500
7.3	29.14	Uitbreiding carports elektrische inzamelvoertuigen met 3 plaatsen	2029	2030	€ 65.000	€ 4.333
Totaal 2029					**€ 43.215.697**	**€ 991.122**

Taakveld	Nr.	Omschrijving investering	Jaar van investering	Start afschrijving	Bedrag	Afschrijvingslasten per jaar
0.3	30.01	Auto 18 ISU-11-10 kenteken 6-VKB-45 (VVI 2022)	2030	2031	€ 80.000	€ 10.000
0.3	30.02	Auto 13 ISU-10-01 kenteken 6-VKB-40	2030	2031	€ 40.000	€ 5.000
0.3	30.03	Auto 8 Kenteken VLP-38-K	2030	2031	€ 34.500	€ 4.313
0.4	30.04	Auto 22 DFSK VSR-70-H	2030	2031	€ 20.000	€ 2.500
0.4	30.05	Mobiele telefoons	2030	2031	€ 233.000	€ 46.600
0.4	30.06	Netwerk en werkplekapparatuur	2030	2031	€ 579.350	€ 115.870
2.1	30.07	Masten OV	2030	2031	€ 884.254	€ 22.106
2.1	30.08	Armaturen OV	2030	2031	€ 701.264	€ 35.063
2.1	30.09	Kabels en kasten OV	2030	2031	€ 27.000	€ 900
2.1	30.10	Vervangen damwanden De Meerkoet (beheerplan bruggen en kunstwerken)	2030	2031	€ 198.156	€ 3.303
4.2	27.10	SVP: Voortgezet onderwijs (Ichthus College)	2027	2032	€ 19.760.000	€ 329.333
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2025	2031	€ 790.400	€ 13.173
5.2	28.05	SVP: Gymzaal Swifterbant	2027	2031	€ 430.000	€ 7.167
5.2	30.15	SVP: Voortgezet onderwijs gymzaal (Ichthus College)	2030	2032	€ 1.456.000	€ 24.267
5.2	30.11	Renovatie toplaag veld 3 ASV Dronten	2030	2031	€ 255.733	€ 25.573
5.2	30.12	Renovatie toplaag velden 1,2 en 3 ASVD Korfbal	2030	2031	€ 267.494	€ 26.749
7.3	30.13	Ondergrondse containers (binnenbak)	2030	2031	€ 90.000	€ 3.000
7.3	30.14	Ondergrondse containers (betonbak)	2030	2031	€ 35.000	€ 3.500
Totaal 2030					**€ 25.882.151**	**€ 678.417**

Investeringsoverzicht SVP

SVP						
Taakveld	**Nr.**	**Omschrijving investering**	**Jaar van investering**	**Start afschrijving**	**Bedrag**	**Afschrijvingslijsten per jaar**
4.2	25.46	SVP: Nieuwbouw praktijk onderwijs 2023	2025	2027	€ 1.179.196	€ 19.653
4.2	25.50	SVP: Voortgezet onderwijs (Almere College)	2026	2030	€ 24.512.800	€ 408.547
4.2	25.48	SVP: IKC Dronten Centrum	2026	2030	€ 25.792.000	€ 429.867
4.2	25.49	SVP: KC Swifterbant	2026	2031	€ 15.808.000	€ 263.467
4.2	27.10	SVP: Voortgezet onderwijs (Ichthus College)	2027	2032	€ 22.880.000	€ 381.333
4.2	25.47	SVP: Scholencomplex Dronten West	2025	2028	€ 1.380.000	€ 23.000
5.2	25.53	SVP: Sporthal 't Dok	2026	2030	€ 14.375.000	€ 239.583
5.2	28.05	SVP: Gymzaal Swifterbant	2027	2031	€ 8.550.000	€ 142.500
5.2	25.54	SVP: IKC Dronten Centrum (gymzalen)	2027	2030	€ 3.671.200	€ 61.187
5.2	28.06	SVP: Voortgezet onderwijs gymzaal (Almere College)	2028	2030	€ 1.840.800	€ 30.680
5.2	30.15	SVP: Voortgezet onderwijs gymzaal (Ichthus College)	2030	2032	€ 1.456.000	€ 24.267
Totaal					**€ 121.444.996**	**€ 2.024.083**

Bijlagen

Reserves en voorzieningen 2026-2030

Reserves 2026-2030		2026			2027			2028			2029			2030		
Naam reserves	**Saldo 31-12-2025**	**T 2026**	**O 2026**	**Saldo 31-12-2026**	**T 2027**	**O 2027**	**Saldo 31-12-2027**	**T 2028**	**O 2028**	**Saldo 31-12-2028**	**T 2029**	**O 2029**	**Saldo 31-12-2029**	**T 2030**	**O 2030**	**Saldo 31-12-2030**
ALGEMENE RESERVE																
Algemene reserve	**59.667**	7.117	-	**66.784**	-	-2.636	**64.148**	835	-5.252	**59.731**	1.414	-2.263	**58.882**	827	-447	**59.262**
Subtotaal Algemene reserve	**59.667**	**7.117**	**-**	**66.784**	**-**	**-2.636**	**64.148**	**835**	**-5.252**	**59.731**	**1.414**	**-2.263**	**58.882**	**827**	**-447**	**59.262**
BESTEMMINGSRESERVES																
Overlopende werken boekjaar (projecten)	**1.983**		-1.903	**80**		-	**80**		-	**80**		-	**80**		-	**80**
Motiemarkt jongeren	**-**	82		**82**	-		**82**	60		**142**	-		**142**	-		**142**
Afschrijvingslasten De Reest	**314**		-17	**298**		-17	**281**		-17	**265**		-17	**248**		-17	**232**
Algemeen onderhoud gem. gebouwen	**1.590**			**1.590**			**1.590**			**1.590**			**1.590**			**1.590**
Afschrijvingslasten brandweerkazerne / rehabilitatie Ansjovisweg	**1.022**		-43	**979**		-43	**936**		-43	**893**		-43	**850**		-43	**807**
Afschrijvingslasten Huis van de gemeente Dronten	**13.937**		-1.116	**12.822**		-1.116	**11.706**		-1.116	**10.591**		-1.116	**9.475**		-1.116	**8.360**
Eigen risicodragerschap WGZ en ZW	**275**			**275**			**275**			**275**			**275**			**275**
Afschrijvingslasten De Zuid-Walvisstraat	**2.549**		-47	**2.503**		-47	**2.456**		-47	**2.410**		-47	**2.363**		-47	**2.317**
Afschrijvingslasten scholencomplex Dronten - West	**28**		-6	**23**		-6	**17**		-6	**12**		-6	**6**		-6	**-**
Afschrijvingslasten technische installatie Aat de Jonge zwembad	**1.260**		-140	**1.120**		-140	**980**		-140	**840**		-140	**700**		-140	**560**

Reserves 2026-2030		2026			2027			2028			2029			2030		
Naam reserves	**Saldo 31-12-2025**	**T 2026**	**O 2026**	**Saldo 31-12-2026**	**T 2027**	**O 2027**	**Saldo 31-12-2027**	**T 2028**	**O 2028**	**Saldo 31-12-2028**	**T 2029**	**O 2029**	**Saldo 31-12-2029**	**T 2030**	**O 2030**	**Saldo 31-12-2030**
Kunstaankopen openbare ruimte	**80**	10		**90**	10		**100**	10		**110**	10		**120**	10		**130**
Meerpaal gebouw	**6.450**		-323	**6.128**		-323	**5.805**		-323	**5.483**		-323	**5.160**		-323	**4.838**
Speelruimteplan	**564**			**564**			**564**			**564**			**564**			**564**
Afschrijvingslasten MFC Swifterbant	**3.481**		-110	**3.372**		-110	**3.262**		-110	**3.153**		-110	**3.043**		-110	**2.934**
Investering dorp Biddinghuizen	**68**		-68	**-**			**-**			**-**			**-**			**-**
Investering dorp Swifterbant	**41**		-41	**-**			**-**			**-**			**-**			**-**
Inkomensdeel Participatiewet (BUIG)	**1.485**			**1.485**			**1.485**			**1.485**			**1.485**			**1.485**
Zorglandschap WMO	**3.947**	109	-1.032	**3.024**		-652	**2.372**		-40	**2.332**		-29	**2.303**			**2.303**
Bovenplanse verevening	**739**			**739**			**739**			**739**			**739**			**739**
Bovenwijkse voorzieningen	**655**			**655**			**655**			**655**			**655**			**655**
Duurzaamheidsprojecten	**278**	8	-25	**261**			**261**			**261**			**261**			**261**
Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling	**308**			**308**			**308**			**308**			**308**			**308**
Subtotaal Bestemmingsreserves	**41.054**	**230**	**-4.868**	**36.395**	**10**	**-2.451**	**33.954**	**70**	**-1.839**	**32.185**	**10**	**-1.828**	**30.367**	**10**	**-1.800**	**28.578**
Bestemmingsreserves GREX																
Niet afgesloten exploitaties (POC)	**5.000**	3.249	-3.249	**5.000**	835	-835	**5.000**	1.414	-1.414	**5.000**	447	-447	**5.000**	468	-468	**5.000**
Ontwikkeling Hanzekwartier	**2.898**			**2.898**			**2.898**			**2.898**			**2.898**			**2.898**
Subtotaal Bestemmingsreserves GREX	**7.898**	**3.249**	**-3.249**	**7.898**	**835**	**-835**	**7.898**	**1.414**	**-1.414**	**7.898**	**447**	**-447**	**7.898**	**468**	**-468**	**7.898**
Totaal Bestemmingsreserves	**48.952**	**3.458**	**-8.117**	**44.293**	**845**	**-3.286**	**41.852**	**1.484**	**-3.253**	**40.083**	**457**	**-2.275**	**38.265**	**478**	**-2.268**	**36.476**

*'T' zijn toevoegingen en 'O' zijn onttrekkingen

Nog te bestemmen resultaat																
Resultaat Algemene dienst	**4.627**		-2.636	**-2.636**	-	-5.252	**-5.252**	-	-2.263	**-2.263**	380	-447	**-67**	902	-468	**434**
Resultaat grondexploitatie	**2.469**	-	-	**-**	835	-	**835**	1.414	-	**1.414**	447	-	**447**	468	-	**468**
Subtotaal Resultaat	**7.096**	**-**	**-2.636**	**-2.636**	**835**	**-5.252**	**-4.417**	**1.414**	**-2.263**	**-849**	**827**	**-447**	**380**	**1.370**	**-468**	**902**

Voorzieningen 2026-2030		2026			2027			2028			2029			2030		
Naam voorzieningen	**Saldo 31-12-2025**	**T 2026**	**O 2026**	**Saldo 31-12-2026**	**T 2027**	**O 2027**	**Saldo 31-12-2027**	**T 2028**	**O 2028**	**Saldo 31-12-2028**	**T 2029**	**O 2029**	**Saldo 31-12-2029**	**T 2030**	**O 2030**	**Saldo 31-12-2030**
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's																
APPA	**2.631**	-	-	**2.631**	-	-	**2.631**	-	-	**2.631**	-	-	**2.631**	-	-	**2.631**
Wachtgeld wethouders	**27**	-	-	**27**	-	-	**27**	-	-	**27**	-	-	**27**	-	-	**27**
Bovenwettelijk verlof personeel	**346**	-	-	**346**	-	-	**346**	-	-	**346**	-	-	**346**	-	-	**346**
Spaarverlof	**750**	-	-	**750**	-	-	**750**	-	-	**750**	-	-	**750**	-	-	**750**
RVU	**57**	-	-	**57**	-	-	**57**	-	-	**57**	-	-	**57**	-	-	**57**
HR21	**48**	-	-	**48**	-	-	**48**	-	-	**48**	-	-	**48**	-	-	**48**
Nog te maken kosten afgewikkelde complexen	**157**	-	-	**157**	-	-	**157**	-	-	**157**	-	-	**157**	-	-	**157**
Totaal Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	**4.016**	**-**	**-**	**4.016**	**-**	**-**	**4.016**	**-**	**-**	**4.016**	**-**	**-**	**4.016**	**-**	**-**	**4.016**
Voorzieningen onderhoud en egalisatie																
Algemeen onderhoud gem. gebouwen	**2.525**	679	-778	**2.426**	679	-212	**2.893**	679	-1.241	**2.331**	679	-1.241	**1.769**	679	-1.241	**1.207**
Onderhoud wegen	**7.966**	2.469	-2.410	**8.025**	2.573	-2.416	**8.182**	2.573	-2.423	**8.332**	2.573	-2.430	**8.475**	2.573	-2.436	**8.612**
Maintain zwembad	**753**	272	-199	**826**	272	-199	**899**	272	-199	**972**	272	-199	**1.045**	272	-199	**1.118**
Onderhoud bruggen	**853**	376	-668	**561**	392	-368	**585**	392	-368	**609**	392	-368	**633**	392	-368	**657**
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	**12.097**	**3.796**	**-4.055**	**11.838**	**3.916**	**-3.195**	**12.559**	**3.916**	**-4.231**	**12.244**	**3.916**	**-4.238**	**11.922**	**3.916**	**-4.244**	**11.954**
Voorzieningen door derden beklemde middelen																
Onderhoud/beheer riolering	**1.070**	-	-207	**863**	-	-370	**493**	-	-370	**123**	-	-123	**-**	-	-	**-**
Afvalstoffenheffing	**502**	152	-	**654**	255	-	**909**	-	-323	**586**	86	-	**672**	-	-161	**511**
Totaal Voorzieningen door derden beklemde middelen	**1.572**	**152**	**-207**	**1.517**	**255**	**-370**	**1.402**	**-**	**-693**	**709**	**86**	**-123**	**672**	**-**	**-161**	**511**

Voorzieningen toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven																
Voorziening Rioolbeheer	**27.509**	1.444	-908	**28.045**	1.484	-908	**28.621**	1.484	-908	**29.197**	1.484	-908	**29.773**	1.484	-908	**30.349**
Totaal Voorzieningen toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	**27.509**	**1.444**	**-908**	**28.045**	**1.484**	**-908**	**28.621**	**1.484**	**-908**	**29.197**	**1.484**	**-908**	**29.773**	**1.484**	**-908**	**30.349**
Totaal Voorzieningen	**45.194**	**5.392**	**-5.170**	**45.416**	**5.655**	**-4.473**	**46.598**	**5.400**	**-5.832**	**46.166**	**5.486**	**-5.269**	**46.383**	**5.400**	**-5.313**	**46.470**
*'T' zijn toevoegingen en 'O' zijn onttrekkingen																

Voorzieningen 2026-2030	**Saldo 31-12-2025**	**T 2026**	**O 2026**	**Saldo 31-12-2026**	**T 2027**	**O 2027**	**Saldo 31-12-2027**	**T 2028**	**O 2028**	**Saldo 31-12-2028**	**T 2029**	**O 2029**	**Saldo 31-12-2029**	**T 2030**	**O 2030**	**Saldo 31-12-2030**
Aard voorzieningen																
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	**4.016**	-	-	**4.016**	-	-	**4.016**	-	-	**4.016**	-	-	**4.016**	-	-	**4.016**
Voorzieningen onderhoud en egalisatie	**12.097**	3.796	-4.055	**11.838**	3.916	-3.195	**12.559**	3.916	-4.231	**12.244**	3.916	-4.238	**11.922**	3.916	-4.244	**11.594**
Voorzieningen door derden beklemde middelen	**1.572**	152	-207	**1.517**	255	-370	**1.402**	-	-693	**709**	86	-123	**672**	-	-161	**511**
Voorzieningen toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	**27.509**	1.444	-908	**28.045**	1.484	-908	**28.621**	1.484	-908	**29.197**	1.484	-908	**29.773**	1.484	-908	**30.349**
Totaal Voorzieningen	**45.194**	**5.392**	**-5.170**	**45.416**	**5.655**	**-4.473**	**46.598**	**5.400**	**-5.832**	**46.166**	**5.486**	**-5.269**	**46.383**	**5.400**	**-5.313**	**46.470**

Afkortingenlijst

Afkortingenlijst	
AB	Algemeen Bestuur
AD	Algemene Dienst
AenM	Ministerie van Asiel en Migratie
AI	Artificial intelligence
ALV	Algemene Leden Vergadering
AO/IC	Administratieve organisatie/Interne Controle
APPA	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
AR	Algemene reserve
ARCA	Afval en reiniging, civieltechnisch en accommodatiebeheer
ASV	Algemene subsidieverordening
AVE	Aanpak-voorkoming-escalatie-model
AZC	Asielzoekerscentrum
AZWA	Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
B&W	Burgemeester en Wethouders
Babs	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Bbp	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BFU	Bijzondere Fondsuitkering
Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BI	Business Intelligence
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRM	Bouwrijp maken
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BSO+	Buitenschoolse opvang (+)
BTW	Belasting over toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAT	Centraal Administratie Team
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CDOKE	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CGR	Gebiedcoöperatie Gastvrije Randmeren
CISO	Chief Information Security Officer
CLO	Centric Leefomgeving
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID-19	Coronavirus
CO2	Koolstofdioxide
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek

Afkortingenlijst	
CUP	College uitvoeringsprogramma
DB	Dagelijks Bestuur
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DOES	Dronter Ondernemersfonds voor Evenementen Suydersee
DoK(22)	Dronten op Koers (2022)
DSO(-LV)	Digitaal Stelsel Omgevingswet (-Landelijke Voorziening)
DUN	samenwerking Dronten, Urk en Noordoostpolder
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EGS	Effect Gericht Sturen
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPD	Economisch Platform Dronten
EZ	Economische Zaken
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FAN	Flevolandse Avond- en Nachtdiensten
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FIN	Ministerie van Financiën
Fte	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GB	Grondbedrijf
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn
GBP	Grondstoffenbeleidsplan
GEO	Geografische (ruimtelijke)
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIS	Geografische informatiesystemen
GOAB	Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid
GOO	Gemeentelijke opvang
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GTK	Gemeenschappelijk toetsingskader
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
GW	Gemeentewet
GWW	Grond-, weg- en waterbouw
HFA	Het Flevolands Archief
HR21	Het nieuwe functiehuis
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
IBT	Inter Bestuurlijk Toezicht
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IHP	Integraal huisvestingsplan

Afkortingenlijst	
IM	Informatiemanagement
IKB	Individueel Keuzebudget
IM	Informatiemanagement
IMVA	Immateriële vaste activa
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
(I)SZW	(Inspectie) Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
IT	Information Technology
IU	Integratie-uitkering
IVA	Immateriële vaste activa
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
IZA	Integraal Zorgakkoord
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIT	Jeugd InterventieTeam
KCC	Klant Contact Centrum
KISS	Kennis- en Informatie Systeem Sport
KOT	Kinderopvangtoeslagaffaire
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KWF	Koningin Wilhelmina Fonds voor de Nederlandse Kankerbestrijding
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LED	Licht-emitterende diode
LEF	Leren, Experimenteren, Funderen
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
LNV	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LWL	Leerwerkloket
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
MFC	Multi functioneel centrum
MFG(2)	Multi functioneel gebouw(2)
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MVA	Materiële Vaste Activa
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NCNP	No cure, no pay
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
NPCE	Nationaal Programma Circulaire Economie
NV	Naamloze Vennootschap
NVRD	Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement
NVVR	Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OER	Omgevingseffectrapportage
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
OFW	Oost Flevoland Woondiensten
OOA-plan	Op-, om- en afbouwplan
OR	Ondernemingsraad

Afkortingenlijst	
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OV	Openbare verlichting of Openbaar vervoer
OVD(-bz)	Officier van Dienst (bevolkingszorg)
OVDD	Ondernemersvereniging de Driehoek
OZB	OnroerendeZaakBelasting
P&C	Planning & Control
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIAAC	Programme for the International Assessment of Adult Competencies
PIP	Plan Inburgering en Participatie
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drankpakken
POC	Percentage of Completion
PSA	Personeelsadministratie
PvD	Poort van Dronten
P-wet	Participatiewet
PZ	Publiekszaken
RB	Raadsbesluit
RC	Rekening Courant
RES	Regionale Energie Strategie
RET	Regionaal Expert Team
RIB	Raadsinformatiebrief
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
ROO	Register van Overheidsorganisaties
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RVU	Regeling Vervroegde Uittreding
RWC	Regionaal Werkcentrum
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
SaaS	Software as a Service
SBE	Strategisch Beleidskader Economie
SD	Sociaal domein
SHV	Schuldhulpverlening
SiSa	Single Information Single Audit
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden
SKB	Schatkistbankieren
SOWIS	Subsidieregeling Ondersteuning Werkgevers Inzet Statushouders
Soza / SZ	Sociale zaken
SPUK (IJZ)	Specifieke Uitkering (IJsbanen en zwembaden)
SRE	Structureel en Reëel Evenwicht
SSidW	Samen Sterker in de Wijk
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SVP	Strategisch Vastgoed Plan
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Team AnderS
TF	Technofonds
TOM	Thuis Op Maat
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
4 V's	Vakmanschap, Vertrouwen, Verbinding en Vernieuwingskracht
VANG-HHA	Nationaal uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof - Huishoudelijk Afval
VE	Voorschoolse Educatie

Afkortingenlijst	
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VRGV	Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek
VRO	Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVI	Vervangingsinvestering
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VZ	Voorziening
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WACC	Weighted Average Cost of Capital
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
WAJONG	Wet werk en arbeidsondersteuning Jonggehandicapten
WIA	Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WKR	Werkkostenregeling
WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
Wpg	Wet publieke gezondheid
WRM	Woonrijp maken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wsob	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wvrv	Wet versterking regie volkshuisvesting
WWB	Wet werk en bijstand
ZAP	Zwerfafvalvrijwilliger
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel